ED STAFFORD

860 DE ZILE PE AMAZON

O călătorie incredibilă

POLIROM

ED STAFFORD

860 DE ZILE PE AMAZON

O călătorie incredibilă

Traducere de Andra Hâncu

POLIROM
2015

Ed Stafford, *Walking the Amazon: 860 Days. The Impossible Task. The Incredible Journey*
Copyright © Ed Stafford 2011
Ed Stafford has asserted his right under the Copyright, Designs and Patents Act 1988 to be identified as the author of this work.
© 2015 by Editura POLIROM, pentru ediţia în limba română

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-5336-2
ISBN PDF: 978-973-46-5337-9
ISBN print: 978-973-46-5123-8

Coperta: Radu Răileanu
Foto copertă: © Keith Ducatel

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată în colaborare cu elefant.ro

ED STAFFORD a fost căpitan în armata britanică pînă în 2002, după care a condus expediții peste tot în lume. A lucrat alături de ONU în Afghanistan, unde a participat la organizarea primelor alegeri prezidențiale. În august 2010 a devenit primul om care a străbătut pe jos întreaga lungime a fluviului Amazon, însoțit de un muncitor forestier pe nume Gadiel „Cho" Sánchez Rivera, o călătorie care a durat mai bine de doi ani. În anul 2012, performanța lui a fost inclusă în *Guinness Book of Records*.

Tatălui meu, Jeremy Stafford, pentru curajul moral, puterea mentală și iubirea lui neabătută

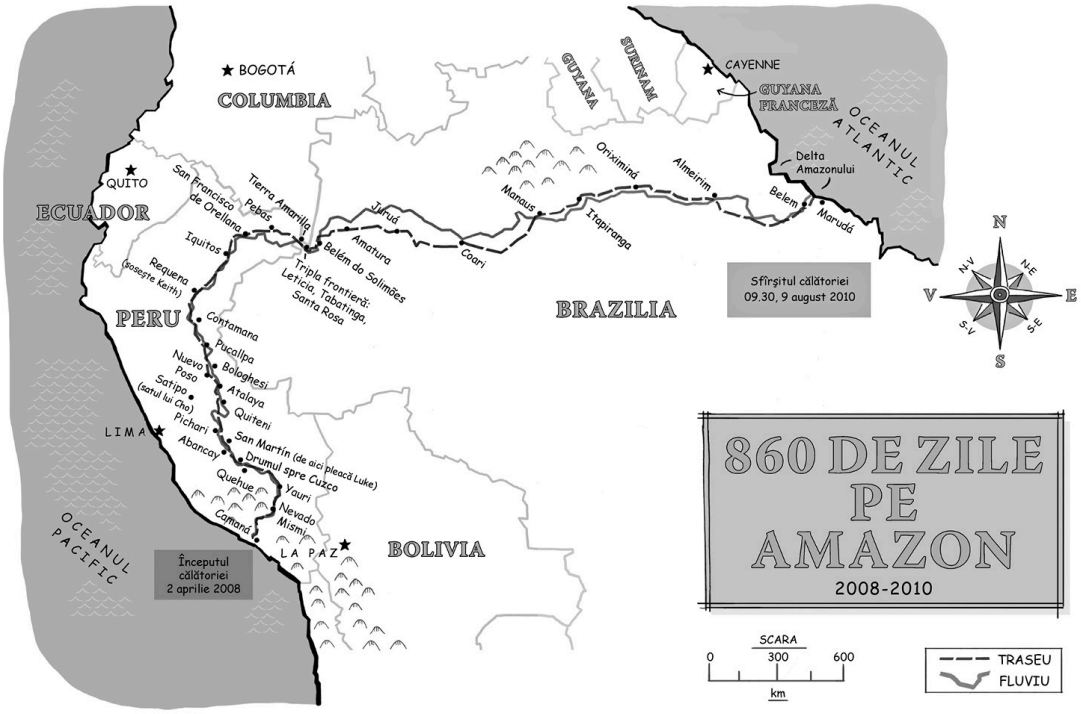
BOGOTÁ
COLUMBIA
GUYANA
SURINAM
CAYENNE
GUYANA FRANCEZĂ
OCEANUL ATLANTIC
QUITO
ECUADOR
San Francisco de Orellana
Pebas
Tierra Amarilla
Iquitos
Requena (așezare Kerth)
Jaruá
Amatura
Belém do Solimões
Triplă frontieră: Leticia, Tabatinga, Santa Rosa
Coari
Manaus
Oriximiná
Almeirim
Belem
Marudá
Delta Amazonului
Itapiranga
Sfîrșitul călătoriei 09.30, 9 august 2010
BRAZILIA
PERU
Contamana
Pucallpa
Nuevo Poso
Bolognesi
Satipo (satul lui Che)
Aralaya
Quiteni
LIMA
Pichari
Abancay
San Martín (de aici pleacă Luke)
Drumul spre Cuzco
Quehue
Yauri
Nevado Mismi
Camaná
LA PAZ
BOLIVIA
OCEANUL PACIFIC
Începutul călătoriei 2 aprilie 2008
N
N-V
N-E
V
E
S-V
S-E
S
860 DE ZILE PE AMAZON
2008-2010
SCARA
0
300
600
km
TRASEU
FLUVIU

Prolog

După ce, prin aparatul radio cu frecvențe înalte, am fost avertizați direct că vom fi uciși dacă ne hotărîm să continuăm călătoria, ajungem la capătul din aval al insulei de prundiș din mijlocul Amazonului. Îmi arunc mica barcă gonflabilă în apele maronii, puțin adînci, și îmi rostogolesc rucsacul greu de pe spatele țeapăn și soios în barca de cauciuc.

„*Mira, Ed, atrás.* Ed, vezi în spatele tău", îmi spune Cho calm. Mă întorc și văd cinci pirogi pline cu băștinași indieni care vin cu repeziciune în urma noastră. Mulți dintre ei stau în picioare în bărcile înguste, cu arcurile încordate și săgețile îndreptate spre noi. Cei care sînt așezați lovesc puternic apa cu vîsle mari din lemn.

La naiba. Tricoul mi se lipește de corp, iar sudoarea îmi curge șiroaie pe tîmple. Stau nemișcat, dar inima îmi bate nebunește, adrenalina îmi invadează creierul, ajutîndu-mă să evaluez rapid primejdia iminentă. Timpul, așa cum îl percep eu, încetinește. Bărcile din trunchiuri scobite își croiesc ușor drum prin apele agitate ale fluviului. Scena înspăimîntătoare aflată nu prea departe de noi e încadrată de peretele verde al junglei luxuriante din depărtare. Chipurile măslinii ale bărbaților și femeilor asheninka sînt războinice și fioroase, conturate cu linii de vopsea roșu-aprins. Observ că femeile strîng în mîini macete.

Cînd bărcile ajung la țărm, membrii tribului sar din ele și aleargă direct spre noi. Fețele bărbaților sînt acum schimonosite de furie, au ochii holbați și albi, iar femeile par posedate. Eu și Cho sîntem neînarmați și nu avem unde fugi,

fiind prinși în capcană, ca niște animale, la capătul insulei. Toate simțurile ne sînt acum în alertă, mințile noastre ignoră tot ce nu are legătură cu supraviețuirea imediată.

HUANCAVELICA
San Martin (de aici pleacă Luke)
Pacaypata
CUZCO
Ayacucho
Cuźco
Abancay
Drumul spre Cuzco
APURÍMAC
AYACUCHO
ICA
ICA
ANZII CORDILIERI
Quehue
PERU
Yauri
N
V
E
S
Izvorul rîului Apurímac
Nevado Mismi (muntele din care curge cel mai îndepărtat izvor al Amazonului)
Canionul Colca
Lari
Canco
Uñon
Ayo
Acoy
Valea rîului Majes
OCEANUL PACIFIC
SCARA
0
50
100
km
AREQUIPA
Începutul călătoriei (2 aprilie 2008)
Camaná
(Oswaldo se alătură lui Ed şi Luke)
TRASEU
FLUVIU

Partea întîi

Peru și izvorul Amazonului

1

De la concepție pînă la naștere

Barul fără pereți era învăluit de ploaia tropicală abundentă, prins ca într-o cușcă furibundă. Forța extraordinară a apei acoperea sunetul permanent al tobelor creole de dincolo de strada plină de noroi. Prospețimea răcoroasă a serii însoțea ploaia, simțindu-se mai puternic decît umezeala obișnuită. Ședeam cu o bere în mînă, alături de Luke Collyer, un coleg, lider de experiție, și inspiram puterea purificatoare a naturii. În timp ce ne lăsam pe spate în scaunele joase de lemn, era evident că amîndoi simțeam în stomac un nod de teamă amestecată cu emoție. Tocmai luaserăm o hotărîre care ne putea schimba viețile pentru totdeauna și căzuserăm de acord să o ducem la îndeplinire. Conveniserăm ca împreună să încercăm să străbatem pe jos întreaga lungime a fluviului Amazon. Ochii îmi străluceau cînd am rînjit către Luke. „Pe cinstea mea, amice, o să fie o adevărată nebunie!”

Era în luna ianuarie a anului 2007 și ne aflam în fosta colonie britanică Belize, din America Centrală, punînd la punct expediții de conservare a mediului pentru o organizație britanică numită Trekforce. Tocmai mutasem baza expedițiilor din capitala Belize City în San Ignacio, un oraș mai mic și mai

hispanic din apropierea graniței cu Guatemala. Aici, majoritatea locuitorilor erau *mestizos*, un amestec de băștinași maya și coloniști spanioli, dar mai erau și cîțiva coloniști creoli care se stabiliseră destul de recent în oraș.

În dimineața următoare, doar în șort, ne împleticeam prin jurul bazei, mîncînd ouă-banjo (sandviciuri cu ouă prăjite) și bînd ceai Earl Grey din import. În mod surprinzător, cînd a venit din nou vorba de expediția pe Amazon, nici unul dintre noi nu a renunțat la înțelegerea la care ajunseserăm, ca doi gentlemani. Ar fi fost oarecum scuzabil dacă ne-am fi pus bravada pe seama alcoolului, dar, în timp ce ne scărpinam bărbile țepoase și testiculele așteptînd să ne vină rîndul la duș, eram amîndoi încă și mai entuziasmați de idee decît fuseserăm în seara precedentă.

Cu doi ani în urmă fusesem angajat de o companie britanică să organizez o expediție științifică în Patagonia, pe teritoriul argentinian. Începusem să mă văd de puțină vreme cu o fată pe nume Chloë și, fiind amîndoi pasionați de călătorii, ne-am hotărît să candidăm împreună la postul de conducător și organizator al acestei expediții într-o regiune cu climat rece. Chloë era mai tînără decît mine și avea un rîs zgomotos, un corp voluptuos și o pasiune înduioșătoare pentru fapte bune și protejarea celor vulnerabili. Eram foarte îndrăgostiți, iar oportunitățile de a face ceea ce voiam și de a ne împlini viețile în această țară necunoscută erau imense. În plus, patagonezii din Argentina ne-au fermecat pe amîndoi cu încrederea și modestia lor. Am găsit biologi argentinieni care să lucreze alături de noi și să ne ajute, și atît eu, cît și Chloë munceam din greu pentru bunul mers al expediției de voluntariat.

În mare măsură, expediția a fost un succes, dar în sinea mea tînjeam să mă întorc la tropice. O parte din mine se temea de frig, de cantitatea mare de echipament de care depindeam și de doza mare de experiență de care aveai nevoie pentru a fi în siguranță în munți. Am început să visez la simplitatea unui mediu pe care îl cunoșteam mult mai bine: jungla. În timpul obișnuitelor călătorii de opt ore cu Land Roverul îmi lăsam mintea să hoinărească și să viseze – care ar fi cea mai grozavă expediție pe care mi-aș putea imagina să o fac vreodată?

Nu fusesem niciodată pe Amazon; experiența mea legată de junglă venise în principal din America Centrală și din cîteva scurte excursii în Borneo, dar Amazonul avea, fără îndoială, un farmec cu totul aparte. Cu siguranță, copacii aveau să fie mult mai mari, fauna mult mai bogată și mai diversă, iar populația ceva mai sălbatică și mai izolată de restul lumii. Mă înfiora gîndul că aș putea petrece o vreme în Amazon. Necunoscînd în amănunt geografia zonei, visele mele erau limitate la ceea ce știam: era un fluviu mare cu ape roșietice care practic traversa întregul continent de la vest la est și... cam atît. Auzisem de expediții care străbătuseră cu caiacele întregul fluviu de la izvoare pînă la vărsare, probe fenomenale de rezistență care duraseră mai bine de cinci luni – eu însă eram un caiacist foarte prost. Desigur, vîslisem puțin pe canalele din Anglia pe cînd eram cercetaș junior, dar această experiență rece și deprimantă fusese de ajuns ca să-mi taie cheful pe viață. Ce sport plictisitor și nenorocit, predat de instructori idioți care purtau căști ridicole și debordau de entuziasm.

În schimb, aveam experiența drumețiilor. După o lungă călătorie cu Land Roverul, am năvălit plin de entuziasm în tabăra din Patagonia; în sinea mea, eram sigur că îmi venise

ideea unei premiere mondiale. Am tastat: „drumeție pe Amazon”, „Amazonul de la izvoare la vărsare”, „expediție pe Amazon”. Minutele treceau unul după altul.

Am căutat, am tot căutat și am început să zîmbesc. Dacă o excursie pînă la Royal Geographical Society n-ar fi dovedit cumva contrariul, în întreaga istorie a omenirii, nimeni nu străbătuse vreodată *pe jos* întreaga lungime a Amazonului. Putea fi cu adevărat o premieră mondială care să dăinuie. Eram fascinat.

În Belize, doi ani mai tîrziu, sosirea lui Luke în țară și faptul că m-a anunțat că se gîndea să străbată același fluviu cu caiacul au precipitat luarea unei decizii. Nu-mi stabilisem un termen pentru împlinirea visului meu, dar mă despărțisem recent de Chloë și, pentru prima dată după mult timp, puteam să gîndesc independent, fără a trebui să-mi fac griji pentru altcineva sau să recurg la compromisuri. I-am tras repede atenția lui Luke că Amazonul fusese parcurs deja de cinci ori cu caiacul și că un sloven gras tocmai străbătea înot porțiunea de fluviu de la mică altitudine. I-am împărtășit ideea mea – o premieră mondială – de a străbate pe jos toată lungimea fluviului. Luke s-a gîndit preț de cinci secunde. „Mă bag”, a rînjit el. „Hai s-o facem.”

Habar nu aveam de cît timp era nevoie, dar voiam să dureze un an. Era posibil, gîndeam noi, așa că am împărțit 6.993 de kilometri (lungimea fluviului conform National Geographic Society de la Washington) la 365 de zile și am obținut cifra cît se poate de plauzibilă de 19 kilometri pe zi. Întrucît în junglă ne petrecuserăm cea mai mare parte din timp pe poteci și cărări, eu și Luke ne bucuram cu naivitate la gîndul că ne vom întoarce acasă după doar douăsprezece luni. Toate bune și frumoase!

Luke avea 35 de ani, eu 31. În ciuda faptului că aveam caractere foarte diferite, în adîncul inimii aveam în comun dorința ușor nesăbuită de „a face ceva uimitor”. Voiam amîndoi să înfăptuim un lucru de care să ne amintim și de care să fim mîndri în anii ce aveau să vină.

Îmi dădeam seama că Luke își dorea cu adevărat să arate de ce era în stare. Nu se înrolase niciodată în armată – și cred că regreta puțin că n-o făcuse –, dar de cînd îl cunoșteam condusese cîteva expediții și în general era foarte simpatizat. Faptul că ne găsiserăm unul pe altul într-o situație atît de similară, cu visuri atît de asemănătoare în ce privește expedițiile, era cu siguranță un semn. Coincidența ne-a sugerat că lucrurile aveau să decurgă interesant și fiecare dintre noi s-a lăsat purtat de entuziasmul celuilalt.

Luke și-a pierdut părinții cînd avea puțin peste 20 de ani – muriseră foarte repede unul după altul –, așa că trebuise să devină oarecum independent. Se „descoperise” cînd economisise destui bani pentru a călători în Australia, dar, cît timp fusese plecat, i-a murit și unul dintre cei doi frați. În Australia învățase să jongleze – cu orice, de la macete pînă la foc – și lucrase ca artist stradal. Cînd s-a întors în Marea Britanie, a obținut cîteva atestate ca instructor de activități în natură și devenise pasionat de alpinism. Lucrase ca instructor timp de cîțiva ani pe bani puțini, dar îi plăcea meseria lui. În 2004, folosindu-se de abilitățile sale, a devenit conducător de expediție, iar pînă în 2007 condusese patru expediții de cîte trei luni în junglă – toate în Belize –, ultimele trei în Parcul Național Davis Falls. Luke avea o relație serioasă cu prietena lui, Katie, iar familia ei devenise și a lui.

Viața mea fusese diferită. M-a adus pe lume o mamă singură de 16 ani din East Midlands și, pe cînd eram prunc, am fost adoptat de Jeremy și Barbara Stafford. În afara faptului că tatăl meu avea din cînd în cînd probleme de sănătate, aș spune că familia mea era la fel de fericită ca oricare alta. Elementele mediului familial care m-au ajutat să ajung conducător de expediție sînt, în primul rînd, faptul că locuiam într-un sătuc, așadar am crescut la țară; în al doilea rînd, faptul că părinții ne-au încurajat pe mine și pe sora mea să luăm propriile decizii de la o vîrstă fragedă; iar în al treilea rînd, faptul că tata ne-a influențat pe toți cu ferma lui convingere că dacă spui că vrei să faci un lucru, trebuie să încerci să-l faci și să nu renunți pînă nu ți-ai dat toată silința. Tata m-a determinat să învăț să joc rugby și să devin cercetaș, activități care au jucat un rol important în modelarea caracterului meu. Iubirea lor pentru mine a fost mereu evidentă, iar faptul că am fost adoptat nu a constituit niciodată un subiect de discuție sau o problemă.

Încrederea mea a sporit cînd mi-am dat seama că aveam talent la rugby. La 13 ani aveam 1,83 m și am descoperit că puteam să iau mingea de la echipa adversă și să trec de toți. Un sport extraordinar, gîndeam eu, iar această încredere s-a răsfrînt și asupra altor aspecte ale vieții mele. Cînd am plecat de la Stoneygate, școala mea pregătitoare, eram un căpitan al echipei de rugby perfect și foarte mîndru.

Am făcut progrese și în lumea cercetașilor, unde am învățat ce înseamnă să campezi, să faci drumeții și să explorezi natura. Baza cercetașilor era într-un oraș din apropiere, Fleckney. Mama și tata puneau mare preț pe educație și au reușit să ne dea pe mine și pe sora mea la școli private. Faptul că m-am integrat în rîndul cercetașilor a constituit nu doar o excelentă

pregătire de bază, ci și o completare a educației mele private. Cum se întîmplase și în cazul rugby-ului, pur și simplu mă descurcam bine în natură. Îmi plăcea mult să deprind abilitățile necesare pentru a trăi în mijlocul naturii și a ajunge să mă simt în largul meu și priceput în domeniul activităților în aer liber. Deși din anumite puncte de vedere experiența din Fleckney a fost puțin cam dură, aceasta nu era pentru tocilari – nu stăteam așezați în cerc scandînd sloganuri și învățînd să facem noduri. Jucam tot felul de jocuri, construiam diverse chestii și făceam focul.

Și școala-internat de la Uppingham a fost, fără îndoială, o experiență care mi-a marcat viața. Școala, în care oficial încă se mai ținea doliu pentru regina Victoria – băieții erau îmbrăcați complet în negru –, nu a reușit să țină seama de ceea ce-i motiva pe mulți dintre băieți, inclusiv pe mine. În scurt timp, dezamăgit, am început să am un comportament rebel.

Profesorii nu erau pregătiți în domeniul psihologiei copilului și, cu foarte puține și notabile excepții, erau vizibil plictisiți de faptul că mai trebuiau să joace și rolul de părinți, nu doar să-i educe pe copii. Fiecare trimestru avea cam douăsprezece săptămîni și, cît timp am stat acolo, mi-am văzut rar părinții. Băieții mai mari conduceau totul și îi „educau” pe cei mai mici în moduri care mai de care mai excentrice, pe care ei, cu înțelepciunea venerabilei vîrste de 17 ani, le găseau a fi potrivite. Am fost suficient de norocoși încît să nu fim agresați fizic (perioada respectivă se cam încheiase), însă mediul acela nu era favorabil unei educații sănătoase, echilibrate. O mare parte din primul meu an petrecut acolo, eu și mulți alți băieți am trăit dominați de teamă și confuzie.

După aproape patru ani și după ce mi se prezisese că nu mă voi descurca bine la examenele de absolvire, am fost în cele din urmă exmatriculat, din mai multe motive, în special pentru acte de vandalism de o gravitate minoră. Întotdeauna mi-au priit pericolele și adrenalina, iar pe vremea aceea, să mă furișez în afara internatului, înarmat cu un fierăstrău din sîrmă și un clește gură-de-lup pentru a face tot felul de stricăciuni, părea să fie principalul meu mod de defulare. Era cît se poate de nechibzuit, desigur, dar poate că era și explicabil, într-un internat în care erau cazați numai băieți, pe care-ți era interzis să-l părăsești după ora 10 seara și care nu reușise să răspundă nevoilor reale ale multora dintre elevii săi.

Cred cu tărie că cei de la școală au procedat greșit în cazul meu și al altor băieți asemenea mie. Și astăzi sînt convins că aveau responsabilitatea, *in loco parentis*, să înțeleagă cauzele comportamentului meu și să-mi valorifice spiritul aventuros, în loc să mă eticheteze pur și simplu ca fiind „rău”.

După ce am obținut note foarte bune la examenele de absolvire la Brooke House Sixth Form College din Market Harborough, o localitate învecinată, am mers la Universitatea din Newcastle și, cu chiu, cu vai, am reușit să obțin licența în geografie, în ciuda faptului că primii doi din cei trei ani petrecuți acolo am fost permanent învăluit într-un nor gros de marijuana. Dezgustat de cîrdășiile echipei de rugby a universității, unde, dacă frecventai școala potrivită, ți se garanta prezența în formația de bază, m-am înscris în Rockcliffe RFC, o echipă de bărbați din Tyneside, din orașul Whitley Bay, bucurîndu-mă în fiecare săptămînă de timpul petrecut în afara mediului studențesc.

După ce mi-am luat licența, îngrozit de perspectiva de a ajunge să lucrez într-un birou, m-am înrolat în armata britanică. O alegere ce ar putea părea bizară în cazul cuiva care avusese asemenea probleme la internat, dar am simțit că eram în stare să mă împac cu regulamentul, în schimbul unei vieți care implica activitate fizică în natură – o viață pe măsura punctelor mele forte. Am fost întotdeauna ferm convins că armata nu avea să mă schimbe; îmi doream să învăț din această experiență, dar nu voiam să devin asemenea atîtor idioți afectați care reușiseră să treacă de gradul de maior. Teama pe care oamenii spun uneori că au simțit-o cînd au intrat pentru prima dată într-o cazarmă nu m-a părăsit niciodată cu adevărat și, cu toate că am avut momente minunate în armată, mai ales în nopțile petrecute în aer liber în Tamworth, nu am simțit niciodată că mă integram cu adevărat.

În 2002, după patru ani de succes relativ, am ajuns la gradul de căpitan, dar m-am bucurat că venise momentul să-mi reînnoiesc contractul, pe care mă hotărîsem să nu-l mai prelungesc. Exact asta i-am spus comandantului meu la sfîrșitul unei încartiruiri în orașul Crossmaglen, din sudul comitatului Armagh din Irlanda de Nord. El a zîmbit, a recunoscut că probabil luasem o decizie bună (iar batalionul nu avea prea mult de pierdut, sînt sigur) și așa am început să-mi caut de lucru în calitate de civil.

După săptămîni în care am încercat să stabilesc legături în sectorul financiar al Londrei, am dat peste un anunț care menționa că se caută conducători de expediție în vederea unor proiecte de conservare a mediului în America Centrală. Se oferea un contract pe trei luni, pe care l-am acceptat; îmi permitea să aștept o ocazie mai bună, pînă cînd economia își va

fi revenit și aș fi avut mai multe șanse să devin agent de bursă. Această experiență mi-a schimbat viața mai mult decît oricare alta: m-am îndrăgostit de aventură, de oameni și de acest stil de viață. Era o carieră care implica o viață în aer liber, fără regulamentul și seriozitatea inerente din armată. Mai mult, întreaga poveste avea un scop în care credeam – după experiența din cercetășie am rămas cu o afinitate profundă față de natură și o dorință autentică de a proteja pădurea tropicală. Alăturarea celor doi factori m-a făcut mai fericit decît fusesem vreodată, iar visurile mele legate de un Porsche 911 și de baruri luxoase în care se servește vin, pline de fete din Essex, au dispărut pe nesimțite.

*

Cinci ani mai tîrziu, după ce condusesem mai multe expediții, am ajuns director național al organizației Trekforce în Belize. Am început să planific modul în care eu și Luke aveam să punem pe roate această expediție personală pe Amazon. Am întocmit o listă a diferitelor domenii în care aveam de lucru. Pe baza listei de mai jos, vă puteți face o idee despre tot ce trebuia rezolvat pentru a face posibilă expediția.

1. Cercetare. Să facem tot ce trebuie pentru a afla dacă, teoretic cel puțin, excursia noastră este posibilă din punct de vedere fizic.
2. Misiunea. Care este obiectivul expediției? Călătoria noastră este o ispravă absolut egoistă sau are un scop mai profund?

3. Evaluarea riscurilor. Trebuie să cîntărim riscurile, să evidențiem zonele cele mai periculoase și să luăm măsuri efective pentru a ne asigura că nu vom muri.

4. Planul de evacuare. Dacă lucrurile merg prost, cum vom ajunge să primim ajutor medical sau la loc sigur?

5. Antrenamentul. Trebuie să atingem un nivel de competență potrivit misiunii. Există domenii asupra cărora trebuie să ne concentrăm și în care ignoranța noastră este periculoasă?

6. Limbile străine. Numai în Peru se vorbesc peste 30 de limbi. Trebuie să fim în stare să conversăm măcar în spaniolă (Peru) și în portugheză (Brazilia), pentru a înțelege unde ne aflăm și a putea gestiona diverse situații.

7. Contabilitatea. Trebuie să estimăm costul total al expediției și să justificăm toate cheltuielile.

8. Colectarea fondurilor. Avem nevoie de bani pentru perioada cît ne facem planuri și ne organizăm în Marea Britanie, precum și pentru derularea expediției în sine. Trebuie să încercăm, pe cît posibil, să acoperim cît mai multe cheltuieli individuale prin sponsorizări (să primim gratis sau la un preț redus), astfel încît costul total să fie redus la minimum.

9. Asigurările. Trebuie să găsim un pachet potrivit pentru pădurea amazoniană, care să acopere defectarea, furtul sau pierderea echipamentului, precum și costurile de evacuare în caz de urgență medicală și de tratament.

10. Comunicațiile. Cum vom comunica cu restul lumii? Ce aparatură va funcționa sub cupola junglei? Dacă se va defecta?

11. Site-ul web. Acesta va fi „vitrina” noastră pentru sponsori, organizații caritabile, public și oricine îl va vizita. De

asemenea, este modul în care majoritatea oamenilor vor trăi experiența expediției.

12. Organizațiile caritabile. Pe cine vrem să ajutăm? Cum vom strînge bani? Cum colaborăm cu aceste organizații caritabile?

13. Bilete de liberă trecere și vize. Unde să mă adresez pentru a primi bilete de liberă trecere care să ne permită să vizităm triburi de indigeni din Brazilia care sînt autonome, dar care au un departament guvernamental ce se îngrijește de bunăstarea lor? Cum voi sta legal în cele două țări principale mai mult decît îmi permite viza normală, cu o valabilitate de trei luni?

14. Echipamentul. Trebuie să ne asigurăm că luăm cu noi cel mai bun echipament pe care-l putem găsi, care să reziste la expunerea prelungită la umezeala și cantitatea de apă din junglă și la frigul extrem din munți. Totul, de la bocanci pentru mersul prin junglă pînă la mănuși călduroase, hamacuri și primusuri cu kerosen.

15. Relațiile publice. Cum vor afla oamenii despre noi? Și dacă nu află nimeni, cum ne vom atinge obiectivele?

16. Filmarea. Cum vom înregistra călătoria? Unde începem, pentru a ne asigura că, într-o zi, cineva ar putea urmări ce am filmat? Putem vorbi degajat în fața unei camere de filmat?

17. Cartea. Unde te adresezi, în încercarea de a încheia un contract de editare? Ne pricepem la scris?

18. Ghidul. Putem găsi unul care să meargă pe jos cu noi pentru șapte dolari pe zi și care să vorbească engleză, spaniolă și, la început, quechua?

19. Fotografii. Cum vom obține imagini superbe, care să poată fi utilizate pentru a ne spune povestea, dacă amîndoi

sîntem niște fotografi de tot rîsul?

De departe cel mai important dintre obiectivele de mai sus era obținerea finanțării expediției. Odată obținută sponsorizarea, totul avea să prindă formă. Visul nostru de reîntoarcere în sînul naturii avea să devină realitate numai dacă ne ocupam de cel mai plicticos dintre motivele de îngrijorare contemporane: banii.

În timp ce încercam să întocmim o cerere de finanțare, ne-am dat seama că expediția trebuia să aibă un obiectiv pentru care să merite să ne dăm viața. Am înțeles imediat oportunitatea de a atrage atenția oamenilor asupra necesității de a proteja pădurea tropicală. Aveam să creăm un site web și să scriem în mod regulat articole de jurnal pe care să le poată citi deopotrivă adulți și copii, urmărindu-ne aventurile în timp real. Puteam descrie pădurea tropicală zi de zi, precum și modul în care ne afecta pe noi. Puteam trezi interesul oamenilor din școli și birouri, astfel încît aceștia să înceapă să se simtă mai apropiați de junglă. Nici unul dintre noi nu voia să fie un luptător pentru cauza ecologiei; eram conștienți că, dacă ne luam această titulatură, ne-am fi putut îndepărta de autoritățile braziliene și am fi obținut mai greu biletele de liberă trecere. Așadar nu ne doream o campanie de tipul „Acum e momentul să acționăm!”, dar ne-am gîndit că am putea să-i educăm pe oameni și să atragem atenția asupra problemei. Imediat ce am discutat despre asta, am simțit că este lucrul potrivit și că merită; acum aveam o cauză pentru care merita să sacrificăm un an din viețile noastre.

Pentru ca expediția să fie omologată ca record mondial Guinness, trebuia să fim foarte scrupuloși și stricți. Aveam să

mergem pe jos pe toată durata călătoriei, fără a folosi vreun motor, o velă, nici măcar cursul apei pentru a ne deplasa. În mod clar, avea să fie nevoie să traversăm suprafețe de apă, iar pentru asta urma să folosim bărci, dar știam de la bun început că pe fiecare metru al fiecărei traversări aveam să vîslim manual, astfel încît călătoria să fie cu adevărat întreprinsă doar prin forța fizică a omului.

De asemenea, am remarcat oportunitatea de a strînge bani direct pentru organizațiile caritabile. Ne doream o organizație care să lupte pentru conservarea pădurii tropicale, pentru că era firesc, ca organizație tutelară care să corespundă misiunii principale a expediției: Rainforest Concern s-a potrivit perfect. Tatăl meu murise de cancer cu cîțiva ani înainte, iar sora mea avea (și încă mai are) encefalomielită mialgică, așa încît Cancer Research UK și ME Association au fost alte două organizații pe care voiam să le ajut. În cele din urmă, am dorit să alegem organizații care aveau să aducă beneficii țărilor-gazdă, așa că am găsit două organizații caritabile cu sediul în Marea Britanie preocupate de binele copiilor, Project Peru and Action for Brazil's Children, ceea ce însemna că puteam, într-o anumită măsură, să le întoarcem favoarea țărilor prin care aveam să trecem, fără a deranja guvernele, acordînd o susținere puternică unor asociații care militau împotriva defrișărilor.

Nu vreau să pretind nici o clipă că ceea ce ne-a motivat să alegem să străbatem pe jos cursul Amazonului au fost aceste organizații și dorința de a atrage atenția asupra pădurii tropicale. Acestea erau lucruri în care credeam, care meritau efortul, dar imboldul inițial a fost mult mai egoist: aventura, provocarea și recunoașterea au stat la baza motivației noastre cînd am pornit în călătorie. Partea frumoasă era că aventura

era esențială pentru ca toate celelalte să meargă bine. O plimbare plăcută și fără primejdii care ar mai fi fost făcută înainte n-ar fi atras deloc atenția presei și, prin urmare, n-ar fi avut același potențial. În egală măsură, am înțeles și că efectuarea acestei călătorii din motive pur egoiste nu avea nici un sens și nici o valoare. Obiectivele egoiste și cele altruiste nu erau doar compatibile; ele au sfîrșit prin a depinde în mod esențial unele de altele.

Cuprinși de entuziasm, ne-am gîndit că s-ar putea face un documentar bun despre expediție, așa că am luat legătura cu singura persoană din domeniul televiziunii pe care o cunoșteam: Craig Langman. Craig e un tip cu voce blîndă care de multe ori rămîne în umbra altor personalități mai puternice. Totuși, cînd vorbește, ceea ce spune merită cu atît mai mult să fie ascultat. „Sigur sînteți complet nebuni", a spus Craig. „Îmi place ideea. Va fi excelentă pentru televiziune." A fost de acord să ne ajute să găsim o companie de producție cu care să încheiem un parteneriat pentru realizarea unui documentar.

Permisele de liberă trecere și vizele au fost următorul lucru de care m-am ocupat, iar la acea vreme atît Peru, cît și Brazilia acordau în mod obișnuit doar vize turistice pe o perioadă de trei luni. I-am scris lui Mike Horn, aventurierul sud-african care a coborît pe Amazon cu o placă hydrospeed și mai tîrziu într-o pirogă scobită dintr-un trunchi de copac, pentru a afla ce făcuse el. Soția lui mi-a răspuns cu amabilitate:

> Dragă Ed,
>
> Îți mulțumesc pentru mesaj. Am ajuns la concluzia că e mai bine să nu vorbim prea mult despre expedițiile noastre la consulate și ambasade. Obțineți-vă toate vizele după cum

este nevoie prin metodele obișnuite și luați-vă măsurile necesare de siguranță, cum ar fi dispozitive de localizare GPS, telefon prin satelit etc. Autoritățile nu știu să se descurce cu orice nu se încadrează în norme!
Să vă meargă totul bine în aventură!

Salutări cordiale,
Cathy

Cathy mi-a scris cu atîta înțelepciune, iar acum, cînd îmi amintesc, îmi doresc să-i fi urmat sfatul întocmai. Dar pe atunci susțineam cu tărie că trebuie să fim extrem de corecți fiindcă, spre deosebire de Mike, soțul lui Cathy, noi deja ne luaserăm angajamente față de organizații caritabile și eram de părere că, pentru a fi în siguranță și a avea certitudinea că nu sînt probleme, trebuia să fim 100% în regulă din punct de vedere legal în fiecare țară.

Am contactat ambasadele și consulatele și am început un demers îndelungat și anevoios, în încercarea de a obține vize extinse în scopuri culturale, care aveau să acopere o perioadă de nouă luni în Peru și alte nouă în Brazilia. Asta urma să ne acorde o marjă de timp în caz că excursia noastră avea să dureze mai mult de șase luni în fiecare țară, situație despre care deja începeam să cred că era posibilă.

Nu e ușor să convingi companiile că merită să-ți dea echipament fără să plătești pentru el. Eram doi anonimi cu chelie care puneau la cale o expediție de proporții mult mai mari decît orice încercaseră să facă vreodată. Șansa ca o firmă să considere că ar putea profita de pe urma acestui contract de „sponsorizare” era minimă, așa că am scris nenumărate e-mailuri, cu foarte puțin succes.

Credeam că un articol din echipament care văzusem că era utilizat în Patagonia avea să se potrivească perfect în juglă. Bărcile packraft gonflabile sînt bărci de o persoană special create încît să fie suficient de ușoare pentru a fi purtate în rucsac. Știam că vom avea de traversat sute de afluenți, așa că trebuia să avem o strategie realistă. Bărcile Alpacka sînt fabricate în Canada, așa că le-am scris un e-mail, întrebîndu-i dacă ne pot ajuta. Răspunsul lor a fost amabil: aveau niște bărci cu mici defecte, pe care ni le puteau da pentru 300 de dolari americani bucata. Economiseam astfel 475 de dolari pentru o barcă, ceea ce mi s-a părut mult, iar acesta era primul răspuns pozitiv pe care-l primiseserăm. Am cumpărat trei bărci cu cartea mea de credit – una pentru Luke, una pentru mine și una pentru localnicul care, teoretic, avea să ne fie ghid. Apoi firma Hennessy Hammocks a fost de acord să ne dea gratis două hamacuri, iar Altberg ne-a dat două perechi de bocanci pentru junglă lucrați manual. Fiecare dintre aceste mici acorduri de sponsorizare ne-a adus mari satisfacții; pas cu pas, excursia noastră devenea posibilă.

Totuși, în ciuda succesului și a faptului că adunaserăm ceva echipament, aveam o descoperire de cont de două mii de dolari. Aveam mare nevoie să găsim pe cineva care să ne sponsorizeze cu bani.

În timp ce, în această etapă, încă făceam planuri din Belize, am primit un e-mail prudent din partea Rainforest Concern:

> În primul rînd, vrem să fie foarte clar că nu vă încurajăm să faceți un lucru care v-ar periclita în mod excesiv binele personal. Ați mai fost în expediții în trecut, dar am dori să ne întîlnim să discutăm mai multe despre asta. Ați enumerat

deja genul de pericole pe care le-am fi anticipat și noi, dar în egală măsură sîntem siguri că vă puteți aștepta ca înaintarea să fie uneori extrem de lentă.

În al doilea rînd, este vorba despre consecințele faptului că veți vîna pentru a vă alimenta. Probabil că pescuitul este una dintre metodele pe care le preconizați și probabil că asta nu ne-ar deranja. Totuși, nu am încuraja vînarea mamiferelor și a păsărilor, dacă nu este absolut necesară. Trebuie să discutăm despre acest lucru.

A treia problemă se referă la potențialul contact cu populațiile indigene, întrucît, la urma urmei, acesta nu este întotdeauna în beneficiul lor.

Toate aceste observații erau foarte rezonabile și expediția a început să se contureze pe măsură ce am elaborat o politică antivînătoare și am început să concepem un plan referitor la modul în care aveam să transportăm alimentele și să ne reaprovizionăm din așezările omenești întîlnite pe traseu. Și eu, și Luke am minimalizat importanța problemei legate de populația indigenă, întrucît aveam prea puțină experiență în privința raporturilor cu aceasta – nu puteam decît să spunem, nu prea convingător: „Sîntem oameni de treabă și ne vom purta respectuos cu toată lumea”. Cît de naivi eram!

De la bun început, plănuiserăm să pornim în expediție pe 1 ianuarie 2008. Astfel am fi avut suficient timp să ne pregătim, puteam petrece Crăciunul cu familiile noastre, iar pe hîrtie părea o dată potrivită și fermă. Am contactat o companie peruană de excursii montane și am fost sfătuiți cu fermitate să evităm drumețiile în Anzi între lunile decembrie și martie: avea

să fie iarnă, multă zăpadă, iar rîurile și defileurile puteau fi de netrecut.

La naiba!

Nici unul dintre noi nu avea prea multă experiență în zonele muntoase acoperite cu zăpezi perene, astfel încît ideea „traversării Anzilor” era îndeajuns de formidabilă chiar dacă nu alegeam să o facem în timpul iernii. Așa că am reprogramat plecarea pentru 1 aprilie 2008, ca să fim siguri că perioada în care ne vom afla la o altitudine de peste 5.000 de metri avea să fie cît mai confortabilă. În sinea mea, deja bănuiam că expediția putea dura mai bine de un an, așa că probabil aveam să fim nevoiți să suportăm cel puțin un sezon de inundații pe Amazon.

În mai 2007 eu și Luke eram buni prieteni; după ce înainte avuseserăm relații amicale în calitate de colegi, acum eram uniți de un puternic scop comun: demararea acestei expediții.

În ciuda eforturilor depuse în încercarea de a ne asigura echipamentul, un scop și permise de liberă trecere, rămînea în continuare problema că, dintre toți participanții la expediții cu care vorbiserăm, nici unul nu putuse fi convins că era într-adevăr posibil să străbați pe jos întreaga lungime a fluviului. Și asta în principal pentru că Amazonul este caracterizat de un bazin foarte puțin adînc, predispus la inundații de proporții enorme. Fluviul își iese din matcă regulat, iar apa pătrunde în pădure pînă la o distanță de 70 de kilometri față de cursul principal. Asta înseamnă că, în mare parte din an, pădurea din vecinătatea fluviului este acoperită cu apă la o înălțime ce depășește un stat de om. Nu e un teren grozav pentru mersul pe jos.

În naivitatea mea, știam acest lucru și credeam că vom putea urma cursul fluviului la o distanță suficient de mare de

albia principală pentru a fi în siguranță. Problema era că nu aveam de unde știi cît de întinse erau porțiunile inundate din pădure în fiecare zonă, așa că am căutat cu asiduitate mai multe informații pe internet. În cele din urmă am dat peste o imagine cu rezoluție foarte slabă care părea să înfățișeze pădurea inundată într-o culoare diferită de *terra firma*, terenul solid. Imaginea îi era atribuită lui Bruce Chapman, de la NASA, căruia i-am trimis un e-mail pentru a afla dacă era dispus să ne împărtășească din informațiile sale. Două zile mai tîrziu, am primit prin poștă, gratuit, un CD-ROM cu imagini extraordinare înfățișînd întregul bazin amazonian în perioadele cu niveluri crescute și scăzute ale apei. Proiectul NASA mi-a permis să privesc efectiv de sus prin cupola junglei și să-mi fac o impresie de ansamblu asupra întinderii zonelor cuprinse de apă în perioada de apogeu a sezonului inundațiilor.

Era un mare progres. Cu ajutorul acestor informații, puteam să fac însemnări pe hărți cînd acestea aveau să ne parvină și ne puteam planifica traseul pentru a evita zonele cel mai grav inundate. E adevărat că imaginile erau din 1995, dar topografia nu putea să se fi modificat prea mult de atunci – doar cîteva schimbări la nivelul formei văii fluviului. Aveam un plan realist.

Rămînea în continuare să ne confruntăm cu pădurea inundată din vecinătatea fiecărui afluent pe care trebuia să-l traversăm – ceea ce nu puteam evita –, dar acum puteam folosi imaginile de la NASA pentru a trece rîurile prin puncte în care apele erau cît mai puțin extinse. În asemenea condiții, nu trebuia decît să ne umflăm bărcile și să înaintăm cu ele prin pădure, cu macetele în mîini, dacă apa era prea înaltă ca să mergem pe jos. Gîndul că va trebui să ne croim drum prin desiș

stînd în bărcile gonflabile ne speria și ne entuziasma în același timp. Ne-am imaginat nopți petrecute în hamacuri deasupra apei și chiar am proiectat modele de recipiente în care puteam aprinde focuri în copacii încovoiați deasupra apei întunecate.

Oamenii merg mereu în junglă; de fapt, cîteva milioane trăiesc în bazinul Amazonului. Fluviul Amazon este bine populat și, prin urmare, ne puteam reînnoi proviziile de alimente și echipamentul stricat. Pe fluviu se desfășoară un trafic considerabil, așa că, dacă aveam o urgență, am fi găsit o soluție naturală de a părăsi locul. Toate acestea erau aspecte pozitive, însă problema noastră era că, odată ce ne îndepărtam de cursul principal pentru a evita zonele inundate, pericolele cărora înainte le-am fi putut face față aveau să ia amploare. Dacă mergeam în zone nepopulate, trebuia să ne descurcăm singuri. În anumite locuri autoevacuarea avea să fie lungă și anevoioasă, iar la o evaluare obișnuită a riscurilor s-a dovedit a fi pur și simplu „inacceptabilă”. Întrucît în multe regiuni nu ajungeau elicoptere și echipe de salvare, trebuia doar să fim convinși că, dacă voiam să facem această călătorie, trebuia să ne asumăm riscurile. Asfel, o rană sau o boală care solicita îngrijire medicală de urgență, cum ar fi o apendicită, o mușcătură de șarpe sau o rană serioasă la cap avea, probabil, să ne fie fatală.

Luke a înregistrat primul succes în ce privește sponsorizarea cu echipamente cînd, la sfîrșitul lunii mai, i-a convins pe cei de la Macpac să ni se alăture și să ne ofere corturi și rucsacuri. A însemnat mult pentru Luke, care nu reușise să aloce planificării expediției la fel de mult timp ca și mine, fiind angajat într-un proiect profesional din Lake District, alături de organizația Outward Bound.

Ca să adunăm bani pentru finanțare, am considerat că trebuia de asemenea să facem mai multă publicitate expediției. Sponsorii aveau să fie mai impresionați dacă vedeau că presa ne acorda o oarecare atenție. Problema era că nu aveam fotografii cu mine și Luke, împreună, în junglă. Așa că ne-am înghesuit într-o mașină cu Jeremy, viitorul meu cumnat, și ne-am îndreptat spre Eden Centre din Cornwall, unde era reconstituit biomul tropical umed, pentru a face cîteva fotografii „autentice” în junglă.

Timp de cîteva ore, Luke și cu mine ne-am simțit în centrul atenției, stînd de cealaltă parte a cordonului care ținea vizitatorii la distanță, în mijlocul ferigilor tropicale și al palmierilor, pe cînd Jeremy ne făcea fotografii și ne mai amintea din cînd în cînd să zîmbim. Cîteva doamne în vîrstă cu părul colorat în nuanțe de albastru au tras concluzia că, dacă eram fotografiați, eram cu siguranță celebri, așa că ne-au cerut să le dăm autografe.

La 1 iunie 2007 m-am dus la Londra să-l văd pe Ben Major, un vechi tovarăș de pe vremea cînd conduceam expediții în Belize și Borneo. Ne-am întîlnit să luăm prînzul într-o cafenea din incinta BBC Television Centre, unde Ben lucra acum ca prezentator al unui serial de televiziune pentru copii. Îmi promisese cîteva hărți ale statului Peru din arhivele BBC, dar nu le puteam folosi decît pentru scurt timp și reprezentau doar o foarte mică parte din cele 52 de hărți peruane de care aveam de fapt nevoie. Am fost ușor dezamăgit, însă Ben a spus că există o firmă care putea să ofere instruire medicală de la distanță (de care aveam cu siguranță nevoie), așa că întîlnirea nu a fost o totală pierdere de timp.

În timp ce luam prînzul, Ben a făcut o pauză.

— Ed, ai fost vreodată în Guyana?

— Nu, Ben.

— Știi să reglezi un radio cu frecvențe înalte?

— Nu, omule, habar n-am.

— Ai mai lucrat cu o echipă de filmare?

— Știi bine că nu, prietene.

— Ți-ar plăcea să lucrezi pentru BBC la o nouă serie despre expediții în calitate de șef de tabără al bazei lor din junglă?

— Dă-mi o fracțiune de secundă să mă gîndesc la asta, am rînjit eu.

Lui Ben i se oferise acest post, dar nu-l putuse accepta, fiindcă trebuia să prezinte un alt serial pentru copii. Mi-a aranjat un interviu la filiala de istorie naturală din Bristol a BBC și, cu toate că abia vedeam, fiindcă în ziua precedentă suferisem o intervenție chirurgicală cu laser la ambii ochi, am fost intervievat de producătorul serialului, Steve Greenwood. Ne-am înțeles bine, Steve era fascinat de intervenția de corectare a vederii pe care o făcusem și în mai puțin de două zile eram în echipă. Nu mai lucrasem pentru televiziune pînă atunci, dar totul se desfășura în spatele camerei, iar ei căutau doar pe cineva care putea să meargă în Guyana și să organizeze o echipă de amerindieni timp de două luni pentru construirea unei tabere în mijlocul junglei. Apoi, cînd sosea echipa, trebuia să-i coordonez pe localnici și să am grijă ca tabăra să nu rămînă fără combustibil pentru aparatele de zbor sau fără hîrtie igienică. Un contract pe trei luni și un post de vis pentru un conducător de expediție care lucrase în armată – puteam să accept așa ceva.

Expedițiile în scopuri ecologiste sînt foarte prost plătite, așa că salariul de la BBC era mai mult decît cîștigasem eu de ani de

zile. Luke a înțeles că ar fi fost o prostie din partea mea să refuz. Mai rămăseseră șapte luni pînă la data plecării noastre în Amazon, iar dacă făceam acest serial cîștigam destui bani încît să-mi permit să nu muncesc în cele patru luni de dinainte de excursie. Aș fi avut destui bani să închiriez un apartament în Londra, unde trebuia să stau pentru a mă întîlni cu eventuali sponsori, și să suport cheltuielile obișnuite. Partea proastă era că, în perioada cît eram plecat, trebuia să las toate pregătirile și strîngerea de fonduri pe seama lui Luke.

Între timp, Luke a organizat o întîlnire cu firma medicală Ex-Med și am mers împreună pînă la Hereford, ca să întrebăm ce anume să luăm cu noi în trusele medicale și în speranța de a organiza un curs de instruire elementară în medicina tropicală. Știind că tipii pe care aveam să-i întîlnim erau cu toții cadre militare cu multă experiență, eu și Luke am bătut la ușă cu mult respect. Ne-a răspuns Ged Healy, directorul.

Cînd ne-am prezentat, Ged a spus:

— Bună, Ed, luna viitoare pleci în Guyana cu BBC-ul, nu-i așa?

Ușor surprins – și impresionat –, i-am confirmat că așa era. Își făcuseră deja temele în privința noastră.

Am fost conduși într-o cameră în care se afla un steag al Națiunilor Unite pe jumătate ars, înrămat pe perete. Luke a început să chicotească și, în timp ce arăta spre placa de aramă pe care era inscripționat „Herat, Regiunea de Vest, Afghanistan, 2004”, simțeam cum sîngele îmi năvălește în obraji – ce șanse erau să fie adevărat?

— Taci, Luke! m-am rugat în gînd.

— Tu aveai o poveste cu steagul ăsta, nu-i așa, Ed? a ciripit Luke, în timp ce Ged continua să ne privească fără nici o

expresie.

— Despre ce este vorba, Ed? a întrebat Ged.

La dracu'. Neavînd de ales, m-am apucat să istorisesc una dintre cele mai umilitoare povești din cariera mea. În 2004, lucrasem în Herat ca observator ONU în timpul desfășurării primelor alegeri prezidențiale din istoria țării. Locuiam într-un complex al Națiunilor Unite din centrul orașului, cînd Ismail Khan, liderul militar aflat la putere în Herat, a fost înlăturat din funcție de ambasadorul american. Așa cum se întîmpla adesea în acele vremuri, populația afghană din localitate s-a hotărît să se revolte, iar clădirile ONU, cu zidurile lor înalte și emblemele lor albastru-deschis, erau ținte evidente.

Am ieșit în incinta complexului cu un consultant din Zimbabwe, pe nume Mugs, un veteran din armata rhodesiană. Mugs era un băiat minunat, care văzuse multe la viața lui și care venise în Afghanistan ca să cîștige bani pentru a-și întreține familia, ceea ce devenea tot mai greu pentru un alb care locuia în Zimbabwe.

La început am stat și am urmărit cum, din afară, mulțimea se izbea în imensele porți din metal pe unde intrau vehiculele. Apoi a început să plouă cu pietre în interiorul complexului. Nu era nimic ieșit din comun, așa că ne-am păstrat calmul și am stat cu ochii în patru, să nu ne lovească vreun proiectil. Apoi proiectilele s-au transformat în cocteiluri Molotov, iar diverse părți ale clădirii au luat foc.

Focul, care era vizibil pentru mulțimea de rebeli de afară, le-a alimentat isteria, iar izbiturile în porți au devenit tot mai violente și mai susținute. Cînd un angajat inteligent a parcat o mașină 4×4 a Națiunilor Unite de cealaltă parte a porților pentru vehicule pentru a le împiedica să se deschidă spre

interior, Muds s-a întors către mine și, cu un pronunțat accent zimbabwian, mi-a spus: „Cineva ar trebui să facă același lucru și la poarta pentru pietoni. Aia poate ceda în orice clipă”.

Am încuviințat – cineva trebuia s-o facă. Timp de mai bine de un minut, nici unul dintre noi nu a acționat. Am stat și ne-am uitat, iar la un moment dat, după cum era de așteptat, mica poartă de metal a explodat spre interior și mulțimea furioasă, cuprinsă de nebunie, s-a repezit înăuntru agitînd răngi și cocteiluri Molotov.

Fiind neînarmați, nu aveam altă opțiune decît să ne refugiem la subsol, în spatele altei porți de metal, unde angajații ONU se retrăseseră mai devreme. Prin porțile deschise, vedeam cum computerele de la centrul de organizare a alegerilor erau furate și cărate afară în stradă.

Clădirea ardea acum peste tot în jurul și deasupra noastră, iar dacă nu acționam, aveam să murim cu toții arși în subsol. Am cerut bazei militare a Statelor Unite aflate în apropiere să ne trimită o escortă și destul de curînd două vehicule Hummer au sosit și și-au croit drum cu forța prin mulțimea furioasă, pătrunzînd în complex. Cu un Hummer în față și unul în spate, toți angajații și consultanții ONU s-au îngrămădit în vehiculele albe și au format un convoi lung. Eu conduceam o mașină 4×4 albă a ONU, accelerînd pe rampa de ieșire din subsol, prin mijlocul mulțimii furibunde.

Era prima oară cînd conduceam în Afghanistan și știam că, dacă opream sau se bloca motorul, mulțimea avea să se năpustească asupra vehiculului și am fi fost la mila ei. După ce fusesem în Irlanda de Nord de partea forței de ocupație, știam ce putea să însemne asta.

Am coborît geamurile mașinii, astfel încît sticla sfărîmată să nu se împrăștie peste noi, și eram loviți de pietre fără încetare în timp ce acceleram prin mijlocul mulțimii. Niște pietre care au intrat în mașină m-au rănit la mîna cu care-mi feream capul. Oamenii trebuiau să sară din fața mașinii în ultima clipă, deoarece conduceam ca un nebun pe străzile pe care acum domnea fărădelegea.

Cînd poarta s-a închis în urma noastră la baza militară a Statelor Unite, nivelul de adrenalină a început să scadă. De la unitățile militare de la sol am primit prin radio rapoarte care spuneau că multe dintre clădirile Națiunilor Unite din oraș fuseseră arse pînă în temelii.

Din ziua aceea, eu și Mugs nu ne-am mai putut privi în ochi. Faptul că nu acționaserăm dusese la o catastrofă. Ex-Med avusese un medic militar în complexul unde ne aflam și noi, iar acesta înșfăcase steagul care ardea înainte de evacuarea clădirii. Și chiar la acest steag mă holbam eu acum, cu ocazia unei întîlniri în care intenționasem să-l impresionez pe Ged cu profesionalismul și experiența mea și a lui Luke. Dumnezeule!

Dar Ged nu a reacționat în nici un fel, așa că habar nu aveam ce simțea el de fapt. Cînd conversația s-a orientat spre expediția noastră, ne-a pus niște întrebări legate de unele practici elementare. Ce fel de hamacuri aveam să folosim? Ce metode de purificare a apei? La ce fel de bocanci ne gîndiserăm? Ne testa – încerca să afle dacă eram destul de competenți pentru a încerca să ducem la bun sfîrșit o asemenea expediție.

La un moment dat a devenit limpede că era mulțumit și ne-a întrebat ce anume doream. I-am expus lista mea, iar el a început să ne spună ce ne putea oferi. S-a oferit să ne facă un

profil complet al bolilor întîlnite în bazinul Amazonului, să alcătuiască truse speciale pentru noi și apoi să ne explice pe larg ce conțineau acestea. Excelent, ne-am gîndit noi, dar nu ne putem permite acest gen de serviciu. Ged ne-a întrebat cîți bani puteam cheltui pentru trusele medicale: 500 de lire sterline pentru fiecare, am spus noi. Bine, atunci vom face toate astea pentru banii ăștia. Ușor năuciți, Luke și cu mine eram entuziasmați în sinea noastră. În mod uimitor, Ged părea să fie de partea noastră.

A trecut apoi la instructaj. Voiam ca vreo două zile să aflăm informații generale, care să ne ajute să ieșim din situații dificile. Ged ne-a oferit un curs intensiv de cinci zile despre traumatologie, apoi un curs de trei zile de medicină tropicală. Cu gîndul la bugetul nostru minuscul, i-am spus lui Ged că era imposibil să ne permitem asemenea cursuri. Încă o dată, ne-a întrebat cîți bani aveam la dispoziție și i-am spus. „Vom face totul în schimbul acestei sume”, a zis el. În momentul acela, eu și Luke am rămas cu gura căscată.

Apoi ne-a întrebat dacă aveam un medic permanent la dispoziția noastră în cazul în care aveam nevoie de un sfat. În mod clar, nu aveam. Atunci ne-a oferit și acest serviciu – gratuit.

În cele din urmă, Ged a spus:

— Dacă dați amîndoi de belea și nu vă puteți deplasa pentru a primi ajutor medical, ce veți face?

Eu și Luke am început să-l amețim, i-am spus că era unul dintre riscurile inerente ale expediției, că nu am avea nici o soluție, recunoscînd că erau șanse mari să ne pierdem viața.

— Ce-ați zice dacă am mobiliza o echipă de patru foste cadre militare care în 16 ore ar zbura către orice coordonate pe care ni le-ați trimite?

— Ar fi bine, ne-am bîlbîit noi, dar, din nou, nu ne putem permite acest gen de asistență.

Ged ne-a povestit despre o companie de asigurări cu care făceau afaceri și care, pentru un anumit preț, ar include în pachetul de servicii această echipă de intervenție rapidă formată din patru persoane.

Întîlnirea s-a încheiat în mod firesc, i-am mulțumit lui Ged și partenerului său, după care am plecat, fiind în continuare destul de zăpăciți. Ne-am dus direct într-un bar din Hereford să sărbătorim cu cîte o halbă de bere. Ex-Med ne oferise o trusă medicală special concepută pentru nevoile noastre, un instructaj amănunțit, sfaturi medicale permanente pe durata întregii călătorii și un pachet de asigurări în care erau incluși cei mai buni specialiști în medicină militară din lume ce puteau veni să ne scoată din încurcătură. Nu ne venea să credem cît de norocoși eram. Zîmbind tîmp, ne-am băut berile, avînd certitudinea că expediția noastră de amatori tocmai devenise mult mai puțin riscantă în urma acestei scurte întîlniri.

Pe 3 august 2007 am zburat spre Guyana. Programul se numea *Lost Land of the Jaguar*, iar pentru mine a fost un privilegiu să lucrez alături de localnicii amerindieni și membrii foarte pragmatici ai echipei BBC Natural History Unit.

Rolul meu era să asigur construirea taberei pentru echipă și să mă ocup de coordonarea localnicilor. Cînd a venit echipa, am devenit legătura ei firească cu localnicii și am avut grijă de organizarea zilnică a taberei.

M-am întors în Anglia la sfîrșitul lui octombrie, după trei luni, cu un suflu nou, gata să mă ocup de ultimele pregătiri pentru a străbate pe jos cursul Amazonului, avînd acum și banii necesari ca să închirieze o cameră în Londra. Lucrurile nu

evoluaseră prea mult de la plecarea mea, dar acum aveam să mă aflu în miezul acțiunii și puteam să mă dedic complet pregătirilor necesare pentru demararea expediției.

Dar în ciuda faptului că principalele sentimente legate de expediție erau încă pozitive, am început să mă simt cuprins din cînd în cînd de îngrijorare. Nu-mi făceam griji că voi fi ucis de triburi care nu mai avuseseră pînă acum contact cu civilizația noastră sau că voi fi zdrobit de stînci în timp ce aș fi traversat vreun afluent; mă gîndeam că nu vom găsi un sponsor, că nu vom primi vizele pe o perioadă mai lungă și că nu vom strînge destui bani în scopuri caritabile.

Deși aceste motive de îngrijorare erau foarte reale, trecusem deja prin destule perioade stresante în viața mea pentru a fi convins că doar dacă perseveram și eram răbdător avea să se întîmple ceva pozitiv, astfel încît norocul să nu ne părăsească.

M-am mutat cu un vechi prieten, James Wakefield. Avea o cameră liberă în apartamentul lui din Stockwell și mi-am stabilit biroul la mansardă. Am început să mă ocup serios de rezolvarea problemelor legate de vize și permisele de liberă trecere.

În noiembrie 2007, eu și Luke am participat la weekedul dedicat explorărilor organizat de Royal Geographical Society. Acesta nu avea în vedere oameni ca mine și ca Luke, dar am profitat de oportunitate pentru a stabili legături și, ca o consecință directă, AST a fost de acord să ne sponsorizeze și să ne dea două terminale BGAN de internet prin satelit. Acum aveam mijloace de comunicare – nu doar telefonie prin satelit, ci terminale de internet cu bandă largă pe care le puteam utiliza în junglă. Aceste unități erau atît de bune, încît mai tîrziu, în timpul expediției, aveam să le folosesc pentru a da

interviuri video difuzate în timp real de CNN în 240 de regiuni din întreaga lume. Fiecare dintre ele avea aproximativ greutatea unei cărți cartonate.

Deși avuseserăm mult noroc, cel mai important era că aveam atîta nevoie de un sponsor financiar, încît, dacă nu apărea unul, urma să fim nevoiți să anulăm expediția. Îmi displăcea să cerșesc bani de la diverse firme, și nici nu mă pricepeam prea mult la asta. Am scris mesaje la sute de companii, explicîndu-le de ce susținerea pe care ne-ar fi acordat-o mie și lui Luke ar aduce beneficii fantastice afacerii lor. Nici eu nu credeam asta, așa încît, deloc surprinzător, nimeni nu mi-a acceptat propunerea. Am considerat că trebuia să formulez cerințe mai personale, așa că am început să mă simt vinovat că îmi pierdeam timpul și că, din cauza pasivității mele, expediția avea să eșueze înainte să fi început.

Pe 13 decembrie, la ora 22.30, stăteam pe canapea cu James, colegul meu de apartament, ne uitam la *Top Gear* și fumam tutun aromat cu o narghilea cînd a sunat telefonul.

— Ed, ai vrea să vii mîine la niște trageri?

Era un vechi prieten de-al meu, Saul Shanagher, un tip simpatic și excentric care lucrase cîndva ca ofițer în Regimentul Irlandez.

— În figurine de lut? am întrebat eu, prefăcîndu-mă că știu despre ce vorbesc.

— Nu, în fazani, a spus Saul.

În acest moment am avut senzația pe care o am adeseori cînd îmi imaginez un context social în care știu că o să mă simt depășit de situație și penibil.

— Saul, nu sînt din ăia cu fițe, n-am mai împușcat fazani niciodată pînă acum, m-am văitat eu, încercînd să scap.

— Bine, dar ai un sacou de tweed, nu-i așa? Și cizme verzi din cauciuc?

Tonul lui Saul sugera că acestea erau articole standard din garderoba oricărui gentleman respectabil.

— Sigur că nu, am spus eu. Am un hanorac cu glugă, niște jeanși rupți și o pereche de pantofi sport Nike.

— Bine, atunci împrumută de la cineva. Vin să te iau mîine la șase.

Și mi-a închis telefonul.

Din fericire, James lucrase și el în armată, dar era un ofițer cu experiența vieții în societate care, spre deosebire de mine, adunase toată gama de îmbrăcăminte potrivită pentru asemenea ocazii. A avut amabilitatea să-mi împrumute un sacou de tweed, niște pantaloni din moleschin și o pereche de cizme verzi din cauciuc. A fost salvatorul meu. Chiar dacă nu aveam să mă simt în largul meu, măcar arătam ca și cînd acolo îmi era locul. Mă rog, exceptînd faptul că eram ras în cap și aveam o barbă de trei zile.

Partida de vînătoare a început așa cum mă temusem: o mulțime de indivizi bogați, de mare succes, care lucrau în districtul financiar al Londrei, se adunaseră să petreacă o zi de efuziuni camaraderești și să se laude cu lungimea țevii puștii lor. Totuși, Saul îmi e prieten bun, iar aceștia erau prietenii și partenerii lui de afaceri, așa că am făcut un efort să mă înțeleg bine cu toată lumea. Așa cum se întîmplă atît de des în asemenea ocazii, cînd depui eforturi și încerci cu adevărat să te înțelegi bine cu oamenii, barierele dispar și pînă la urmă ajungi să te simți bine. Erau niște tipi simpatici, desigur, doar că trăiau într-o lume diferită de a mea.

Prima „tură” a fost jenantă – n-am nimerit nimic. „O să fie dureros”, mă gîndeam eu în timp ce stăteam cu toții în cerc, vorbind despre cîte păsări loviserăm. Am simulat nonșalanța cuiva care venise acolo doar pentru a se distra și căruia nu-i păsa că nu nimerise nimic. Îmi păsa, firește – eram furios.

Schimbarea a venit la a doua tragere. Mi-a fost desemnat un gonaci care să mă instruiască, iar el m-a pus să mișc țeava puștii odată cu pasărea, spunîndu-mi: „Coadă, corp, cioc, bum!”. A fost o formulă magică. Am nimerit fazan după fazan și, oricît de crud ar părea, mi-a plăcut. Ce sentiment minunat ai cînd vezi penele sărind în aer ca un foc de artificii, iar pasărea se oprește în loc și cade la pămînt cu o bufnitură. Bum – am mai lovit una. Bum – încă una. Era incredibil – eram șocat de modul în care instinctele mele primare de vînător se treziseră la viață. Cînd s-a terminat a doua rundă de trageri, împușcasem nouă păsări și nu-mi mai încăpeam în piele de îngîmfare.

La ora prînzului am tras la un conac mare unde ni s-a servit o masă fantastică, stropită din belșug cu vin roșu. Eram destul de relaxat pentru a vorbi deschis despre expediția în care urma să plec și, pentru că era un subiect destul de masculin și aventuros, tovarășii mei au fost receptivi și interesați de ceea ce făceam.

Iar la sfîrșitul zilei toți ne-am spus unul altuia: „Strașnică zi”, ne-am strîns mîinile cu putere, ne-am aruncat legătura de păsări în portbagaje și am plecat. Înainte de a ne vedea fiecare de drumul său, unul dintre ei m-a luat deoparte:

— Ed, mă bucur mult că te-am cunoscut. N-am vrut să spun nimic cînd eram în casă și ne auzeau toți ceilalți, dar expediția ta este exact genul de acțiune pe care compania mea ar fi

interesată să o sponsorizeze. Poftim cartea mea de vizită. Sună-mă săptămîna viitoare.

„Să fiu al naibii!”, mi-am spus. „Am auzit bine?” Nu era nimic precis, dar practic mă abordase ca să-mi ofere bani!

În mai puțin de o lună aveam banii, iar costurile expediției erau plătite în proporție de 100% – și eu mă simțeam cel mai norocos om de pe pămînt. O zi în care m-am simțit vinovat că am tras chiulul de la colectarea fondurilor pentru expediție și am împușcat fazani s-a dovedit a fi cea mai profitabilă zi din an. Luke și cu mine plecam în Amazon datorită lui Jonathan Stokes, zis „Țeavă Lungă”, și companiei sale, JBS Associates. Nu contează ce știi, contează pe cine știi…

Am urmat un excelent instructaj medical la Ex-Med și, cu nou-dobîndita noastră bogăție, am cumpărat truse mult mai bine utilate. Am plătit asigurarea exagerat de scumpă (în care era inclusă echipa de intervenție rapidă de la Ex-Med) și ne-am rezervat zborul. Acum, după ce se terminaseră banii cîștigați în Guyana, aveam o datorie mare pe card. Erau mai ales bani cheltuiți pe alcool. Am petrecut ca niște tipi duri gata să plece la război și am neglijat complet antrenamentul fizic. Luke s-a logodit cu iubita lui. Cînd ne-am urcat în avionul spre Peru, pe 1 martie 2008, bagajele burdușite ni se revărsau, aveam ochii injectați și cîteva bărbii în plus.

Ne chema Amazonul. Eram pregătiți pentru ceea ce ne aștepta? Pentru stres, pericole, eforturi mari și greutăți? Nu cred că aveam habar. Speram că eram pregătiți, ne simțeam puțin îngrijorați, după care mai luam un pahar.

2

În căutarea izvorului Amazonului

În timp ce avionul ne ducea departe de Europa, ne-am mascat emoția cu obișnuitul nostru umor autoironic, dar în sinea noastră cred că înțelegeam că ne luaserăm angajamentul de a face un lucru ce avea să ne ducă mai departe decît ajunseserăm vreodată în viețile noastre. Dacă era să-i credem pe experți, aveam mari șanse să murim. Dacă ne gîndeam la expediție în ansamblul ei, puteam deveni amîndoi deosebit de iritați și de stresați, așa că ne-am concentrat asupra unor particularități și detalii mai concrete, ignorînd spectrul amenințător al ansamblului.

Pe drum, am mers cu vaporul sau cu avionul în unele dintre cele mai importante orașe ca să stabilim cîteva contacte (cu poliția, cu expatriații, cu administrația locală) și ca să lăsăm provizii pe care să le putem utiliza la întoarcere. În fine, am ajuns la Lima, capitala statului Peru, la sfîrșitul lunii martie și, cu ajutorul unei peruane foarte prietenoase pe nume Marlene, care vorbea engleza, am reușit să obținem 52 de hărți de la Institutul Național de Geografie din Peru și două vize pentru o perioadă de nouă luni (care s-au dovedit ulterior a fi ilegale) de la Ministerul de Interne. Ne-am luat rămas-bun de la simpatica

Marlene prin geamul din spate al unui autocar de noapte și ne-am rabatat scaunele în poziție aproape orizontală. Dimineață aveam să ajungem la Camaná, un oraș de vacanță de pe litoral, de unde intenționam să ne începem drumeția dinspre Oceanul Pacific, urcînd și traversînd Anzii, în căutarea celui mai îndepărtat izvor al Amazonului.

Amețit de diazepam, după ce dormisem cam douăsprezece ore, m-am trezit cînd Luke mă înghiontea, arătîndu-mi ceva pe geam. Cu ochii încețoșați din cauza pastilelor, ne-am holbat cu un amuzament nedisimulat și cu spaimă în suflet la ceea ce se dovedea a fi o mică neglijență din partea noastră. Soarele nu se ridicase prea mult pe cer, aruncînd umbre lungi pe dunele nesfîrșite de nisip.

— Ai mai fost vreodată prin deșert, Ed? a chicotit Luke – și amîndoi am început să ne amuzăm pe seama propriei incompetențe.

— Poate ar trebui să ne luăm o pălărie, am sugerat eu, și niște cremă cu protecție solară, poate și o sticlă cu apă.

Cît vedeai cu ochii, nici un arbust.

În Camaná ne-am cazat într-un hotel mare și roz, din beton, care avea o piscină goală. Acolo nu venise niciodată vreun occidental – poate că fusese cîndva destinație turistică, dar în martie 2008 mă îndoiesc că cineva ar fi vrut să-și petreacă vacanța prețioasă în acest loc îndepărtat și prăfuit. În acea seară n-am mai putut rezista și am coborît pînă la malul apei ca să văd Oceanul Pacific, locul fizic din care aveam să pornim. Nu-mi amintesc din ce motiv, dar Luke nu a venit cu mine. Am luat un mototaxi pentru cei patru kilometri și i-am cerut șoferului să mă aștepte cît timp am analizat fiecare detaliu al

plajei murdare și pietroase, orificiul de evacuare a canalizării orașului și stolurile de pescăruși și vulturi.

În ciuda peisajului mohorît, au început să mă cuprindă emoțiile. Mă aflam acolo, la punctul de plecare al călătoriei noastre, după ce visasem ani întregi și făcusem planuri timp de cincisprezece luni. Și totuși, privind spre uscat, am simțit mai mult decît o ușoară teamă la vederea dealurilor golașe care se întrezăreau în spatele orașului, printr-un nor de praf. M-am hotărît să mă întorc la hotel și să studiez noile hărți primite pentru a vedea dacă puteam urma vreun curs de apă pe parcursul traseului de-a lungul deșertului și pînă sus în Anzi.

De obicei, ori de cîte ori mă gîndeam la călătorie în ansamblul ei, deveneam surescitat în cîteva secunde: pe de o parte eram extrem de entuziasmat de aventură pur și simplu, pe de altă parte eram copleșit de ceea ce pretinseserăm cu încredere că era posibil de înfăptuit.

Mai întîi trebuia să ne întîlnim cu Oz. Deciseserăm inițial să plecăm fără ghid. Pentru că eu fusesem cadru militar și amîndoi eram conducători de expediție, ne-am zis că eram cît se poate de capabili să ne orientăm singuri în această excursie. Dar cu cît se apropia data plecării, cu atît mai mult am început să mă întreb dacă spaniola mea era într-adevăr suficient de bună și ce aveam să fac cînd vom ajunge la așezări omenești din Anzi unde nu se vorbea decît quechua, ca să nu mai spun de celelalte 32 de limbi pe care ne puteam aștepta să le întîlnim numai în Peru. Luke știa doar cîteva cuvinte în spaniolă. Înainte să plecăm, un prieten ne pusese în legătură cu un tînăr peruan, pe nume Oswaldo Teracaya Rosaldo. Oz visa să devină ghid, avea 24 de ani și aflaserăm despre el că vorbea bine quechua, spaniola și engleza. În două scurte e-mailuri, am negociat un

salariu de șapte dolari americani pe zi (în loc de cinci) și i-am spus că ne întîlnim la Camaná la 30 martie 2008. Conform comunicării electronice, cel puțin, aveam un ghid.

Întrucît locuisem în Patagonia, pe teritoriul Argentinei, mai lucrasem cu mulți ghizi montani sud-americani. Îmi imaginam un tip adevărat, înalt și ars de soare, cu o barbă aspră, un chip marcat de intemperii care trăda experiență și o istețime ascuțită. Băiatul care a apărut era slab ca un țîr, avea o tunsoare castron și era exagerat de politicos din cauza emoțiilor, în așa măsură încît personalitatea lui devenea invizibilă. Îmbrăcat cu un tricou roșu de fotbalist englez și cu pantaloni roșii din nailon, practic nu avea deloc echipament și cunoștințele lui de engleză erau la fel de precare. Am inspirat adînc și am încercat să găsesc punctele pozitive. Spaniola mea era mai bună decît engleza lui, ceea ce însemna că vom ajunge să vorbim spaniolă – prin urmare, spaniola mea avea să se îmbunătățească. Luke vorbea cu Oz mai ales în engleză – folosindu-mă pe mine ca translator pentru orice, mai puțin pentru comunicarea elementară.

I-am dat bani lui Oz și l-am trimis să-și cumpere o jachetă și niște bocanci. Lucrase cu prietenul meu în același an, așa că încă eram destul de încrezător că știa ce face. S-a întors cu o geacă de motociclist din imitație de piele, cu imitații de sigle ale sponsorilor cusute peste tot. Era hilar: jacheta nu era nici impermeabilă, nici călduroasă. Am început să mă întreb cîtă experiență avea băiatul ăsta pe munte.

Luke și cu mine am împărțit echipamentul comun între noi trei și l-am privit pe Oz punînd totul în sacul pentru canoe pe care i-l dăduserăm ca să-și păstreze echipamentul uscat și apoi încercînd să îndese bocceaua aceea grea în rucsacul lui. Eu și

Luke ne-am privit îngrijorați. E suficient să încerci o singură dată să faci isprava asta imposibilă ca să-ți dai seama cît este de absură. Nu știa nici măcar să-și facă bagajele, așa că Luke a intervenit și, cu mult tact, i-a dat cîteva indicații.

De fapt, deși lucrurile nu erau perfecte, eu nu eram prea îngrijorat. Tot ce ne trebuia de fapt era cineva care să vorbească dialectul quechua și cu care să putem comunica. Obținuserăm asta și îl puteam ajuta pe Oz să dobîndească abilitățile de care avea nevoie pentru a veni cu noi. Cel mai important era că era dornic să vină și entuziasmat de această nouă aventură. Fusese chiar un act de curaj să călătorească pe cheltuiala lui pînă pe coastă pentru a se întîlni cu doi străini, așa că am hotărît că Oz era în regulă – și că eram norocoși că un peruan venea cu noi în drumeție.

De ziua păcălelilor, ziua în care, în mod bizar, hotărîserăm să pornim, nu eram gata. Nu tăiaserăm hărțile și nu făcuserăm multe dintre micile pregătiri de ultim moment care erau necesare. În timp ce mîncam ouă la micul dejun, ne-am hotărît să amînăm plecarea cu o zi, să ne mai acordăm un răgaz și să plecăm liniștiți în ziua următoare.

În dimineața de 2 aprilie am coborît la micul dejun, de astă dată cu tot cu rucsacurile noastre imense. Era prima dată cînd purtam în spate rucsacurile cu mîncarea pentru zece zile și eram șocați de greutatea lor. Nu aveam cîntar la acea vreme, dar dacă stau să mă gîndesc, aș spune că aveau cam 48-50 de kilograme. Al lui Oz cîntărea mai puțin, deoarece el și rucsacul lui erau mult mai mici, dar și al lui trebuie să fi avut aproape 35 de kilograme. Oricine a plecat în drumeție cu rucsacul în spate știe că această greutate e în mod clar nebunie curată, mai ales

dacă intenționezi să mergi pe jos, de-a lungul unui continent întreg, timp de un an (sau mai mult).

Noi știam toate lucrurile astea, dar problema era că picaserăm în capcană, gîndindu-ne că era vorba despre o expediție de 18 luni, și nu că vom merge pe jos timp de trei săptămîni, pînă la Nevado Mismi. Ne angajaserăm să ținem un jurnal online – ceea ce însemna că aveam cu noi un Macbook, un terminal de internet prin satelit și o cameră digitală de persoană. Aveam două dispozitive de localizare menite să afișeze în mod automat poziția noastră pe harta de pe site – amîndouă cam de dimensiunile și greutatea unei cărămizi obișnuite. Voiam să filmăm un documentar, așa că duceam o cameră de filmat HD, cinci baterii de rezervă, patru minicasete digitale și o trusă de curățare. Ginger TV ne ținuse un instructaj de o zi și jumătate în care învățaserăm cum să filmăm. Scriam o carte, așa că aveam cîteva jurnale rezistente la apă *Rite in the Rain* și pixuri speciale, potrivite pentru orice vreme. Voiam să dăm interviuri prin radio și să avem posibilitatea de a face apeluri de urgență, așa că mai aveam un al doilea terminal de internet prin satelit cu o baterie de rezervă și un telefon auxiliar care să-l facă să funcționeze ca telefon prin satelit.

Fiecare piesă din echipamentul electric avea un încărcător; majoritatea aveau cabluri de conectare. Fiecare piesă din echipament era într-un sac individual cauciucat, alături de cîțiva pumni de săculețe de siliciu pentru combaterea umezelii.

Toate acestea în afară de echipamentul de care aveam nevoie pentru drumeție, cum ar fi corturile, îmbrăcămintea și echipamentul de navigație. Acceptaserăm fiecare oportunitate sau idee care ni se oferise. „Ce mai contează încă 800 de grame?”, zîmbiserăm noi cu naivitate. Dar totul se adunase,

ducînd la o greutate fenomenală, iar acum ne clătinam văzînd ce ne angajaserăm să facem.

Ne-am luat rămas-bun de la hotel și am ieșit în stradă pentru a opri două mototaxiuri care să ne ducă pînă la plajă. Eu am luat-o înainte cu două rucsacuri în primul taxi, în timp ce Luke și Oz veneau cu următorul, avînd celălalt rucsac. Debordam de entuziasm și nici măcar greutatea rucsacurilor nu mă putea împiedica să resimt exuberanța pe care ți-o dă plecarea în aventură.

Am ajuns acolo. În fața camerei de filmat, am dat interviuri cu „ultimele gînduri” și am intrat în ocean încălțați cu bocancii de junglă, deoarece călătoria trebuia să fie cu adevărat o traversare a întregului continent pe jos.

Lăsînd oceanul în urma noastră, am pornit-o pe plajă, cu picioarele afundîndu-ni-se în pietriș sub greutatea imensă, și am început să schimbăm priviri. Gîfîiam după 100 de metri; după 400 eram terminați. Trebuia să mergem pe jos patru kilometri înapoi la Camaná, pentru a ajunge la punctul de pornire a rîului care șerpuia printre dealuri, și pe măsură ce ne apropiam din nou de oraș, soarele era deja sus deasupra noastră. Eram conștienți că toată lumea ne arăta cu degetul – dimensiunea rucsacurilor noastre atrăgea atenția – și încercam să pășim nepăsători, ca și cînd am fi făcut asta tot timpul, fluturînd din mîini către mulțimea care rîdea de noi. Cînd am ajuns la hotel, mi-a venit ideea să încărcăm materialul filmat la pornire și un articol de blog profitînd de conexiunea wireless a hotelului, cît încă ne mai bucuram de luxul electricității.

Complet epuizați și în stare de șoc, ne-am grăbit cu toții să acceptăm pretextul, iar cînd ne-am lăsat jos rucsacurile, ne-am gîndit că ar fi fost o prostie să nu luăm și prînzul acolo. Am scris

articolul de blog în timpul mesei de prînz; aproape de ora două după-amiaza soarele era insuportabil. „Să mai rămînem aici încă o noapte și să plecăm mîine?”, am îndrăznit eu să întreb. Din nou, sugestia a fost adoptată, deși cu oarecare sfială, întrucît speraserăm să ne depărtăm binișor de Camaná în prima zi și nu parcurseserăm decît cei patru kilometri de la plajă. Am comandat o bere.

„Mîine”, mi-am spus eu, „o să ne trezim și o să plecăm imediat în expediție”. Abia dacă aveam idee ce ne aștepta și acum era ca și cînd am fi șovăit. Împachetaserăm mîncare pentru zece zile – avea să ne trebuiască atît de multă sau chiar mai multă? Aveam să găsim magazine pe traseu? Primiserăm cîteva descrieri sumare de la diverși localnici, dar nu ne deranja prea tare. Necunoscutul făcea parte din farmecul expediției.

A doua zi dimineață ne-am făcut din nou bagajele și am plecat din hotelul cu aer condiționat pentru ultima oară. Ne deciseserăm să pornim pe întuneric, fiindcă ne simțeam vinovați că nu ne dăduserăm destul silința în ziua precedentă, iar rucsacurile noastre păreau mai ușor de cărat cînd mergeam mîndri pe străzile pustii, devreme, la orele răcoroase ale dimineții.

În acea zi am lăsat în urmă Camaná și am ajuns imediat într-o vale largă și prăfuită, cu un rîuleț și un drum la fel de prăfuit pe care le puteam urma spre centrul continentului. Am făcut cîte o pauză de zece minute la fiecare oră și am continuat să mergem în timp ce ziua devenea tot mai fierbinte, rucsacurile noastre păreau tot mai grele, iar curelele ne pătrundeau în umerii neobișnuiți cu greul. Fără îndoială, nu eram într-o formă

fizică bună, dar părerea mea era că aveam să ne îmbunătățim cu siguranță condiția fizică destul de repede.

Pe hartă am reperat un sat la care voiam să ajungem în prima noapte, așa că am lăsat capetele în jos și am tot mers. După-amiază tîrziu am ajuns la așezarea prăfuită, în timp ce localnicii ne aruncau priviri ciudate, ca unor nepoftiți. Ușile întredeschise se închideau fără zgomot, iar copiii fugeau. Am întrebat dacă era vreun magazin și am fost trimiși în direcția unei căsuțe din lut și nuiele în care se vindeau băuturi carbogazoase și biscuiți plini de zahăr. Am băut litri întregi din lichidul ieftin și colorat și am întrebat-o pe vînzătoarea scundă și amabilă dacă știa un loc unde am putea trage.

— *Claro que sí!* a zîmbit ea. Vă puteți pune corturile în curtea noastră din spate.

Ne-a condus prin magazinul întunecos într-o curte înconjurată cu gard, în care erau găini și animale. Această noapte mi-a rămas cu deosebire întipărită în minte, deoarece era primul exemplu al unei asemenea generozități. Exact așa sperasem să fie drumeția; să ajungem într-un loc, să întîlnim oameni drăguți și să stăm cu ei în orice condiții. În prima noapte ni s-a pus la dispoziție o curte plină de porci și găini, unde ne-am montat cele trei corturi mici de cîte o persoană. Eram pur și simplu morți de oboseală după prima zi de mers, așa că ne-am hotărît să încercăm să ne eliberăm de o parte din greutatea rucsacurilor.

Așa se face că doamna și familia ei au primit romane englezești, ghiduri ornitologice, un binoclu, o macetă, o busolă, haine de schimb, rucsacuri de tură, o trusă de pescuit, baterii, bricege care ne prisoseau și multe altele. Mă simțeam prost văzînd ce cantitate de echipament luaserăm „în caz de nevoie”,

iar asta m-a făcut să înțeleg că ne lăsaserăm copleșiți de proporțiile expediției. Totuși, membrii familiei erau în mod clar încîntați și se certau în glumă legat de cine să ia un anumit obiect.

A doua zi ne-am strîns corturile, iar rucsacurile erau sensibil mai ușoare, ajungînd probabil acum la aproximativ 42 de kilograme fiecare în cazul meu și-al lui Luke. Ne-am tîrît din nou sub fierbințeala amiezii, dar ne străduiam în mod jalnic, în timp ce transpirația curgea șiroaie pe noi, fără a avansa prea mult. Ceasul lui Luke arăta valori de 50 de grade Celsius în bătaia directă a soarelui. Bocancii îi erau prea mici și deja făcuse niște bășici destul de mari, așa că nu a avut de ales și a trecut la Crocs (saboți din plastic).

Cea mai mare parte a săptămînii am străbătut un teren plat, dar căldura și greutatea ne-au afectat fizic. Valea Majes era largă și fertilă, iar temerile noastre inițiale legate de deșert s-au dovedit deocamdată nejustificate. Rîul era rece ca gheața, fiind alimentat direct din ghețarii din Anzi, și am trecut prin cîmpuri acoperite de recolte verzi și înconjurate de munți cafenii și prăfuiți.

Apoi am ajuns la ceea ce părea a fi capătul drumului. Rîul era lat și puternic și trecea chiar de-a curmezișul fundului văii. Nu aveam bărcile cu noi, întrucît le depozitaserăm la Cuzco atunci cînd ajunseserăm în America de Sud, pregătite pentru junglă, așa că înaintarea noastră părea blocată. Și totuși, un bătrîn s-a ivit la țanc și ne-a spus să-l urmăm. Ne-a condus pe marginea abruptă a văii, pe o cărare îngustă de-a lungul peretelui; panta din stînga noastră era și abruptă, și apropiată. Nu-l întrebaserăm cît de departe ne ducea acest drum ocolit față de fundul văii, continuînd doar să urcăm. Apoi el s-a întors,

a arătat vag într-o direcție în partea de sus a văii și a pornit înapoi spre satul lui. Conștienți că, lăsîndu-ne conduși, ajunseserăm într-o situație destul de încurcată, nu am avut de ales și am încercat să mergem pe cărarea abia vizibilă, în timp ce lumina începea să scadă.

Am scos lanternele frontale curînd după ora 18 și am înaintat cu poticneli prin întuneric, în căutarea următoarei așezări omenești atît de greu de găsit. Bietul Oz avea doar o lanternă cu dinam pe care o cumpăraserăm din Anglia. Rîdeam unul de altul, pentru a ascunde faptul că eram cu toții destul de îngrijorați la gîndul că nu găseam un loc neted unde să putem campa și unde să avem apă. Marginea văii era plină de pietre, dintre care cîteva s-au desprins sub pașii noștri, rostogolindu-se în hău. Dacă unul dintre noi aluneca de pe cărare, am fi avut probleme serioase, întrucît panta din stînga era foarte abruptă, iar drumeagul nu era mai mult decît o potecă îngustă făcută de capre, care mergea de-a lungul marginii văii. În spatele meu auzeam din cînd în cînd cîte-un bîzîit, cînd Oz își reîncărca lanterna.

Am continuat, enervați că ajunseserăm într-o asemenea situație, pînă cînd în cele din urmă am început să coborîm și apoi am auzit un cîine lătrînd în depărtare. Am scrutat bezna și am văzut o lumină slabă care pîlpîia. Apropiindu-ne de locuința îndepărtată, speram cu toții că oamenii vor fi amabili și ne vom lăsa să ne instalăm corturile acolo.

Am aflat ulterior că, în general, în zonele rurale din Peru, nu e bine să-ți faci apariția după lăsarea întunericului, întrucît oamenii sînt mult mai suspicioși față de cei care călătoresc noaptea. Între timp m-am apropiat de o casă și, cu o voce cît mai prietenoasă, am strigat: *Buenas noches!* – bună seara. A

ieșit o bătrînă și ne-a întrebat cine eram și ce căutam. Cînd i-am explicat, ne-a spus că pe acolo tocmai trecuseră alți excursioniști cu rucsacuri în spate – cu siguranță îi cunoșteam.

— Cu cît timp în urmă au trecut?

— Acum vreo doi ani, a răspuns ea.

Ea și fiul ei nu doar că ne-au permis să ne instalăm corturile pe o bucată de pămînt de lîngă casă, dar ne-au și invitat să stăm în jurul focului în cocioaba lor cu acoperiș de tablă. Ni s-au dat niște căni mari, pline cu un lichid fierbinte și dulce, minunat după seara tensionată petrecută pe costișă, în întuneric. Cu o fascinație sinceră, am întrebat ce era lichidul incredibil pe care-l beam. Femeia mi-a zîmbit și ea: „Ceai”.

Apoi ni s-au dat niște farfurii imense cu creveți de apă dulce, gătiți cu unt și usturoi. Îi pescuiseră în acea zi, iar eu, Luke și Oz i-am înfulecat cu o neîncredere exaltată în ochi. *Muchas gracias!* am repetat noi iar și iar. După cină, ne-am ridicat corturile pe întuneric și ne-am strecurat în sacii de dormit, cu acea combinație perfectă de oboseală adevărată, stomac plin și ușurarea de a te afla într-un loc sigur. Am dormit bine în noaptea aceea, acoperiți de pătura unei ospitalități calde și generoase.

Aceeași pătură ne-a fost smulsă de pe trupurile țepene a doua zi dimineață, cînd Oswaldo ne-a tradus factura enormă pe care doamna se aștepta să i-o plătim. Întrucît mîncaserăm și dormiserăm bine, am plătit, desigur, deși știam că prețul era absurd; asta însemna doar că pe viitor trebuia să purtăm penibila conversație legată de bani înainte de a beneficia de ospitalitatea cuiva. Dacă nu, foarte curînd aveam să rămînem fără bani gheață.

Un indiciu care sugera cît de puțini oameni veneau în această vale erau cele cîteva cimitire incase descoperite. Nici eu, nici Luke nu știam că incașii practicau mumificarea, pînă cînd nu ne-am împiedicat efectiv de un cadavru mumificat în mijlocul drumului pe care mergeam, și atunci ne-am dat seama că pe panta dealului erau risipite trupuri și capete cu păr și piele încă vizibile. Era fascinant și înfiorător în egală măsură; am înțeles că probabil ieșiseră la lumină relativ recent, după o alunecare de teren.

Capătul nordic al văii Majes dădea spre gura celebrului canion Colca. În timp ce văile au o anumită deschidere pitorească, fundul canioanelor nu este la fel de simplu de străbătut. Canionul Colca e al doilea din lume ca adîncime, depășit doar de Apurímac, pe care aveam să-l străbatem două luni mai tîrziu. Ambele canioane au, în cel mai adînc punct al lor, ametitoarea distanță de trei kilometri de la albia rîului pînă în vîrful muntelui. În canionul Colca, rîul umple adeseori întregul chei dintre doi pereți verticali de stîncă. Nu există cărări, iar în anumite porțiuni traversarea cu piciorul este imposibilă, așa că a trebuit să ne planificăm traseul prin vîrfurile munților de pe ambele părți. Alegînd un traseu de-a lungul marginilor canionului, peste munți, problema era că am fi avut acces limitat la apă și ar fi trebuit să urcăm și să coborîm mii de metri de fiecare dată cînd traversam canionul unui afluent care intra în Colca. Dar nu aveam altă opțiune.

După aventura noastră în zone relativ îndepărtate din prima săptămînă, capătul nordic al văii Majes era radical diferit de colibele risipite din nuiele și lut pe care le văzuserăm. Era conectat la rețeaua de șosele a statului Peru și, dintr-odată, am ajuns din nou în locuri cu restaurante și hoteluri și chiar cu un

centru de informații pentru turiști. O fată foarte drăguță care lucra în acest centru, *Señorita* Mabel, ne-a ajutat să ne planificăm traseul prin canionul Colca. Avea cunoștințe în mai multe sate îndepărtate din munții care înconjurau canionul și le putea contacta pentru a le spune că venim. Cum avea să procedeze în cazul celor care locuiau în sate atît de izolate, încît pentru a ajunge la ele trebuie să mergi pe jos sau călare pe măgar? Sunîndu-i pe telefonul mobil, bineînțeles.

Primul sat montan în care trebuia să ajungem, cocoțat la o altitudine de 2.700 de metri deasupra nivelului mării și la 1.800 de metri deasupra centrului de informații turistice unde lucra *Señorita* Mabel, era Uñon. Ajungeai acolo după două zile de mers pe jos, iar adorabila Mabel ne-a întrebat dacă voiam să le ceară sătenilor din Uñon să trimită jos un bărbat cu un măgar care să ne ușureze urcușul. Întrucît ne fusese deja destul de greu pînă atunci, am hotărît că era o idee foarte bună, mai ales că tocmai ne pregăteam să înfruntăm niște dealuri destul de serioase.

Cam pe la vremea aceasta, modurile diferite în care eu și Luke consideram că trebuie să procedăm în timpul expediției au devenit evidente. El voia să se bucure cît mai mult de expediție, așa încît ideea ca un măgar să-i care echipamentul i s-a părut foarte atractivă. Așa cum mi se părea și mie, presupun, exceptînd faptul că eu consideram că nu prea era corect. Eu unul îmi imaginasem întotdeauna că ne vom căra singuri toată greutatea în rucsacuri, așa că am fost de acord să avem un măgar numai dacă ne căra alimentele și apa, noi cărîndu-ne singuri tot echipamentul propriu.

De ce? Deoarece conveniserăm că în această expediție aveam să ne deplasăm folosind doar puterea fizică a corpului

nostru, iar eu consideram că acesta era modul în care voiam să o fac. Exploratorii din vremuri de demult, precum Henry Morton Stanley, au mers în Africa împreună cu grupuri imense de localnici pe care îi foloseau drept hamali și turme mari de animale care cărau totul. Îmi place că în expedițiile de astăzi te murdărești pe mîini și depui eforturi mari. Tocmai asta le diferențiază de turismul obișnuit, fiindcă performanțele de natură fizică sînt în sine niște provocări imense. Acestea fiind spuse, am acceptat compromisul și am fost de acord să închiriem măgarul.

Stabilirea întîlnirii cu animalul respectiv s-a făcut prin telefonul mobil al lui Mabel, și s-au dat chiar instrucțiuni să se trimită jos o cantitate de alimente care să ne ajungă pentru o zi. Prin urmare, în prima zi am urcat relativ repede, întrucît nu trebuia să cărăm decît alimentele necesare pentru o singură zi. În acea noapte, în locul propus pentru întîlnirea cu măgarul, am campat și am făcut un duș sub un rezervor pentru irigații. Conținutul rece ca gheața al bazinului construit de mîna omului se revărsa printr-o mică deschizătură în piatră, formînd un șuvoi constant de apă aproape înghețată cu care puteai face duș, care ne-a biciuit umerii învinețiți și a cărui forță rece ne-a făcut să urlăm cît ne ținea gura.

Deocamdată nu văzuserăm nici urmă de măgar, iar în dimineața următoare a devenit limpede că nici nu va mai veni, așa că la micul dejun am mîncat ultimele provizii – cîte o farfurie mică de spaghetti, urmată de niște dulceață de zmeură – și am început urcușul spre Uñon.

Dacă ne fusese greu pe teren neted, acum, cînd urcam pe teren povîrnit, ritmul a scăzut dintr-odată și mai mult. Fiecare pas era un efort și ne impuneam mici obiective ca să putem

merge înainte și să ne păstrăm optimismul. Trebuie să ajung doar pînă la curba aceea, pînă la stînca aceea, pînă la cactusul acela. Pe la mijlocul dimineții, după ce urcaserăm cîteva sute de metri pe cărări prăfuite, ne-am întîlnit cu doi măgari și cu stăpînul lor, care veneau spre noi pe panta abruptă a dealului. Urcușul fusese continuu, iar noi eram flămînzi și epuizați și nu voiam decît să ne îngrămădim rucsacurile pe spatele măgarilor. L-am salutat călduros pe bărbat și el părea să fie de părere că era o zi minunată pe care o puteam petrece în natură. Ne-a arătat cu mîndrie mîncarea, după cum i se ceruse – o pungă de paste uscate și un pui proaspăt tăiat. Nu era tocmai ce ți-ai fi dorit pe coasta abruptă a unui munte, dar Oz a început să arate de ce era în stare chiar sub ochii mei. Cît ai clipi, puiul era jumulit, tăiat cubulețe și prăjit cu usturoi pe primusul vechi și ponosit pe care Luke l-a readus la viață. Pastele au fost chiar rumenite înainte de a adăuga apă și în mai puțin de 40 de minute înfulecam cu gura plină pastele sățioase cu pui.

După ce ne-am recăpătat puterile, l-am surprins pe stăpînul măgarului refuzîndu-i propunerea de a ne pune rucsacurile pe spatele animalelor sale și am început să urcăm încet dealul, cu ele în spate. Deveniți acum oarecum de prisos, bătrînul și măgarii lui ne-au urmat, dar eu eram bucuros că și Luke a considerat că trebuia să-și care singur rucsacul. Drumul pînă la Uñon era incredibil de abrupt, dar cînd am luat cîte o pauză să ne mai tragem sufletul, am admirat frumoasele ruine incase și tesasele cultivate în vremuri străvechi de o civilizație de mult apusă.

Am cotit spre o vale puțin adîncă aflată deasupra unui canion abrupt și am fost fascinați de frumusețea deosebită a satului Uñon, cu cîmpurile sale îngrijite, acoperite cu recolte și

mici grupuri de case făcute din lut și piatră. Urcușul durase zece ore în total și, mulțumită *Señoritei* Mabel, am fost întîmpinați cu un salut prietenesc de Elard, primarul satului. Apoi Elard ne-a dus să vizităm puțin satul, inclusiv camera goală în care aveam să dormim. La acest sat nu se putea ajunge pe șosea, dar am fost uimiți să vedem că școala avea acces la internet și că exista semnal pentru telefonie mobilă. Totul (antenele-satelit, generatoarele, computerele și canapelele) fusese adus cu măgari. Era și o biserică drăguță și roz ce se înălța deasupra unei piețe frumoase în care mii de albine intrau și ieșeau în zbor prin minuscule scobituri din platforma de pămînt.

Elard ne-a povestit că Uñon trebuia să se adapteze, ca rezultat direct al schimbării climaterice. Ploile care cădeau cîndva timp de patru luni pe an acum abia dacă durau mai mult de o lună, iar recoltele erau arse de soare și uscate. Și animalele sufereau, iar sătenii fuseseră nevoiți să caute noi metode de a obține bani. Acum, singurul mod în care oamenii își puteau imagina că vor supraviețui era să facă presiuni pentru extinderea rețelei de șosele, pentru a fi conectați cu lumea exterioară și cu restul statului Peru. Dacă avea să se întîmple lucrul ăsta, minele de aur construite de spanioli și menținute în stare de funcționare pînă în perioada celui de-al Doilea Război Mondial de către germani puteau fi redeschise pentru a aduce venit. Și mie, și lui Luke ne-a părut rău că această comunitate frumoasă și îndepărtată trebuia să fie legată de Peru printr-o șosea după ce fusese izolată secole la rînd și în același timp ne-am simțit privilegiați să fim printre ultimii oameni care au vizitat-o pe cînd era ascunsă, în această stare romantică.

Pentru a ajunge la următorul sat, Ayo, mai întîi trebuia să urcăm de la 2.700 pînă la 4.500 de metri, pentru a traversa coama unui munte. După ce primul nostru ghid și măgarii lui își făcuseră datoria, am angajat un alt localnic, pe Hector, să ne însoțească cu animalul lui. Măgarul căra alimentele și apa necesare călătoriei, precum și perechea prea mică de bocanci pentru junglă ai lui Luke. Pe cînd încărca bagajele pe măgar, privirea lui Luke s-a întîlnit cu a mea; știa că eu consideram că nu trebuia să încarce bocancii pe măgar, iar eu știam că lui nu-i păsa atît de mult că trebuia să-și care singur toată încărcătura și să respecte înțelegerea conform căreia de-a lungul călătoriei nu trebuia să ne bazăm decît pe forța trupului nostru. Din punctul meu de vedere, asta submina ideea esențială a călătoriei și posibilitatea noastră de a susține că am reușit să facem ce ne-am propus. Sursele de apă erau aproape inexistente aici, așa că mare parte din greutatea purtată de măgar era formată din două canistre imense de cîte zece litri pline cu apă.

Fără alimente și apă și după ce renunțaserăm la toate obiectele pe care nu le consideram esențiale, atît greutatea rucsacului meu, cît și cea a rucsacului lui Luke au scăzut și mai mult, pînă la 35 de kilograme. Chiar și cu această greutate mult mai mică, atmosfera rarefiată de la această altitudine a început să-l afecteze în special pe Luke. Era vizibil îngrijorat de problemele de la picior și a impus un ritm foarte lent, susținînd cu tărie că nu acceptă să fie zorit și că vom ajunge în sat încet, dar sigur. Hector și Oz erau nerăbdători și îi pierdeam mereu din vedere, în fața noastră. Eu am rămas în urmă cu Luke, sperînd totuși, în sinea mea, că va putea grăbi pasul – măcar puțin.

Timp de douăsprezece ore, *poco a poco*, încetul cu încetul, am urcat pînă am ajuns în vîrful muntelui și am găsit un adăpost unde puteam ridica tabăra. În a doua jumătate a zilei am fost și eu la fel de lent precum Luke și-mi amintesc că mă întrebam dacă mai urcasem vreodată cu o asemenea greutate în spate pînă la această altitudine, pentru o perioadă atît de susținută. Nu mai urcasem, și nici Luke n-o mai făcuse – acestea erau condiții la care trebuia să ne adaptăm pur și simplu. Eram pe drum deja de două săptămîni și începeau să se vadă efectele. Privind în urmă acum, distanța pe care o parcurseserăm nu însemna nimic – absolut nimic –, dar era deja o drumeție mai lungă decît făcuserăm vreodată fiecare din noi.

Spre sfîrșitul zilei, eu și Luke ne-am intrat în ritm; a fost una dintre ultimele dăți în care cred că am lucrat foarte bine împreună. Ne acordam în mod regulat pauze în care ne odihneam în picioare și am reușit să ne impunem un ritm constant, lăsîndu-i în urmă pe Oz și pe Hector. Păream o echipă și amîndoi dobîndeam mai multă forță din tovărășia și susținerea pe care ni le acordam reciproc. Cînd am ajuns în vîrf, Hector mi-a oferit sticla de plastic din care sorbise toată ziua. „E pentru frigul ăsta”, a spus el. Am zîmbit; bănuiam eu cam ce lichid era în sticlă, așa încît am luat o sorbitură lungă. Infuzia de plante medicinale și alcool tare mi s-a răspîndit în piept. Era ca și cum ai urina într-un costum de scafandru, încălzindu-l.

Luke se simțise bine în saboții lui Crocs, iar mie mi-a plăcut ideea de a nu purta șosete și bocanci grei, așa că am procedat ca el, adoptînd încălțăminte neconvențională pentru drumeția pe munte. Mă rog, amîndoi trebuia să ne oprim din cînd în cînd să ne scoatem țepii de cactus din picioare, dar m-am simțit atît de liber cînd vîntul îmi sufla în jurul gleznelor, în loc să am

picioarele umede și transpirate vîrîte în bocancii imenși din piele.

Era frig cînd a trebuit să campăm la 4.500 de metri altitudine, iar Hector și-a făcut un așternut din păturile cailor. Strivind chiciura sub picioare, am pornit devreme la vale spre Ayo, unde am ajuns după-amiaza tîrziu. Mulțumită faptului că Hector era simpatizat, am fost primiți cu căldură și ni s-a permis să dormim la primărie.

Sătul de măgari și de munți, în acest moment voiam să schimb macazul și să mergem pe fundul canionului, aproape de fluviu. Am vorbit cu cîțiva localnici, iar ei ne-au spus că era o idee absurdă: apa era mare, iar fundul canionului nu putea fi traversat. După cum s-a dovedit, ruta alternativă mai era și periculoasă: o cărare îngustă, șerpuitoare, care urca prin grohotiș și apoi deasupra unei culmi ascuțite, înaltă de 600 de metri, unde trebuia să ne cățărăm pe stînci – dar de astă dată cărînd din nou 40 de kilograme (mai multă mîncare), pentru că era prea abrupt, iar măgarul nu putea trece pe acolo.

Unul dintre motivele pentru care am făcut bine luîndu-l pe Luke drept partener a fost faptul că era instructor de alpinism și caiac-canoe. De la bun început i-am spus foarte clar că în ambele domenii el era la conducere, întrucît experiența lui de alpinist și caiacist o depășea cu mult pe a mea. Uitîndu-se în sus, spre culmea pe care trebuia s-o traversăm dimineață, Luke a spus că era „moarte sigură”.

Am pornit la drum pe cînd era încă beznă și ne-am croit drum de-a lungul fundului văii, din Ayo și pînă la poalele muntelui. De acolo am urcat în zigzag pe pantele cu grohotiș tot mai abrupte, pînă am ajuns la niște stînci aproape verticale din vîrf. Drumul pe care urma să mergem nu se vedea și ne

temeam de ce era înaintea noastră. Eu mă încălțasem din nou cu bocancii de junglă, dar cei pe care Luke îi încărcase pe măgarul lui Hector se rătăciseră, așa că încerca să urce pe terenul foarte accidentat în saboții lui Crocs.

Hector plecase acasă și fusese înlocuit de Efrain, un bărbat slab și musculos care își adusese hîrletul ca să scobească puncte de sprijin în prundișul semisolidificat. Înainta cu ușurință pe pantă în timp ce eu, Luke și Oz ne tîram cu greu în urma lui, cu rucsacurile enorme în spate. Am urcat prin rîpe adînci și am traversat margini de stîncă înguste. Nu era sigur – știam asta – și de cîteva ori mi-au căzut în cap pietre desprinse de sus. Ne-am croit încet drum printre colțurile de stîncă – folosind coarda o singură dată –, știind că, practic, în orice loc o alunecare ne-ar fi fost fatală. Prizele pentru mîini se dezintegrau adeseori și, deși nu necesita o tehnică deosebită, a fost cea mai riscantă ascensiune pe care am încercat-o vreodată. M-am bucurat că cel puțin nu purtam saboți Crocs. Luke și i-a scos pe ai lui și pentru un timp a urcat în șosete. De-a lungul cîtorva porțiuni, m-am oferit să-i dau bocancii mei, coborîndu-i cu ajutorul unei frînghii, dar m-a refuzat, părînd destul de încrezător. La un moment dat a fost cît pe ce să fie ucis cînd o piatră de care se agățase s-a desprins și aproape că l-a făcut să se dezechilibreze și să cadă de pe stîncă. Clătinîndu-se pe margine, gata să se rostogolească spre moarte, și-a menținut echilibrul, a dat drumul pietrei și nu a căzut. Din fericire, Efrain ținea frînghia în acel moment, dar Luke cîntărea considerabil mai mult decît micuțul nostru ghid.

Fără îndoială, pericolul ne-a indus o stare de alertă exacerbată și atît mie, cît și lui Luke au ajuns pînă la urmă să ne placă ultimele etape ale ascensiunii. Oz, în schimb, ne sugera cît

se poate de clar că era posibil ca meseria de ghid montan să nu fie tocmai cea mai bună opțiune în cazul său; a trebuit să-l instruim de-a lungul cîtorva porțiuni, întrucît era absolut îngrozit și nu mai putea face o mișcare.

La coborîre traseul nu a fost la fel de rău și am sosit într-un cătun minuscul, numit Canco, ascuns în cea mai inaccesibilă parte a canionului Colca. Canco este o așezare idilică unde locuiesc doar două familii, care cultivă pămîntul în valea cea mică și cresc vite. În acest tip de așezare berea e scumpă și rară; chiar și așa, am fost încîntați să putem cumpăra cîteva sticle reci pentru a sărbători supraviețuirea noatră.

A doua zi, pe cînd urcam pe peretele sudic al canionului, îndreptîndu-ne spre Cabanaconde, am fost încîntat de numărul mare și de apropierea condorilor andini care pluteau susținuți de curenții de aer ce ieșeau din canion. Aceste păsări imense, cu o anvergură de aproape trei metri, mi-au întărit sufletul și mi-au dat putere. Am încercat să-l molipsesc și pe Luke de entuziasmul meu, dar el nu vedea decît niște vulturi mari și-și continua urcușul anevoios cu capul plecat. În acea zi trecuserăm cu vederea că în total trebuia să acoperim o diferență de nivel de 4.000 de metri, ceea ce însemna că aveam să ne petrecem noaptea pe marginea drumului, în vreun șanț, la cîțiva kilometri distanță de destinația noastră.

Cei 22 de kilometri de la Cabanaconde și pînă la Lari au fost parcurși din nou pe șosea, iar de astă dată drumul cobora ușor de-a lungul întregii zile. Orașul catolic Lari a fost comoara de la capătul canionului Colca, de unde aveam să ne lansăm în căutarea celui mai îndepărtat punct din care izvora Amazonul. Cînd am ajuns la umbra Anzilor înalți, am știut că de acolo mai aveam de mers doar două zile pînă la Nevado Mismi și izvorul

pîrîului Carhuasanta, afluentul cel mai îndepărtat de gura Amazonului. Mergeam de trei săptămîni, iar în această etapă eram destul de obosiți și aveam nevoie de odihnă, așa că ne-am luat cîteva zile de pauză pentru a ne recupera și a ne pune la punct echipamentul, înainte să ne angajăm în escaladarea muntelui pentru a ajunge în vîrf.

Katie, logodnica lui Luke, călătorea în Peru și spera, pe cît posibil, să se întîlnească cu el. Evident, lui îi era foarte dor de ea în timpul drumeției și ori de cîte ori avea semnal pe telefonul mobil vorbea cu ea sau îi trimitea mesaje. Fiindcă știam că vom sta în Lari cîteva zile, era logic că aveau să se întîlnească. Luke s-a cazat la un hotel împreună cu Katie, în timp ce eu și Oz am dormit, am cumpărat provizii și ne-am plictisit foarte tare.

Drumeția noastră de trei zile de-a lungul canionului Colca fusese inspirată de Mike Horn, care în anii 1990 a coborît pe Amazon cu o placă hydrospeed, iar cînd a ajuns mai departe în aval, cu o pirogă scobită dintr-un trunchi de copac. Mike traversase întregul continent fără a se folosi de vreun motor, iar noi voiam să preluăm semnificația impresionantă a faptei sale și să facem același traseu, însă fără a ne folosi de cursul fluviului pentru a ne ușura coborîrea. Dacă mergeam pe jos, aveam să fim primii care traversau continentul de la cel mai îndepărtat izvor al fluviului Amazon folosind doar puterea corpului omenesc. Mike impusese standardul și, în consecință, să luăm un autobuz spre cea mai apropiată șosea care duce la Nevado Mismi pur și simplu nu mai era o opțiune acceptabilă.

Katie și Luke și-au luat rămas-bun cu lacrimi în ochi și au stabilit să se întîlnească din nou la Cuzco peste cîteva săptămîni. Apoi Luke, Oz și cu mine am plecat din Lari să căutăm izvorul Amazonului. Aveam mîncare suficientă pentru

zece zile legată pe spatele a doi măgăruși care-i aparțineau lui Feliciano, noul nostru ghid local. În această etapă, hărțile noastre erau bune – aveam hărți topografice folosite în armată, la o scară de 1:100.000 –, așa că am introdus în dispozitivele GPS coordonatele locului de unde izvorăște fluviul furnizate de Wikipedia și am pornit. Curînd, ascensiunea a ajuns mai departe de punctul cel mai înalt la care ajunsese vreodată Luke, iar el părea să sufere mai tare decît noi ceilalți din cauza răului de altitudine. Nu puteam înțelege de ce se întîmpla asta, fiindcă (a) aveam pastile pentru asemenea afecțiuni și (b) urcaserăm treptat pînă la această înălțime de-a lungul celor trei săptămîni, prin urmare corpul ar fi trebuit să i se adapteze pînă în acel moment. Sînt sigur că a simțit frustrarea mea, la care a făcut aluzie și în articolul său de blog despre ziua cînd am ajuns pe culme, unde m-a înfățișat cum alergam înainte, sărind cu brațele și picioarele depărtate în aer, în timp ce-l purtam pe Oswaldo deasupra capului, pe cînd el se străduia din greu să înainteze în urma mea. Desigur, licența poetică a lui Luke nu avea nici o legătură cu realitatea, dar am simțit în cuvintele lui un sentiment autentic al separării dintre noi.

După o noapte petrecută într-o tîrlă de oi care ne-a apărat de vînturile puternice și de zăpadă, am ajuns pe coama de munte pe care se afla Mismi și am căutat valea de pe versantul nordic unde puteam găsi cel mai îndepărtat izvor al Amazonului și celebra cruce albă. Coordonatele noastre de pe Wikipedia aveau o eroare de aproximativ șapte kilometri, dar eu și Luke studiaserăm forma munților de suficiente ori, încît știam instinctiv unde trebuia să căutăm. Ne simțeam amîndoi ca și cînd mai fuseserăm acolo înainte și ne-am folosit „forța” interioară pentru a ne călăuzi în jos, către o vale largă, plată și

acoperită cu iarbă, sărind peste pîraie înconjurate de mușchi, pînă cînd am arătat spre baza unui mare povîrniș de stîncă golașă, iar Luke a confirmat că se vedea crucea.

Am parcurs rapid ultimii cîțiva metri și totul a fost exact așa cum îmi imaginasem. Pe latura stîncii înalte de 10 metri se scurgea un șuvoi puternic de apă și înțelegeai imediat de ce crucea fusese ridicată aici. Era un izvor pitoresc și potrivit, care țîșnea direct din stîncă.

Am făcut cîteva fotografii și niște înregistrări video, apoi am mai observat o cruce, din fier, 15 metri mai jos. Fusese ridicată în 1971 și susținea că marchează adevăratul izvor. Mai era și o placă montată într-un loc diferit de Instituto Brasileiro de Geografica e Estatística. Mi-am dat ochii peste cap, indignat de frivolitatea acestor expediții care proclamau fiecare propriul izvor oficial al Amazonului în diverse locuri de pe versantul muntelui – de fapt, în ziua următoare aveam să găsim o a doua placă ce indica al patrulea cel mai îndepărtat punct „oficial” din care izvorăște Amazonul. Deasupra noastră vedeam ghețarii masivi acoperiți de zăpadă și știam că din ei izvorau pîraie subglaciare, prin urmare am considerat că nu exista decît un singur mod în care puteam să excludem toate posibilitățile și să ne asigurăm că am fost pînă la cel mai îndepărtat loc din care izvorăște Amazonul, și anume să urcăm pînă pe vîrful Nevado Mismi.

Am revenit pe o porțiune de pămînt plat și am ridicat o tabără pe fundul văii Carhuasanta. În acea noapte ne-am pus ceasurile deșteptătoare să sune la ora 04.30, intenționînd ca pînă la 05.00 să pornim la drum.

La ora 05.45, în data de 25 aprilie 2008, m-am uitat la ceas și am simțit o străfulgerare de teamă pe șira spinării, cu senzația

că aveam să dau de bucluc fiindcă întîrziasem undeva. Pe cînd mă tîram amețit afară din sacul de dormit, frigul întunecat mi-a pătruns cu cruzime prin lenjeria subțire. Noaptea fusese senină, iar corturile ne erau acoperite cu straturi de gheață. Pe rînd, i-am trezit pe ocupanții lor buimaci.

Ne-a trecut prin cap să-l lăsăm pe Feliciano în tabără, să păzească echipamentul, dar apoi ne-am gîndit că (a) nimeni nu avea să-l fure, chiar dacă ar fi ajuns pînă acolo, și (b) ar fi fost excelent dacă Feliciano, care trăise toată viața la poalele muntelui, putea să vadă priveliștea din vîrf. A acceptat cu bucurie.

Campaserăm la 4.990 de metri altitudine și nu mai aveam decît 610 metri pînă să ajungem în vîrf. Echipați doar cu strictul necesar, Feliciano fiind încălțat cu sandalele lui făcute din anvelope de automobil, am început să înaintăm încet în sus. Luke purta singurul rucsac, în care se aflau o frînghie și o trusă medicală, iar cînd a început să-și încetinească mersul, m-am oferit să-l car eu. Probabil că asta i-a dat senzația că ar depinde de mine, încît a refuzat și a continuat să urce foarte încet. Trebuie să recunosc că, în asemenea momente, relația cu Luke ocupa prea mult loc în mintea mea. Aproape că ajungeam în vîrful muntelui din care țîșnește izvorul Amazonului, cerul era de un albastru cît se poate de limpede, priveliștile erau fenomenale, iar eu nu puteam gîndi decît: „De ce naiba nu vrea să-mi dea nenorocitul ăla de rucsac?”.

Din fericire, amîndoi am încetat să mai fim furioși unul pe celălalt cînd ne-am dat seama că muntele ne cerea să fim atenți. Săpam cu piciorul trepte într-un dîmb de zăpadă foarte abrupt și continuam să înaintăm în zigzag tot mai sus, sub soarele strălucitor.

Nu am vreo fobie legată de înălțimi, dar cînd am ajuns pe culme și m-am uitat în jos la panta verticală de sub noi, am înghețat cu aparatul de filmat în mînă – eram îngrozit. M-a cuprins o spaimă incredibilă pe care a trebuit să mi-o stăpînesc, zîmbind tot timpul, luînd în rîs propria-mi neliniște, pentru a fi în stare să continui să înaintez pe creasta ascuțită ca o lamă de brici.

Săpînd pe rînd cu piciorul trepte în stratul de zăpadă, eu și Luke conduceam grupul de patru persoane în sus, pe creastă, spre cel mai înalt vîrf al lanțului de munți – Nevado Mismi – și, în ciuda ciondănelilor de mai devreme, chiar înainte de amiază, cînd am ajuns pe ultima porțiune la 5.600 de metri, ne-am îmbrățișat cu toții, cuprinși de cea mai autentică exaltare.

Nefiind alpinist, simpla experiență de a ajunge în vîrf m-a copleșit. Întrucît acesteia i se alătura și gîndul că, din acel punct, aveam să parcurgem pe jos cel mai lung curs al fluviului Amazon, trăind precum nomazii, cărînd cu noi lucrurile de care aveam nevoie și supraviețuind datorită istețimii noastre timp de pînă la doi ani, m-am simțit ca și cînd aș fi fost cel mai norocos om de pe Pămînt. Eram extrem de fericit că am ajuns în această etapă și în acel moment îmi puteam imagina cu claritate că vom duce la bun sfîrșit întreaga călătorie. Ne și vedeam alergînd, murdari, spre Oceanul Atlantic – exaltarea acestei realizări era deja acolo, în profunzimile sufletului meu, și știam că nu aveam să mă opresc pînă cînd nu vom fi terminat ce ne propuseserăm.

Luke era și mai încîntat pentru că avea semnal pe telefonul mobil și a sunat-o pe Katie. Eram foarte conștient că nu voiam să sun pe nimeni, m-am întrebat dacă mă deranja treaba asta,

apoi am rînjit în sinea mea, fericit că eram liber să-mi trăiesc următorii doi ani exact așa cum îmi doream.

3

Coborîrea în cel mai adînc canion din lume

Deși mersul de-a lungul Amazonului pare o escapadă aventuroasă, presărată cu întîlniri cu piranha, șerpi și jaguari, după 200 de kilometri nu eram nici pe departe aproape de junglă sau chiar de așa-numitul fluviu Amazon. Traversarea lanțului muntos al Anzilor a semănat mai degrabă cu o drumeție montană de vacanță – dar trebuia totuși să o facem, dacă voiam să ne ducem misiunea la bun sfîrșit.

De la tabăra noastră situată pe coasta nordică a vîrfului Nevado Mismi, Feliciano a pornit înapoi spre casa din Lari, cu sandalele lui din anvelope de cauciuc și măgarii. Luke, Oz și cu mine am pornit în direcția opusă, de-a lungul văii Carhuasanta. Pămîntul era atît de uscat și de crăpat, încît mi-a amintit de o versiune gigantică a regiunii Peak District din Anglia. Uriașa întindere are pe alocuri zone mlăștinoase, iar din cauza bagajelor grele nu înaintam ușor, deși terenul era plat. La această altitudine nu cresc copaci, iar noi coboram cu doar cîțiva metri în fiecare zi, urmărind firul șerpuitor al pîrîului ce traversa cîmpiile întinse.

În după-amiaza zilei de 28 aprilie îmi amintesc că m-am supărat pe Oz pentru că se lăuda că nu e obosit, în vreme ce eu,

în ziua aceea, abia făceam eforturi să rezist. M-a enervat faptul că eu îi căram mîncarea (nu mai știu din ce motiv), iar cînd am făcut un popas țin minte că mi-am dat jos rucsacul, am scos mîncarea lui Oz și i-am întins-o destul de violent. În acel moment nu mi-am dat seama ce mă apucase, dar însemnarea din jurnal din ziua respectivă arată ce gîndeam de fapt.

Însemnare din jurnal, 28 aprilie 2008:

> Astăzi mi-am permis să am gînduri negative față de Luke. Nu m-a ajutat cu nimic, fiindcă, dacă nu este un partener potrivit pentru mine, eu singur sînt vinovat pentru alegerea făcută. M-am enervat pe mine însumi, dar sîntem la jumătatea călătoriei și cu cît încerc mai repede să am o viziune pozitivă asupra situației și să nu-mi mai irosesc energia enervîndu-mă pe el, cu atît mai bine. Știu că sînt suficient de puternic ca să fac expediția alături de Luke – trebuie doar să gîndesc pozitiv și să nu mă mai supăr pe el. Este – după cum am spus întotdeauna – un om bun.

A doua zi Luke părea obosit. Oz a sugerat un traseu (cu care Luke a fost de acord) pe un cîmp care s-a dovedit a fi chiar foarte mlăștinos. Oz și cu mine am ajuns de cealaltă parte, făcînd haz de halul în care ne ajunseseră pantalonii și cizmele – era o zi însorită și nu ne deranja că ne udaserăm la picioare. Luke venea și el din urmă, încruntat și înjurîndu-l pe Oz. Era prima oară cînd Luke se purta așa cu Oz. „Ușurel, Luke”, am intervenit eu, arătînd că nu conta că ne udaserăm la picioare, cîtă vreme bătea soarele.

Am trecut peste un mic perete de stîncă și am pornit pe o potecă prăfoasă. Eu mergeam în față. M-am întors și i-am văzut

pe Luke și pe Oz contrazicîndu-se cu privire la cine ar trebui să încheie șirul. Era atît de ridicol, încît recunosc că am rîs. Luke și-a ieșit din pepeni: „Cum îndrăznești să rîzi de mine în fața lui Oswaldo!”. Privirea lui lividă era mai grăitoare decît cuvintele, așa că m-am întors și am plecat mai departe, fără să-i răspund.

În scurt timp, am poposit în vîrful unui deal și i-am spus lui Luke că, după părerea mea, nu ar trebui să-și reverse frustrările asupra lui Oz.

— Ascultă, Luke, și eu am făcut asta ieri, într-o mai mică măsură – nu dau vina doar pe tine, dar nu putem lăsa ca oboseala să ne facă să ne purtăm urît unii cu alții. Poate că, dacă am face haz unul de altul, ar fi o bună modalitate de a înceta să ne mai comportăm ca niște idioți.

Luke continua să creadă că ar trebui să fiu mai înțelegător, așa că după vreo oră de mers mi-am cerut scuze pentru că rîsesem de el de față cu Oz.

Mă plictisisem să mă tot cert cu Luke. Se întîmpla tot mai des și deveneam amîndoi tot mai sensibili și mai iritați. Grupul nostru nu mai știa ce înseamnă o pălăvrăgeală veselă. Cum Luke părea foarte obosit, cînd a sugerat să cumpărăm doi măgari, pe 30 aprilie, am fost de acord, nu fără rețineri. La urma urmei, era și expediția lui – și puteam spune în continuare că parcurseserăm pe jos toată lungimea Amazonului –, dar mi-ar fi plăcut să nu folosim măgari în expediție. Am cedat, ca să facem pace.

Pe 1 mai am cumpărat de la un fermier bătrîn o pereche de măgari nu foarte tineri, plătind cîte 40 de lire pentru fiecare. Nu fuseseră folosiți la muncă de un an, iar metoda de a-i împiedica să fugă consta în legarea picioarelor din spate unul de celălalt. După ce au fost eliberați, Oz, care mai avusese măgari, a

încercat să le pună un căpăstru de sfoară, dar ei au profitat de ocazie și au fugit. I-am fugărit cu toții peste ogoare, pînă i-am prins și i-am legat. Măgarii erau destul de neastîmpărați, dar Oz se pricepea să-i dea pe brazdă și părea destul de mulțumit că are această nouă responsabilitate.

Trebuia să recunosc că măgarii aveau să ne diminueze epuizarea fizică și urma să-i vindem profitabil cînd vom ajunge în junglă. În prima zi nu am ajuns prea departe, deoarece mă îmbolnăvisem și a trebuit să ridicăm tabăra devreme. După ce am dormit după-amiază, m-am trezit – era o seară frumoasă – și m-am dus cu Luke pe un deal, unde am stat de vorbă așezați pe niște bolovani.

Luke mi-a spus că se simțea încă jignit pentru că nu-l sprijinisem mai devreme, așa că am decis să fiu absolut sincer cu el. I-am vorbit despre frustrările mele legate de faptul că nu vorbește limba băștinașilor și că încetinește ritmul expediției. Din punctul meu de vedere, totul era adevărat, dar pentru prima oară îi spuneam sincer ceea ce credeam. Aveam în față încă aproape doi ani, iar pentru ca relația noastră să meargă bine trebuia să fim onești unul cu celălalt, altfel nu aveam nici o șansă. Mi-a părut bine că acum știa cum gîndesc. Chiar dacă era un adevăr mai dur, acum știa ce cred despre el și părea să tolereze bine starea de fapt.

Lucrurile s-au mai înseninat după această discuție și eram cu toții relaxați; am mâncat bine, soia cu fulgi de cartofi, și am făcut o lecție de spaniolă și engleză cu Oz. Totul părea să meargă mai bine.

În ziua următoare am străbătut o cîmpie uriașă, întinsă, după care am dat pentru prima oară direct în micuța vale Apurímac. Rîul Apurímac marca începutul unei rețele de rîuri

pe care trebuia să le urmăm ca să ajungem la ceea ce se numește Amazon. După Apurímac urma rîul Ene, apoi rîurile Tambo și Ucayali, care se varsă chiar în Amazon. Rîul era îngust și șerpuia printr-o vale abruptă, cum întîlnești adesea în Țara Galilor, presărată cu zone bolovănoase. Ne-am mai însuflețit și am început din nou să stăm de vorbă de îndată ce peisajul frumos ne-a ridicat tuturor moralul, după o săptămînă de cîmpii dezolante. Seara, apusul încălzea uriașele coloane aurii din bucăți de stîncă ce se înălțau semețe deasupra spectaculoasei văi a rîului. Zona fusese erodată de apa care se strecura ziua în crăpăturile stîncilor, iar noaptea îngheța, mărind fisurile. Astfel, se crease o întindere presărată cu pietre tombale de toate formele, de dimensiunea unor zgîrie-nori.

Însemnare din jurnal, 4 mai 2008:

> S-ar putea spune că azi a fost cea mai bună zi de mers de pînă acum. Nu a fost cea mai incitantă, nici cea mai interesantă, dar a fost plăcută și lipsită de ciorovăieli, iar peisajul din valea Apurímac a fost spectaculos. Am înotat la amiază și chiar am dormit pe plaja presărată cu pietre, după ce am mîncat de prînz.

Pe măsură ce valea se adîncea și începea să semene mai degrabă cu un canion, drumul a devenit tot mai dificil pentru măgari. Potecile erau fie prea abrupte, fie prea înguste ca să le poată străbate, așa că am fost nevoiți să urcăm și să ieșim din vale, ajungînd în zonele mai plate de pe marginea ei.

Uneori dădeam peste drumuri care duceau în direcția bună, în vîrful canioanelor, așa că le urmam. Adesea traversam zone întinse acoperite de pășuni, pe care păștеau oi, guanaco și lame.

Pe 11 mai am ajuns în orașul Quehue din provincia Quechua, după o zi lungă în care parcurseserăm 25 de kilometri. Era zi de tîrg, iar piața principală era plină de bărbați cu pălării Stetson și femei cu rochii multicolore și pălării maro tip melon. Oz mi-a spus că rochiile și pălăriile tradiționale purtate de femeile din provincia Quechua erau moștenite din vremea dominației spaniole, cînd lucrătorii fiecărui proprietar de pămînt erau îmbrăcați într-un anumit fel, ca să poată fi deosebiți de alți muncitori. Mi s-a părut ciudat că acest port național atît de lăudat era de fapt o uniformă ce le fusese impusă țăranilor.

Atmosfera din Quehue era ciudată, iar cînd am traversat piața am fost hărțuiți mai mult decît de obicei. Cerșetorii trăgeau de rucsacuri, cerînd bani, iar copiii ne arătau cu degetul și rîdeau. Fără să ne lăsăm intimidați, cu măgarii speriați de mulțimea zgomotoasă, am părăsit orașul și am găsit o zonă întinsă, la 400 de metri spre nord, suficient de îndepărtată ca să ne putem instala corturile.

Ni se spusese că aici oamenii erau altfel, că ar fi fost mai mulți hoți și indivizi „răi” care nu ne-ar fi ajutat. Fie pentru că am luat-o prea în serios, fie pentru că deveneam puțin mai izolați, eram cu toții de acord că ne simțeam mult mai confortabil pe cîmpia aceasta, în corturi, decît într-o primărie sau într-o biserică din oraș. Am mîncat conserve de ton cu pîine cumpărată din oraș și ne-am cuibărit în sacii de dormit imediat ce s-a întunecat, pe la ora 18.30.

Pentru cei care vizitează Peru și sînt dispuși să renunțe la ceva mai mult confort decît găsesc pe aglomeratul drum al incașilor, zonele înalte ale văii Apurímac sînt superbe. În acest loc, canionul avea mai puțin de 2.000 de metri adîncime,

coastele erau acoperite cu păduri de eucalipt, iar pe fundul văii fertile apele glaciale albastre și înspumate te vrăjeau cu clocotul lor.

Deși în această etapă echipa era mai binedispusă, știu din jurnalul meu că începusem să-mi doresc un nou partener de drum. Eu și Luke eram împreună de șaptezeci și cinci de zile și îmi doream mult să stau de vorbă și cu altcineva. Din păcate, nu aveam prea multe puncte de interes comun și mă plictiseam repede de excursiile lui cu caiacul și de ascensiunile pe care le făcuse pe stînci de prin Anglia, iar el nu părea interesat de subiectele care mă pasionau pe mine. Ne plăceau filmele, dar, după ce am discutat despre cele pe care le văzuserăm și eu, și el – nu multe –, s-a terminat și cu subiectul ăsta.

Era o provocare. Trebuia să ai o atitudine pozitivă și să încerci să vezi ce-i mai bun la celălalt. Dar, cu siguranță, era dificil.

Pe 17 mai am ajuns într-un sătuc îndepărtat, Santa Lucia, la începutul după-amiezii, și am stat la soare în piața pustie, bînd Coca-Cola și mîncînd biscuiți Oreo cu ciocolată în variantă peruană, cumpărați de la un magazin din localitate, înconjurați din toate părțile de munți înalți.

Magazinul era tipic regiunii: cîteva rafturi de lemn cu băuturi calde, acidulate, în diverse nuanțe, și pachete de biscuiți dulci. Uneori mai aveau conserve de ton sau de carne și pungi cu spaghete. Vînzătorul era amabil și ne-a povestit despre un bărbat care mergea în aceeași direcție cu noi și care ne-ar fi putut însoți. Am fost foarte entuziasmați, deoarece localnicii cunosc întotdeauna scurtăturile, și am pornit la drum; Luke și noul nostru prieten încheiau șirul. Curînd, Luke m-a ajuns din urmă și mi-a spus că, deși el abia înțelegea spaniola, și-a dat

seama că insul era puțin ciudat. Am încetinit ca să vorbesc cu omul și mi s-a părut și mie ciudat, într-adevăr, dar după cîteva minute m-am plictisit și am mărit din nou pasul.

Cînd au apărut colibri în dreapta mea, mi-am scos repede aparatul de filmat, să surprind făpturile ce nu se lasă prea mult văzute. În timp ce filmam, bărbatul a început să tragă de aparat, încercînd să vadă ecranul. Colibrii, fiind foarte iuți, nu sînt ușor de filmat, mai ales cînd un peruan țicnit trage de camera ta video.

Am pornit din nou la drum și l-am cuplat pe țicnit cu Oz, pentru că puteau sta de vorbă în quechua. După cinci minute, Oz s-a enervat foarte tare, a spus că omul e nebun și că trebuie să ne despărțim de el. Se pare că bărbatul credea că sîntem hoți de vite și că furaserăm măgarii din satul lui. Am făcut un ocol mai mare peste deal, sperînd să scăpăm de însoțitorul nedorit, care mergea pe poteca paralelă de dedesubt.

El a început să alerge la deal, spre noi, părăsindu-și poteca. Ne-a blocat drumul și a luat în mînă un bolovan, spunînd că nu vom trece de el. Tînărul Oz s-a înfuriat și i-a spus cît se poate de clar că era un tîmpit și că noi eram doar niște turiști. Bărbatul a arătat spre bețele mele de drumeție și a spus că sîntem înarmați cu arme secrete. Urletele au continuat, iar Luke și cu mine îi urmăream, surprinși, dar și oarecum amuzați de micuțul peruan cu bolovanul în mînă. El însă nu se amuza deloc; din fericire, a apărut un localnic mai sănătos la cap și l-a calmat.

Bărbatul care intervenise se numea Estefan și ne-a avertizat să nu trecem prin satul nebunului, care se afla în fața noastră; ne-a spus că toți erau ca el și că se certau mereu unii cu alții.

Urmîndu-i sfatul, am mers pe o potecă mai înaltă, care se spunea că este mai îngustă și mai periculoasă, ca să evităm

satul cu locuitori bătuți în cap. Am ajuns să ne instalăm tabăra la 400 de metri mai sus, chiar deasupra satului, și cred că ne așteptam cu toții ca în timpul nopții să primim o vizită. Am glumit între noi, de la un cort la altul, spunînd că ar trebui să punem capcane pentru sătenii țicniți înarmați cu furci, însă am adormit, iar ei nu au venit.

Cuzco e un mare oraș occidentalizat, cu două catedrale mari, care nu se afla în drumul nostru, dar pe care trebuia să-l vizităm. Era cam la 40 de kilometri nord de canionul Apurímac și acolo ne lăsaserăm echipamentul pentru junglă înainte să ajungem la Lima. Cuzco reprezenta un popas tentant, cu mîncăruri și baruri occidentale, care ne atrăgea foarte tare, după cincizeci de zile de mers pe jos.

În general, Peru este o țară ieftină. O liră este echivalentă cu aproximativ șase soli, iar în general puteam lua masa cu cel mult o liră în locurile unde lucrau și mîncau peruani din partea locului. Cuzco era foarte diferit. La prețuri mai mari decît în Londra, te poți caza la hoteluri de lux, poți mînca preparate deosebite și poți găsi droguri de calitate, dacă vrei, în cluburile și barurile deschise toată noaptea. Fiind situat aproape de ruinele de la Machu Picchu, este cea mai importantă destinație turistică din America de Sud, unde poți face ce vrei și fără să vorbești spaniola.

Mă temeam că vom sta prea mult în Cuzco și vom ieși din starea sufletească propice expediției, că vom cheltui prea mult și că nu vom mai fi într-o bună formă fizică. Prin urmare, i-am propus lui Luke să meargă doar el la Cuzco, iar eu să rămîn cu Oz și cu măgarii într-un sătuc din valea Apurímac, în timp ce el avea să schimbe echipamentele cu cele noi și să o revadă pe Katie.

Dar pe 20 mai, cînd aveam doar o zi pînă la Cuzco, eram cu toții foarte obosiți. Nici unul dintre noi nu mai mersese pe jos cincizeci de zile la rînd, iar atracția civilizației era prea puternică. M-am răzgîndit și i-am propus lui Oz să ne odihnim și noi cîteva zile în confort. Am lăsat măgarii în grija unui fermier amabil de pe valea Apurímac și ne-am îndreptat spre luminile strălucitoare ale orașului.

În timp ce Luke își petrecea timpul cu Katie, am recuperat întîrzierile din segmentul administrativ al călătoriei: am făcut bilanțul contabil, am digitalizat toate înregistrările video făcute pînă atunci și le-am expediat prin curier în Marea Britanie. Am pregătit echipamentul pentru junglă și am trimis înapoi în Anglia și sacii de dormit umpluți cu puf de gîscă, păturile și hainele de ploaie. În această etapă, conștientizam adevărata lungime a călătoriei noastre și costurile ei reale. Banii proveniți din sponsorizarea inițială primită de la JBS Associates nu aveau să fie suficienți pînă la final, așa că i-am abordat pentru a solicita o suplimentare. Îmi făceam mult mai multe griji pentru bani decît mi-am făcut vreodată de-a lungul călătoriei în privința pericolelor naturale. Cînd am vorbit în sfîrșit la telefon cu directorul executiv de la JBS Associates, Jonathan, a fost foarte înțelegător și mi-a spus că ne vor ajuta. Am simțit o mare ușurare, dar știam că de acum încolo va trebui să reduc drastic cheltuielile, ceea ce însemna să petrecem mai puțin timp în orașe și să cumpărăm mai puține lucruri scumpe din străinătate. Pe cît posibil, trebuia să facem expediția folosind ceea ce puteam cumpăra în America de Sud.

E greu să spun exact povestea fără să menționez că în acest moment eu și Luke aveam o atitudine diferită față de bani. Luke a mers într-o excursie turistică la Machu Picchu (plătită de

Katie), iar în opinia mea mînca cele mai bune mîncăruri la restaurante (pe cheltuiala expediției). În curînd s-a îngrășat, iar mie a început să-mi pară rău că-l luasem în expediție. Deși ne înțeleseserăm mai bine în săptămînile dinainte de a ajunge la Cuzco, relația noastră se răcea din nou.

Cîțiva prieteni de-ai noștri erau chiar atunci în trecere prin Cuzco și într-o seară i-am plictisit de moarte cu problemele mele cu Luke. Mă îndoiam de felul în care judecam lucrurile și voiam să știu dacă eram absurd. Mă așteptam ca ei să-mi spună că mă agit degeaba. Într-o oarecare măsură, m-am simțit ușurat cînd mi-au dat dreptate și, deși nu aveau vreo soluție, păreau să admită că Luke și cu mine nu ne potriveam ca tovarăși de călătorie.

Am plecat din Cuzco la începutul lui iunie. Am privit fără să mă emoționez despărțirea lui Luke de Katie – Katie plîngea în hohote. Nevoia lor de a se vedea părea să interfereze cu tot ce încercam să fac împreună cu el. Aceasta era o expediție în premieră mondială, care cerea concentrare și dedicație, iar eu simțeam că Oswaldo i se dedica mai mult decît Luke.

Ne-am recuperat măgarii, i-am plătit cum se cuvine fermierului pentru că avusese grijă de ei mai mult decît stabiliserăm și eram mulțumiți că porneam din nou la drum. Eram conștient că, atunci cînd mergi pe jos, mintea caută ceva la care să mediteze, pentru că adesea nu prea ai la ce te gîndi. De multe ori această energie poate deveni negativă, iar negativitatea putea ajunge să se concentreze pe partenerul de expediție. Am căzut în această capcană, și în mintea mea puneam toate problemele expediției pe seama lui Luke. Unele erau din vina lui, dar, dacă analizez retrospectiv, e ușor să-mi dau seama că, învinuindu-l pe Luke, de fapt îmi îngreunam mie

situația; simțeam că nu mai controlez totul la fel de bine, deoarece problema era la el, nu la mine. Dacă mi-aș fi acceptat responsabilitatea pentru modul în care reacționam la anumite lucruri, aș fi fost într-o postură mult mai bună. Pe parcursul procesului de învățare montană trebuia să aflu și cum să-mi controlez mintea; eram abia la început în această privință.

Pe 11 iunie, m-am trezit după ce dormisem zece ore fără întrerupere, de la 8 seara la 6 dimineața, și mă simțeam revigorat cum nu mai fusesem de luni de zile. Era un moment foarte bun, deoarece la începutul zilei ne aștepta un urcuș de 1.100 de metri.

La aproximativ 4.000 de metri altitudine am găsit o mică vale adăpostită și am ridicat tabăra pe o întindere cu iarbă, lîngă apele înspumate ale unui izvor. Luna mai și orașul Cuzco ne determinaseră să renunțăm prea repede la echipamentul de vreme rece și am petrecut o noapte foarte friguroasă în sacii noștri de dormit subțiri și în tricouri de bumbac. Abia așteptaserăm să intrăm în junglă, așa că ignoraserăm munții și schimbaserăm prea repede echipamentul. O prostie!

Zilele erau lungi și grele, adesea urcam și coboram peste 2.000 de metri. Încercam să mă concentrez asupra unor scopuri concrete. Nu-mi plăcea să merg alături de măgari, așa că mi-am propus ca după aproximativ zece zile să vindem măgarii, după care expediția urma să devină mai flexibilă și mai distractivă dacă aveam să fim doar noi. Deplasarea anevoioasă cu animalele de povară devenise neinteresantă și monotonă; visam jungla, hamacuri, pescuit și focuri de tabără.

Deoarece acum aveam măgarii noștri, nu eram însoțiți de localnici care să cunoască drumul. Asta însemna că trebuia să ne orientăm, iar Luke și cu mine am decis să facem cu rîndul,

cîte o zi, astfel încît să nu ne inoportunăm reciproc, iar cel care nu stabilea traseul într-o anumită zi să se poată relaxa.

Deși îmi place să vorbesc foarte relaxat despre modul în care mă ocup de expediții, adevărul este că am o deosebită încredere în capacitățile mele, dar și mari așteptări și de la ceilalți. În opinia mea, Luke se orienta prea vag, spunînd adesea că destinația noastră se afla „chiar după culmea asta", dîndu-mi impresia că nu știa exact unde ne aflam. Dacă nu am fi fost deja tensionați, nu ar fi contat, nu trebuia să fim extrem de precișsi, dar, după părerea mea – și sper că nu sînt nedrept –, acesta e încă un exemplu care arată că nu se implica așa cum se cuvine.

Fiecare însemnare din jurnalul meu face referire la fixația mea că eram foarte frustrat – și la cît de plictisit eram că mă simțeam la fel, după atîta timp. În mod surprinzător, privind retrospectiv, nu am sesizat soluția evidentă. Am crezut întotdeauna că ne vom rezolva problemele sau că, într-un mod oarecare, expediția va decurge altfel după ce vom intra în junglă și vom fi amîndoi mai fericiți.

În dimineața următoare, cred că o căutam cu lumînarea. Luke a venit și s-a oferit să cerceteze traseul împreună cu mine, iar eu i-am răspuns că nu e nevoie – el stabilea ruta, iar eu aveam să-l urmez. Nu țin minte exact schimbul de cuvinte, dar ne-am încins cînd i-am zis lui Luke că habar n-are să se orienteze.

Luke s-a enervat foarte tare. Știam că urma să se întîmple asta, însă am întîmpinat cu uimire revărsarea furioasă de înjurături. Era nervos pe mine. Izbucnirea lui m-a făcut să mă dezmeticesc într-o oarecare măsură, deoarece aveam creierul amorțit, și recunosc că eu am creat situația, pentru a pune capăt plictiselii cronice generate de tentativele noastre eșuate

de a ne înțelege. Era o ușurare să vezi că poate fi capabil de o doză de furie. Oswaldo și măgarii priveau răbdători cum doi *gringo* își exteriorizau tendințele agresive reciproce. Amîndoi tremuram – era ca o ceartă vehementă dintr-o căsnicie care s-a dus cu totul de rîpă. Dacă ne-am fi aflat la Londra, ne-am fi văzut fiecare de drumul lui de multă vreme, dar expediția ne obliga să ne ținem companie unul altuia în permanență, așa că trebuia să ne descărcăm nervii.

Ne-am reluat drumul abia la prînz. Simțeam că situația se clarificase și, cu siguranță, eram ușurat că nu mai trebuia să-mi ascund sentimentele. Pentru mine fusese o răbufnire necesară, sinceră, dar nu aveam de unde să știu că pentru Luke fusese ultima picătură. Deși aveam să călătorim împreună încă două săptămîni, el era hotărît să ne despărțim.

Am mers pe poteci nu foarte vizibile, peste dealuri prăfoase acoperite cu tufe țepoase; ne-am pus apărătorile de cort în locuri de tabără în pantă, pline de bălegar de oaie și guanaco; le-am povestit niște stupizenii unor bărbați beți din Quechua, încercînd să-i inducem în eroare; și ne-am minunat cît de groaznic puteau să arate gurile bătrînilor după ce o viață întreagă mestecaseră frunze de coca și nu se spălaseră pe puținii dinți rămași.

Pe măsură ce ne apropiam de junglă, Luke a insistat că avea nevoie de cizme speciale, care urmau să fie expediate din Statele Unite. Eram vlăguiți, așa că am lăsat măgarii în grija altui fermier amabil și am mers la Abancay, să luăm cizmele lui Luke de la oficiul poștal. Îl lăsasem pe el să se ocupe de achiziționarea lor, deoarece insistase că erau esențiale, așa că am așteptat zi după zi.

Pauza ne-a permis să ne relaxăm puțin și să ne odihnim picioarele. După cîteva zile, cizmele lui Luke tot nu ajunseseră, așa că i-am spus că trebuie să mergem mai departe – pentru mine, inactivitatea era insuportabilă. Am continuat să înaintăm cîteva zile, pînă cînd, la un punct de ieșire, la Huanipaca, Luke a reușit în sfîrșit să intre în posesia cizmelor.

Însemnările mele din jurnal dezvăluie o ignoranță clară cu privire la porțiunea pe care urma să o parcurgem: credeam că jungla va începe abia cînd vom ajunge la rîul Ene; eram încredințat că fundul văii se va lărgi și că vom putea ajunge astfel pînă la rîu, că zvonurile despre Zona Roșie (centrul rău famat al teroriștilor și al traficanților de droguri din Peru) erau exagerate și că vom putea traversa zona cu mare ușurință.

Pe măsură ce coboram în canion de-a lungul unei culmi uriașe, ne-am întîlnit cu doi oameni scunzi care nu voiau să ne lase să trecem. Știind că intram în Zona Roșie, am fost respectuoși și le-am arătat pașapoartele și permisele noastre de trecere, dar oamenii refuzau să cedeze. Atunci mi-a venit ideea să-i angajez să ne însoțească, ceea ce a părut să-i încînte, așa că ne-au escortat pe teritoriul lor. Mergînd și stînd de vorbă, ne-au spus că exista o dispută pentru drepturile asupra terenului pe care se afla o mină și că au crezut că eram străini care voiau să prospecteze mina.

Oamenii au cumpărat și măgarii de la noi. Nu mai aveam nevoie de ei; în plus, urma să mergem pe jos, pe fundul văii, pe unde ei nu puteau trece. Am obținut cu puțin sub prețul plătit pentru animale și am fost mulțumit că în sfîrșit intrau niște bani în bugetul expediției. Luke era trist că ne despărțim de ei; recunosc, și eu am fost ușor impresionat cînd cei doi bărbați au luat fiecare cîte unul și au pornit în direcții diametral opuse,

despărțindu-i pe cei doi măgari bătrîni probabil pentru prima oară după cine știe cît timp.

Locul măgarilor a fost luat de doi tineri localnici, Segil și Ruben, care au fost de acord să călătorească împreună cu noi pentru o sumă de bani. Erau simpli muncitori la fermă, nu erau obișnuiți să care greutăți și ne cereau mereu să ne oprim. Am coborît pînă pe fundul văii și ne-am atîrnat hamacurile în căldura tropicală. Luke și cu mine am testat plasa de pește și cam în jumătate de oră am prins un pește. Apa sclipea însuflețită, iar gîndul că puteam face oricînd o baie în limpezimea ei ne-a făcut foarte fericiți. Lăsaserăm în urmă luni întregi de marșuri peste dealuri sterpe, murdari și transpirați; acum puteam intra oricînd în rîu să ne spălăm.

Flăcăii ne-au spus că toate cîmpurile de coca pe care le traversam erau cultivate pentru a obține cocaină. Micii fermieri vindeau frunzele traficanților de droguri („narcos”), noaptea, iar aceștia le prelucrau, transformîndu-le într-o substanță umedă, de consistența brînzei, care era trimisă în locuri precum Abancay, pentru a fi distribuită în Columbia, unde era din nou procesată și rafinată.

Pe 1 iulie 2008 am mîncat pește fript și tăieței la micul dejun și am pornit toți cinci spre fundul văii. Știam că era posibil să fim nevoiți să traversăm mai multe creste mici dacă avea să fie imposibil să mergem pe laturile canionului, însă fără măgarii care ne împiedicau deplasarea eram încrezători că putem face față oricărui tip de teren.

În curînd am ajuns la o porțiune în care apa bătea direct într-un perete vertical. Ruben și Oz nu știau să înoate și, oricum, intratul în apa înspumată și amenințătoare a rîului nu era o opțiune. Luke a luat decizia să urcăm dealul prin partea

dreaptă, iar eu am fost de acord. Nu exista o altă variantă – exceptînd, firește, posibilitatea de a face cale întoarsă.

Urcatul pantelor abrupte ale canionului Apurímac, pe unde nu exista nici o potecă, nu a fost foarte ușor. Erau prea abrupte ca să mergi normal; trebuia să ne ținem de plantele țepoase, sperînd să nu ne fugă pietrele de sub picioare. Neținînd cont de sfatul celor trei peruani, Luke a decis să o apuce drept în sus, iar ei l-au urmat totuși, însă nu pentru mult timp – panta a devenit mult prea abruptă, iar localnicii au luat-o spre stînga, înconjurînd pe margine, pînă cînd au găsit o creastă peste care au putut trece. După săptămînile petrecute la munte, căldura devenise năucitoare. Transpirația ne lipise hainele de corp.

Am strigat către Luke să-i urmeze pe localnici. Nu mi-a răspuns. „Ai auzit ce ți-am spus?”, i-am strigat. „Da!”, mi-a răspuns el scurt și a continuat să urce.

Noi, ceilalți patru, l-am lăsat pe Luke să-și continue urcușul dificil. Am traversat o vale puțin adîncă și am început să urcăm pe o culme stîncoasă. La un moment dat, am avut perspectiva liberă spre dreapta și l-am văzut pe Luke cum urca. „Doamne!”, mi-am spus, „pare periculos”.

Luke se străduia să urce un deal sprijinindu-se pe bolovani desprinși de sol și agățîndu-se de plante scunde; dacă aluneca, era mort. Urca doi pași, apoi îi aluneca pămîntul de sub picioare și ajungea iar de unde plecase. Era un chin să te uiți la el, dar ne dădeam seama că acum era foarte hotărît, iar întoarcerea ar fi fost și mai periculoasă, dacă nu imposibilă. I-a luat cam 20 de minute să parcurgă 40 de metri și, ca să fiu sincer, credeam că-i voi vedea și-i voi filma moartea în orice clipă. După ce a parcurs bucata extrem de abruptă, am decis să

începem și noi să urcăm din nou. Panta devenea tot mai dificilă și părea că nu ne apropiem deloc de creastă.

Luke și cu mine ne auzeam unul pe altul dacă strigam foarte tare și l-am întrebat cîtă apă mai avea. „Aproape deloc”, l-am auzit slab. Mă rugam ca creasta care se vedea în depărtare să marcheze începutul unei cărări care să ne ducă de cealaltă parte, spre o zonă sigură, unde să găsim apă. După un urcuș de șase ore și jumătate, dintre care ultimele trei ore și jumătate fără apă, i-am văzut pe cei doi localnici și pe Oz, care o luaseră înainte, conturîndu-se pe creasta de deasupra. Luke și cu mine nu eram împreună, dar ne aflam cam la același nivel, la aproximativ 100 de metri sub ei.

E greu de spus cît de extenuat eram în acel moment; panta alunecoasă a muntelui și greutatea rucsacului își spuseseră cuvîntul. Alunecam 10 metri la vale, în tufe de cactuși, apoi, timp de două minute, rămîneam pur și simplu nemișcat din cauza epuizării. Eram plin de spini de cactus, limba mi se lipise de cerul gurii, iar tîmplele îmi zvîcneau din cauza deshidratării.

Acum Oz îmi striga îndemnuri încurajatoare de pe creastă, dar mă simțeam atît de slăbit, încît aproape cedasem, înfrînt. Începea să nu-mi mai pese dacă ajungeam sau nu pe culme. Nu voi uita niciodată ce a urmat. Oz, care avea 24 de ani, fiind cu opt ani mai tînăr decît mine și cu 30 de kilograme mai ușor, a început să coboare dealul ca să mă ajute. Cînd a ajuns la mine, mi-a luat rucsacul, iar eu m-am străduit să țin pasul cu el, în timp ce mi l-a cărat pînă în vîrf. Am parcurs ultima porțiune cam în cinci minute și, odată ajuns pe culme, m-am prăbușit grămadă.

Mă simțeam stînjenit. Mă învinseseră terenul, căldura, vegetația și tinerii peruani care mă priveau acum cu milă. Nu

mă mai gîndisem la Luke de jumătate de oră, dar, în timp ce zăceam pe culme, fără să fi băut apă în ultimele patru ore de urcuș, am început să-mi fac griji pentru siguranța lui.

Oz mi-a dat apoi vestea proastă. Nu era nici o potecă, nu puteam ajunge la apă, în vale, decît după cel puțin încă o zi de mers. Eram izolați pe această culme dezolantă, stearpă, în cel mai adînc canion din lume.

— Luke! l-am strigat. Mă auzi?

Am auzit un răspuns slab:

— Mi-a intrat ceva în ochi.

— Îl trimit pe Oz să te ajute. Nu te mișca!

— Îmi poate aduce niște apă? a întrebat Luke.

Nu i-am răspuns.

Oz și Segil, care nu băuseră nici ei apă de curînd, au coborît să-l ajute pe Luke. Știam că nu le pot fi de folos și eram destul de scîrbit de mine însumi. Zăceam sub un cactus, iar Ruben se uita la mine.

După douăzeci și cinci de minute, Segil a ajuns pe culme, urmat de Oz, cu rucsacul lui Luke în spinare, iar în cele din urmă a apărut și Luke, care s-a prăbușit lîngă mine.

— Am dat-o-n bară acum, a remarcat el sec.

— Încă nu știi tot, amice, i-am răspuns eu. Nu mai avem apă.

Luke a recunoscut că fusese gata să leșine de cîteva ori în timp ce urca. Nici unul dintre noi nu se simțea în stare să pornească din nou la drum, dar Segil ne-a spus că dacă mergeam de-a lungul crestei, peste două ore urma să ajungem la un oraș. Cu rucsacurile în spate, avea să ne ia cel puțin patru ore. Acum, renunțînd cu totul la mîndrie, i-am trimis pe Segil și pe Ruben în oraș, cu o geantă goală și o bancnotă de 100 de soli, și le-am spus să cumpere toate lichidele pe care le vor găsi la

magazin. Au pornit în jurul orei 16 și, în timp ce eu și Luke zăceam în praf, Oz a tăiat o bucată de cactus cu maceta, i-a îndepărtat spinii și a feliat-o. Am mestecat-o și ne-am simțit incredibil; fluidul ne umezea gurile uscate. Curînd, simțindu-mă destul de revigorat, m-am ridicat și m-am gîndit să mai tai o bucată de cactus. Ceea ce am și făcut.

Flăcăii s-au întors cam la jumătate de oră după lăsarea întunericului. Le-am zărit lanternele de la aproximativ un kilometru depărtare. Au golit geanta: 10 litri de apă într-un bidon pe care îl împrumutaseră, două sticle de cîte 3 litri de Inca Kola (galbenă) și Coca-Cola și 10 cutii de lapte condensat. Am păstrat mai bine de jumătate din cantitate pentru dimineață și pentru urcuș, apoi am început să bem lichidele dătătoare de viață. Niciodată în viața mea nu am apreciat atît de mult lichidele. Luke și cu mine fuseserăm învinși în ziua aceea și scăpaserăm cu bine datorită eforturilor celor trei tineri peruani. A fost o lecție jenantă și umilitoare pentru amîndoi, și nici pînă în ziua de azi nu am reușit să înțeleg de ce ne-am descurcat atît de prost în comparație cu localnicii.

În dimineața următoare am urcat cu toții spre oraș în aproximativ trei ore și am fost întîmpinați de o mulțime curioasă, care auzise despre tîmpiții de albi care rămăseseră fără apă. Deși era abia mijlocul dimineții, ne-am cazat la un hotel din chirpici cu acoperiș de tablă, ne-am spălat hainele și pe noi și am stat la soare toată după-amiaza. Proprietarul hotelului era foarte de treabă și voia să ne ajute să găsim ghizi noi, deoarece Segil și Ruben se întorseseră în satul lor. După multe căutări, cred că s-a simțit stînjenit că nu ne găsise călăuze, așa încît a acceptat să ne însoțească. Din păcate, nu i-am notat numele.

În cătunul următor, aflat la înălțime, pe o latură a canionului, amabilul proprietar al hotelului și-a continuat căutarea, încercînd să ne ajute să găsim un ghid, iar în cele din urmă a găsit un bărbat pe nume Sergio, care afișa un zîmbet larg, răutăcios. Sergio era bine făcut: avea pieptul și coapsele uriașe, era scund, dar numai fibră. A fost de acord să-și lase soția cu care se căsătorise de curînd și bebelușul ca să vină cu noi. Lui Sergio îi plăcea să meargă pe jos și s-a bucurat mult să ne însoțească – nu știam cît de mult va rămîne alături de noi.

Proprietarul hotelului, al cărui nume nu l-am reținut, Sergio, Oz, Luke și cu mine am coborît din nou în canionul Apurímac. În această zonă era extrem de lat la bază și prin el sufla un vînt vijelios. Am ridicat tabăra pe malul rîului, iar Luke și cu mine am pregătit cina pentru peruani. Luke a făcut o listă cu echipamentele de care mai aveam nevoie, a deschis terminalul portabil BGAN, s-a conectat prin satelit și a trimis un e-mail în Marea Britanie. Ceea ce am aflat după trimiterea acelui e-mail avea să schimbe definitiv mersul expediției.

PASCO
UCAYALI
Bologhesi
Nuevo Poso
(Frații Dongo ni se alătură)
ÎNCEPUTUL RÎULUI UCAYALI
Atalaya
Puerto Ocopa
Satipo
(satul lui Cho)
ÎNCEPUTUL RÎULUI TAMBO
PERU
JUNÍN
Quitoni (Cho ni se alătură)
Pamakiari
(aici locuia Emily cu tribul Ashaninka)
MADRE DE DIOS
HUANCAYO
ÎNCEPUTUL RÎULUI ENE
Pichari
N
V
E
S
NV
NE
SV
SE
SCARA
0
50
100
km
TRASEU
FLUVIU
AYACUCHO
Pacaypata
CUZCO
Cuzco
Abancay
RÎUL APURÍMAC
Drumul spre Cuzco

Partea a doua

Zona Roșie

4

Zona Roșie

Însemnare din jurnal, 3 iulie 2008:

Luke s-a hotărît să plece acasă.
Azi-dimineață m-am trezit foarte nervos că îi permisese lui Katie, logodnica lui, să trimită un pachet cu echipamente de 30 de kilograme în Peru, pentru reaprovizionare. Afurisite 30 de kilograme! Așa că l-am rugat să trimită un e-mail prin satelit și să încerce să oprească expedierea pachetului, care avea să coste 300 de lire. Avînd laptopul deschis, mi-a citit lista de echipamente pe care le solicitase, ca să-mi dau cu părerea cu privire la ce era necesar și ce nu. Era inclus și un MP3 player, ceea ce m-a enervat, deoarece îl rugasem să-mi ia și mie unul, iar el ceruse unul singur.
Așa că i-am spus lui Luke: „Prietene, dar de ce ai cerut un singur MP3 player? Știi că vreau și eu unul!”.
„Pentru că renunț la expediție”, mi-a răspuns Luke cu un glas obosit, resemnat.
„Poftim?”, m-am bîlbîit eu, după care i-am înșirat oamenii față de care își luase un angajament: organizații caritabile, sponsori, instituții de învățămînt.

„Știu”, mi-a spus el, „e una dintre cele mai dificile decizii pe care le voi lua vreodată, dar aș prefera să nu pierd prietenia noastră și să avem resentimente – simt că asta se întîmplă”.
„Prietene… Hai să mai discutăm – va fi bine.”
„Ed, ascultă-mă.” Luke a ridicat glasul. „Discuțiile rezolvă totul din perspectiva ta, dar nu și dintr-a mea. Și acum mă simt jignit de observațiile pe care mi le-ai făcut ultima oară și am vrut să plec de cînd ne-am certat atunci.” [Cu aproximativ două săptămîni în urmă.]
„La naiba! Bine”, i-am spus, tremurînd. „Dacă asta îți dorești, atunci trebuie să pleci.”
Nu eram pregătit pentru emoția care m-a copleșit. Eram pur și simplu entuziasmat. Urma să conduc singur expediția, așa cum voiam; să stau mai puțin în orașe; să pot fi responsabil de toate aspectele legate de expediție.

Nu m-am întristat să-l văd pe Luke plecînd, dar am fost dezamăgit că relația noastră de-a lungul călătoriei fusese un eșec. Am crezut că va regreta că a luat această decizie – renunțînd la șansa vieții lui –, dar nu-mi doream deloc să încerc să-l fac să se răzgîndească. Totul se aranja și, cu toate că nu plănuisem plecarea lui Luke, dintr-odată totul a devenit mai clar.

Luke nu s-a răzgîndit și am planificat cum să-și facă ieșirea. I-am oferit jumătate din fondurile expediției provenite din sponsorizări, ca să poată merge mai departe, cu sau fără Oz, dar nu era interesat de așa ceva. Era o ofertă destul de sigură – amîndoi știam că nu voia decît să plece acasă.

Am urcat din nou din adîncul canionului Apurímac în orașul San Martín. Pe parcursul urcușului lung, mi-au venit multe idei

și m-am gîndit la libertatea pe care tocmai o dobîndisem. Trebuia să am grijă să nu-i dezvălui lui Luke entuziasmul meu cu privire la viitorul expediției. Nu voiam să se răzgîndească și ar fi fost o nesăbuință să mă comport prea vesel cînd el tocmai pleca.

De ce nu eram mai degrabă trist? Ei bine, obiectiv vorbind, eu și Luke fuseserăm colegi de serviciu înainte să ne dedicăm acestei expediții. În total, petrecuserăm probabil trei săptămîni lucrînd împreună la începutul și la sfîrșitul expedițiilor din Belize și ne înțeleseserăm foarte bine în acel interval. Nu mai vorbiserăm însă deloc la telefon după ce ne-am întors în Anglia și nu ne scriseserăm niciodată e-mailuri, cu excepția circularelor expediate de Luke celor din lista sa de adrese.

Chiar și înainte de începutul expediției, îmi amintesc ce gîndeam despre Luke. Inițial mi se păruse partenerul perfect: condusese expediții, ne înțelegeam bine și – ceea ce era important – dacă ne-am fi certat n-ar fi fost sfîrșitul lumii, deoarece înainte nu fuseserăm prieteni apropiați.

Este interesant că, ori de cîte ori aveam vreo dispută în care ajungeam să discutăm despre faptul că nu mai putem continua călătoria împreună, eu spuneam întotdeauna că aveam să merg mai departe de unul singur, iar Luke – că vrea să plece acasă. Iată diferența dintre noi.

Prin urmare, imediat ce șocul inițial cauzat de decizia lui Luke a trecut, am fost cuprins de entuziasmul năvalnic al eliberării de ultimele săptămîni încărcate de negativism – acum puteam să fac așa cum voiam.

Însemnare din jurnal, 5 iulie 2008:

Astăzi am fost o zi revigorantă. Gîndeam clar și prin minte îmi treceau oportunități și idei, într-un mod care m-a făcut să mă simt mai însuflețit și mai entuziasmat de această expediție decît am fost săptămîni în șir.

Luke a luat autobuzul la ora 5, în dimineața aceea, iar eu m-am trezit să-mi iau rămas-bun. Se vedea că era trist – era ca o despărțire, după o relație nesatisfăcătoare –, iar cînd ne-am spus „la revedere” cred că ne-am gîndit amîndoi: „Am putea reuși să ne înțelegem – să mai încercăm o dată”. În adîncul sufletului știam însă că, plecînd, făcuse ce trebuia. Îi sînt recunoscător pentru asta.

Privind retrospectiv, îmi asum o mare parte din vină pentru cele întîmplate. Expediția a fost ideea mea, dar l-am ales pe Luke să facă parte din ea. Cred că eu l-am convins că o expediție cu caiacul era „pentru fete” și că ar trebui să mergem pe jos de-a lungul Amazonului. Cred că eu l-am ademenit cu atîta entuziasm și pasiune, încît în cele din urmă s-a dedicat unui scop pe care nu avusese niciodată dorința intensă de a-l atinge. În consecință, nici unul dintre comportamente sau evenimente nu fusese de fapt din vina lui Luke – Luke era doar el însuși. A depus toate eforturile, iar în cele din urmă a făcut un lucru nobil renunțînd.

După ce a plecat, m-am întors alene în odaia sărăcăcioasă în care stăteam. Oz și Sergio abia începeau să se urnească. Sergio și-a pus picioarele pe podea și s-a ridicat din pat, cu un rînjet matinal obraznic care m-a liniștit. Eram împreună cu doi oameni de treabă – nu eram singur – și aveam să ne descurcăm. Sergio era un om bun, care părea foarte încrezător. În ziua aceea mi-a spus cum obișnuia să cîștige mult mai mulți bani

decît cei 50 de *nuevos soles* pe zi pe care i-i plăteam eu: fusese traficant de droguri. Îmi dădeam seama că această ocupație îi plăcuse după felul în care vorbea despre distanțele uriașe parcurse, urcînd și coborînd dealuri, într-un întuneric absolut, pe poteci șerpuitoare, înguste. Avea cu el un pachet mic (cîteva kilograme) de pastă de cocaină și era mereu însuflețit de adrenalină. La doar 22 de ani, Sergio avea acum o soție și un copil și nu voia să continue această îndeletnicire periculoasă. Sclipirea din ochii lui îmi arăta însă că era bine că se afla alături de noi în acea perioadă.

În ziua respectivă, Oz a cumpărat provizii, ajutat de Sergio, iar eu am început să refac planul expediției. În curînd mi-am dat seama că nu trebuia să schimb prea multe. Două dintre principalele sarcini ale lui Luke fuseseră să cumpere mîncare și să gătească. Oz le-a preluat pe amîndouă fără să-i cer măcar asta, iar expediția a devenit mai eficientă.

Eu am preluat sarcina redactării textelor de blog, care îi revenise tot lui Luke. Le-am scris tuturor organizațiilor caritabile și sponsorilor, aducîndu-le la cunoștință faptul că Luke renunțase. Toți au părut să fie înțelegători și m-au susținut. În expedițiile lungi se întîmplă astfel de lucruri.

Seara am stat tustrei în San Martín, admirînd canionul și bînd Inca Kola, vorbind despre traseul pe care aveam să-l urmăm. Ne aflam pe latura estică a canionului Apurímac, și pe ambele laturi existau poteci la mare altitudine. Dificultatea consta în faptul că trebuia să coborîm și să urcăm cîte o mie de metri de fiecare dată cînd un curs de apă intra în canion, ceea ce era extenuant și deprimant. În calitate de conducător unic, am sugerat să încercăm ceva puțin mai riscant, mai distractiv și de fapt mai ușor. Ideea mea era să coborîm pe fundul

canionului și să urmăm cursul rîului. Acolo nu aveam să ne întîlnim cu traficanți de droguri, puteam să pescuim și să mergem fără efort la vale pe tot parcursul drumului. Nu trebuia să mai urcăm.

Cei doi au fost de acord; sau au consimțit – nu sînt sigur, gîndind retrospectiv, dacă le-am cerut într-adevăr părerea. Am pornit a doua zi de dimineață și am coborît ore în șir în adîncurile întunecate ale canionului. Am parcurs destul de ușor porțiunea superioară, prăfoasă, dar mai jos a trebuit să ne croim drum prin crînguri de bambuși foarte deși și adesea mergeam în patru labe, apoi plescăiam cu picioarele prin solul mlăștinos, urît mirositor, care îmi îngreuna sandalele de parcă aș fi mers avînd fiecare picior băgat într-o pungă de plastic plină cu grăsime.

Deoarece acum era cald și voiam să reducem din greutate, îl trimisesem pe Luke înapoi la Lima cu hainele de ploaie și, mai uimitor, cînd stau să mă gîndesc acum, cu cizmele mele. Se vede astfel cît de mult merseserăm pe cîmpii, pe poteci prăfoase, și totodată cît de mult m-a copleșit inițial faptul că eram unicul responsabil cu luarea deciziilor.

La baza canionului, am instalat tabăra lîngă rîul care devenise năvalnic. Era dificil să găsim o zonă plată unde să dormim și am încropit lavițe de piatră pe care ne-am întins saltelele. Oz se pricepea de minune la gătit, iar acum, după ce renunțaserăm la primusul cu kerosen, făcea o vatră mică din pietre – aproape ca un cuptor – pe care punea în echilibru ceaunul și în interiorul căreia ardea un foc mic, eficient.

Oz făcea întotdeauna eforturi pentru ca mîncarea să aibă gust bun. În acea seară am început cu un jeleu de căpșuni (cincisprezece porții) pe care l-am împărțit în trei – o băutură

lipicioasă și dulce. Apoi a rumenit orezul și a prăjit ton la conservă cu usturoi.

În timp ce mîncam, mi-am dat seama că Oz și Sergio vorbeau între ei prea repede ca să pot înțelege cînd eram obosit. După plecarea lui Luke nu mai aveam cu cine să conversez lejer, pînă cînd spaniola mea nu se va fi îmbunătățit considerabil. M-am dus la culcare aproape imediat după cină, am filmat o secvență de videojurnal și am scris în jurnalul obișnuit. Oz și Sergio au mai stat de vorbă o vreme – abia le distingeam vocile slabe, acoperite de vuietul rîului.

În seara anterioară fuseserăm prea obosiți ca să ne bucurăm de împrejurimi; ne-am trezit în pîntecul zimțat al celui mai adînc canion din lume. Bolovanii care formau „plaja cu pietre” ajungeau pînă la diametre de 3-4 metri, iar apele umflate ale rîului ar fi putut umple fundul canionului pînă deasupra capetelor noastre, curgînd cu o forță uriașă, letală.

Am început să ne croim drum peste bolovani, iar partea problematică a planului meu a devenit curînd evidentă. Rucsacurile noastre fiind pur și simplu prea grele, nu mai puteam fi sprinteni și riscam adesea entorse la glezne cînd făceam sărituri mari printre bolovani. Înaintarea era dificilă – periculoasă și lentă –, dar după colțul canionului priveliștea era mult mai îngrijorătoare. Plaja dispărea, iar fluxul puternic al rîului se concentra între două povîrnișuri de stîncă.

Dîndu-mi seama că alesesem un traseu periculos, am început să mă îndoiesc de raționamentul meu, iar prin minte îmi treceau tot felul de opțiuni. Nu puteam merge prin apă, iar peretele drept pe unde coborîserăm cu o zi înainte părea prea abrupt ca să-l urcăm din nou. Astfel, nu ne rămînea decît să încercăm să urcăm pe latura stîngă a canionului – cea folosită

de traficanții de droguri. Am început să urcăm pe o creastă din stînga și imediat bambușii și țepii ne-au încetinit înaintarea. Aveam mîinile, genunchii și gleznele pline de spini mici și negri. După trei ore înaintaserăm 200 de metri, eram extenuați și rămăseserăm fără apă.

L-am întrebat pe Sergio dacă exista vreo sursă de apă mai sus de noi. „Da", mi-a răspuns el, „dar nu putem merge acolo – e folosită de traficanți". Am început să devin neliniștit. Ce făceam noi aici, încercînd să urcăm pe o latură a canionului unde nu era nici o cărare, care era ridicol de abruptă, acoperită de vegetație deasă și țepoasă și frecventată de traficanți de droguri?

Apoi, cuprins de panică și tensiune, am luat o altă decizie pripită. Am hotărît că trebuia să ne întoarcem la rîu, pentru a trece prin cheiul îngust. Oz și Sergio aveau să folosească cele două bărci packraft gonflabile, iar eu urma să înot în urma lor, ca să nu merg în josul rîului cu barca. Era un moment nu prea clar din perspectiva regulilor expediției mele, care prevedeau să nu înaintăm niciodată pe rîu, dar am încercat să iau o decizie rapidă. În timp ce ne întorceam la rîu, mi se strîngea stomacul la gîndul că voi înota prin cheiul îngust. Nici Oz și nici Sergio nu știau să dea la vîsle, așa încît ar fi fost novici și n-ar fi putut să mențină un curs drept. Cînd am ajuns pe fundul canionului, se făcuse după-amiază. Am privit în jos și nu am putut vedea capătul povîrnișului de stîncă, așa că nu puteam aproxima lungimea cheiului îngust. Am scos harta și am măsurat zona de canion, ca să văd ce lungime aveam de parcurs prin apă: doi kilometri și jumătate. Senzația că pierd controlul era tot mai puternică. Nu știam dacă vom da de curenți – era foarte posibil –, caz în care, cu siguranță, viețile ne-ar fi fost puse în mare

pericol. Ce era în mintea mea? Riscam să trec dintr-un iad îngrozitor în altul.

„Domnule Stafford, din satul dumitale lipsește cumva un prost, acum, că ai venit la Sandhurst?” În mintea mea auzeam accentul voit scoțian, batjocoritor, al primului sergent de culoare cu care am făcut instrucție în armată. „Luați o pauză Condor, domnule Stafford” – se referea la o veche reclamă la trabuce, difuzată de televiziunea britanică; semnificația era să respiri adînc și să te gîndești bine. Știam că îi dezamăgesc pe ceilalți, din cauză că eram supus unei presiuni prea mari; mă grăbeam, deci se impunea să mă liniștesc și să mă relaxez. „Timpul nu ne presează”, mi-am spus. M-am uitat la ceas: era 14.30. Am decis să ridicăm tabăra. Am găsit o mică plajă cu nisip și am aprins focul. M-am așezat pe o piatră și am băut cafea fierbinte și dulce. Am scos hărțile și am trecut în revistă opțiunile, fără grabă. Am găsit o creastă pe latura estică (dreaptă) a văii, care era destul de mică pentru a permite urcușul. Avea să ne ia toată ziua, dar puteam încerca să ajungem din nou pe poteca pe care o părăsiserăm în urmă cu patruzeci și opt de ore. Asta însemna că recunoșteam că întreaga coborîre fusese o pierdere de timp și că dimineață ne aștepta ditamai ascensiunea; dar era cea mai sigură alegere, avînd în vedere traficanții de droguri, și știam că după ce vom încheia urcușul, pe culme, ne aștepta o potecă pe care puteam merge mai departe.

După ce găsisem ruta cea mai sigură și mai rațională, am reflectat stînjenit asupra zilei care trecuse. Încrederea în mine îmi fusese zdruncinată serios; iată-mă pe fundul canionului Apurímac, simțindu-mă mai neînsemnat și mai jalnic ca

niciodată. Eram capabil să fac singur acest drum? Urma să murim toți trei din cauza mea?

Am scos trabucul cubanez pe care mi-l dăduse prietenul meu, George, ca să-l fumez într-un moment sărbătoresc și am decis că era timpul pentru un asemenea răsfăț. L-am aprins și am inhalat fumul fin, cu aromă de piele. Luasem trei decizii greșite, care ne aduseseră în două situații foarte dificile. Am făcut un pact cu mine însumi să nu mai caut opțiuni ușoare și să nu mă mai simt presat să iau o anumită decizie. Am fost nevoit să-mi asum completa responsabilitate pentru viețile noastre, ale celor trei, de acum înainte și să încerc din răsputeri să dobîndesc stăpînirea de sine și încrederea necesare pentru a ieși din acest impas.

În dimineața următoare m-am trezit simțindu-mă 100% mai bine. Oz a găsit imediat o cărare pe culme și am ajuns la potecă (pe care o părăsiserăm în urmă cu trei zile) după doar patru ore de urcuș.

Urmînd poteca ce șerpuia în jurul culmilor înalte de pe latura văii, am ajuns la pitorescul sat Locmahuaeco, într-o vale plină de pomi fructiferi încărcați cu portocale și lămîi dulci. În satul incredibil de frumos am găsit un magazin care tocmai primise un stoc de băuturi acidulate și biscuiți. Cei doi tineri care îl administrau s-au bucurat să-și întîmpine primii clienți și ne-am relaxat imediat în atmosfera plăcută – atît de mult, încît am comis eroarea majoră de a nu solicita să-l cunoaștem pe șeful satului. Tinerii aveau un aer foarte relaxat și prietenos, așa încît nu păruse necesar să facem acest lucru, și ne-au sugerat să ne atîrnăm hamacurile între stîlpii porților de pe terenul de fotbal.

Pe teren, am profitat de dimensiunile lui mari pentru a întinde cele patru rulouri solare lungi de cîte 1,8 metri pentru a încărca bateria de motocicletă de 12 volți pe care o foloseam pentru alimentarea laptopului. Copiii curioși s-au adunat și ne-au oferit lămîi dulci pînă n-am mai putut mînca.

Tocmai mă pregăteam să încep să scriu în jurnal, stînd în hamac, cînd șeful satului ne-a convocat pe Oz și pe mine la o întrunire sătească, solicitîndu-ne să-i arătăm permisele. Desigur, nu aveam nici un permis, așa că ne-am hlizit tot drumul pînă la întrunire, ca niște elevi obraznici. Ajunși în șopronul cu acoperiș metalic, i-am explicat cine eram și ce făceam. Întreg satul se adunase să discute ce să facă cu străinii care apăruseră brusc și își instalaseră tabăra pe terenul de fotbal. Apoi Oz a reluat povestea pentru cei care nu înțeleseseră o iotă din spaniola mea rudimentară. Toți aveau un aer extrem de serios, femeile într-o măsură mai mare decît bărbații. Șeful ne-a notat datele din pașapoarte și din actele de identitate și ni s-a spus că, deoarece ne aflam în Zona Roșie, dacă avea să ni se întîmple ceva, vor fi trași la răspundere. Ne-au mai spus că trebuia să vorbim cu șefii satelor ori de cîte ori aveam să intrăm pe viitor în vreun sat, iar noi ne-am cerut mii de scuze și le-am mulțumit pentru sfaturi. Cînd ne-au spus că putem pleca, am ieșit în întuneric, ușurat că situația nu fusese mai problematică.

„Idiotas!”, a strigat Oz – mult prea repede și prea aproape de șopron. Tustrei am început să alergăm ca niște puști care fac farse pe stradă. Trebuia să-i iau în serios pe acești oameni – toți trăiau în afara legii, deoarece aici nu exista lege, nu exista poliție, clar, iar traficul cu droguri era în floare. „Poartă-te ca un

adult, Stafford!”, m-am certat singur, stînd în hamac. „Nu-i de joacă.”

Dimineață, cei doi tineri, și ei veniți de curînd în sat și, evident, mai relaxați și mai normali decît majoritatea celorlalți locuitori, ne-au preparat o masă dintr-o găină bătrînă și yucca, o legumă locală de la care se consumă rădăcina. Toată lumea era numai zîmbet cînd am plecat și am început să urcăm peretele văii, ieșind din sat pe o potecă lată. După micul dejun ne simțeam plini de forță, dar poteca era abruptă și trebuia să mă concentrez la mers ca să țin pasul cu cei doi peruani. Pe culme – fără a slăbi ritmul –, Sergio și-a întins elasticul de cauciuc al prăștiei între degetul mare și arătător și a țintit spre copacii din dreapta. Făcea des asta – lansa pietre mici în dreapta și-n stînga, fără rezultate deosebite. De data aceasta a sărit bucuros și și-a dat jos rucsacul din spate, plecînd să aducă ceva din desiș. Nimerise un mic porumbel de munte, așa încît am avut carne la cină.

Fusese o zi grea, iar poteca se bifurcase de cîteva ori. De fiecare dată am fost nevoiți să ghicim varianta corectă; în cele din urmă poteca s-a terminat și a trebuit să ne croim drum pe coasta muntoasă, alunecînd și ținîndu-ne de rădăcini și de crengi în timp ce înaintam.

Am ajuns la un pîrîu mic, cu ape repezi, unde ne-am dezbrăcat și am făcut baie, scăpînd de mizeria acumulată de dimineață. Credeam că poteca pe care o pierduserăm era acum cu mult deasupra noastră, așa că am început să urcăm de-a lungul unei culmi, printre copacii tot mai deși, pînă cînd mi-am dat seama că, după trei luni și ceva de la începutul expediției, intrasem pentru prima oară în junglă. Eram extenuat; sentimentul familiar de a fi înconjurat de copaci m-a făcut să

zîmbesc. Umbra întunecată, răcoroasă și mirosul umed al vegetației mi-au urat bun-venit într-un mediu în care nu mai fusesem de foarte mult timp.

După trei ore parcurseserăm 400 de metri pe orizontală și 200 pe verticală. Ne croiam drum prin vegetația deasă și încîlcită de pe sol și treceam pe dedesubtul și pe deasupra copacilor căzuți, pentru a înainta. Se făcuse după-amiază tîrziu; nici urmă de potecă sau de apă. Am ridicat tabăra, am făcut un foc mic și am fript porumbelul în ulei. Fără să avem deloc apă, am savurat carnea suculentă și am mîncat niște biscuiți dulci cu aromă de banane pe post de budincă. Înaintaserăm atît de lent, încît am fost cu toții de acord că nu mai puteam continua pe partea aceasta a rîului, printr-o astfel de junglă montană, deoarece nu aveam destule provizii, iar, conform hărții, la o asemenea viteză ar fi durat săptămîni pînă să ajungem la satul următor. Sergio știa că de partea cealaltă a canionului era o potecă bună care ducea pînă la San Francisco și, în pofida riscurilor tot mai mari de a întîlni traficanți de droguri, am decis să folosim potecile din zona traficanților și să plecăm de acolo cît mai repede.

Așa încît ne-am ridicat, fără să avem apă de băut, doar burnița slabă care cădea, și am mers repede aproape drept în jos, către rîu, parcurgînd un kilometru și jumătate pe panta cu diferență de nivel de 650 de metri. Ținîndu-ne de copaci ca maimuțele, în timp ce coboram cu repeziciune, am ajuns la rîu în mai puțin de o oră. Parcurgînd ultimii metri dificili pe bolovanii alunecoși, am umflat în cele din urmă bărcile și am traversat rîul, ajungînd pe malul celălalt. Am dat de dușcă în jur de doi litri de apă fiecare, iar Oz a fiert un ceaun mare de tăieței, pe care i-am înfulecat. Vedeam deasupra ogoare și știam

că asta însemna că erau și poteci. Potecile însemnau că puteam înainta, așa că am început să urcăm panta abruptă.

Însemnare din jurnal, 10 iulie 2008:

> La un moment dat, de-a lungul urcușului de 50 de metri, mă țineam cu brațele de talia lui Sergio, ca să-l îngreunez, să-l poată trage pe Oz pe un perete vertical care nu oferea puncte de sprijin pentru mîini. E un exemplu de lucru ridicol pe care îl faci pentru că nu ai de ales. Viața ta depinde de faptul că un copac prăbușit nu cedează sau un smoc de iarbă nu-și iese din rădăcini. După ce am ajuns la poteci, am urcat încet dealul – dintr-odată, eram foarte conștienți că ne aflam pe teritoriul traficanților de droguri.
> Cînd ne-am mai relaxat puțin, ne-am oprit și ne-am așezat sub un copac, unde ne-am îndopat cu lămîi dulci. Astăzi am mîncat opt. Hrană gratis, pe care nu trebuie s-o cari în spate – cum să refuzi?

Am continuat să urcăm dealul. După ce am parcurs 800 de metri cu rucsacurile grele în spate, mi-am dat seama cît de ușor devenise totuși și că ajunseserăm într-o formă fizică de invidiat. Am găsit o potecă minunată – într-o stare foarte bună – și am dat colțul, ajungînd într-o vale acoperită cu o pădure verde, luxuriantă. Vremea dealurilor prăfoase rămăsese mult în urmă și, de parcă ar fi marcat intrarea în junglă, două cete de maimuțe urlătoare au început să țipe unele la altele în valea adîncă. Dintre mamifere, maimuțele urlătoare sînt pe locul doi ca intensitate a sunetelor produse (după balenele albastre), iar valea vuia de strigătele lor, de parcă niște turme de dinozauri s-ar fi provocat reciproc, gata să înceapă lupta. Zgomotul m-a

energizat și m-am simțit liniștit că ieșeam din munți, o regiune în care nu aveam suficientă experiență, și intram în mediul meu preferat – pădurea tropicală.

Ultimele etape pe rîul Apurímac făceau încă parte din Zona Roșie și, încetul cu încetul, conștientizam faptul că parcursul de-a lungul rîului Ene avea să fie la fel de periculos. Dincolo de pojghița de pace și liniște, eram conștient de adevărul de rău augur: se prelucrau și se traficau cantități enorme de droguri, iar noi ne întîlneam cu traficanții aproape zi de zi. Sergio m-a avertizat că, dacă am fi dat din greșeală peste o fabrică activă de prelucrat droguri, am fi fost uciși pe loc. „Nu ar ezita deloc", mi-a spus el. Profiturile traficanților erau prea mari ca să riște ca niște străini să le cunoască locațiile. Dacă localnicii știau detalii despre procesarea drogurilor, păstrau secretul. Țineau la viața lor.

Dispunînd de telefoane prin satelit, internet, GPS și arme moderne, cei implicați în industria drogurilor sînt mult mai bine echipați decît poliția peruană, care nu are nici o șansă să-i învingă. Singurele operațiuni desfășurate cu succes împotriva traficanților au fost efectuate de armată – iar acestea erau rare, se pare.

Ne treziserăm la 5.30, după o noapte petrecută într-un șanț de lîngă drum. Am ajuns într-un orășel, Villa Virgen, cam pe la vremea micului dejun. Localitatea se afla în primele etape de recuperare după o imensă petrecere organizată cu o seară în urmă, iar cei mai mulți dintre oameni erau încă treji și beți turtă. Președintele orașului a venit clătinîndu-se către noi, roșu la față și cu ochii injectați, și ne-a cerut să-i arătăm documentele. Am zîmbit și l-am întrebat politicos dacă ne poate recomanda un hotel bun. A părut încurcat, ne-a indicat direcția

unui hotel și ne-a urat bun venit la Villa Virgen. Am rămas acolo o noapte, iar a doua zi ne-am luat rămas-bun de la un Sergio foarte zîmbitor, după care Oz și cu mine am pornit singuri mai departe.

Însemnare din jurnal, 24 iulie 2008:

> Sîntem în Pichari. Oz e foarte îngrijorat în legătură cu zilele și săptămînile următoare. Se teme de *nativos* (amerindienii indigeni din zonă) și de traficanții de droguri. Cred că teama lui este îndreptățită și nimeni nu consideră că drumul care ne așteaptă e sigur. Toți ne spun că nimeni nu a mai mers pe aici vreodată.
>
> Conștientizez pericolul, dar în adîncul sufletului cred că este doar teama de necunoscut și că totul va fi mult mai ușor decît ne așteptăm.
>
> Astăzi am analizat din nou hărțile, zona dintre Atalaya și Pucallpa, iar distanța dintre ele este absurd de mare. Sute de kilometri de cîmpie verde, cu un rîu albastru șerpuitor croindu-și drum prin junglă. Fie că vom avea succes, fie că nu, următoarele cîteva luni vor fi pline de aventuri.
>
> De fapt, acum cred că e posibil să mor în această expediție. Sînt atît de dedicat și de dornic să o închei, încît mi se pare că merită să-mi asum riscul. Pînă acum am avut noroc – cine știe dacă nu vom fi norocoși și în continuare? Problema este că nu vreau să moară Oz – asta ar fi cumplit. Astăzi i-am propus de mai multe ori să renunțe și îmi dau seama că se gîndește la această posibilitate. Nu vreau să-l conving să rămînă, pentru că, dacă moare, eu voi fi responsabil.
>
> Acum am impresia că depășesc o limită; că viața mea depinde de soartă. Nu sînt melodramatic – pur și simplu așa

mă simt.

Astăzi am vorbit cu Chloë. Sîntem foarte apropiați, deși ne-am despărțit de doi ani. E singura persoană a cărei fotografie o port cu mine; o fotografie cu noi doi, lîngă un lac din munții din arhipelagul Fiji. În ziua aceea eram foarte fericiți. Chloë, te iubesc.

Orașul în care vom ajunge peste două zile se numește Natividad. Se zvonește că toată lumea e înarmată. Trag focuri în aer ca să anunțe o întrunire a satului. Toți se ocupă cu traficul de droguri. Nu există poliție. Sînt foarte mulți *nativos*. Sînt obosit. Mă culc.

Pe 25 iulie, Oz și cu mine am pornit din Pichari, cu rucsacuri foarte grele. Acum aveam toate echipamentele pe care le cărase Sergio (Taurul) și simțeam că intraserăm în centrul Zonei Roșii. Îmi dădeam seama că lui Oz îi era frică și abia schimbam cîte-o vorbă, deoarece povara mai grea ne dădea de furcă. După cinci kilometri a trecut pe lîngă noi o camionetă, iar un bărbat care stătea în spate a strigat. *Aquí se matan!* – „Aici se omoară”. Oz părea vizibil afectat de comentariu și i-am propus să ne oprim puțin. Am rămas tăcuți amîndoi timp de cîteva minute, apoi Oz mi-a zis că vrea să-mi spună ceva. Bănuiam ce urma să zică și l-am rugat să aștepte puțin, să scot camera video și să-l filmez. „Am hotărît că vreau să mă duc acasă, Ed. Îmi pare rău – îmi fac prea multe griji.”

Nu eram foarte surprins. Deoarece parcurseserăm doar cinci kilometri, am decis că soluția cea mai bună era să ne întoarcem la Pichari și să organizăm plecarea lui Oz. Am făcut autostopul și ne-a luat o camionetă; ne-am dat seama că stăteam pe niște

baloți de frunze de coca. În mod ironic, ne luase în mașină un traficant de droguri prietenos, care ne-a lăsat în oraș.

Posomorîți, ne-am cazat la un hotel sărăcăcios și am început să sortez lucrurile pe care le puteam căra de unul singur. Trusa medicală cuprindea acum medicamente cît pentru toți albii din zonă. În cele din urmă, am pus toate obiectele în rucsacul meu, care cîntărea în jur de 45 de kilograme. Camere de filmat, rezerve de film, computer, conectorul la satelit, telefoanele, rulourile solare, o baterie de 12 volți, încărcătoare, cabluri, cabluri, cabluri și – desigur – un kit de supraviețuire în junglă. Oz urma să ducă restul echipamentelor la Cuzco și să le trimită la Lima, pentru a fi depozitate.

Am redactat o însemnare în jurnal și am petrecut o noapte destul de agitată, întrebîndu-mă ce aș fi putut face. Nu voiam să mă confrunt cu pericole certe, dar nici să renunț.

În dimineața următoare, Oz a fost de acord să încerce să mă ajute să găsesc un ghid nou. Dar, în timp ce ne plimbam stînjeniți prin oraș, toți păreau să creadă că nu ar fi în siguranță dacă ar însoți un *gringo*. Localnicii erau convinși că armata militară opera în zonă, încercînd să desființeze fabricile de prelucrat cocaină. Dat fiind că majoritatea celor din regiune erau implicați într-o oarecare măsură în traficul de droguri, nu îi simpatizau prea mult pe americani. Pentru că ras în cap și cu cămașa plină de logourile sponsorilor și organizațiilor caritabile, păream și american, și militar.

Dacă am fi fost pe rîu, în caiace, am fi traversat zona în viteză, vîslind; nu am fi fost prea vizibili. Nu eram însă în caiace. Dacă americanii nu ar fi început recent să opereze acolo, nu am fi fost vulnerabili în ochii localnicilor alarmați, producători de coca. Dar, conform zvonurilor din zonă,

operațiunile începuseră. Mi-am aruncat cămașa cu logouri și am cumpărat un tricou ieftin de la o tarabă.

Ultimul loc în care am intrat, căutînd un ghid, era un magazin general de unde am cumpărat ustensile de pescuit, drept cadouri pentru amerindieni. Vînzătorul părea interesat de noi, iar cînd i-am spus ce făceam a devenit foarte serios. „Nu puteți traversa zona asta pe jos", a insistat el. „Trebuie să vă întoarceți la Lima cu autobuzul, apoi să vă reluați drumul la Atalaya. Un alb nu poate merge pe jos de-a lungul rîului Ene." L-am întrebat ce crede că s-ar întîmpla dacă am încerca. Răspunsul lui nu lăsa loc de interpretări: „V-ar omorî".

Cînd i-am spus că oricum voiam să fac asta a oftat și m-a sfătuit să obțin un permis de la sediul *ronderos*. Auzisem de *ronderos*, dar nu înțelesesem exact cu ce se ocupau, pînă nu mi-a explicat Oswaldo. Poliția peruană nu avea voie să intre în această zonă și era de fapt ilegală. Dacă polițiștii ar veni aici, ar fi uciși. *Ronderos* erau oameni din partea locului, de încredere, aleși să patruleze în zonă, vizînd alte infracțiuni decît cele legate de droguri, și erau la rîndul lor implicați în industria drogurilor.

Am plecat de la magazin cu cîrlige de pescuit, plumbi și nailon, destul de hotărît să nu merg să vorbesc cu *ronderos*. Dacă mi-ar fi spus că nu am voie să merg mai departe, am fi fost într-o situație mai dificilă. Cuprinși de nervozitate, Oz și cu mine am traversat totuși piața și am bătut la ușa metalică a clădirii camuflate. Nu am înțeles niciodată de ce paramilitarii (și militarii adevărați) din America de Sud își camuflează sediile. Oare își închipuie că astfel nu vor fi descoperiți? E ridicol. Ni s-a spus să intrăm; într-o încăpere întunecoasă se afla un individ gras, care stătea la un birou de metal pe care era o

mașină de scris veche. Ne-a privit bănuitor și a dat din cap, în semn că pot începe să vorbesc.

I-am spus ce făceam noi. De fapt, am mințit puțin. Știam că n-o să vrea să traversez zona pe jos, dar știam totodată că expedițiile anterioare trecuseră pe aici cu caiacul, așa că am mințit că facem o expediție cu caiacul și l-am întrebat dacă ne-ar putea elibera un permis de trecere. „Președintele” (cum ni s-a prezentat) ne-a spus să fim prudenți, dar era evident că solicitarea mea respectuoasă i-a făcut plăcere. În timp ce bătea la mașina de scris greoaie, m-am rugat în gînd ca permisul eliberat de el să nu precizeze mijlocul nostru de transport. După aproximativ 40 de minute a tușit, a semnat permisul, l-a ștampilat și mi l-a înmînat. Era perfect – nu se menționa nimic depre caiace; aveam permisiunea scrisă, oficială de a traversa zona, acordată de Comité de Autodefensa (CAD), de *ronderos*.

Cînd am ieșit din nou în soarele ce lumina piața din beton, micul succes mi-a dat speranțe noi, iar vorbitul despre caiace mi-a dat o idee.

— Dacă am merge cu bărcile, ai vrea să rămîi, Oz? l-am întrebat.

Mi-a spus că da, însă mi-a amintit că astfel am încălca regulile expediției.

— Ne e mereu frică de etapa care urmează, din cauză că ascultăm povești de groază, am continuat eu. Dar cînd pornim la drum, situația nu e niciodată la fel de rea cum ne așteptăm. Să mergem în josul rîului cu bărcile – să vedem cu ochii noștri cum stă treaba –, iar dacă sîntem amîndoi mulțumiți ne putem întoarce aici să parcurgem această porțiune pe jos. Dacă nu ești mulțumit, vei putea renunța la expediție din punctul în care vom ajunge cu bărcile.

Oz a fost de acord. Îmi atingeam scopul într-un mod ocolit, dar era un plan și, pe moment, aveam încă un ghid. Urma să ne întoarcem la Pichari să ne continuăm drumul pe jos, dar cel puțin bănuiam ce ne așteaptă.

5

Tribul Ashaninka

În dimineața următoare, după ce am mîncat supă cu rasol de vită și am băut Inca Kola într-o cafenea sărăcăcioasă, Oz și cu mine am coborît la rîu, am umflat bărcile și am coborît pe rîul Apurímac, prin ceața dimineții. Rîul lat de 20 de metri era plin de stînci, iar pe alocuri erau curenți repezi și vîrtejuri. Distanța pînă la Puerto Ocopa (următoarea așezare legată prin drumuri de exterior) era de 155 de kilometri în linie dreaptă, poate ceva mai mult de 200 de kilometri de-a lungul rîului șerpuitor. Dacă estimăm că urma să ajungem acolo în patru zile, probabil că fuseserăm destul de neatenți cînd am pornit la drum avînd ca provizii doar trei pachete de biscuiți cu aromă de căpșuni.

Prima mea senzație a fost că, în comparație cu mersul pe jos, era mult mai distractiv. Curentul era puternic, ne purta rapid de-a lungul malurilor. Ne deplasam foarte repede spre nord.

Apoi însă Oz a început să se comporte ciudat. Țipa la fiecare curent mai iute, de parcă văzuse o fantomă. Nervii săi deja slăbiți îl aduseseră într-o stare în care era cît pe ce să cedeze nervos, în barca lui. Am încercat să-i vorbesc și să-l liniștesc, dar, cum coboram cu mare repeziciune pe un rîu destul de periculos, cu curenți mari și colibe de *nativos* posibil periculoși

presărate ici-colo pe maluri, tentativele mele au rămas fără rezultat. A fost cuprins de un rîs nebun.

După aceea curenții au devenit mult mai periculoși. La un moment dat am subestimat unul, iar forța rîului m-a izbit într-o stîncă. În mai puțin de o secundă barca mi s-a umplut cu apă și am crezut că sînt în mare primejdie. Oz venea spre mine din spate, cu un rînjet maniacal întipărit pe față. I-am făcut semn cu mîna să se îndepărteze de locul pe unde venisem. În timp ce a trecut în siguranță pe lîngă mine, am reușit să-mi eliberez barca și, spre bucuria mea, mi-am dat seama că, deși era plină de apă și afundată, nu se scufunda. Am vîslit, îndepărtîndu-mă de curenți; doar jumătatea de sus a corpului și rucsacul erau în afara apei – barca se afla cu totul sub nivelul apei.

În ziua aceea am trecut pe lîngă mulți oameni care păreau băștinași; cei mai mulți erau înarmați cu puști. Majoritatea ne-au privit doar, fără să manifeste vreun sentiment.

Am ridicat tabăra pe o plajă cu pietre, la ora 18, pe cînd se întuneca. Doi băieți pescuiau cu un cîrlig și un fir și am mers să-i întrebăm dacă aveau ceva de mîncare. Oz le punea întrebări foarte panicat și agitat, încît era oarecum stînjenitor, și mi-am dat seama că trebuia într-adevăr să plece acasă. Băieții nu au fost prea intimidați de comportamentul lui Oz și ne-au spus că dimineața trecea pe acolo o barcă pentru pasageri. Pentru prima oară aflam că rîul era navigabil și pentru alte tipuri de ambarcațiuni în afară de caiace și canoe, ceea ce ne-a ridicat foarte mult moralul. Ne-au dat să mîncăm două rădăcini de yucca și, cum eu nu mai gătisem așa ceva, Oz mi-a arătat cum să le tai bucăți și să le fierb. Am mîncat fiecare cîte o farfurie mare de yucca; aducea puțin la gust cu cartoful. Oz s-a mai relaxat

puțin, simțindu-se confortabil cu stomacul plin știind că a doua zi nu mai trebuia să urce din nou în barcă.

În dimineața următoare am mers cu barca de pasageri pînă la Puerto Ocopa. Acolo i-am dat lui Oz niște bani, i-am spus că îi voi trimite restul prin Western Union și l-am urcat într-un taxi rablagit care mergea pînă în orașul Santipo, de unde urma să ia un autobuz pînă la Lima, apoi altul pînă la el acasă, în Cuzco. Despărțirea a fost lipsită de efuziuni, dar în momentul respectiv eram bucuros că Oz pleca; teama lui era contagioasă și nu mai era de folos expediției. Se descurcase de minune, aducîndu-mă cît de departe putuse, și îi datoram foarte mult. În afară de suma promisă, i-am mai dat și niște bani cu care să-și plătească taxa pentru semestrul următor la școala de ghizi. Taxiul cu caroseria boțită a dispărut într-un nor de praf; atunci l-am văzut ultima oară pe Oswaldo.

Expediția începuse de patru luni, mă despărțisem de Luke, iar acum de Oz, însă simțeam că forțele îmi sporesc. Fizic și mental, mă adaptam la noile solicitări ale expediției și simțeam cu adevărat că trăiesc; fiecare zi îmi aducea senzații noi și peisaje nemaivăzute.

Căpitanul bărcii cu care venisem, un om îndesat, pe nume Ruben, a avut amabilitatea să mă ducă la comunitatea locală de băștinași ashaninka, de lîngă Puerto Ocopa, să caut un alt ghid. Căutam un bărbat care să vorbească dialectul indigen local. Satul avea ulițe prăfoase, dispuse ordonat, și case simple din lemn acoperite cu ramuri de palmier. Diferența dintre satul Ashaninka și așezarea colonială Puerto Ocopa consta în faptul că indienii erau curați și ordonați, iar portul colonial era plin de gunoaie și construit haotic. Casele erau acoperite cu stuf și adesea nu aveau pereți, dar străzile nepavate care le uneau nu

erau foarte diferite de cele dintr-un sat occidental. Cam după a cincea tentativă de a găsi casa pe care o căutam, am ajuns la una lîngă care stăteau doi băștinași ashaninka de vîrstă mijlocie și un tînăr. Ruben a explicat ce căutam, la care imediat tînărul a zîmbit larg și ne-a spus: „Merg eu!”.

— Minunat! am spus eu, uimit că găsisem un ghid. Cîți ani ai?

— Șaisprezece, a spus Elias.

Mai erau doar cîteva ore pînă cînd barca pleca din nou în susul rîului, așa că mi-am redistribuit echipamentul. Am pregătit un rucsac destul de ușor pentru mine (am scos laptopul, încărcătoarele solare și alte obiecte grele, pe care aveam să le las la hotelul sărăcăcios, deoarece urma să ne întoarcem aici pe jos) și un rucsac foarte ușor pentru Elias. Cred că avea mai puțin de 1 metru 50. Era lat în umeri și avea un zîmbet larg, aproape ca un african. I-am cumpărat niște pantofi sport și o cămașă și ne-am îmbarcat.

În barcă, l-am întrebat despre familia lui. Mi-a explicat că cei doi pe care îi cunoscusem erau unchiul și mătușa lui și că locuia cu ei pentru că mama lui fusese ucisă.

— Îmi pare rău, i-am spus. Cînd s-a întîmplat asta?

— Miercuri, mi-a răspuns Elias.

Nu vorbeam destul de fluent spaniola ca să discut mai mult despre asta cu Elias, cum aș fi vrut, deoarece era un subiect foarte delicat – dar se pare că mama lui murise cu mai puțin de o săptămînă înainte să-l întîlnesc. Incredibil, cauza fusese un cui care i-a străpuns gîtul.

Cînd am ajuns din nou în Pichari, Elias și cu mine ne-am cazat la același hotel în care stătusem cu Oz de două ori înainte. Deoarece îmi lăsasem laptopul la Puerto Ocopa, ca să reduc din

greutate, nu mi-am putut verifica e-mailurile, așa că am sunat-o pe prietena mea Marlene din Lima, iar ea mi-a transmis toate mesajele importante. A fost plăcut să vorbesc cu ea, i-am perceput în voce îngrijorarea pentru siguranța mea, ceea ce m-a făcut să simt că unei persoane aflate nu foarte departe îi păsa de mine.

În ultimele zile avusesem momente în care fusesem anxios și speriat cît pentru toată viața. Cînd am analizat însă validitatea expediției în ansamblu, mi-am dat seama că fusesem speriat pur și simplu de ceea ce nu știam și că probabil totul va fi bine. Aproape sigur, avertismentele îi vizau pe turiștii obișnuiți. Mi-am spus că eu nu mă număram printre ei. Totodată, mi-am amintit că și eu fusesem militar în Irlanda de Nord și că petrecusem patru luni în Afghanistan. Puteam să fac față, mai ales dacă Elias putea să facă față la șase zile după moartea mamei sale.

Pe 30 iulie 2008, după ce am mers 35 de kilometri pe un drum șerpuit, nepavat, Elias și cu mine am ajuns la Natividad. După toate avertizările, îmi imaginasem acest oraș aflat în afara legii ca fiind plin de traficanți de droguri înarmați, cu pălării cu boruri largi și ditamai mustățile. În schimb, un cuplu discret ne-a găzduit într-un fel de hotel modest și m-am dus să o caut pe sora lui Oz, Paulina, care întîmplător lucra ca profesoară în Natividad. Am găsit-o ușor; era singura profesoară din oraș și a fost fascinant să văd această frumoasă versiune feminină a lui Oswaldo. A fost foarte îngrijorată cînd i-am spus de ce Oswaldo nu mă mai însoțea și mi-a spus că probabil acum ar trebui să plec și eu acasă. Am zîmbit, am încercat s-o asigur că îmi asumam riscul și i-am sugerat să-i facem o vizită președintelui

orașului, ca să las impresia că sînt cît mai deschis și mai nepericulos posibil pentru traficanții de droguri.

Paulina m-a însoțit la casa președintelui, dar acesta făcea duș cînd am sosit noi. În timp ce așteptam afară, m-am simțit oarecum ca George Bush stînd lîngă un fort al talibanilor din Afghanistan, sperînd să nu fie observat. Toți cei din piață au lăsat baltă ceea ce făceau și se holbau la mine.

Apoi i-am văzut pe „grei". „Acum începe", mi-am spus în gînd. Patru bărbați înarmați cu puști se îndreptau clar spre mine, din partea opusă a pieței, cu expresii răuvoitoare. Mă simțeam destul de curajos, așa că le-am ieșit în întîmpinare; am mers către ei și am dat mîna cu toți, pe rînd, privindu-i în ochi.

Le-am explicat cine sînt și le-am arătat permisul obținut de la *ronderos* din Pichari. Mi-am dat seama atunci că scrisoarea aceea era neprețuită.

Ușor încurcați de scrisoare, durii păreau totuși să accepte că aveam permisiunea să mă aflu acolo. Au cerut însă să-l vadă pe Elias, care era la hotel, așa că am fost escortat sub amenințarea armelor pînă la clădirea în care ne cazaserăm. Din nefericire, Elias nu considerase necesar să-și ia nici un document, o mare greșeală într-o țară ca Peru, unde este obligatoriu să porți asupra ta actul de identitate. I s-a trecut cu vederea doar pentru că nu era încă major.

După ce au văzut scrisoarea și pe Elias, au cerut să vadă conținutul rucsacului meu. I-am dus în camera mea și le-am arătat totul. Le-am înșirat diverse detalii stupide, le-am explicat cum funcționa camera video, i-am copleșit pur și simplu cu informații. În scurt timp s-au plictisit.

Îmi făcusem griji că-mi vor confisca aparatul de filmat, pentru că singurul lucru pe care nu și-l doreau era să se afle

despre comerțul cu droguri din zonă; dar, după ce au văzut totul, nu prea știau ce să facă. Și-au menținut aerul amenințător, mi-au mulțumit pentru timpul acordat și mi-au urat bun venit în oraș. Dacă aveam vreo problemă, să-i contactez. „Noi sîntem legea”, mi-au spus ei, în caz că încă nu-mi dădusem seama de asta.

Apoi am mers pe strada principală, iar un bărbat înalt, slab, cu barbișon, a trecut pe lîngă mine, foarte aproape. „Ai grijă, *gringo*!”, mi-a spus el amenințător și a dispărut. Dacă nu m-ar fi avertizat deja toată lumea să fiu prudent aici, aș fi izbucnit în rîs. Oamenii din Natividad se luau în serios într-un mod ridicol. Erau ca niște copii înarmați, dar combinația era cît se poate de letală.

Seara, la culcare, am fost uimit că mă aflam din nou într-un hotel, într-un pat, și mi-am setat camera video pe modul nocturn, punînd-o la îndemînă, în caz că aveam să fim deranjați peste noapte. Nu a fost cazul.

Am luat micul dejun la ora 6; apoi, sătui după ce mîncaserăm ochiuri și pîine, ne-am luat rămas-bun de la Paulina și am ieșit din Natividad, îndreptîndu-ne spre rîul Ene. Elias și cu mine arătam ridicol mergînd împreună, eu înalt de 1,85, iar el mai mic de 1,50. Cu pantaloni scurți și pantofi sport noi-nouți, semăna și mai mult a copil.

La mijlocul dimineții am ajuns la Puerto Ene. Acolo l-am întîlnit pe Jonathan, un bărbat puternic, zvelt, numai fibră, care s-a hotărît cît ai clipi să se despartă de soție și copii și să vină cu noi. Jonathan cunoștea potecile și avea încrederea celui care trăia dintotdeauna în zona respectivă. Era important că avea entuziasm și fermitate; a început imediat să ne motiveze să

mergem mai repede. Ne conducea hotărît pe potecile din pădure, iar aportul unui tovarăș nou ne-a revigorat complet.

Era începutul lui august, iar Elias, Jonathan și cu mine treceam pe lîngă comunități de băștinași, una după alta, oarecum buimaci. În fiecare așezare ni se oferea *masato*, o băutură fermentată preparată de femei, care mestecă yucca și o scuipă într-un castron. Saliva lor este esențială pentru procesul fermentației, iar produsul rezultat e o băutură lăptoasă, slab alcoolizată. E nepoliticos să refuzi băutura și încă nu înțelesesem că poți refuza politicos să primești încă un rînd, așa că beam zilnic litri întregi din acest lichid fermentat, rînced.

Comunitățile de băștinași îmi dădeau o stare de nervozitate. La rîndul lor, băștinașii ashaninka erau și ei la fel de nervoși în prezența mea. Era cel mai autentic și mai primitiv trib din cîte aveam să întîlnesc pe întreaga durată a călătoriei și mi-aș fi dorit mult să fi știut mai multe atunci, ca să fiu mai relaxat și să mă bucur mai mult de întreaga experiență. Expediția era însă cum era, iar eu a trebuit pur și simplu să mă adaptez și să învăț cît de mult puteam. M-am străduit mult să mă relaxez, dar contextul era atît de inedit pentru mine, încît nu am reușit cu adevărat.

Bărbații și femeile ashaninka purtau veșminte dintr-o singură bucată de material maro sau albastru, numite *cushma*, care erau de fapt un fel de saci țesuți manual folosind o metodă tradițională. Cu toții erau scunzi, nimeni nu avea peste 1,65, și foloseau multe podoabe din mărgele și vopsea roșie pentru față, adesea sub forma unei dungi subțiri trasate peste nas, de la un obraz la celălalt. Foarte puțini aveau încălțări, iar mulți purtau mereu în mînă un arc cu săgeți. Conversațiile se purtau în cea mai mare parte în limba ashaninka, iar eu vorbeam în spaniolă

cu Jonathan și cu Elias, încercînd să ghicesc ce spunea fiecare. În trecut, cîțiva misionari ajunseseră în unele comunități, cu bărcile, dar toți au fost de acord că eram primul alb care ajunsese vreodată în satele lor mergînd pe jos.

Jonathan a fost nevoit să ne părăsească și să se ducă acasă, pentru că am fost anunțați prin radio că fiica lui era bolnavă. Mi-a părut rău să-l văd plecînd; fusese o prezență entuziastă și aveau să-mi lipsească energia și nerăbdarea lui de a face lucrurile repede. Era un sud-american foarte atipic.

În ultima seară pe care a petrecut-o cu noi stăteam în hamac și scriam în jurnal, cînd m-a întrerupt din visare:

— Estafford! Estafford! Vino să bei cu noi!

Cumpărase o găleată de 10 litri de *masato* de la *nativos* și voia să beau cu el. Cînd i-am refuzat din hamac oferta amabilă, s-a furișat lîngă mine și mi-a spus că oricum trebuia să plătesc o sută de soli (20 de lire) pentru găleată.

— *Vete la puta!* au fost ultimele cuvinte pe care i le-am spus lui Jonathan. „Dispari!”

A doua zi de dimineață, cînd Elias și cu mine am pornit mai departe, totul părea foarte sumbru și liniștit fără mîndrul nostru prieten. În cele din urmă am ajuns într-o comunitate, Pamakiari, unde mi s-a spus „nu”. Nu puteam trece. Localnicii erau vizibil speriați de sosirea mea și s-au adunat să se alarmeze împreună și să strige la mine. Au aruncat găleți cu apă peste mine și peste Elias, iar o femeie m-a uns pe față cu mîinile muiate în vopsea roșie din plante.

Una dintre femeile din spatele grupului ieșea în evidență. Era mult mai înaltă, avea cam 1,80, era zveltă și albă asemenea unei occidentale, dar avea aceeași vopsea pe față și podoabe din mărgele ca și băștinașii ashaninka. M-am uitat la ea, nefiind

sigur ce sau cine era, iar ea mi-a surprins privirea. A venit spre noi:

— Ești englez? m-a întrebat cu un accent britanic impecabil. Pe mine mă cheamă Emily. Știi unde vă aflați? a continuat Emily pe un ton acuzator. Știi prin ce au trecut oamenii ăștia?

Eram cuprins de bucuria că am găsit o persoană cu care puteam vorbi cumsecade, dar și stînjenit de cunoștințele mele insuficiente despre tribul Ashaninka.

Sătenii ne-au permis să stăm de vorbă, dar inițial Emily era clar atentă să nu fie prea prietenoasă cu mine. Ulterior am aflat că era antropolog italian și că luni de zile lucrase cu tribul Ashaninka, stînd într-un oraș din apropiere, înainte ca ei să capete suficientă încredere în ea încît să-i permită să-i viziteze și în cele din urmă să trăiască într-una din comunitățile lor, pentru a le studia cultura.

Ea s-a comportat ca un mediator, deoarece Elias era prea tînăr ca să aibă vreo influență asupra bărbaților și femeilor, care erau cu toții nemulțumiți de prezența mea. Am fost întrebat dacă aveam un permis eliberat de CARE, organizația indigenă care îi ocrotea pe băștinașii ashaninka de pe rîul Ene. Am recunoscut că nici măcar nu știam că exista o astfel de organizație. M-am simțit prost, eram naiv și nepregătit. Băștinașii mi-au refuzat darurile și m-au trimis la rîu, să aștept o barcă. Nu mi se dădea voie să trec. Emily m-a privit cum mi-am luat rucsacul și m-am dus la rîu împreună cu Elias. Nu știam ce să fac. Îmi spuneau că trebuie să mă duc la Satipo, la sute de kilometri distanță, cu barca, în josul rîului, iar apoi cu taxiul. Era orașul de unde îl trimisesem acasă pe Oz.

În timp ce Elias stătea și aștepta, iar eu îmi spălam fața roșie în rîul cu ape maronii, Emily a venit pe malul apei. Mi-a spus

că, întîmplător, pleca la Satipo în acea zi, împreună cu unii dintre bătrînii tribului, și că mai era loc în barcă. O puteam însoți.

În acea clipă mi-a venit s-o îmbrățișez pe Emily. Nici nu bănuia cît de aproape eram să izbucnesc în lacrimi, cît de nenorocit mă simțeam, iar ea se oferea să mă ajute. Împreună cu Emily, Elias și cîțiva bătrîni ashaninka, am urcat în barca mică și am pornit din nou în josul rîului, spre Puerto Ocopa, unde locuia Elias și de unde se putea ajunge la rîul Ene pe un drum neasfaltat.

În barcă, Emily s-a relaxat. Nemafiind supravegheați îndeaproape de comunitate, am stat împreună în compartimentul bărcii, pe pardoseala din lemn, iar ea, zîmbind, mi-a dat o țigară mentolată. Îmi venea s-o sărut. Își spălase de pe față vopseaua indiană roșie, iar buclele lungi îi atîrnau peste chipul mediteraneean încrezător, feminin. Normalitatea prezenței sale, faptul că o priveam cum trăgea din țigară cu buzele ei moi și amabilitatea cu care a început să-mi explice istoria tribului Ashaninka mi-au umplut sufletul de încîntare.

În trecut, în zonă fuseseră probleme mari, cauzate de violențe oribile, iar tribul Ashaninka de pe rîul Ene suferise groaznic din cauza grupării „Cărarea Luminoasă”, formată din teroriști comuniști care încercau să preia puterea în Peru. Guvernul de atunci îi înzestrase pe băștinașii ashaninka cu arme moderne, iar ei au ripostat dur. Se spune că generații întregi de bărbați ashaninka fuseseră exterminate; cîteva femei de peste douăzeci și cinci de ani au scăpat cu viață, dar au fost violate în mod repetat și bătute în timpul masacrului. O nouă amenințare o constituiau companiile petroliere care voiau să extragă petrol din zonele locuite de băștinași – lucru care deja

se întîmpla lîngă alte rîuri din zonă. În plus, invaziile motivate de coca (coloniști peruani care luau în stăpînire teritorii indigene prin forță sau prin viclesug) erau strîns asociate cu exploatarea ilegală a lemnului și nu era deloc surprinzător că tribul Ashaninka vedea în orice străin un intrus.

Faptul că au aruncat apă peste noi, mi-a spus Emily, era o modalitate de a transforma un subiect serios într-unul lejer – oamenilor chiar le era teamă de noi, dar erau buni la suflet și nu voiau să aibă probleme. Emily mi-a spus că în dimineața precedentă o femeie aruncase apă peste un bărbat care tocmai își bătuse soția după ce se îmbătase. Mesajul era unul serios, dar fără a apela la forță.

Emily mi-a spus că mă va prezenta la CARE și mă va ajuta să obțin de la ei un permis care să-mi faciliteze continuarea călătoriei. Își risca reputația și încrederea acordată de acești oameni pentru un străin, iar eu, în starea de extenuare și paranoia în care mă aflam, trebuie să recunosc că mă simțeam destul de atras de Emily și de picioarele ei lungi, zvelte.

I-am urmat sfatul și am cumpărat daruri în valoare de 800 de soli pentru sătenii ashaninka. În cea mai mare parte erau antibiotice, analgezice și dulciuri solide, iar cei de la CARE au fost convinși de bunele mele intenții și mi-au eliberat un permis. Inițial sugeraseră să cumpăr macete și lopeți pentru comunități, dar apoi am convenit asupra medicamentelor, deoarece erau mai ușoare, iar noi trebuia să cărăm totul în spate. Mi-au oferit chiar și un ghid care să mă însoțească, un membru al organizației lor, pe nume Oscar, care cunoștea comunitățile și se bucura de încredere. Pornind la drum încărcat de daruri, cu un permis și o călăuză ashaninka pe care mă puteam baza, simțeam că lucrurile merg din nou bine.

Petrecusem cîteva zile la un hotel din oraș și luasem masa în oraș cu Emily; am mîncat pizza, am băut vin roșu și am vorbit despre viețile noastre de acasă. Mă simțeam un alt om, pregătit să ajung din nou la rîul Ene. Acum că totul era așa cum trebuia, ce anume ar fi putut merge prost?

Oscar era un nativ ashaninka de o seamă cu mine și avea o chică tunsă în stilul fotbaliștilor germani din anii 1980. Cu o zi înainte îmi ceruse un avans, în contul serviciilor pe care urma să i le plătesc. Cînd i-am dat, mi-am spus: „Fac asta doar pentru că e membru CARE și trebuie să am încredere în el”. Oscar era foarte vesel și ne-am pus de acord să ne întîlnim la hotelul lui, în dimineața următoare, la ora 7.

La 7.01 am bătut la ușa lui Oscar, în hotelul întunecat. Nici un răspuns. Oare dispăruse? La naiba, era frustrant! Îl plătisem deja, iar acum nu aveam ghid. Am întrebat-o pe proprietara hotelului cînd plecase, iar ea mi-a răspuns că era încă în cameră – dormea. Am bătut din nou la ușă. De fapt, am izbit neîntrerupt cu pumnul în ea, strigînd:

— Oscar! *Buenos días, amigo!*

Pe la 7.20, toți cei din hotel se treziseră și erau destul de nemulțumiți; într-un tîrziu ușa s-a întredeschis, dînd la iveală doi ochi injectați care încercau să se concentreze asupra mea din bezna și duhoarea dinăuntru. Oscar era complet terminat. Mirosul de alcool ieftin m-a făcut să mă dau un pas înapoi.

— Minunat! am zîmbit. Barca ne așteaptă! Să mergem, amice!

Oscar și-a luat mica raniță și l-am urcat în taxiul care urma să ne ducă în port. A adormit imediat, dar nu-mi păsa. Călătoria pînă la locul de unde voiam să reluăm mersul pe jos dura două

zile cu barca; avea tot timpul să doarmă pînă îi trecea mahmureala.

După mai bine de treizeci de ore, barca a tras la țărm, în Pamakiari. Femeia care aruncase apă peste mine era acolo cînd am coborît pe țărm. Oscar i-a explicat că se afla acolo ca să mă călăuzească și că acum aveam permisiunea scrisă acordată de CARE. Oscar avea un rol important, deoarece ea nu știa să citească și să scrie, deci hîrtia nu avea vreo semnificație. Mi-a zîmbit de după bretonul ei negru, care îi dădea un aer dur, de parcă mi-ar fi spus: „De data asta îți dau voie!” – și și-a văzut de treabă.

Era dimineață, așa că n-am rămas în așezare, fiindcă puteam parcurge o distanță bună. Din cauza timpului pe care ni-l lua mersul înainte și înapoi începeam să-mi fac griji cu privire la programul meu, iar acum voiam să las în urmă rîul Ene. Am trecut de cîmpurile de yucca, apoi am intrat în junglă, pe poteci folosite de vînători. Cînd era posibil, Oscar ruga cîte un bărbat să ne arate pe unde puteam ajunge la comunitatea următoare, deoarece nu cunoștea potecile și era foarte ușor să ne rătăcim în labirintul verde al acestei zone de junglă aflate în regenerare.

La sosirea în majoritatea comunităților mă cuprindea încă nervozitatea – în pofida prezenței lui Oscar. Ne înțelegeam destul de bine, dar nu exista între noi o conexiune autentică și eram conștient că le era mai degrabă loial băștinașilor decît mie și că depindeam foarte mult de el.

După două zile am ajuns într-o comunitate care părea foarte civilizată, avea case acoperite cu stuf, dispuse în jurul unui teren de fotbal bine întreținut. Ne-am lăsat rucsacurile într-o colibă, iar Oscar a plecat să-l caute pe șeful satului. M-am așezat

și l-am așteptat. Și l-am așteptat. Începeam să-mi fac griji. Cînd a apărut în cele din urmă, părea îngrijorat.

— Lasă camera video și vino cu mine, a spus el.

— Poftim? m-am bîlbîit eu.

Îl auzisem, dar nu voiam să fac ce-mi spunea. Dacă urma să se întîmple ceva, voiam să filmez.

— Lasă aparatul, a repetat Oscar.

Părea îngrijorat, așa că m-am supus.

Am mers în centrul satului, într-un loc unde se construia o școală. Oscar mergea în față și mi l-a arătat pe șef. În timp ce mă îndreptam spre el să mă prezint și să-i strîng mîna, am fost udat cu o găleată de apă murdară. Fata care o aruncase țipa nervoasă în dialectul ashaninka. Cuvintele scurte, pe un ton ridicat mă asaltau odată cu apa murdară.

Găleata următoare era plină cu ciment umed, după care au venit alte două la fel. Mă uitam în jur, la toți sătenii care mă înconjurau, dar nici unul nu rîdea. Mă simțeam extrem de calm, dar și oarecum jalnic, acoperit tot cu ciment lichid. Fata a început să-mi îndese amestecul de ciment în gură. Femeile țipau la mine, speriate și furioase, dar eram convins că văd o urmă de simpatie în ochii bărbaților liniștiți care ne priveau.

„Ar trebui să plecăm”, i-am spus lui Oscar, scuipînd nisip și ciment. Am dat mîna cu șeful satului și i-am mulțumit. Ne-am întors și ne-am îndreptat spre rîu – evident, Oscar era marcat; mergeam, dar el nu spunea nimic. Apoi, ajunși la rîu, mi-a spus că în așezarea din josul apei ne așteptau cu ceea ce ei numeau „o grămadă de spini” cu care să arunce în mine.

Oscar mi-a explicat că era grav, deoarece credeau că lucrez pentru o companie petrolieră argentiniană, Pluspetrol. Cu o zi înainte primiseră un mesaj prin radio de la organizația CARE,

spunîndu-le să fie pregătiți pentru că vor sosi niște *gringos* care vor să fure petrolul de sub pămînturile lor. Apoi apărusem eu.

Era o greșeală absolut de înțeles a băștinașilor ashaninka. Eu eram alb și picasem exact atunci. Mi-am spus că organizația CARE și-ar fi putut alege puțin mai bine momentul mesajului de avertisment, ținînd cont de mine, dar ei nu prea aveau grija mea. Oscar mi-a spus că nu puteam merge mai departe pentru că și el fusese alungat din comunitate, astfel că de acum înainte între CARE și comunitatea lui nu va mai exista încredere. Situația era foarte încurcată, iar Oscar mi-a zis că nu era pregătit să mă însoțească în continuare. L-am întrebat dacă ar veni cu mine pe celălalt mal al rîului Ene – zonă predominant colonială –, dar, fiind ashaninka, se temea să meargă pe malul acela și a spus că traficanții de droguri erau și ei periculoși.

Am umflat bărcile și am vîslit întîi spre cealaltă parte a rîului, ca să stabilesc poziția cu ajutorul GPS-ului. După ce m-am bucurat că puteam regăsi punctul respectiv cînd aveam să mă întorc, am început să vîslim în josul rîului. Eram supărat: reușisem să înaintez doar încă două zile cu Oscar și cu toate permisele importante, iar acum mă întorceam din nou la Puerto Ocopa. Mă întrebam de ce mă întorceam împreună cu Oscar, dar oboseala și stresul provocate de marea supărare pe care o pricinuisem comunității au făcut ca orașul să mi se pară foarte atrăgător. Aveam nevoie să găsesc pe altcineva cu care să merg mai departe, poate nu un membru al tribului Ashaninka, cineva cu care să-mi pot continua drumul pe malul traficanților de droguri. *Nativos* mă îngrijorau acum mult mai mult decît traficanții de droguri, așa că mă concentram asupra malului stîng (vestic) al rîului. După ce ne-am îndepărtat puțin, Oscar și cu mine ne-am relaxat și ne-am lăsat purtați de curent.

În acea noapte am avut o discuție fascinantă cu un bărbat din port. Mi-a spus că *nativos* din acea zonă erau „răi” și se opuneau progresului în Peru, repetînd cuvînt cu cuvînt propaganda cu care președintele García îndoctrina poporul peruan. Spoturile televizate le aminteau mereu tuturor că „Peru progresează”, înfățișînd oameni fericiți care extrag petrol și alte resurse naturale. Toate acestea mă dezgustau, deoarece știam că tribul Ashaninka nu avea să beneficieze deloc de acest viitor prosper.

A doua zi, Oscar și cu mine ne-am întors la Satipo, unde Emily mi-a arătat o hartă pe care se vedea că, într-o uimitoare proporție de 100%, de-a lungul Amazonului peruan (cu excepția cîtorva zone protejate) se permisese extragerea de resurse de diverse tipuri. O lege uluitoare prevedea că peruanii erau proprietari pe terenuri doar pînă la adîncimea de 5 metri. Guvernul avea dreptul să vîndă companiilor internaționale drepturile de exploatare a subsolului teritoriului Ashaninka, iar populația indigenă nu avea nici un cuvînt de spus. Iată explicația celor întîmplate pe rîul Ene. Iată de ce se apărau comunitățile. Nu aveam cum să nu fiu părtinitor – deși tribul Ashaninka mă alungase, înțelegeam perfect motivul și am început să devin destul de mîndru de aprigul lor spirit defensiv.

Emily mi-a vorbit despre alte zone din Peru unde companiile petroliere începuseră deja extracția, iar comunitățile de băștinași fuseseră afectate în mod ireversibil. Procesul genera deșeuri, iar poluarea (cauzată predominant de deversările din timpul transportului) era gravă, rîurile erau otrăvite și rămîneau fără pește. Localnicii erau adeseori compensați cu pînă la 1.000 de dolari pe lună, suficient pentru a trăi ca un rege în aceste așezări și pentru a fi beat în permanență – ceea ce se

întîmplă adesea, alături de o amplificare bruscă a violenței domestice. Cînd berea sau – mai rău – băuturile alcoolice tari sînt aduse în așezări, valorile tradiționale dispar pur și simplu. Emily mi-a spus că, după fiecare petrecere din comunitatea ei, aproximativ o treime dintre femei erau bătute violent de partenerii lor beți. De fiecare dată.

De fapt, a fost bine că băștinașii ashaninka au reacționat astfel față de mine. Voiau doar să-și apere teritoriul și modul de viață și speram să reușească sub ambele aspecte. Le voiam binele și nu doream să-i supăr și mai mult, așa că am planificat să parcurg restul lungimii rîului Ene pe malul vestic.

Cînd m-am întors la Satipo eram epuizat emoțional. Am anunțat că sînt în căutare de ghid, dar cei care s-au prezentat fie nu erau persoane potrivite, fie au pretins bani mulți, pe care nu mi-i puteam permite. Oarecum resemnat, am ajuns la concluzia că trebuia să plec la drum de unul singur. Urma să merg de-a lungul plajelor de pe malul stîng, cu apa puțin adîncă, avînd barca mereu umflată și legată de rucsac, ca să pot pleca iute în caz că se iveau probleme. Planul era riscant, deoarece fără călăuză mă simțeam mult mai vulnerabil.

Chiar înainte să plec, Emily mi-a spus că fratele unei prietene de-a ei căuta de lucru. Era muncitor forestier și cunoștea bine zona aflată la vest de Ene. Emily mi-a aranjat întîlnirea cu Gadiel Sánchez Rivera.

6

Gadiel „Cho” Sánchez Rivera

Ne-am întîlnit în bucătăria sărăcăcioasă din locuința fratelui său, în Satipo. Părea descurcăreț și inteligent, avea o tunsoare îngrijită și își călcase cămașa și pantalonii. Adusesem cîteva hărți, să i le arăt. Le-a analizat gînditor, frecîndu-și cu o mînă buzele ca de african, arătîndu-mi zonele pe care le cunoștea și pe cele care ar fi trebuit evitate. În mod înțelept, voia să plece repede la drum, să facă ce trebuia și să termine treaba. Mi-a spus că înțelegea parțial dialectul ashaninka, deoarece trăise mult timp în regiuni izolate, unde băștinașii ashaninka nu vorbeau deloc spaniola. Fusese nevoit să învețe noțiunile elementare, ca să comunice cu ei. Ne-am făcut un plan și am dat mîna.

Gadiel – căruia prietenii îi spuneau Cho (rimează cu Joe) – și cu mine ne-am întors la rîu pe un traseu care acum îmi era foarte familiar: cîteva ore de la Satipo la Puerto Ocopa cu un taxi, apoi o zi întreagă de la Ocopa la Quiteni într-o barcă pentru pasageri. Urma să înnoptăm în Quiteni, pe malul vestic, colonial, apoi să mergem pînă unde părăsisem malul vestic cu barca gonflabilă și stabilisem poziția cu ajutorul GPS-ului, împreună cu Oscar. Ulterior, planul era să folosim un nou drum

forestier care ne va duce în munți, departe de rîu, și să evităm triburile mai sălbatice, cu care contactele fuseseră puține, de pe cursul inferior al rîului Ene. Ruta avea să fie continuă, dar avea să ne ducă puțin mai departe de rîu decît eram obișnuit.

La Quiteni am făcut următoarea însemnare în jurnal:

> Sînt obosit mental și îmi lipsește motivația. Mă simt bine fizic, dar spaniola vorbită de Cho e puțin diferită și nu înțeleg mare parte din ceea ce spune. Este chibzuit și pare abil și inteligent, însă nu vorbește dialectul ashaninka atît de bine cum a pretins, iar asta e o problemă. Mîine trebuie să găsesc un alt ghid care să cunoască dialectul.
> Cho este și foarte pios, tocmai mi-a ținut un discurs despre motivul pentru care icoanele cu Iisus nu au ce căuta într-o biserică. Se pare că Dumnezeu devine gelos, așa cum și eu aș fi dacă iubita mea s-ar culca cu Cho.
> M-am cam săturat de oamenii melodramatici care ne spun povești de groază. Îmi consumă energia. Și totuși, din nou, toți ne spun că sîntem nebuni să mergem acolo unde ne ducem mîine. Machiguenga *no entienden* (nu înțeleg), se pare. Nu vreau decît să merg pe jos, la naiba.

Cho avea cam 1,72, o constituție medie, dar era bine făcut. Cînd am pornit la drum, el, încălțat cu pantofi sport, a început să intoneze din tot sufletul cîntece creștine în spaniolă. La început m-a făcut să zîmbesc, era evident încrezător și făcea ceva ce îi plăcea – mergea pe jos. M-a îndemnat să cînt și eu, dar încă nu mă aflam într-un loc în care să-mi dispară toată anxietatea și să cînt pur și simplu. Pe de o parte îmi făcea plăcere încrederea fățișă a lui Cho; pe de altă parte, stilul de

cercetaș cu care aborda motivația a început curînd să mă enerveze. „Cît ești de motivat?”, mă tot întreba Cho. Astfel de întrebări mă calcă pe nervi chiar și în situații mai bune. Tocmai încheiasem patru luni de mers pe jos fără să mă încurajeze nimeni cu cîntecele și nu-mi plăcea să mi se schimbe micul meu univers.

Noul drum forestier urca în munți, iar Cho și cu mine călcam apăsat, iute. Am văzut primul vultur-rege, l-am identificat clar după capul său cu mov, roșu și galben. L-am deranjat în timp ce mînca dintr-un hoit aflat pe drum, iar cînd și-a luat zborul mi-a adus aminte de condorii uriași pe care îșivăzusem cu cîteva luni mai devreme deasupra canionului Colca. Drumul forestier tocmai fusese finalizat – poate de vreo săptămînă –, iar pe el nu trecuse nici un vehicul de cînd buldozerele își încheiaseră lucrul. Prin urmare, ruta noastră salvatoare, pe care ne îndepărtam de rîul Ene, fusese construită în timp ce eu mergeam de-a lungul rîului. La sfîrșitul după-amiezii am ajuns la o mică așezare de indieni din tribul Machiguenga.

După mine, indienii machiguenga arată, se îmbracă și vorbesc la fel ca băștinașii ashaninka, dar se pare că dialectul lor este diferit. Am întrebat dacă putem înnopta la o familie, dar mi-am dat seama că se simțeau stingheriți de prezența noastră. Cho mi-a spus apoi că ne luaseră drept traficanți de droguri care cărau în rucsacuri pastă de cocaină. Ne-au oferit la cină o farfurie mică cu yucca și au cerut în schimbul ei 50 de soli, de care m-am despărțit fără entuziasm. Nu ne-am simțit deloc bine și ne-am bucurat să plecăm a doua zi dimineață.

Cho fusese îngrijorat în privința unei anumite comunități despre care credea că ne va face probleme, așa că m-a condus

pe o potecă mai puțin accesibilă în munți, evitînd-o. Cunoștințele lui erau foarte prețioase. Mi-a spus că membrii acelei comunități erau „răi” și că nu ne-ar fi permis să trecem. El lucrase anterior în zonă și cunoștea familiile care locuiau pe dealuri, puteam trece pe acolo fără probleme.

Pe 14 august 2008 am ajuns în Masurunkiari, un oraș remarcabil, pentru că era modern, avea clădiri din lemn și beton de două-trei etaje, o primărie, electricitate, o școală mare, însă era locuit numai de indigeni. Indienii machiguenga își vînduseră lemnul, iar acum dispuneau de bani. Erau deschiși față de străini și era evident că aveau de-a face în mod regulat cu coloniști peruani, deci un alb nu-i intimida prea tare.

În două zile, Cho și cu mine am parcurs 80 de kilometri. El era o veritabilă mașină de mers – și-a manifestat vulnerabilitatea doar printr-o bășică mare, pe care i-au făcut-o pantofii sport prea ușori.

După cinci zile de mers împreună cu Cho am ajuns din nou la Puerto Ocopa, însă veneam pentru prima oară pe jos. Reușiserăm o medie uluitoare de 35 de kilometri pe zi, pe drumuri forestiere noi-nouțe. Din păcate, exploatările forestiere erau oribile. Cho mi-a spus că 10% din ceea ce văzusem erau defrișări legale, restul fiind complet ilegal. În naivitatea mea, am întrebat de ce autoritățile nu făceau ceva pentru a pune capăt tăierilor de copaci uriași din această pădure. Răspunsul evident a fost că autoritățile sînt și ele implicate și că trag foloase de pe urma situației. „*Perú avanza!*”

La nivel local, proprietarilor de terenuri li se propunea o afacere uimitoare. Dacă aveau lemn valoros de esență tare, companiile forestiere le plăteau prețul lemnului și făceau un drum pe care să vină cu utilajele, pentru a-l exploata.

Proprietarii rămîneau cu terenul defrișat, conectat la rețeaua peruană de drumuri, și aveau bani pe care să-i investească în creșterea vitelor. În absența unei educații ecologiste, cu un guvern care încuraja exploatarea resurselor drept viitorul Peru-ului, cine nu și-ar fi vîndut lemnul?

Mersesem pe jos timp de patru luni și jumătate, pornind de la Pacific, traversînd Anzii și coborînd pe întreaga lungime a rîurilor Apurímac și Ene. Infama Zonă Roșie rămăsese acum în urmă. De la Puerto Ocopa, pînă unde se angajase Cho să meargă, mai trebuia să cobor pe rîurile Tambo și Ucayali, după care rîul începea să poarte numele de Amazon. Nu mă așteptam să închei etapa peruană a expediției decît după încă șase-șapte luni.

Stăteam într-un bar de la parterul hotelului în care îmi lăsasem restul echipamentelor și beam bere. Amîndoi eram foarte mulțumiți de ritmul și progresul nostru din ultimele zile. O nouă furtună mai redusese umiditatea, iar aerul se simțea proaspăt, revigorant.

Dacă un alb atrăgea aici priviri piezișe, unul cu un ghid de culoare atrăgea și mai mult atenția. Peruanii, asemenea multor locuitori ai Americii de Sud, erau direcți și îl numeau pe Cho *negro*, iar pe mine *gringo*, ceea ce însemna că le era foarte ușor să ne învețe numele. Deoarece era clar că avea strămoși africani, Cho era foarte obișnuit să fie considerat diferit ca înfățișare de toți ceilalți. Aveam ceva în comun.

La restaurantul hotelului se difuzau videoclipuri pop tipic peruane. Cine nu știe cum sună muzica peruană e într-adevăr un om norocos. Să nu intrați în Peru fără dopuri pentru urechi. Sub aspectul lipsei absolute de talent și al muzicii de proastă calitate, nu se compară cu nici o altă țară. Oswaldo a încercat să

mă învețe despre diferitele tipuri de muzică din fiecare regiune, dar nu mi-am bătut capul, fiindcă mi se pare că toate fac parte din aceeași categorie. Absolut cumplite. În munți, o femeie grasă, cu o rochie largă, multicoloră, sare de pe un picior pe altul, de parcă s-ar afla lîngă o toaletă încuiată, și țipă într-un microfon ieftin, ca și cum ar fi pe punctul să nască. În junglă, cincisprezece bărbați urîți strigă cu o voce răgușită versuri puțin diferite, suprapuse cu exact aceeași frază melodică banală, repetată la nesfîrșit. În zona rurală din Peru, oriunde găsești un generator, lîngă el se află un televizor mare, cu tub catodic, un DVD player ieftin și cea mai groaznică muzică din lume, dată la maxim.

Revenind în prezent, după alunecarea în disperare, i-am spus lui Cho că eram nevoit să găsesc o călăuză pentru etapa următoare; s-a gîndit puțin, după care a zis: „Merg cu tine pînă la Atalaya. Nu-i departe și cunosc și unele zone de pe rîul Tambo”.

Cho și cu mine am parcurs împreună porțiunea aflată de-a lungul rîului Tambo în șase zile. Avea mentalitatea unui muncitor forestier harnic. Trebuia să ducem la bun sfîrșit o treabă și nu pierdea timpul. Ne-ar fi luat și două săptămîni dacă el ar fi avut o altă atitudine.

Există un drum care leagă Puerto Ocopa de Atalaya, trecînd direct peste munți, dar Cho și cu mine eram mai mult decît pregătiți să reluăm mersul de-a lungul rîului. Ne îndepărtaserăm de el doar pentru că fuseserăm nevoiți și voiam să mergem cît mai aproape de Tambo, trecînd prin comunitățile de băștinași ashaninka presărate de-a lungul malurilor.

Porțiunea inițială a rîului Tambo e magnifică. Munții mari, împăduriți, de pe ambele maluri formează un portal

extraordinar pentru noul rîu. Datorită munților, acesta are forma literei „S”, fiind direcționat spre est, apoi din nou spre nord. Tambo marchează sfîrșitul munților.

E greu de spus ce credeam eu și Cho unul despre altul, dar, în pofida încrederii în sine și a inteligenței sale, eram sigur că nu voi fi niciodată complet de acord cu el, deoarece aveam convingeri foarte diferite. Mă gîndeam că deocamdată îmi era util, pînă cînd aveam să găsesc un ghid care să vorbească fluent dialectul ashaninka. Mai era ceva care mă făcea să nu mă simt în largul meu alături de Cho, dar nu-mi dădeam seama ce anume.

Acestea fiind spuse, eram într-o dispoziție bună, cum nu mai fusesem de săptămîni întregi. Ultimele etape de pe rîul Apurímac și întregul parcurs de pe rîul Ene mă epuizaseră. Nu eram în formă, sănătos sau plin de energie; mă simțeam obosit, bătrîn, de parcă abia funcționam. Acum eram însă mai relaxat, iar munții înalți, împăduriți mă făceau să observ din nou splendoarea peisajului care ne înconjura.

Pe 21 august am ridicat tabăra pe o plajă, după ce ocoliserăm un cot amplu al rîului. Pe Cho îl deranja ceva; am observat un băștinaș aflat la vreo 400 de metri de noi. A decis să meargă să stea de vorbă cu el, în timp ce eu făceam baie în rîu, îndepărtînd mizeria adunată peste zi.

Cho s-a întors foarte afectat, cum nu-l mai văzusem niciodată. „Trebuie să plecăm”, mi-a spus. „Dacă înnoptăm aici, vom fi uciși.” Enervat că nu puteam pur și simplu să mă strecor în sacul de dormit, am fost de acord să ne mutăm, ca să evităm moartea iminentă. Am mers pînă la locuința pescarului, unde am avut parte de cea mai glacială primire de pînă atunci. Cho, de obicei vesel și vorbăreț, era pentru prima oară tăcut, așa că

am preluat eu inițiativa. I-am arătat permisul nostru și i-am explicat aventura în care porniserăm. Cei trei bărbați care erau de față aveau cu toții puști și mi-au spus că trebuie să ne însoțească pînă la o așezare din josul rîului, numită Cheni.

Cheni s-a dovedit a fi la doi kilometri distanță; am mers cu greu prin întuneric, cu puștile ațintite asupra lui Cho și a mea. Indivizii agresivi nu mă intimidau; demonstrativ, i-am întrebat cum îi cheamă și m-am purtat extrem de prietenos. Bărbatului mai masiv și mai rău i-a displăcut evident că a fost nevoit să-mi spună că îl cheamă Víctor. Cumva, mă distram.

Víctor ne-a spus lui Cho și mie să așteptăm la marginea satului, iar el s-a dus să discute cu șeful. În scurt timp a apărut un bărbat înalt, slab, cu o eșarfă în stil studențesc și cu ochelari rotunzi, care a venit să ne vadă, suflîndu-și nasul într-o batistă. Avea o voce evident afectată.

— Nu erai săptămîna trecută la hotelul Blue din Satipo? a întrebat el cu un zîmbet gen Charles Hawtrey (regele Tonka din filmul *Carry on Up the Jungle*).

— Poftim? Ba da… Căutam un ghid.

Am început să rîd.

— Veniți cu mine, a spus el și ne-a condus la el acasă.

Le-a dat liber lui Víctor și celorlalți tipi masivi și ne-a explicat că erau duri, dar era bine să afișeze o defensivă puternică la marginea teritoriului lor.

Ne-a spus că îl cheamă Fabián și a început să ne explice că un peruan se schimba după ce călătorea în străinătate. Evident, era un om educat și fusese în Spania, unde avea prieteni la o universitate. Acum avea douăzeci și opt de ani și era șeful comunității Cheni. A ordonat cuiva să ne gătească ouă prăjite și pește proaspăt. Am fost tratați ca niște oaspeți de onoare, ba

chiar mi-a dat o cameră cu un pat, în noua lui casă din beton. Nu exista saltea, dar faptul că stăteam într-un pat, după ce făcusem duș și mîncasem, era uimitor, după experiența marșului prin întuneric sub amenințarea puștii lui Víctor.

Dacă în Peru exista vreun posibil viitor lider indigen grandoman, aș spune că Fabián era acela. Era conștient de importanța pe care o avea în sat și îi făcea mare plăcere. Vorbea despre Shakespeare și Beethoven și îmi era greu să cred că ne aflăm în mijlocul unei zone izolate din Peru. Fabián s-a purtat impecabil cu noi, iar noi am dăruit în schimb medicamente satului.

În alte două așezări ashaninka am avut mici probleme. În Poyeni, un grup de femei cu fețele pictate au strigat și s-au răstit la noi de pe o porțiune înaltă de mal, în timp ce urcam spre așezare. Nici măcar nu ne-au dat voie să le explicăm cine eram; am fost nevoiți să coborîm din nou și să mergem mai departe de-a lungul plajei, evitînd complet comunitatea.

Apoi în Quemarija ne-am întîlnit cu Jorge, un vechi prieten al lui Cho, care ne-a invitat să cinăm împreună cu soția lui, Nelly, și cu fetița lor. Erau un cuplu minunat, dar își făceau griji pentru bebeluș – avea cîteva abcese pe cap și pe picioare. M-au rugat să-i examinez și le-am explicat că, deși dăruiam medicamente fiecărei așezări, nu eram medic. Cu toate acestea, erau foarte dornici să-mi afle opinia, deoarece comunitatea nu avea nici medic, nici acces la medicamente. I-am dat tatălui bebelușului suficientă pentru un tratament cu doza redusă la un sfert, dar i-am spus că trebuie să apeleze la un medic din comunitatea alăturată înainte să i-l administreze bebelușului.

Pentru ashaninka, darurile erau importante. În limba lor există un singur cuvînt ce are atît sensul de „partener de

afaceri”, cît și de „prieten”. Medicamentele, deși potențial periculoase, erau cel mai prețios lucru pe care îl puteam face cadou comunităților. Încercasem să le ofer obiecte mai obișnuite, de exemplu cîrlige de pescuit și nailon, brichete și lanterne, dar medicamentele erau mult mai apreciate. În majoritatea comunităților exista o persoană care avea noțiuni elementare de utilizare a medicamentelor și de obicei îi încredințam acesteia medicamentele.

În jurul orei 17 stăteam încă de vorbă cu Jorge și cu Nelly, cînd s-a auzit un sunet de corn, iar satul a fost convocat la adunare. Cho și cu mine urma să înnoptăm în casa acoperită cu stuf a celor doi și începuserăm să ne instalăm hamacurile. În cîteva minute am fost chemați la adunare, iar șeful satului ne-a ținut un discurs însuflețit; purta acoperămîntul cu pene oficial pentru cap, pe care nu-l mai văzusem în nici o comunitate. Vorbea cu convingere despre dreptul comunității de a lua propriile decizii, iar cînd a încheiat ni s-a ordonat să plecăm imediat.

Nedumeriți, ne-am adunat lucrurile, sperînd că vom putea ajunge la următoarea așezare înainte de lăsarea nopții. L-am întrebat pe Cho cu ce am greșit – donaserăm medicamente, le arătaserăm permisele, ba chiar îi cunoșteam pe unii oameni din comunitate.

— Era beat, a spus Cho.

În comunitățile „mai civilizate” (după cum se exprimau fără nici un fel de stînjeneală peruanii coloniști), copiii ashaninka educați voiau să învețe spaniola și chiar engleza; își doreau să știe să lucreze pe calculator și să poarte haine occidentale. Cu cît vedeam mai multe, cu atît acest lucru mi se părea mai puțin regretabil. Stilul de viață ashaninka mi se părea atît ineficient,

cît și lipsit de sens. Spre deosebire de strămoșii lor vînători-culegători, aceste familii trăiau acum în comunități stînd degeaba toată ziua, bînd și invidiindu-se unii pe alții. Prin educație, puteau începe să-și recapete productivitatea și mîndria. Poate că soții vor înceta să-și mai bată soțiile în fiecare seară de vineri.

Cînd am ieșit din valea îngustă a rîului Tambo, în toate părțile se vedea jungla vastă, întinsă. Lăsam în urmă pădurea tropicală uscată și intram în pădurea tropicală umedă, cu o diversitate biologică mult mai mare; totodată, aici începea bazinul fluviului Amazon. Uimitor, mai aveam de coborît doar 380 de metri și ajungeam la nivelul gurii de vărsare a Amazonului – aflată la aproximativ 5.268 de kilometri (3.274 de mile) distanță.

Cho și cu mine am studiat atent hărțile, privind cuprinsul verde monoton care se întindea între următorul oraș din junglă, Pucallpa, aflat înspre nord, și noi. Inițial prevăzusem o lună pentru această etapă, dar, analizînd vastitatea pădurii tropicale plate, meandrele uriașe și numeroasele lacuri în formă de „U”, precum și nefasta lipsă a așezărilor (prin urmare, a potecilor), nu ne dădeam seama deloc cît timp urma să ne ia. Pentru prima oară după luni de zile, am simțit din nou freamătul pozitiv al entuziasmului înviorător. Lui Cho îi plăcea pur și simplu aventura și mi-a spus că totuși nu se va întoace acasă; va merge împreună cu mine la Pucallpa, unde se născuse.

La Atalaya am aflat că Luke luase acasă tot echipamentul suplimentar al expediției care fusese lăsat la Lima. Îi acord prezumția de nevinovăție; poate și-a închipuit că aș prefera ca medicamentele suplimentare și sistemul de purificare a apei să

fie duse înapoi în Marea Britanie, ceea ce însemna că trebuia să încep să-mi procur totul din Peru. Pentru că nu am reușit să găsim iod și clor în Atalaya, Cho și cu mine am început marșul cu durata de două luni pînă la Pucallpa fără mijloace de a purifica apa rece, ca să o putem bea. Schimbul încins de e-mailuri cu Luke din acel moment a constituit ultima comunicare dintre noi.

La nord de Atalaya, toate comunitățile se numeau acum ash*e*ninka, cu „e”, nu ash*a*ninka, cu „a”. Din nou, pentru un profan, aceste sate indigene erau foarte asemănătoare, dar dacă băștinașii ash*a*ninka de pe rîul Ene stăteau pe rogojini roșii, pe jos, bînd *masato* mov, băștinașii ash*e*ninka de pe Ucayali aveau în locuințe podele din lemn mai înalte (uneori și pereți exteriori și interiori din lemn) și beau *masato* alb. Diferența de culoare se datora pur și simplu faptului că aici nu se găsea vopseaua locală violetă pe care o mestecau cei de pe rîul Ene. *Cushma* – acele tunici indigene dintr-o singură bucată de țesătură – erau și ele mai rar întîlnite și tot mai mulți băștinași asheninka purtau pantaloni scurți și tricouri; doar cîțiva bătrîni purtau veșminte tradiționale. Vopseaua roșie pentru față era încă des întîlnită la bărbați și la femei.

Pe 5 septembrie am stat la un cuplu tînăr, în Villa Vista. Erau pe jumătate asheninka și pe jumătate descendenți ai peruanilor care s-au amestecat cu coloniștii și ne-au oferit pește cu curry și o băutură dulce din banane, numită *chapo*, mult mai bună decît afurisitul de *masato*. Aveau cîini și un porc enorm care ne-a însoțit pe Manuel, gazda noastră din acea seară, și pe noi pe o distanță de cîțiva kilometri cînd am plecat din comunitate în dimineața următoare.

Mergeam pe „plajă” în cea mai mare parte, deoarece nu cunoșteam potecile locale și credeam că îi deranjăm mai puțin pe băștinași dacă rămînem pe malul rîului. Prin urmare, înaintam încet. Unele maluri erau întortocheate și abrupte, altele erau întinderi nesfîșite de iarbă în care ne agățam și ne încîlceam picioarele. Țînțarii atacau în forță; pe gambe aveam mai multe înțepături decît piele sănătoasă.

Două zile mai tîrziu, dimineața, am intrat într-o așezare numită Santa Luz, fără intenția de a ne opri. Ne-au recunoscut fără dificultăți permisul emis de OIRA, organizația care monitoriza indigenii din zonă, dar ne-au sugerat să așteptăm pînă la ora 15 (cînd comunicau prin stația radio) ca să ia legătura cu comunitatea următoare, Pensilvania. S-au oferit să vorbească cu cei de acolo în numele nostru.

În acea zi, în sat avea loc o *minga*, o modalitate de a-i determina pe toți să muncească gratis, iar persoana care găzduia *minga* oferea în schimb la sfîrșit mîncare și băutură, ca răsplată pentru munca sătenilor. Cho și cu mine am acceptat invitația de a participa și noi și am muncit alături de săteni pînă la începutul după-amiezii, curățînd desișurile de pe un teren, pentru a planta orez. Apoi am avut parte de cel mai bun ospăț, cum nu mai văzusem de mult: pui, orez, banane plantain, yucca și fasole.

La ora 15.00 am mers cu șeful să contactăm prin radio așezarea Pensilvania. Răspunsul s-a auzit cît se poate de clar. Dacă un *gringo* venea în comunitatea lor, aveau să-l ucidă. Am auzit cu urechile mele.

M-am întristat cînd am auzit asta, deoarece speram foarte mult să nu fim întîmpinați cu ostilitate; inevitabil, ne-am făcut griji. Cho a venit cu un plan: să rămînem peste noapte cu

prietenii noștri din Santa Luz, iar dimineață să ne îndreptăm spre rîu și să folosim bărcile gonflabile pentru a ajunge la un grind de unde puteam merge pe jos, ca să evităm trecerea prin Pensilvania.

Am petrecut noaptea într-o casă din Santa Luz, așteptînd răbdători ca șeful să-și regleze obiectul prețios, un radio. Cînd a prins în sfîrșit un post cu muzică vag recognoscibilă, l-am întrebat de unde era emis semnalul.

— Din China, mi-a răspuns sec.

A doua zi, Cho și cu mine am pornit la drum pe o ploaie torențială. În timp ce coboram spre rîu, tremuram de frig în tricouri; am umflat bărcile și ne-am îndreptat spre insulă, prin ceața cenușie. Cînd am ajuns acolo, cerul s-a înseninat și am hotărît să nu dezumflăm bărcile. Le-am purtat sub braț sau pe cap, asaltați de rafale de vînt. Ajungînd la capătul insulei, le-am pus pe apă și ne-am așezat rucsacurile în ele. Cho a arătat în spatele meu, dînd din cap.

— *Mira, Ed, atrás*.

Și a început să se desfășoare scena pe care o descriu în prolog. Am întors capul și am privit: spre noi se îndreptau nu mai puțin de cinci canoe din trunchiuri de copac scobite – toate pline cu băștinași asheninka înarmați. Mulți bărbați stăteau în picioare în aceste ambarcațiuni înguste și aveau fie puști, fie arcuri și săgeți. Femeile aveau macete. Canoele au tras la țărm, iar bărbații și femeile au năvălit pe insulă și s-au apropiat furioși de noi.

Jurnalul meu îmi dezvăluie reacția cu mai mare precizie decît memoria. „O luăm de la capăt”, mi-am spus în gînd. Eram cumva enervat că indienii nechibzuiți veneau să mă omoare. Nu-și dădeau seama că ne grăbeam?

Evident, creierul meu încerca astfel să facă față situației. Conștientizam gravitatea problemei, dar o astfel de apatie părea să fie reacția mea firească la un asemenea stres extrem. Încet, calm, am analizat modalitățile logice de a-i liniști pe băștinași. Mi-am întins mîinile în față și am luat o atitudine umilă și neamenințătoare. Nu m-am silit să zîmbesc, gîndindu-mă că zîmbetul ar putea fi interpretat greșit de indienii asheninka drept o insultă la adresa gravității situației. Le-am arătat permisul emis de OIRA și mi-am dat seama că șeful era prea agitat pentru a fi în stare să-l citească – nu se putea concentra asupra hîrtiei, deși ulterior aveam să aflu că știa să citească în spaniolă. Cho și cu mine păream amîndoi convinși că dacă ne păstram calmul, eram cooperanți și nu păream amenințători, oamenii aceia vor reacționa la fel.

Bărbatul pe care îl luasem drept șef vorbea repede și nervos, gesticulînd frenetic și cerînd să fim duși în așezarea lor. Sub amenințarea săgeților, ne-am urcat în bărcile noastre și am încercat să le urmăm canoele, dar bărcile din plastic nu navigau la fel de eficient și, fără să vrem, ne îndepărtam de ei, fiind purtați în josul rîului. Am fost nevoiți să vîslim din răsputeri ca să rămînem alături de grup și tremuram de epuizare cînd am ajuns pe malul noroios care marca intrarea în comunitatea lor.

Mereu sub amenințarea puștilor și săgeților, am fost escortați la o colibă comunitară acoperită cu stuf, aflată în centru, unde adevăratul șef al satului, care nu venise pe insulă, ne-a ținut un discurs furios.

Șeful era un bărbat scund, viguros, cu un cap mare și ochi uriași, albicioși, care pe moment mi s-au părut plini de răutate. Toți sătenii au făcut cerc în jurul nostru, iar el a bătut cîmpii

despre cum insultaserăm noi satul încercînd să trecem fără permisiune. Erau o comunitate autonomă, cu legi proprii, pe care trebuia să le respectăm, ne-a mustrat el.

Tot atunci a fost menționat și numele comunității, Nuevo Pozo, iar eu am înțeles că nu eram în Pensilvania. Deci nu aceștia erau oamenii care amenințaseră că ne vor ucide.

Ni s-a ordonat să ne golim rucsacurile și să dăm explicații cu privire la fiecare componentă a echipamentului. Rutina îmi era de-acum familiară; am scos încet fiecare obiect și am explicat la ce folosea. Combinația dintre fascinația veritabilă față de ceea ce aveam cu noi și durata destul de lungă a prezentării a părut să-i calmeze mult. În cele din urmă, ne-am făcut curaj și am cerut de mîncare, deoarece nu mîncasem nimic toată ziua, iar ei ne-au dat voie să o întrebăm pe o femeie care prăjea banane plantain dacă puteam cumpăra de la ea. Avea și niște biscuiți cu ciocolată, pe care i-am înfulecat pe nerăsuflate, ca niște animale.

Pentru prima oară, Cho și cu mine reușeam să vorbim între patru ochi și am fost de acord o vreme că incidentul fusese grav. Deși Cho a susținut ulterior că nu a crezut nici o clipă că viața i-ar fi în pericol, cred că machismul lui sud-american bine înrădăcinat îi influența modul în care își percepea amintirile. Sînt convins că sătenii și-au trimis bărcile cu intenția de a lupta, în caz că am fi fost niște agresori. Erau gata să-și apere pămînturile. Nu e atît de deplasat pe cît s-ar crede, dacă ne gîndim că majoritatea acestor oameni avuseseră confruntări violente cu teroriștii, făcuseră vărsare de sînge și uciseseră semeni.

În acea zi m-am bucurat mult că nu eram înarmați. Pe parcursul întregii călătorii, mulți ne spuseseră că sîntem

nebuni să umblăm prin pădure fără să avem măcar o pușcă. Dar, ne gîndeam, dacă oamenii erau speriați de noi și aveau o atitudine ostilă cînd intram într-o comunitate avînd asupra noastră doar un rucsac, cum aveau să reacționeze dacă ne-am fi afișat cu arme de foc? Trebuia să avem o înfățișare cît mai puțin agresivă; nici nu se punea problema să avem pușți.

Un alt motiv pentru care oamenii purtau de obicei cu ei arcuri cu săgeți sau pușți era vînătoarea. Noi nu voiam să vînăm, așa că nu exista nici un motiv să avem cu noi arme. Știam că puteam izgoni orice animale, cu excepția turmelor mari de pecari (porci sălbatici), țipînd și strigînd la ele imediat ce le observam, și aveam o opinie foarte diferită de cea a localnicilor cu privire la cît de realistă era amenințarea unui jaguar. Ne era mult mai bine neînarmați.

Sătenii și-au dat seama cu siguranță că trebuiau să scape cumva de noi; cînd ne-am întors, ne-au spus că ne vor elibera un permis temporar care ne va fi suficient pînă vom ajunge la următorul oraș din josul rîului. Trebuia însă să folosim bărcile – nu aveam voie să mergem pe jos.

Mă simțeam ca un prost explicîndu-le că trebuia să mergem pe jos, deoarece acesta era însuși scopul expediției. Totuși, uimitor, reacția lor a fost absolut pozitivă. Puteam merge pe jos, dacă eram de acord să-i angajez pe șef și pe fratele lui drept călăuze și dacă ne întorceam la Atalaya împreună cu ei, ca să obținem încă un permis, de astă dată eliberat de poliție.

Însemnare din jurnal, 7 septembrie 2008, Nuevo Pozo:

> Nu mă simt bine. Aș pleca acasă imediat, dacă nu mi-aș fi luat angajamentul să finalizez expediția. Astăzi am reușit să

parcurgem cam un kilometru, înainte să ne oprească băștinașii asheninka.

Cei de acum erau răi. Deși la început mi se părea ridicol că oamenii pot fi categorisiți atît de simplu, acum am început să procedez și eu așa. Îți dai seama după privirea lor că nu înțeleg sau nu vor să înțeleagă.

Am fost escortați înapoi în sat, sub amenințarea a nu mai puțin de patru puști și săgeți. Eram înconjurat de chipuri mohorîte, iar femeile țipau cu vocea aceea panicată, tipică tribului asheninka, făcîndu-mi pielea de găină.

Se pare că această comunitate nu are timp de organizația care monitorizează tribul (OIRA). Nu au încredere în ea, așa că permisul nu are mare valoare.

La sfîrșitul zilei, șeful a spus că ne va însoți la Atalaya pentru a obține permise de la poliție, după care ne va conduce la Bolognesi… Bănuiesc că și-a dat seama că ar putea cîștiga niște bani pe socoteala noastră. Nu sînt genul de oameni pe care mi i-aș alege însoțitori, dar aceasta pare singura modalitate de a merge mai departe.

În dimineața următoare ne-am înghesuit cu toții într-o canoe scobită dintr-un trunchi de copac, cu un motor de cinci cai putere montat în exteriorul ei, și am început să înaintăm cu zgomot în susul rîului. După o zi întreagă petrecută în barcă, am ajuns la Atalaya înțepeniți. I-am invitat pe toți (și erau destul de mulți băștinași asheninka din satul Nuevo Pozo) la cină. Am mers la un restaurant chinezesc – primul în care intram în Peru –, iar oamenii au părut foarte mulțumiți. A doua zi am mers la postul de poliție, cu șeful satului și cu fratele lui, și, deoarece erau din partea locului, am crezut că unul dintre

frații asheninka îi va povesti polițistului ce s-a întîmplat și de ce veniserăm cu toții aici. Ei stăteau însă încruntați și nu spuneau nimic. A fost incredibil să văd cît de diferit se purtau cei doi bărbați cînd nu mai erau pe teritoriul lor, ci într-un oraș colonial.

„La naiba. Atunci vorbesc eu”, mi-am spus – și i-am explicat polițistului că eram un scriitor care voia să meargă pe jos de-a lungul rîului Ucayali, pînă la Pucallpa, și că îl rog să-mi elibereze un permis în care să precizeze că îmi acordă dreptul să fac acest lucru. Și-a notat datele noastre și ne-a redactat permisul în cîteva minute. Nu a pus nici o întrebare cu privire la motivele mele sau la mijlocul de transport – ne-a dat permisul, iar frații asheninka erau foarte veseli. Acum aveau să mă însoțească.

A doua zi ne-am întors în comunitatea lor, iar frații au fost imediat din nou în elementul lor. Au convocat adunarea satului pentru a-și anunța întoarcerea triumfătoare de la Atalaya. Mîndri, le-au spus sătenilor că, grație sprijinului lor, acum aveam permisiunea legală să mă aflu aici și că vom stabili cu toții, în mod public, suma care li se va cuveni pentru zilele următoare.

Minunat.

M-am gîndit că poate aș fi mai isteț decît ei la această tocmeală, ținînd cont de faptul că băștinașii asheninka nu au în dialectul lor cuvinte care desemnează numere. Înainte de sosirea spaniolilor, aveau trei cuvinte care făceau referire la cantități: „nimic”, „unu” și „mulți”. Avînd nota zece la matematică la examenul de treapta întîi și înțelegînd destul de bine ecuațiile de gradul doi, îmi închipuiam că aș putea avea un avantaj.

Îi plăteam lui Cho 25 de soli pe zi și eram dispus să le dau și lor aceeași sumă.

— Cu cît ne vei plăti? au întrebat ei.

Mulțimea a tăcut, așteptînd să răspund.

— De obicei plătesc 15 soli pe zi, le-am explicat eu, dar tu ești șef, iar tu ești fratele șefului, așa că vă voi plăti mai bine. Vă dau cîte 20 de soli pe zi!

— Nu se poate! a exclamat șeful. Noi sîntem frații Dongo. Nu ne părăsim familiile pentru mai puțin de 25 de soli pe zi.

— S-a făcut.

M-am ridicat și am dat mîna cu ei, ca să pecetluim înțelegerea. Toată lumea ieșise în cîștig. Frații bucuroși se numeau Alfonso Dongo și Andreas Dongo. Ambii vorbeau spaniola elementară (perfectă, din punctul meu de vedere, dar Cho spunea că e elementară), așa că aveam o echipă de patru oameni care urma să atace rîul Ucayali.

Spaniola mea era destul de bună ca să înțeleg cam 30% din ceea ce se spunea la astfel de adunări, cînd oamenii vorbeau unii cu alții, nu direct cu mine. Era ca și cum aș fi fost puțin orb și nu aș fi văzut uneori întreaga imagine. Mă simțeam învăluit într-o ceață a înțelegerii vagi, care făcea totul mult mai asemănător cu un vis. În acest moment trebuia să mă limitez să pun întrebări directe și să înțeleg răspunsurile elementare.

Prima comunitate prin care trebuia să trecem a doua zi era Pensilvania.

— Cum vom obține permisiunea să trecem? i-am întrebat pe frați. Au spus că mă vor ucide.

— Ți-au acordat deja permisiunea, a spus Andreas, șeful, explicîndu-mi că șeful din Pensilvania fusese la Atalaya cînd ne

duseserăm acolo pentru permisul eliberat de poliție, iar ei băuseră o bere cu el.

Andreas începuse să merite cei 25 de soli pe zi.

Frații asheninka erau, fără exagerare, niște oameni minunați. Erau foarte bucuroși că ieșeau din comunitate și explorau nu doar pădurea, ci și alte comunități asheninka pe care le vizitaseră rareori înainte. Expediția a devenit turul fraților Dongo și am intrat cu ușurință în majoritatea comunităților.

„Acesta este Señor Eduardo, marele nostru prieten și scriitor din Anglia", anunțau ei, sincer fericiți să mă prezinte. Eram bine primiți în așezări, dar ei țineau să-mi aducă aminte că această călătorie ar fi fost imposibilă fără intervenția lor. Cînd îi tachinam și îi întrebam ce s-ar fi întîmplat dacă Cho și cu mine am fi fost singuri, fie mimau tăierea gîtului, fie o săgeată care îmi străpungea ceafa și îmi împrăștia creierii în cel mai apropiat copac. Li se părea foarte comic.

Nu mă îndoiam deloc că oamenii aceștia erau foarte periculoși. Voiau să-și protejeze pămînturile de străini, așa că trăiau într-o stare de alertă permanentă. Dacă nu aș fi avut atitudinea adecvată, nu am fi răzbit.

Totuși, unele comunități rămîneau complet închise – cel puțin pentru mine.

Nu am aflat niciodată motivul precis pentru care nu ne lăsau să trecem, dar mulți oameni cu care stăteam de vorbă erau încredințați că *gringos* mănîncă copii. Cînd astfel de mituri se suprapun cu incursiunile foarte reale ale exploatatorilor forestieri, ale cultivatorilor de coca și ale companiilor petroliere, nu e deloc surprinzător că unele comunități nu vor să vadă picior de *gringo* pe pămînturile lor. Mitul mîncătorilor

de copii era ridicol – dar poate că avea rostul lui. În astfel de cazuri, eram siliți să ne întoarcem, să trecem pe celălalt mal al rîului și să sperăm că așezările de pe latura opusă sînt mai deschise și mai înțelegătoare.

Distracția actuală era *manta blanca* (pelerina albă), sintagma care denumește roiurile de muște de nisip și de țînțari care ne înconjurau ori de cîte ori ne apropiam de apă (ceea ce se întîmpla destul de des). Era dificil de apreciat cîte insecte pișcătoare bîzîiau în jurul nostru și ne înțepau într-un anumit moment, dar erau mai degrabă cu zecile de mii, nu cu sutele.

— Va fi mult mai rău cînd va începe sezonul umed, a spus Cho vesel. Atunci sînt cu adevărat o pacoste.

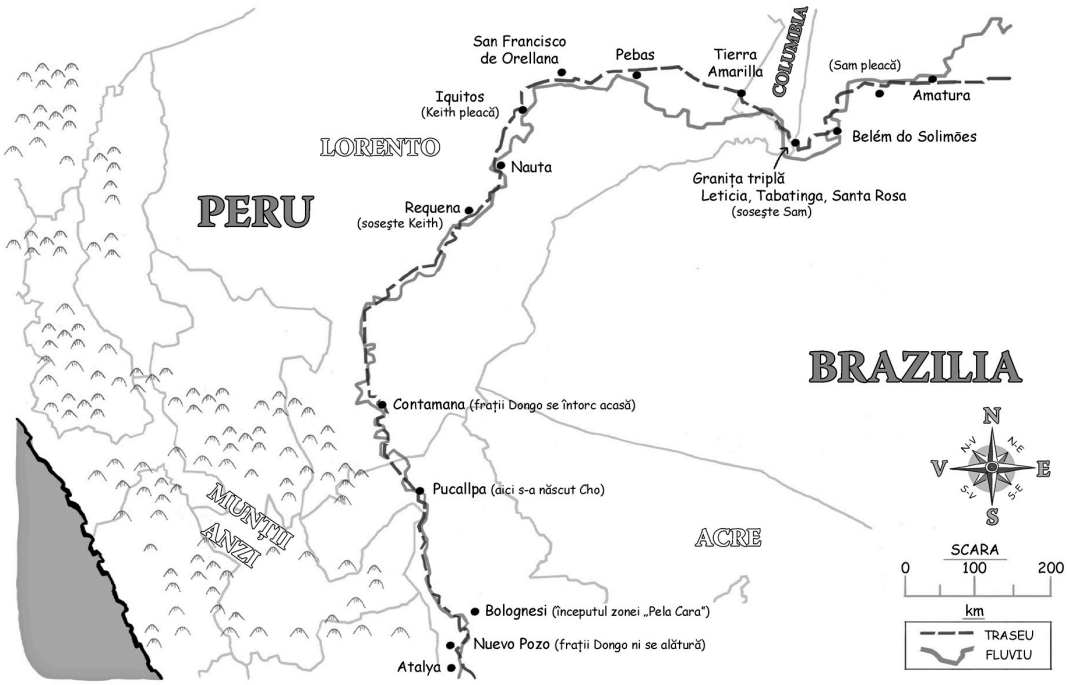
San Francisco de Orellana
Pebas
Tierra Amarilla
COLUMBIA
(Sam pleacă)
Amatura
Iquitos
(Keith pleacă)
LORENTO
Belém do Solimões
Nauta
Graniţa triplă
Leticia, Tabatinga, Santa Rosa
(soseşte Sam)
PERU
Requena
(soseşte Keith)
BRAZILIA
Contamana (fraţii Dongo se întorc acasă)
N
N-V
N-E
V
E
S-V
S-E
S
Pucallpa (aici s-a născut Cho)
MUNŢII ANZA
ACRE
SCARA
0
100
200
km
Bolognesi (începutul zonei „Pela Cara")
TRASEU
FLUVIU
Nuevo Pozo (fraţii Dongo ni se alătură)
Atalya

Partea a treia

Marșul sumbru spre Columbia

7

„Ai grijă de *gringo*, altfel îi tăiem capul!”

Pe măsură ce înaintam, gîndurile mi se întunecau tot mai mult. Interpretam tot mai des greșit lucrurile, întregul caracter mi se schimba. Asta a început la sud de Bolognesi, un oraș din junglă toropit de căldura umedă.

„*Pela cara!*”, a strigat cineva din remorca unui camion încărcat pînă la refuz, în timp ce Cho, frații Dongo și cu mine mergeam pe drumul forestier spre micul oraș. În traducere literală, înseamnă „i se cojește fața” și am presupus că era una dintre multele insulte pe care mi le strigau oamenii de aici pentru că arătam altfel decît ei. Poate că făcusem insolație.

Dar nu era asta. Am mai auzit aceeași insultă de cîteva ori în oraș, însoțită de rîsete disprețuitoare. L-am întrebat pe Cho ce însemna, însă mi-a răspuns vag (de parcă n-ar mai fi auzit expresia), prin urmare am continuat să cred că oamenii de aici glumeau pentru că mi se cojea pielea de pe față.

Rîul ajunsese acum la o lățime de 500 de metri, iar traversarea lui cu doar două bărci la patru bărbați nu părea să justifice timpul și efortul pe care le-ar implica transportul și întoarcerea după cei rămași. Soluția era evidentă, dar ne-a luat cîteva zile s-o găsim: în fiecare barcă trebuiau să stea doi

oameni și rucsacurile lor. Unul vîslea, iar celălalt făcea conversație politicoasă și încerca să stea nemișcat, menținîndu-și centrul de greutate cît mai jos posibil. Greutatea totală din barca mea, cu tot cu Andreas, care era slab, recunosc, ajungea la 170 de kilograme, dar incapacitatea de a menține greutatea cît mai jos ne mărea instabilitatea. Greutatea era mai mare în partea de sus și riscam mereu să ne răsturnăm. După ce am petrecut noaptea pe plaja unui braț al rîului, am umflat bărcile gonflabile, ne-am înghesuit cîte doi în fiecare și am vîslit cu dificultate pînă la o comunitate numită Nueve de Octubre. Cînd am ajuns, toți erau veseli, rîdeau de cei patru oameni care încăpuseră în două ambarcațiuni ridicol de mici. Îi contactasem înainte prin radio și comunitatea Shipebo ne așteptase.

Shipebo era primul trib indigen ai cărui membri arătau diferit. Femeile aveau părul negru ca pana corbului și îl purtau lung, dar cu un nelipsit breton ce le dădea o înfățișare aspră. Toate aveau bluze albastre fără o formă anume, care îmi aminteau mai degrabă de veșmintele inspirate de coloniști ale populației quechuan din ținuturile muntoase decît de acele *cushma* simple purtate de băștinașii ashaninka, asheninka și machiguenga. Bărbații, fără excepție, purtau pantaloni scurți și tricouri.

Cumpăram un fel de făină de yucca (sub formă de cocoloașe mici, cu conținut mare de carbohidrați) și zahăr de la magazinul din acea așezare și, pentru că mă relaxasem, am spus cît era de bine să ajungi într-o comunitate atît de prietenoasă. Doamna shipebo mi-a răspuns că reacția inițială a oamenilor, cînd au auzit mesajul la radio, fusese „Să-l omorîm pe *pela cara*!”, dar apoi, aflînd care este scopul meu și că aveam permise, au fost de acord să mă lase să trec.

„Cum?!” Am rugat-o pe femeie să-mi explice ce înseamnă *pela cara*, iar ea mi-a spus că în zonă se făcuse trafic cu organe umane și fuseseră găsite corpuri fără organe.

— Vinovații sînt americani – *gringos*, ca și tine. Lumea s-a speriat cînd a auzit că vii.

Nu prea știam ce să înțeleg – mulți oameni de aici voiau să-mi spună povești lungi –, dar ceea ce a urmat a clarificat lucrurile.

Cînd am plecat din satul cu locuințe aliniate, poteca a trecut pe lîngă un șir de case separat – toate locuite de familii shipebo. Cînd am ajuns pe pămîntul unei astfel de familii, am zîmbit larg, ca de obicei, și am făcut cu mîna (ca să arăt că sînt un tip simpatic, nepericulos), dar stăpînul casei nu mi-a răspuns – se uita la mine încremenit de groază.

Bărbatul l-a întrebat apoi pe Alfonso, ghidul meu, care mergea în față:

— A furat-o? – și arăta spre fața mea.

Continua să mă privească, absolut uluit.

Alfonso și Andreas au rîs în hohote și i-au explicat că eram turist, dar bărbatul a refuzat să se alăture și el rîsetelor.

Am mers mai departe, iar la locuința următoare am dat peste o femeie care băuse nițel cam mult *masato* și era aproape beată. A început să strige imediat la mine; se pare că auzise că un *pela cara* venea să-i ia copiii.

Din nou, ghizii mei au fost nevoiți să o liniștească și să-i explice scopul meu, în dialectul local, dar, fiind beată, nu a înțeles și nu s-a calmat. Am plecat repede.

Pe-aici mulți credeau că *gringos* fură copii și omoară oameni, ca să le ia organele. Nu știam dacă zvonurile despre

acest trafic ilegal erau întemeiate, dar faptul era oarecum irelevant, deoarece băștinașii shipebo credeau în aceste povești.

În consecință, am fost avertizați în repetate rînduri că dacă băștinașii dădeau peste noi după lăsarea întunericului și vedeau că sînt alb, mă vor ucide fără prea multe întrebări. Am gestionat în mod rațional acest risc, planificînd cu atenție traseul, așa încît să ajungem întotdeauna la o comunitate la sfîrșitul zilei.

Mă străduiam din greu să nu mă las afectat. Cho, Alfonso și Andreas se bucurau cînd ajungeam la o așezare, dar nu ei erau în centrul atenției, ci eu. În acest moment încă eram dezavantajat de faptul că înțelegeam prea puțin spaniola; evident, frații asheninka vorbeau între ei în dialectul asheninka, iar băștinașii shipebo vorbeau între ei în dialectul shipebo. Ghizii mă ajutau să merg mai departe, dar, neînțelegînd bine limba, devenisem și mai anxios și mă adînceam într-o tristețe tot mai intensă. Nu-mi plăcea deloc că se temeau de mine și mă epuiza emoțional încercarea de a dovedi în fiecare comunitate că sînt un om bun, înainte ca băștinașii să se relaxeze și să mă accepte. Faptul că nu rămîneam niciodată în același loc mai mult de o noapte însemna că toate eforturile trebuiau repetate seară de seară, deoarece de-a lungul rîului existau numeroase astfel de comunități izolate. Ar fi fost mult mai periculos să înnoptăm în afara așezărilor, pentru că am fi dat impresia că ne ascundem, prin urmare am fi indus mai multă suspiciune inutilă triburilor cu atitudine defensivă.

Totul devenea mai dificil. Faptul că dimineața mă îmbrăcam cu haine ude devenise un obstacol mental, mersul devenise o corvoadă și aproape nimic nu-mi mai făcea plăcere. Nu vedeam

jungla prin care treceam; cînd mîncam, nu simțeam gustul ciorbelor insipide de pește sau al cărnii tari de *paca* (un rozător). Eram deprimat, cu siguranță; totuși, în adîncul meu, o voce mă întreba: „Progresezi din punct de vedere fizic?” – „Da” – „Atunci totul e bine”.

Aveam o plăcere de ordin absolut secundar, determinată de scopul meu pe termen lung. Funcționam într-un mod subuman. Mă culcam devreme, nu stăteam la taclale cu ghizii. Am renunțat să mai postez pe blog dacă nu aveam zile în care eram neobișnuit de încrezător, temîndu-mă că lumea din afară va vedea cum am ajuns. Cînd scriam pe blog, încercam să-mi ascund melancolia. Mă comportam ca un adolescent timorat și priveam în jos. Nu le puteam telefona rudelor sau prietenilor, pentru că știam că pierdusem perspectiva asupra expediției și nu puteam face față normalității sau umorului lor. Mă simțeam groaznic și în multe nopți am plîns pe înfundate în hamac; fața îmi era brăzdată de lacrimi de autocompătimire.

De la nivelul inferior al nefericirii întrezăream o lume care avea în ea umor și bunătate. Cho voia să învețe puțină engleză și acum îmi putea spune „Hai să ne spălăm!” la sfîrșitul unei zile lungi. Nu era mare lucru, dar mă făcea să zîmbesc. Frații asheninka observau și ei că îmi era greu. Andreas, care devenise tovarășul meu la traversările cu barca, mă privea în ochi cînd eram doar noi doi, față în față, în ambarcațiunea ca o cădiță, și mă întreba dacă mă simt bine. Chipul lui era acum plin de bunătate, iar micile lui ticuri mă făceau să rîd. Își țuguia buzele ca să indice lucrurile despre care vorbea și între noi se crease o legătură destul de strînsă, deoarece depindeam unul de altul cînd traversam curenții dificili ai rîului.

Pe 11 septembrie 2008 am ajuns la Diobamba, o comunitate asheninka în care trăia unchiul lui Andreas și Alfonso. Alfonso prinsese și o țestoasă cam cu jumătate de oră înainte să sosim, ca să o ofere în dar comunității, astfel încît, din două motive, am fost întîmpinați mai călduros decît de obicei. Familia la care stăteam era condusă de o mamă singură de 34 de ani, căreia îi murise soțul. Pentru o băștinașă asheninka, era înaltă și atletică și avea forme feminine grațioase, gen Florence Griffith Joyner. În mod evident, era foarte încrezătoare; mă privea în ochi și zîmbea larg. Frații Dongo m-au tachinat că mă vrea de soț – iar după felul în care se comporta, nu fabulau; mi-am simțit corpul cuprins de un entuziasm și o căldură neașteptate. În starea în care eram, slăbit și nesigur pe mine, atenția pe care mi-o acorda mă luase pe nepregătite și nu eram destul de senin încît să reacționez altfel decît zîmbind și mulțumindu-i doamnei, care ne-a adus mîncare și băutură și s-a purtat minunat cu noi. Avea rîsul cel mai generos pe care l-am auzit vreodată la o femeie; în adîncul meu s-a produs un declic și am început să revin din nou la viață.

Broasca-țestoasă despre care crezusem că va fi un animal de companie a fost despicată fără milă cu o macetă, ca o conservă de fasole, iar carnea i-a fost desprinsă de carapace. Carapacea a fost apoi frecată cu sare și friptă; ne-a fost oferită ca gustare, în timp ce gazda îi gătea carnea. Am primit și un platou cu carne de tatu uriaș, pe care l-am devorat. Simțeam că îmi revine forța fizică și emoțională.

În pofida acestei ospitalități incredibile, starea mea mentală era prea afectată pentru a fi restabilită de o singură întîmplare. Țin minte că îi ascultam din hamac pe frații Dongo; pe jumătate adormit, eram sigur că complotau să mă ucidă. Un cuvînt foarte

des folosit în dialectul asheninka semăna cu cuvîntul spaniol *matar*, „a ucide”. Îmi dădeam seama într-o oarecare măsură că sînt paranoic, dar nu era suficient ca să-mi revin și să-mi potolesc iureșul gîndurilor.

Înaintînd de-a lungul plajelor de lîngă rîu, trebuia să traversăm cursul apei de cîteva ori pe zi. Pe ambele maluri, plajele pe care se putea merge alternau cu meandre. Rîul nefiind foarte adînc, înaintam mai repede așa decît dacă ne-am fi croit o potecă prin vegetația deasă de sub copaci.

În prima zi din șirul celor în care am făcut astfel de traversări repetate, frații Dongo erau împreună într-o barcă și au crezut că, dacă nu vîslesc în forță, rîul îi va duce mai mult la vale și nu vor fi nevoiți să meargă pe jos mai mult. Raționamentul lor avea logică, dar nici Cho, nici eu nu i-am oprit să procedeze astfel de mai multe ori pe tot parcursul zilei. Problema era că eu hotărîsem să parcurg pe jos întreaga lungime a fluviului, iar Alfonso și Andreas aveau un avantaj de cîte 500 de metri la fiecare traversare. Deoarece era important să rămînem împreună, eu și Cho avansam și noi mai mult pe apă.

Ne dădeam amîndoi seama că lucrul ăsta ne îngrijora tot mai mult. Ne aflam aici ca să parcurgem fluviul Amazon pe jos și nici unul dintre noi nu voia să procedeze altfel decît așa cum trebuia, sută la sută.

— Cho, trebuie să le spunem că de-aici încolo nu putem să ne lăsăm purtați de apele rîului în jos. Dacă se întîmplă așa, trebuie să ne întoarcem pînă vizavi de locul de pe celălalt mal, de unde am început traversarea.

— Trebuie să facem mai mult de atît, mi-a răspuns Cho. Trebuie să ne întoarcem și să refacem porțiunea parcursă azi.

Pentru prima oară mi-am dat seama cît de mult se dedicase Cho acestei inițiative. Conform valorilor lui, ziua de astăzi era inacceptabilă. Ne-am zîmbit, am dat mîna și am stabilit ca în așezarea următoare să închiriem o barcă și să ne întoarcem, ca să parcurgem din nou pe jos această porțiune a rîului.

Pentru mine a fost o lecție. Îndoiala sau sentimentul sîcîitor de vinovăție pe care îl avusesem toată ziua a fost înlocuit de senzația clară că făceam ceea ce trebuia. Vom rămîne în urmă cu o zi și ne va costa bani, dar vom avea conștiința curată. În săptămînile următoare aveam să mă obișnuiesc să mă încred în acest instinct și am învățat pentru prima oară în viață cum să încep să trăiesc într-adevăr bazîndu-mă pe ceea ce simțeam că este bine sau rău.

Am închiriat o barcă din Bolognesi, plătind foarte mult, și am parcurs din nou porțiunea respectivă a rîului. După ce au înțeles ce urmăream, frații Dongo au acceptat complet ideea.

Deoarece voiam să ne întoarcem la Bolognesi pînă la lăsarea nopții, am lăsat toate echipamentele acolo și am luat cu noi un bagaj minim: sticle de apă și GPS-ul. Mersul de-a lungul rîului ne-a luat însă mai mult decît ne așteptam și începuse să se întunece. Am fost nevoiți să ridicăm tabăra pe o plajă pe care pescuia un bărbat. El i-a împrumutat lui Alfonso un cîrlig și fir, iar măiestria cu care Alfonso – confruntat cu perspectiva de a nu avea nimic la cină – a scos din apă pește după pește a fost fenomenală. Am împărțit captura cu pescarul, care ne-a permis să gătim la focul lui, iar el ne-a oferit niște carne tare de broască-țestoasă. Se făcuse frig, dar Cho a găsit o mică folie de plastic, lată de un metru și lungă de doi, cu ajutorul căreia a improvizat un adăpost. Aliniați dedesubt ca soldații, cu

învelitoarea acoperindu-ne de la genunchi la piept, ne-am rugat ca noaptea să fie caldă și uscată.

La ora 10 vîntul s-a întețit, iar la 11 răpăitul rău-prevestitor al picăturilor de ploaie a început să se facă auzit pe folia netedă de deasupra capetelor noastre. În timp ce furtuna se întețea, ne-am strîns genunchii și am rămas întinși unul lîngă altul, udați acum pînă la piele de ploaia violentă care ne izbea pieziș. Era imposibil să dormim, așa că am stat împreună, tremurînd în întuneric, în așteptarea zorilor. Vîntul și ploaia s-au potolit spre dimineață și am reușit să dormim puțin, în timp ce încercam să ne încălzim hainele umede stînd cît mai nemișcați cu putință.

De acum încolo aveam o regulă clară. Dacă traversam rîul cu bărcile gonflabile sau cu altă barcă, trebuia să ne întoarcem pînă exact vizavi de punctul în care ne îmbarcaserăm. Astfel, nu puteam fi învinuiți niciodată că am înaintat folosindu-ne de curgerea apei.

S-ar crede că pericolele din junglă sînt jaguarii, șerpii și țiparii electrici, dar pe mine mă înnebuneau insectele. În mod regulat, dădeam peste cuiburi de viespi ascunse sub frunze și, cînd răsuna strigătul „*Avispas*”, ne împrăștiam care încotro prin desiș, ca să reducem numărul de înțepături cu care ne alegeam. Am învățat să nu mă mai sprijin de copacii sau de plantele pe lîngă care treceam, deoarece îmi urcau pe brațe furnici mici care mă pișcau, lăsîndu-mi răni mici și umede.

Însemnare din jurnal, 20 septembrie 2008:

> E absolut groaznic. Nu am ajuns la așezarea pe care o vizaserăm, nu mai avem apă și nu am mîncat nimic, nu am băut nimic și nu ne-am spălat. Țînțarii sînt agresivi cum n-am mai văzut pînă acum. Cînd m-am urcat în hamac, vreo 30

au reușit să intre sub plasa de protecție. Am mereu impresia că au murit toți, dar unul mă atacă din nou.
Îmi dau seama că mă pișcă, deoarece cînd bat din palme ca să-i omor îmi rămîne pe mîini sînge, dar nu reacționez [pișcăturile nu se umflă]. Poate că încep să devin imun, ca localnicii. Dincolo de plasa de protecție sînt milioane de țînțari. MILIOANE.
Astăzi a fost rău. Ghizii aproximează direcția. Nu înțeleg nimic. Nu există poteci.

Însemnare suplimentară, ora 4.30:

Tocmai m-am trezit ca să urinez și mi-am privit burta, pe care erau vreo 40 de țînțari care îmi sugeau sîngele. I-am îndepărtat cu mîna, iar pe piele mi-a rămas o dîră mare, roșie, de sînge proaspăt.

Și somnul devenea acum o problemă. Deși stăteam în hamac aproape 12 ore, pe întuneric, petreceam ore în șir întins, făcîndu-mi griji și gîndindu-mă cum ne vom descurca în etapa următoare. La început am luat antihistaminice ca să dorm mai bine, dar am ajuns să folosesc diazepam, tramadol și chiar morfină ca să reușesc să dorm suficient pentru a putea înainta. Am primit un e-mail de la Chloë, fosta mea iubită, care mă întreba direct dacă mă drogam. Mă cunoștea atît de bine, încît își dădea seama din postările de pe blog că nu gîndeam limpede. Avea dreptate. Totuși, alternativa era mai puțin suportabilă – disperarea deznădăjduită că voi vedea soarele răsărind, fără să-mi fi putut opri iureșul gîndurilor.

În dimineața următoare, ca de obicei, Cho a terminat ultimul pregătirile de plecare. Încă nu-și făcuse un sistem de organizare rapidă a echipamentului; de obicei îl mai așteptam douăzeci de minute după ce noi, ceilalți trei, eram gata. L-am ironizat cînd am pornit în sfîrșit la drum, iar reacția lui a fost să-mi întindă o sticlă cu apă de ploaie proaspătă pe care o adunase cu chibzuință în timpul nopții. În timp ce o dădeam de dușcă, bînd pentru prima oară după o seară și o noapte fără lichide, m-am simțit foarte vinovat că fusesem răutăcios cu el. Strînsese destulă apă și pentru frați, și pentru el. Toți aveam cîte un litru. Ce mai conta că așteptaserăm douăzeci de minute?

Mi-e greu să justific de ce nu m-am orientat cu ajutorul instrumentelor. În săptămînile anterioare merseserăm mereu de-a lungul rîului, deci nu fusese necesar. Am presupus că frații Dongo cunoșteau atît de bine jungla, încît puteam pur și simplu să mă relaxez și să-i urmez. Pe măsură însă ce trecea ziua, mi-am dat seama că nu menținuserăm aceeași direcție de mers și am început să verific direcția cu ajutorul busolei.

Timp de jumătate de oră am mers spre nord, apoi jumătate de oră spre sud. Nefiind încă sigur în acel moment care era planul fraților, m-am mulțumit să-i observ, pînă cînd a devenit evident că nu știau încotro să o apuce.

Am început să vorbesc cu ei și să le indic direcția în care ar fi trebuit să mergem, teoretic, arătîndu-le că rîul era în stînga. Am fost uimit să-i văd într-adevăr dezorientați. Urma să aflu motivul: în ultimele două zile fusese înnorat și nu putuseră stabili direcția cu ajutorul soarelui. Nu mai văzuseră niciodată o busolă, dar din acel moment am verificat dacă mergeam în direcția bună, care în primul an al expediției era nordul.

Totodată, incidentul m-a determinat să mă orientez mai des cu ajutorul instrumentelor. Acum, avînd o echipă competentă, neglijența nu avea nici o scuză și trebuia să preiau controlul și să știu mereu bine unde ne aflam în raport cu rîul, astfel încît, dacă se întîmpla ceva, să putem pleca repede. Am început să-mi dau seama că, atunci cînd ghizii spuneau încrezători: „Așezarea e în direcția asta!”, ei indicau cea mai bună aproximare, nu o certitudine, iar eu trebuia totuși să verific mereu poziția.

Asta m-a ajutat de fapt să-mi revin; fiind singura persoană din echipă care putea stabili direcția fără ajutorul soarelui, contribuția mea era esențială pentru a înainta.

Alți exploratori, aventurieri sau drumeți de orice fel ar putea fi surprinși că pînă în acest moment nu fusesem preocupat de orientare, dar tot ce pot spune în apărarea mea este că mersul pe jos devenise acum un mod de viață, mai degrabă decît o expediție. Mergeam pur și simplu, urmînd cît de cît rîul, iar perspectiva și abordarea mea se schimbaseră mult, din cauză că mă preocupau aspecte precum siguranța sau finanțele.

În Peru, zona riverană a fluviului Amazon – suprafețele împădurite influențate mult de apropierea rîului – are porțiuni dificile, cu vegetație deasă. Coronamentul pădurii era destul de jos; rămăseseră foarte puțin arbori înalți și bătrîni. Zonele dintre copaci erau pline de spini și mărăcini; era imposibil să-ți croiești drum altfel decît la propriu, cu maceta. Adesea, solul din pădure semăna cu albia incomplet secată a unui lac, iar rădăcinile și vițele se întindeau răsucite prin noroiul gros în care ne afundam. Localnicii se strecurau prin spațiile mici cu agilitatea unor pantere, în timp ce rucsacul meu se agăța de orice bucată de plantă care atîrna, scuturîndu-mi pămînt și

furnici pe ceafa murdară; rămîneam în urma grupului, tot mai frustrat.

Eram mult mai bine primiți în comunitățile asheninka decît în cele shipebo. Mitul lui *pela cara* era luat mai în serios de către băștinașii shipebo, iar atmosfera putea fi glacială și stînjenitoare. În schimb, indienii asheninka vedeau în sosirea noastră un pretext pentru o petrecere în cinstea revederii cu frații Dongo, care îi cunoșteau poate pe unii dintre ei, și se bucurau foarte mult să bea într-o seară rom din trestie-de-zahăr de producție proprie.

Totuși, recitindu-mi jurnalul, îmi dau seama că încă nu mă simțeam absolut confortabil.

Însemnare din jurnal, 26 septembrie 2008, Selva:

> M-am plictisit să fiu subiectul glumelor pe care fie nu le înțeleg, fie n-au nici un haz. Poate sînt doar prea obosit, dar jumătate din glume vizează nepriceperea mea la mersul prin junglă, iar cealaltă jumătate, uciderea mea. „Ai grijă de *gringo*”, îi spun ei lui Cho, „altfel îi tăiem capul”.
>
> Cho rîde, frații Dongo rîd și întreaga comunitate rîde. Toți, cu excepția mea. Nu prea mă bucură nimic deocamdată, în afară de mîncare și de faptul că mă simt curat după ce mă spăl.
>
> Îmi doresc foarte mult să vorbesc mai bine spaniola. Seara sînt prea extenuat ca să învăț sau să mă concentrez destul de mult ca să traduc. Mă las înconjurat de zgomotul vocilor, fără să fac efortul de a traduce, și ajung să înțeleg tot mai puțin.

De ceva timp mă întrebam dacă expediția mea era o dovadă de egoism. Oare îi deranjam inutil pe oamenii de aici, iar stresul rezultat ar fi putut fi evitat? Meditasem cu adevărat la efectul pe care îl aveam asupra oamenilor pe care îi întîlneam?

Populația indigenă din această zonă a Amazonului voia să progreseze. Își dorea electricitate, lanterne, televiziune prin satelit și telefoane mobile – fără excepție. Comunitățile prin care trecusem vor fi de nerecunoscut peste douăzeci de ani. Nu erau triburi care nu mai fuseseră contactate și care trebuiau lăsate să-și ducă viața în izolare – erau mai degrabă triburi cu care se comunicase ineficient, iar bîrfele și zvonurile duseseră la ignoranță și frică inutilă.

Am ajuns la concluzia că expediția mea era un lucru pozitiv pentru aceste comunități, fie că erau sau nu deranjate inițial. Deși astfel de așezări trebuiau să-și ducă viața într-o stare de alertă maximă pentru a-și apăra pămînturile, ignoranța față de lumea exterioară nu este niciodată bună. Nu toți albii sînt la fel și, cu toate că admiram spiritul defensiv al indigenilor, era bine că întîlniseră un *gringo* care nu voia să le fure pămîntul, pădurea, copiii sau organele. Era bine că întîlniseră unul care le zîmbea stupid și le făcea cu mîna – și cumpăra făină de yucca și zahăr de la magazinul comunității.

În această etapă depășisem din nou planificarea inițială, iar acum anticipam că expediția va dura încă doi ani. Pucallpa, marele oraș din junglă, marca încheierea unui sfert din călătorie și era un reper la care de cîteva luni speram să ajung. Pe 28 septembrie se împliniseră șase luni și două zile de cînd pornisem la drum, dar mai aveam încă trei zile pînă la Pucallpa. Mark Barrowcliffe, un jurnalist britanic, avea să vină și să ne însoțească, deoarece urma să scrie un articol pentru

The Guardian. Cum Mark nu știa deloc spaniola, venea împreună cu Marlene de la Lima, iar eu aveam să-i ies înainte cu barca. După ce îl luam, urma să ne întoarcem cu toții cu barca, pentru a relua mersul pe jos din punctul unde rămăseserăm.

Întreaga experiență mi-a prins bine. Faptul că navigam pe rîu mi-a permis să mă concentrez asupra unor lucruri aflate la o distanță mai mare de 20 de metri, iar ideea de a petrece o noapte în pat era de-a dreptul divină. Îmi doream cu disperare o cameră cu aer condiționat, un mic confort suplimentar care mi-ar fi garantat o noapte de somn adînc, dar, avîndu-i cu mine pe frații asheninka și pe Cho, nu-mi puteam permite să cheltuiesc atît de mult.

A fost minunat s-o revăd pe Marlene. E o femeie frumoasă, nu foarte tipic peruană și destul de neconvențională; rîde și înjură ca un soldat. Mark era oarecum emoționat la început, cred, iar eu eram la fel de neliniștit în privința sosirii lui. Cred că ne-am simțit reciproc nervozitatea, iar la cîteva minute după ce sosise îi povesteam deja despre amenințarea *pela cara* și despre momentele groaznice prin care trecusem.

El avea soție și o fetiță născută de curînd și se întreba foarte serios dacă dădea dovadă de responsabilitate însoțindu-mă prin aceste zone. Am simțit că era de datoria mea să-i spun că trebuia să accepte faptul că mergea pe riscul lui, că triburile erau imprevizibile și că se putea întîmpla orice. Asta nu prea l-a ajutat.

Marlene era destul de curajoasă ca să vină cu noi. Complet nepregătită, a făcut față unei zile întregi de mers pe poteci șerpuite, alunecoase, și a căzut de multe ori înainte să plece cu barca.

Mark ne-a însoțit timp de trei zile, iar la sfîrșit s-a bucurat că pleacă. Pentru el, jungla a fost un botez al focului. Mie mi-a plăcut foarte mult să am un tovarăș britanic cu care să pot vorbi despre sport, educație, televiziune și alte subiecte britanice. Eram foarte diferiți, dar ne simțeam bine împreună, iar Mark m-a ajutat să-mi dau seama cît de mult progresasem. Văzîndu-l cum face primii pași în junglă, m-am simțit ca un profesionist absolut. Am avut grijă de el timp de trei zile și am uitat să-mi fac griji pentru mine. Exact de asta aveam nevoie; mi-am dat seama că între timp devenisem destul de eficient în ceea ce făceam. Am privit jungla prin ochii lui Mark și am înțeles că, în comparație cu el, mă simțeam mai confortabil și mai în largul meu printre copaci.

În ultima zi, Mark a privit rîul tumultuos și a rîs: „Timp de o clipă chinuitoare, am crezut că va trebui să-l traversăm!”. Am zîmbit și el a înțeles imediat că trebuia într-adevăr să-l trecem. Ne țineam unul de altul, cu fața în susul rîului, și am trecut pe celălalt mal, cu forța apei amenințînd mereu să ne răstoarne.

Nu cred că Mark s-a relaxat vreodată cu adevărat. Oamenii și jungla păreau să-l irite; îl înțelegeam, în acest univers străin. Cînd am dat mîna la despărțire, Mark mi-a mulțumit; sper că a avut o experiență satisfăcătoare. Nu știu dacă și-a dat seama cît de mult m-a ajutat sub aspect psihologic și cît îi eram de recunoscător pentru vizită. Totodată, eu și Cho aveam acum pantaloni lungi și pantaloni scurți noi, deoarece Mark ne lăsase hainele primite gratis de la firmele de echipament de drumeție. I-am făcut cu mîna în timp ce se îndepărta; acum arătam amîndoi ca doi cercetași puși la patru ace.

Costul închirierii bărcilor care l-au adus și l-au dus pe Mark, al hotelurilor, al biletelor de avion pentru Marlene și al

mîncărurilor mai scumpe din oraș ne ușurase bugetul cu aproape 1.000 de lire în doar cîteva zile. Prin urmare, după ce am ajuns la Pucallpa așa cum trebuia, pe jos, de data asta, am traversat repede orașul fără să privim în urmă. Trebuia să ajungem într-o locație ieftină.

Cît mergeam, fiecare dintre noi trebuia să-și care propriul echipament și o parte din echipamentul de grup. Oalele, bărcile gonflabile, laptopurile, telefonul cu conexiune prin satelit, racheta de semnalizare în caz de urgență, camerele de filmat, rezerva de benzi video, bateriile etc., toate erau împărțite într-un mod pe care îl consideram just. Andreas și Alfonso au spus că ne vor însoți încă vreo șapte sau zece zile, pînă la orașul Contamana, de unde aveau să se întoarcă.

Pe 20 octombrie am observat în față ceva de un roșu și galben foarte strălucitor și am crezut că ajungem la o tabără forestieră de pe rîu. Apropiindu-ne, ne-am dat seama că erau de fapt culorile a două elicoptere parcate pe un heliport, iar tabăra era mult prea mică pentru una de muncitori forestieri. Ne-am apropiat vîslind, am zîmbit și le-am făcut cu mîna din bărcile gonflabile. Muncitorii păreau să fie străini, poate argentinieni, și erau uimiți să vadă două bărci de cauciuc din care le făceau cu mîna un englez, un afro-peruan și doi indieni asheninka.

Administratorul francez al taberei ne-a întîmpinat călduros și ne-a explicat că efectuau studii seismice, încercînd să găsească petrol. Nu găsiseră deloc, iar tabăra avea să fie desființată în următoarele cîteva săptămîni. Am încercat să-mi amintesc o brumă de franceză din cei șapte ani în care o studiasem la școală, dar nu mi-am amintit nici măcar un salut, așa că am vorbit în spaniolă. Francezul era amabil, dar nu-l

interesam prea mult; ne-a spus că putem sta în cortul muncitorilor, aflat în spatele taberei.

Deși era singura structură din tabără fără aer condiționat, pentru noi era un lux. Ne-au făcut un scurt instructaj de siguranță (nu-mi venea să cred că eram tot în Peru) și ne-au arătat dușurile cu apă caldă și toaletele cu apă curentă care ne stăteau la dispoziție. Impactul banilor era fenomenal – transformau jungla încîlcită într-o tabără sterilă; oamenii stăteau în lux, aveau sală de sport, bar și restaurant. Ni s-au oferit platouri uriașe cu pui prăjit, orez și roșii și ne-am alimentat toate echipamentele la generatorul lor care funcționa non-stop.

După un mic dejun copios, am fost nevoiți să ne strecurăm prin grădinile oamenilor, continuînd să mergem pe același mal al rîului, iar în curînd am ajuns la o așezare shipebo numită Holandia. Holandia părea părăsită, așa că am trecut prin ea și am dat de satul San Juan, unde niște bărbați înarmați cu puști ne-au întîmpinat, ne-au arestat și ne-au escortat înapoi la Holandia.

Șeful poliției din Holandia era foarte bătrîn; niciodată nu mi-a fost mai antipatic cineva abia cunoscut, cu excepția unui australian nebun, un jucător profesionist de golf cu care se întîlnea sora mea. Mi-a spus că dispăruse un bărbat și că eram suspecți de crimă. Desigur, era prea ridicol ca să-l luăm în serios, așa că nu l-am luat.

În jurnalul meu îl numesc pe bătrîn „dl Idiot” și ar fi păcat să nu-i păstrez acest nume absolut adecvat. Dl Idiot voia să ne găsească toate chichițele posibile și se credea foarte deștept. M-a înștiințat că pașaportul meu nu era valabil, deoarece nu era semnat de regină. Mi-a spus că trebuia să dovedesc că Mark

Barrowcliffe se întorsese în Anglia și nu se ascundea în tufișurile din preajmă (numele lui Mark figura încă în permisele noastre).

După ce m-a interogat doar pe mine două ore, a spus că vrea să-i prezint fiecare element al echipamentului din rucsacul meu. Recunosc, îmi cam pierdeam răbdarea, așa că i-am spus să-l întrebe pe șeful satului San Juan, care stătea lîngă el, avînd în mînă inventarul complet pe care îl făcuserăm împreună cu patru ore mai devreme, cînd fuseserăm arestați în satul lui.

Nu – trebuia să-mi golesc din nou rucsacul. Pe parcursul acestui proces chinuitor, dl Idiot răsfoia suspicios romanul comic *Lucky Dog* al lui Mark Barrowcliffe, de parcă în el s-ar fi putut afla relatarea detaliată a crimei noastre. Și-au notat și seria laptopului meu. Paza bună trece primejdia rea.

Nu s-au luat doar de mine. Dl Idiot a petrecut încă două ore cu Alfonso, apoi cu Andreas și, în cele din urmă, cu Cho. Din fericire, aveam o carte de citit. Întreaga zi a fost dedicată interogatoriilor cu privire la băștinașul shipebo dispărut, care probabil se îmbătase, se rătăcise și dormea pe undeva.

Din fericire, nu toți cei din Holandia erau la fel ca dl Idiot. Două familii s-au oferit să ne gătească și, datorită confuziei, am fost invitați la masă de două ori și am servit două cine copioase, la lumina lumînărilor.

În dimineața următoare, după ce fuseserăm închiși în postul de poliție (o colibă din lemn), a sosit adevăratul șef al poliției și am aflat că dl Idiot era doar un locțiitor. Bărbatul mai tînăr ne-a privit, a zîmbit, ne-a întrebat dacă vom vizita izvoarele termale din Contamana, ne-a urat drum bun și noroc. La final a stricat totuși impresia, spunînd că era obligatoriu să donăm 50 de soli

poliției din Holandia pentru repararea acoperișului postului de poliție – apoi eram liberi să plecăm.

Seara, bărbații stăteau de vorbă pe stradă cu fete care păreau foarte atente. Nu se cade să-i judec, dar fetele aveau abia treisprezece-paisprezece ani; nimeni din grupul nostru nu avea sub treizeci. Majoritatea fetelor mai mari de cincisprezece ani erau de obicei căsătorite și aveau copii, așa că eram singurul căruia situația i se părea ciudată. Orice bărbat care voia o fată necăsătorită, disponibilă alegea una de cel mult paisprezece ani.

Am plecat din Holandia a doua zi dimineață la ora 6, intenționînd să recuperăm timpul pierdut. Drumul pînă la Contamana era lin și am grăbit pasul pe poteci tot mai bune, care au dat în cele din urmă în drumuri pavate. La ora 19, pe întuneric, ne-am cazat într-un hotel din orașul bine dezvoltat. Nu era un oraș cu barăci din lemn; clădirile erau din beton și cărămidă, piața era plină de verdeață, cu flori îngrijite, și existau coșuri de gunoi care chiar erau folosite.

Alfonso și Andreas Dongo, credincioșii noștri frați asheninka, ne-au părăsit în acest punct. Au dormit bine, s-au spălat, și-au pus tricourile polo și pantalonii eleganți și s-au dat cu aftershave, pregătindu-se pentru călătoria de întoarcere. Acum se aflau atît de departe de casă, încît influența lor slăbea, deci era o decizie bună. Cînd m-am dus în camera lor să le dau banii cuveniți și să-mi iau rămas-bun m-am întristat că echipa se despărțea. Dincolo de stările mele de deprimare, fuseseră 47 de zile fenomenale și știu că nu am fi reușit să trecem prin comunitățile periculoase fără ajutorul lor. Ne-am strîns mîinile, iar frații s-au dus în oraș și au cumpărat pentru comunitatea lor

un motor nou-nouț pentru barcă. Am rămas cu senzația plăcută că îmi luam rămas-bun de la niște prieteni adevărați.

În seara aceea mi-am recitit jurnalul, începînd cu ziua în care îi întîlnisem pe Alfonso și pe Andreas.

> Cei de acum erau răi. Deși la început mi se părea ridicol că oamenii pot fi categorisiți atît de simplu, acum am început să procedez și eu așa. Îți dai seama după privirea lor că nu înțeleg sau nu vor să înțeleagă.
>
> Cine anume nu înțelesese?

8

Depresia

Gîndindu-mă acum, îmi dau seama că probabil îmi făceam atîtea griji pentru expediția în sine, încît exclusesem complet posibilitatea de a simți plăcere sau de a sta de vorbă relaxat. Ignoram majoritatea interacțiunilor și activităților care nu mă ajutau în mod direct să înaintez. Instinctul îmi spunea că nu aveam o perspectivă corectă; știam că sînt antisocial, însă continuam să stau retras.

În parte, stresul era cauzat de problemele financiare. Compania JBS Associates îmi acorda acum o sumă lunară de 1.000 de lire, dar aceasta acoperea doar jumătate din cheltuieli. Mai aveam 9.500 de lire pe cardul de credit, limita fiind de 10.000, și nu aveam cum să plătesc dobînda. Trebuia să continui să achit ipoteca în Anglia, iar chiriașa tocmai mă anunțase că se mută. Știam că jungla era pe alocuri uluitoare, deoarece foarte rar mă opream și mă uitam cu luare-aminte în jur. Dealurile acoperite de pădure se îngrămădeau unul în altul ca ouăle dintr-un ambalaj de carton, iar malurile abrupte alternau cu stînci acoperite de liane care se înălțau deasupra unor mici pîraie. Nimeni nu mergea pe jos pe-aici, pentru că vegetația era foarte deasă, iar fără o macetă era aproape imposibil să

înaintezi. Deseori ocoleam obstacole naturale, cum ar fi mlaștini imposibil de traversat, străduindu-ne să înaintăm, însă trași înapoi de rucsacurile grele ca plumbul.

Cho a găsit curînd un nou ghid shipebo, Pablo, un alt tip cu figură prietenoasă, pe care l-am simpatizat de la bun început. I-am oferit un avans de 150 de soli, pentru că altfel nu ne-ar fi însoțit. Problema era că bărbații trebuiau întotdeauna să le lase femeilor suficienți bani ca să aibă cu ce trăi cît timp ei erau plecați. Îi înțelegeam.

Eu, Pablo și Cho mergeam prin cea mai mlăștinoasă pădure prin care trecuserăm pînă atunci. Deoarece mă alesesem cu o afecțiune („picior de tranșee”) din cauza perechii inițiale de cizme pentru junglă, preferasem ceea ce purtau băștinașii asheninka: pantofi ușor sport. Era o soluție temporară, pînă cînd firma Altberg avea să-mi facă niște cizme noi care să se usuce mai bine. Acum gleznele îmi erau expuse și aveam impresia că merg dezbrăcat prin junglă. Absența protecției la nivelul gleznelor mă făcea vulnerabil la entorse, înțepături de spini, zgîrieturi și, cel mai important, șerpi. Pe de altă parte, pantofii sport erau atît de subțiri și de simpli, încît puteam merge prin mlaștini fără ca umezeala să-mi afecteze picioarele.

În adîncul junglei, șerpii erau mai peste tot. Dacă mergi pe potecile din junglă, riscul poate fi evitat. Dacă îți croiești drum prin vegetația deasă, știind că majoritatea sînt semiarboricoli (trăiesc în copaci), riscul este mult mai mare. Asemenea tuturor animalelor, nu ne-ar fi atacat fără motiv, deoarece eram prea mari ca să ne mănînce, dar șansele să deranjăm vreunul și să-l speriem erau mai mari ca oricînd. Tot mai des, cînd treceam pe lîngă șerpi-cu-clopoței aflați pe sol, sugeram mai degrabă să-i ocolim decît să-i ucidem, după obiceiul localnicilor. Adesea ne

aflam în zone prin care nimeni nu s-ar mai fi aventurat acum să meargă, așa încît șansele ca cineva să ne urmărească și să fie mușcat erau foarte mici. Șerpii puteau fi lăsați să trăiască.

În fiecare zi petrecută în junglă aveam o rutină strictă de îngrijire a picioarelor. Dimineața le ungeam cu vaselină, înainte să-mi pun ciorapii, apoi îmi luam șosetele curate (dar umede) purtate cu o zi înainte și spălate în rîu. Apoi, la sfîrșitul zilei, mă spălam pe picioare și îmi spălam ciorapii înainte de cină, dădeam cu talc, iar seara purtam sandale sau saboți Crocs, care îmi lăsau picioarele să respire și să se usuce.

Această metodă a funcționat perfect pe parcursul întregii expediții, cu excepția perioadei în care am purtat prima pereche de cizme Altberg, care erau prea groase și ale căror „valve” de drenare se blocau din cauza noroiului. La perechea de cizme pe care am solicitat-o ulterior, valvele au fost înlocuite cu orificii simple, care aveau avantajul că realizau un foarte bun drenaj, dar dezavantajul că permiteau să se adune nisip din albia rîului. Așa încît aceste cizme trebuiau spălate regulat, dacă zona era nisipoasă și traversam multe rîuri. Dacă nu respectam aceste proceduri, picioarele mi se înroșeau și deveneau sensibile, miroseau urît și apăreau infecții.

Abia în acest moment am estimat că îi pot spune fără probleme lui Cho că nu sînt o persoană religioasă. Nu mințisem înainte, dar evitasem afirmațiile directe. A primit bine vestea și mi-am dat seama că o considera o provocare de a mă converti pe durata expediției. Pablo se întorsese acasă, să-și protejeze fiica de atenția nedorită pe care i-o acorda un bărbat din sat. Aflase vestea prin stația radio și fusese înlocuit de Jorge.

Jorge era foarte diferit de toți localnicii pe care îi angajasem pînă atunci. Nu era băștinaș, ci mai degrabă peruan colonist de

origine spaniolă. Era puțin mai în vîrstă decît ceilalți, avea în jur de cincizeci de ani, o burtă enormă și se comporta calm și relaxat, ca un unchi preferat.

Pe 9 noiembrie ni s-a alăturat și Raul, un localnic de aceeași vîrstă cu Jorge, foarte slab, dar puternic și musculos. Îmi făceam griji legate de bani și nu simțeam că dețin controlul financiar. Angajasem un bărbat care nu știa încotro mergem, fapt care m-a enervat, deoarece îmi arăta clar că îmi iroseam banii. Raul pretinsese că știa potecile, așa că am pornit la drum tuspatru. Cînd am început să greșim direcția și să ne învîrtim în cerc, m-am supărat și i-am arătat clar lui Raul că nu eram impresionat.

Într-un sat numit Nueva Delicia, în timp ce mîncam toți patru orez lipicios și carne de rozător, am decis să abordez subiectul ghizilor.

— Trebuie să găsim alt ghid mîine-dimineață, am anunțat eu.

Toți au privit în pămînt și au continuat să-și umple gurile cu mîncare.

— Trebuie să găsim pe cineva care cunoaște potecile, ca să nu mergem în cerc toată ziua, am continuat eu.

Credeam că Cho și Jorge sînt de acord cu mine, dar era clar că îl simpatizau pe Raul, care nu spunea nimic.

Cho a îndrăznit să întrebe:

— Ce se va întîmpla cu Raul?

— Va pleca acasă, am spus eu. Și-a primit banii pentru ziua de azi.

Îmi dădeam seama prea bine că vorbeam despre Raul la persoana a treia, în prezența lui.

— E în regulă, Raul? l-am întrebat.

— *Sí*, a spus el.

În seara aceea am terminat de citit *Hoțul de cărți*, o poveste extraordinară despre curaj, petrecută la München în 1942. Plîngeam în hamac – cartea îmi adusese aminte de toți oamenii pe care îi iubeam, de ceea ce conta cu adevărat în viață și de ceea ce nu conta. Expediția mea părea absolut banală în comparație cu suferințele din timpul războiului și mi-am dat seama că trebuia să-mi amintesc mereu să mă relaxez și să mă gîndesc la ceilalți, în loc să mă izolez într-o hotărîre neclintită, subiectivă.

Am dormit bine cu ajutorul diazepamului ieftin pe care mă bazam acum pentru a-mi alunga din minte grijile financiare și pentru a reuși să mă odihnesc cît de cît noaptea.

La micul dejun pe care l-am luat în Nueva Delicia, de pe grinzile de deasupra a căzut pe masă un șobolan și ne-a făcut pe toți să rîdem, dar eram cumva stînjeniți. Raul nu era mulțumit că renunțasem la serviciile lui, dar, în loc s-o recunoască, a început să-mi spună tot ce știa despre traseul care urma și pe care aveam să-l parcurgem fără el. Cu cît vorbea mai mult, cu atît îmi dădeam seama că știe multe. Priveam harta, îngîndurat.

— Cho, crezi că am luat o decizie bună trimițîndu-l pe Raul acasă?

— Tu ești șeful, a spus el.

— Dar ți-am cerut părerea, Cho.

— Bine, a început Cho. Cred că ești prea nerăbdător. Cred că expediția cere timp și că trebuie să te relaxezi, iar cînd o potecă lasă loc unei porțiuni acoperite de mărăcini și spini timp de două ore, trebuie să inspiri adînc, să zîmbești și să accepți că asta face parte din aventură.

În tot acest timp, Raul și Jorge ascultau, și toți, inclusiv eu, știau că Cho avea dreptate și că mă pusese la punct. M-am simțit destul de umilit și m-am întors spre Raul.

— Îmi pare rău, Raul. Am fost prea dur cu tine ieri. Dacă îți face plăcere, aș vrea să ne însoțești.

Raul nu a spus nimic, dar îmi dădeam seama că acceptase scuzele și că avea să rămînă.

Cumva, revelația faptului că nu avusesem dreptate și onestitatea ulterioară păreau să fi schimbat lucrurile în bine. Am avut spor la mers, iar în însemnarea din jurnal din seara următoare am făcut comentarii cu privire la faptul că aveam șanse să devenim o altă echipă minunată de patru, ca aceea din care făcuseră parte frații Dongo. Cînd poposeam, fumam împreună țigări ieftine, iar ei mă învățau să înjur în spaniolă. Am început să rîdem și era evident că mă simțeam tot mai mult un membru al echipei.

În ziua următoare am trecut printr-o așezare colonială. Acum erau tot mai puține comunități indigene, iar primirile de care aveam parte erau tot mai călduroase. Uneori auzeam strigîndu-se „*pela cara!*”, dar acum părea mai degrabă o glumă. Era vremea prînzului, iar Jorge, care nu ezita să identifice șansele de a lua o masă pe cinste, a sugerat să ne oprim. A apărut o fată de optsprezece ani – cea mai frumoasă făptură pe care o văzusem de cînd venisem în Peru – și inima îmi bătea cu putere în timp ce ne servea cu orez, fasole și banane. Se numea Sonia și m-a întrebat dacă aș mai putea rămîne cîteva zile. I-am explicat de ce nu puteam; cînd am plecat din sat, cei trei tovarăși făceau haz pe seama mea, dar pasul mi se iuțise.

Multe dintre comunitățile prin care treceam aveau încă probleme cu alcoolul și mă întristează să spun că în majoritatea

așezărilor găseai mereu cîțiva oameni beți turtă în miezul zilei, cu mintea făcută praf. Nici nu cîntau, nici nu erau agresivi; pur și simplu erau atît de beți, încît păreau nebuni, duși pe altă lume. Oamenii aveau încă o înfățișare foarte indigenă. Deși vorbeau cu toții spaniola, cei de aici se amestecaseră în mică măsură direct cu spaniolii puri, avînd prin urmare o toleranță mică la alcool, la fel ca triburile amerindiene.

Ordinea în care mergeam era adesea următoarea: Raul, eu, Jorge, iar Cho încheia șirul. Raul purta doar un rucsac ușor de tură și îi plăcea să croiască drum cu maceta. Eu mă orientam cu busola imediat în spatele lui, iar Cho și Jorge veneau la urmă. Pe o potecă dintre două comunități, Cho ne-a strigat să ne oprim. „*Mira!*”, a exclamat el. „Priviți!”

Încercam să mă concentrez asupra a ceea ce ne arăta în desiș și am observat prezența rău-prevestitoare a unui șarpe-cu-clopoței, încolăcit, gata de atac. Șarpele se afla pe jumătate pe potecă, așa că Raul, Jorge și cu mine pășiserăm cu toții la cîțiva centimetri de el; acum era foarte agitat. Se spune că prima persoană trezește șarpele, a doua îl enervează, iar a treia este mușcată. Cho era al patrulea și îl observase mișcîndu-se, cînd șarpele s-a încolăcit, gata să atace în defensivă.

Mușcătura unui astfel de șarpe poate fi foarte gravă. Denumirea este folosită pentru multe specii de vipere din genul *Bothrops*. Veninul lor este predominant hemotoxic și provoacă moartea celulelor, hemoragii masive și necroză. O mușcătură din plin ar însemna moartea, din cauză că toate organele și celulele ar fi afectate și ar ceda. Victimei i-ar sîngera foliculii capilari, ochii, urechile, nasul și unghiile, apoi ar avea o moarte cumplită.

Deoarece se afla pe potecă și ar fi putut ataca oricînd un sătean aflat în trecere, Raul a ucis șarpele fără a sta prea mult pe gînduri, lovindu-l puternic în cap cu un băț lung. Deși susțin conservarea speciilor, am fost de acord că în situația respectivă trebuia procedat astfel.

În satul următor – simțindu-mă acum destul de vulnerabil cu pantofii sport ușori – am adoptat încălțămintea folosită de Raul și de Jorge; mi-am cumpărat cizme de cauciuc și șosete lungi. Combinația aceasta mi-a plăcut imediat; mă încînta ușurința cu care îmi puteam goli cizmele de apă după ce traversam ape. Noaptea le așezam cu talpa în sus, pe niște bețe, iar dimineața erau complet uscate și le încălțam ușor, cu plăcere, spre deosebire de pantofii uzi sau de cizmele cu șireturi pline de nisip și noroi. Singurul dezavantaj era că atunci cînd mergeam prin apă murdară îmi intrau țepi și spini, care pătrundeau prin partea de sus și trebuiau scoși cît mai repede, cînd ajungeam din nou pe teren uscat. Nu era mare lucru, fiindcă cizmele se scoteau ușor, le clăteam cu apă și le încălțam iar, dar nu era un sistem perfect.

Viața alături de Cho, Raul și Jorge a intrat în rutină, pe măsură ce zilele se adunau și săptămînile treceau. Ne trezeam odată cu ivirea zorilor, la 5.30, fără să fie nevoie să pun alarma să sune. Hamacul meu, care fusese incomod și inconfortabil toată noaptea, devenea brusc cel mai îmbietor și mai primitor culcuș cînd mă gîndeam la hainele ude cu care urma să mă îmbrac.

După ce puneam picioarele pe pămînt treceam pe pilot automat. Totul urma același tipar, zi după zi. Deși tricoul, pantalonii și șosetele fuseseră spălate de mînă în rîu cu o seară înainte, erau ude și inevitabil încă aveau nisip pe ele. Din cauza

umidității, nimic nu se usca complet, deci trebuia să le îmbrac așa cum erau. Desigur, după ce le luam pe mine, era bine. În scurt timp începeam oricum să transpir, așa încît hainele nu se uscau de fapt niciodată. Mai tîrziu pe parcursul expediției, Cho și cu mine am elaborat un sistem de sfori deasupra focului, ca să ne uscăm hainele în fiecare seară.

În sate mîncam adesea la micul dejun o supă din testicule de cocoș și găini bătrîne. Era suficient de hrănitoare – deși puțin fadă și monotonă. De obicei ghizii vorbeau între ei, în timp ce creierul meu avea nevoie de ceva timp pentru a se dezmorți.

Îmi tratam infecțiile de la picioare și luam antibiotice, ca să nu se transforme în ulcere tropicale. Mă ungeam cu vaselină, îmi puneam șosetele lungi, apoi încălțam cizmele negre.

Adesea, în satele de aici nu existau zone prestabilite pentru defecat. Oamenii se duc pur și simplu puțin mai încolo în junglă și își fac nevoile. Procedura era atît dezorganizată, cît și destul de neigienică; și, deși existau destule insecte și viermi care să descompună ceva fecale, chiar și ale unei familii întregi, cum întregul sat nu dispunea de nici un fel de toalete, situația devenea urît mirositoare și mizerabilă.

Stările mele sufletești variau ca la o persoană deprimată. Poate că așa și eram. Entuziasmul total la vederea unui saki cu barbă, o maimuță cu o înfățișare deosebită, era urmat imediat de frustrarea că trebuia să ne întoarcem patru kilometri din cauză că dăduserăm peste o mlaștină care nu putea fi traversată cu bărcile, deoarece erau prea mulți copaci țepoși. Plin de zgîrieturi, pișcături de furnici și rosături cauzate de rucsac, aș fi putut deveni de-a dreptul fericit dacă m-aș fi dezbrăcat și aș fi făcut o baie. Desigur, totul era relativ, dar aș fi putut avea senzația de curățenie dacă m-aș fi spălat în apele

neclintite, maro și pline de bălării și ierburi ale lacului în formă de potcoavă.

După ce mi-a crescut optimismul datorită unor mesaje pozitive, am făcut greșeala să încerc să-mi ridic moralul prin intermediul blogurilor. Nu puteam pune nici o bază pe această modalitate de înveselire, iar așteptarea permanentă a unor mesaje frumoase era o soluție groaznică dacă voiam să am o atitudine pozitivă constantă. Uneori nu primeam nici un mesaj, alteori erau unele iritate și negative, care mă etichetau drept iresponsabil sau chiar mai rău.

Pe parcursul întregii expediții, muzica era o modalitate fantastică de a evada. Am avut vreo șapte MP3-playere, dintre care nici unul nu a durat mult. Singura problemă legată de muzică era că, după o zi întreagă în care creierul îmi funcționa la jumătate din capacitate, făcînd față monotoniei și plictiselii, activam acest stimul și mă entuziasmam atît de mult în hamac, încît din nou nu puteam să dorm. Ascultam ore în șir sunetele civilizației sau ale normalității, în concepția mea, și ale lumii occidentale.

Însemnare din jurnal, 13 noiembrie 2008, San Ramón:

> Îngrijorarea nu mă ajută deloc să mă simt mai bine. Nu mai există deloc plaje pe lîngă rîuri, iar potecile sînt pline de noroi sau inundate. În curînd va trebui să mă îndepărtez mai mult de rîu, ca să găsesc pămînt solid pe care să pot merge.
>
> Raul e foarte îngrijorat de *trampas* (capcane). Am intrat într-o zonă în care metoda locală de vînătoare o reprezintă puștile declanșate de sîrme-capcană, de-a lungul potecilor înguste. Animalele vizate sînt rozătoarele mari, paca sau

aguti, iar de la mică distanță țevile puștilor primitive fac găuri uriașe în corpul lor. Sînt montate la aproximativ 15 centimetri de sol; dacă ne-am împiedica de una, ne-ar zdrobi glezna și nimeni nu pare să știe locurile în care au fost puse. Avem toate șansele să intrăm într-o zonă plină cu astfel de capcane, care sînt ca niște mine antipersonal. Mersul în fruntea șirului a devenit o îndeletnicire nu foarte populară.

Însemnare din jurnal, 17 noiembrie 2008, Puerto Vermudes:

A trebuit să opresc grupul la ora 14, pentru că eram foarte obosit. Parcă aveam picioarele de gelatină și aproape plîngeam de oboseală. E ciudat, mi-am petrecut o mare parte din viața de adult în străinătate, dar mereu am făcut parte dintr-un grup de occidentali. Armata, expedițiile și proiectele în domeniul consultanței de risc nu m-au pus niciodată în situația de a fi singur o perioadă mai lungă. Pentru prima oară sînt complet integrat într-o țară, printre oamenii săi. Au trecut patru luni și jumătate de cînd a plecat Luke, iar de atunci am vorbit de cîteva ori seara cu Emily și atît. [Evident, în acel moment uitasem de vizita lui Mark Barrowcliffe.]
Ar trebui să-i ascult pe ceilalți și să încerc să interacționez mai mult, dar sînt atît de obosit, încît nu fac progrese cu spaniola. Pur și simplu ignor zgomotul conversațiilor, mă deconectez de la ele.

Privind retrospectiv, un asemenea comportament este greu de explicat. De ce nu găseam energia suplimentară ca să fac efortul să interacționez mai mult, să învăț mai multe cuvinte în

fiecare zi? Am mai consemnat în jurnal că șeful satului Puerto Vermudes se numea Juan Rojas, că era amabil și că ne oferise *caimitos*, niște fructe dulci, alunecoase, rotunde și verzi care îți făceau buzele să se lipească dacă nu știai să le mănînci. Am mai notat că avea cinci copii, cei mai siguri pe ei și mai politicoși pe care îi văzusem vreodată, și că unul se oferise să ne fie călăuză pe cei patru kilometri care ne despărțeau de următorul sat și ne dăruise toate fructele de mango pe care le avea în ghiozdan. Avea șase ani. Deborda de bunătate și generozitate, dar nu mă puteam concentra asupra acestui aspect pozitiv. Mă blocasem (din cauza propriei mele încăpățînări și perseverențe) într-un loc în care nu voiam să mă aflu, astfel că eram încă foarte deprimat.

> Jorge, călăuza mea grasă care mă însoțește de o săptămînă, are cincizeci de ani și se bucură de plimbare. Cred că mă consideră mai puțin inteligent și mai puțin capabil decît sînt. Știu că spaniola mea elementară nu mă face să par prea isteț, dar recent m-a întrebat ce grad aveam în armată. A fost uimit cînd i-am răspuns „Căpitan”. „Dar nu în infanterie?”, m-a întrebat el. „Ba da”, am spus eu, „căpitan de infanterie”.

Știam că nu mai eram decît umbra a ceea ce fusesem, așa că reacția lui Jorge nu m-a surprins prea mult.

Însemnare din jurnal, 19 noiembrie 2008, San Roque:

> Astăzi am avut o amplă dispută cu Cho pe tema religiei. Am evitat mereu acest subiect, deoarece știam că nu vom fi de acord și am nevoie de el ca ghid. Nu cred că îl afectează faptul că nu sînt o persoană religioasă. Nu cred că asta se va

schimba, dar este interesant că el e convins că voi ajunge în iad din cauză că nu cred în Dumnezeu. I-am explicat că, în opinia mea, religia este o modalitate inteligentă de a-i controla pe oameni, elaborată cu secole în urmă, și că nu mai e necesară. Inspirîndu-mă de la un comic britanic, Eddie Izzard, l-am rugat să-mi explice cum au apărut dinozaurii.
E aproape 12.30 și trebuie să dorm. Totul va fi bine.

Pe 20 noiembrie ne apropiam tot mai mult de orașul Iquitos, aflat în mijlocul junglei, unde voiam să petrecem Crăciunul. Mai aveam de parcurs 300 de kilometri și am decis să traversăm de la vîrful unei meandre la alta. Dacă mergeam drept, aveam de parcurs 7 kilometri, iar dacă mergeam de-a lungul rîului am fi parcurs 24. Am pornit la drum, cu Raul în față. El a mers în fruntea șirului întreaga zi, cărînd doar un mic rucsac de tură. Cho, Jorge și cu mine am mers pe rînd în spatele lui, lărgind încă puțin poteca, astfel încît să încapă rucsacurile și pîntecul lui Jorge.

Am pornit pe la 7, iar în prima oră am avut, ca întotdeauna, un aer răcoros și proaspăt – sau mai răcoros și mai proaspăt. În jurul orei 8 transpiram și se adunaseră nori întregi de țînțari. Cel mai rău era să fii al treilea sau al patrulea în șir. Nori de țînțari coborau asupra noastră și ne pișcau mereu. Numărul pișcăturilor era absurd. Spray-ul Deet (împotriva țînțarilor) era prea valoros ca să-l folosim tot timpul (transpiram și se ducea prea repede de pe piele); îl păstram pentru pauzele în care mîncam și voiam să mai scăpăm de bîzîitul enervant din urechi. Prin urmare, cînd mergeam și cînd stăteam în picioare și așteptam, ceea ce se întîmpla des, pentru că ne croiam potecă prin desiș, eram mereu atacați.

La un moment dat aveam cîte cinci țînțari pe fiecare mînă și nu îi puteam vedea pe cei care mă pișcau de frunte și de ceafă. Am estimat atunci, moderat, că eram pișcat cam de zece ori pe minut. Înmulțind cu durata de opt ore a unei zile de mers, rezultă 4.800 de pișcături pe zi, 33.600 pe săptămînă și numărul enorm de 145.600 de pișcături pe lună. Adesea nu erau foarte puternice, așa că aș estima numărul total de pișcături de pe parcursul întregii expediții undeva în jur de 200.000; se explică astfel de ce corpurile noastre nu mai reacționau la înțepături.

„Exploratorii" din fotolii din întreaga lume au aruncat probabil cartea, strigînd frustrați: „De ce n-au folosit o mască de protecție împotriva țînțarilor?" sau „De ce nu purtau mănuși?". Le-am avut și pe una, și pe celelalte și nu le-am folosit niciodată, în parte pentru că eram singurul care avea și nu voiam să par un *gringo* îngîmfat cu echipamentul său luxos și în parte pentru că păreau o modalitate foarte nelalocul ei de a gestiona situația. Bărbații care mă însoțeau erau duri și obișnuiți cu jungla, deci pentru mine era important să fiu la fel. Așa cum eram mulțumit că scăpasem de cămașa mea ridicolă de expediție impregnată cu permethrin și purtam cu satisfacție cizmele de cauciuc cumpărate în zonă, mă bucuram și că trăiam experiența amazoniană asemenea localnicilor, fără accesoriile ostentative ale albilor. Mă mîndream că parcurg drumul așa cum ar face-o oamenii din partea locului.

Ca să-l mențin pe Raul pe direcția bună cînd croia poteca cu maceta, trebuia să asigur un echilibru atent: pe de o parte să-i dau suficientă libertate să-și aleagă „zona cu rezistență minimă" în desișul încîlcit, iar pe de altă parte să-l îndrum cît de cît. Adesea eram nevoit să risc să-i rănesc mîndria legată de

„busola lui interioară”, reorientîndu-l și indicîndu-i direcția în care trebuia să ne îndreptăm.

În acest moment, inundațiile începuseră să mă îngrijoreze. Lacurile nu ne făceau probleme, doar ne întîrziau, deoarece puteam să umflăm bărcile și să le traversăm vîslind. Mlaștinile cu vegetație deasă erau mai dificile, pentru că bărcile se puteau sparge, așa că de multe ori trebuia să construim poduri plutitoare din crengi de palmieri și din plante ca să traversăm cu oarecare greutate întinderile mari de apă adîncă acoperită cu vegetație.

Îmi dădeam seama acum că înaintarea de-a lungul rîului în perioada inundațiilor era mult mai simplă în teorie decît în practică. Pădurea era inundată ici-colo, imprevizibil, iar hărțile peruane pe care le foloseam erau vechi de patruzeci de ani. Pădurea inundată era cel mai încîlcit mediu imaginabil. Lianele și rădăcinile creau în fața noastră un păienjeniș de lemne contorsionate pe care mișunau tot felul de furnici pișcătoare. Ne strecuram peste rădăcinile înalte și pe sub crengile joase, umplîndu-ne de zgîrieturi, de spini și de tăieturi într-un ritm alarmant.

Aveam bășici pe partea exterioară a ambelor picioare, cauzate de cizmele din cauciuc, care îmi erau puțin mici, iar pentru că stăteam în cea mai mare parte a zilei în apa murdară, terminasem un tratament cu antibiotice și infecțiile nu se diminuaseră deloc.

Așadar la ora 17, pe 20 noiembrie, am ajuns la concluzia că nu vom termina traversarea de 7 kilometri și am ridicat tabăra în grabă. Mai aveam doar cîte jumătate de litru de apă și, fără nici un izvor în apropiere, ne-am retras iute sub plasele de țînțari, fără să facem focul, ca să ne mîncăm rațiile individuale

de jumătate de conservă de ton, o mînă de făină de yucca și niște zahăr. Eu le-am amestecat pe toate cu puțină apă prețioasă și am regretat de la prima îmbucătură dulceagă cu iz de pește.

În dimineața următoare am strîns tabăra devreme și peste o oră am văzut deschizîndu-se în fața noastră o fereastră în vegetație. Lumina ajungea acum pînă la noi, iar cînd am ieșit de sub copaci ne așteptam să vedem semne de viață pe rîu. Acesta își schimbase însă cursul și ajunsesem la un lac în formă de potcoavă, secat.

După ce am mers puțin de-a lungul lui am întîlnit doi localnici care au rîs de greșeala noastră și ne-au spus că rîul se afla acum la o distanță de 4 kilometri. Aveau un mic ogor cultivat și o colibă și ne-au invitat să mîncăm supă de pui și banane plantain. După terciul dezgustător din seara anterioară, cina a fost foarte bine-venită; am mîncat cîte o farfurie plină și ne-am astîmpărat setea din rezerva lor de apă de ploaie, apoi am pornit din nou la drum.

În două ore am ajuns la Tahuantinsuyo, un sătuc cu teren de fotbal și un magazin. O femeie amabilă ne-a gătit coaste de porc și am uitat de disconfortul din ziua precedentă, concentrîndu-ne atenția doar asupra grăsimii excelente de pe coastele bine sărate.

Cînd ajungeam într-un oraș, toți se holbau la mine. Cînd mergeam să mă spăl, toți se holbau la mine. Cînd mă schimbam de hainele ude, toți se holbau la mine. Și cînd stăteam în hamac, citind la lumina lanternei, nu era ceva neobișnuit ca vreo cincisprezece-douăzeci de oameni să stea în apropiere, holbîndu-se la mine. Chiar și cînd o așezare avea „Direct TV”, echivalentul peruan al televiziunii prin satelit, se pare că eu eram mult mai interesant.

N-ar fi fost nici o problemă dacă asta s-ar fi întîmplat doar timp de cîteva zile, însă după opt luni nervii îmi cedau. Am devenit și mai retras, pentru că voiam să mă ascund de ei, să nu se mai holbeze. Mă rugam să fiu lăsat în pace, atît. Comportamentul meu antisocial trebuia însă să ia sfîrșit. Aveam nevoie de ajutorul acestor oameni ca să merg mai departe. Parcurgeam teritoriul lor și dormeam în satele lor. Doar că nu era expediția prin junglă pe care mi-o imaginasem. Îmi era dor de Brazilia, de întinderile nesfîrșite de păduri tropicale în care nu vedeai picior de om.

Cînd intram în conversație, cînd făceam un efort, subiectele erau mereu aceleași. „Ești nebun, nu vei reuși să ajungi atît de departe. Te vor împușca indienii sau te va mînca un jaguar."

Treptat am ajuns însă să apreciez compania membrilor echipei. Jorge era amabil și grijuliu, iar Raul făcea mereu haz de greutățile pe care le întîmpinam. Cînd mă așezam să fac o pauză, țînțarii mă pișcau prin pantaloni, vizîndu-mi testiculele, ceea ce mi se părea enervant, desigur. Lui Raul i se părea foarte comic și între noi s-a creat o relație bazată pe umor negru.

După conversațiile tot mai lungi cu Cho, adesea pe tema religiei, am început să mă simt mai integrat, iar Jorge și Raul formau un cuplu eficient, asemenea fraților Dongo înaintea lor. Cum era de așteptat, glumele erau toate rasiste și sexiste, dar nu extrem de proaste, doar în stilul de tachinare al unor oameni care nu au auzit în viața lor de corectitudine politică.

Pe 24 noiembrie 2008, cînd mai aveam încă 246 de kilometri pînă la Iquitos, m-am trezit la 3.45, ca să vorbesc în direct cu vechiul meu coleg de la Sandhurst, Ben Saunders, care ținea un discurs la Societatea Regală de Geografie, pe tema comunicațiilor în expediții. Mă aflam atunci într-un orășel

numit Tamanco și am pus laptopul astfel încît camera video să fie îndreptată spre niște tufișuri din piața orașului. Cînd am vorbit cu el înainte de discurs era destul de întuneric, apoi, cînd am intrat în direct chiar după revărsatul zorilor, părea un cadru convingător de junglă.

Era pentru prima oară cînd foloseam conexiunea prin satelit și programul Skype pentru un interviu și totul a mers bine. Era incredibil să poți vorbi în direct din pădurea tropicală, ținînd cont de faptul că noi căram în spate tot echipamentul.

A fost minunat să vorbesc puțin cu Ben și m-am întristat cînd legătura s-a întrerupt după doar cîteva minute. Nu avea de unde să știe în ce stare mentală dificilă mă aflam și ce mult mă ajutase să-mi revin acel scurt interval de normalitate.

Cho era acum destul de mohorît. Probabil că nu-i era ușor să facă drumul ăsta alături de cineva care considera că totul este atît de dificil, dar adesea rîdea de mine în orașe și le spunea oamenilor că nu credeam în Dumnezeu, doar ca să le vadă reacția. Îmi tot spunea că voi ajunge în iad, la fel ca toți homosexualii, se pare. Măcar nu voi fi singur, îi replicam eu. Umorul tăios și atitudinea arhaică față de femei, homosexuali și alte rase compuneau un univers în care mă simțeam frustrat. Toată lumea gîndea cu totul altfel decît mine.

Deoarece eram în sezonul ploios, mereu intram și ieșeam din apă, care ne umplea tot timpul cizmele, ceea ce însemna că trebuia să apucăm călcîiul cu mîinile și să tragem piciorul spre spate, îndoind genunchiul, ca să eliminăm apa fără să ne scoatem cizmele. Deși de cele mai multe ori metoda dădea rezultate, dacă rămînea oricît de puțină apă, aceasta se încălzea și băltea în cizme, iar pielea se înmuia și devenea predispusă la leziuni și ciuperci.

Am decis să fac un experiment cu cizmele mele și am făcut două găuri în talpă, în același loc ca la cizmele speciale pentru junglă. Acum nu mai conta dacă erau sau nu impermeabile, deoarece apa depășea mereu cizmele, dar ghizii s-au uitat disperați la modificările făcute.

A funcționat de minune. Acum puteam să ies din apa adîncă și să-mi continui mersul fără a fi nevoit să mă opresc ca să-mi golesc cizmele, iar după un minut erau mult mai uscate decît dacă le-aș fi golit ca înainte, pentru că greutatea mea făcea mereu să iasă apa din cizme. Starea pielii s-a îmbunătățit foarte mult, iar băşicile au început să se vindece. Totodată, folosind acest sistem, îmi puteam purta pantalonii peste cizme, ca să împiedice spinii și țepii păcătoși să intre pe deasupra.

Cînd nu dispuneam de cizme speciale pentru junglă, aceasta a devenit modalitatea mea preferată de a mă încălța: cizme de cauciuc cu găuri în talpă și pantalonii tăiați chiar sub partea de sus a cizmelor, ca să nu lase să pătrundă nimic, dar nu prea lungi, ca să nu se murdărească de noroi la glezne.

Însemnare din jurnal, 27 noiembrie 2008:

> Am impresia că ziua de azi chiar mi-a făcut plăcere. Mi-ar fi plăcut mai mult dacă nu era Cho, dar îmi dau seama că trebuie să-mi direcționez cumva energia negativă, iar acum Cho este ținta. Nu cred că sînt foarte puternic din punct de vedere mental. Sînt un om hotărît, drept pentru care voi finaliza expediția, dar nu-mi controlez destul de bine stările sufletești.
>
> Am redus din medicamentele pe care le folosesc. Acum iau doar omeprazol pentru stomac și doxiciclină pentru malarie; prin urmare, mă simt mult mai bine. Am renunțat la

diazepam și la antihistaminice pentru insomnie și gîndesc mai clar.
Îmi lipsește foarte mult un prieten cu care să stau de vorbă sau o iubită căreia să mă destăinui. Mi-e dor să am un tovarăș de pahar.

Însemnare din jurnal, 1 decembrie 2008:

Ziua de azi a fost un coșmar. Am plecat din Bagazan la ora 7, fără o călăuză din partea locului. Tuturor le-a fost teamă să însoțească un *pela cara*. Speram să ajungem la un lac la mijlocul dimineții, dar am înaintat mai lent ca niciodată, parcurgînd doar șase kilometri toată ziua. Pădurea era *varzea* [în traducere, pădure inundată], înaintam exasperant de încet, iar țînțarii erau incredibili.
A trebuit să adopt un sistem de alungat țînțarii în mod constant, folosindu-mi șapca. La început mă loveam cu ea peste cealaltă mînă, apoi peste gît dinspre stînga, apoi peste urechea stîngă, peste frunte, peste urechea dreaptă și peste gît dinspre dreapta, după care reluam mișcările. Acum nu mai avem deloc spray Deet împotriva țînțarilor.
După aceea am trecut pe sub o creangă și am desprins un cuib de furnici care mi-a căzut pe rucsac. Mii de furnici pișcătoare s-au revărsat peste mine și peste rucsac. Eram în apă pînă la genunchi, dar a trebuit să-mi scot rucsacul, să mă dezbrac pînă la brîu și să le îndepărtez una cîte una. Și acum le mai simt mirosul. Este inconfundabil, ca de pămînt stătut, iar cuibul acesta avea și un iz înțepător.
Am găsit lacul la ora 17 și am văzut o casă pe malul celălalt. Am traversat cu bărcile, iar oamenii de acolo ne-au permis

să stăm în școală (a fost nevoie de ceva muncă de convingere). Sînt foarte obosit – a fost cea mai neplăcută zi de mers prin junglă din viața mea; și am cam doi ani petrecuți în junglă. Clar, nu e peste tot la fel.
Va fi tot mai rău însă, pe măsură ce apele cresc. Chiar nu știu ce vom face. Va trebui să ne îndepărtăm mai mult de rîu. *Varzea* e o pacoste.
Acum, cînd cineva spune *pela cara*, primește un singur răspuns: „Îmi pare rău. M-am plictisit să vorbesc despre asta. Doar cei needucați cred astfel de povești stupide”.

Ultimul paragraf mi se pare acum foarte frust și nepoliticos. Îmi amintesc însă foarte bine sentimentul – mă săturasem să mă prefac că poveștile oamenilor meritau ascultate. Mă plictisea cumplit o asemenea ignoranță. Nu era vina lor, dar cu cît mă gîndeam mai mult la asta, cu atît mi se părea că n-ar fi rău să le spun că sînt proști. Însă uneori aș fi putut să fiu mai politicos.

Însemnare din jurnal, 4 decembrie 2008, Magdalena:

Astăzi ne-am trezit la 5.30, am strîns totul și, după ce am mîncat niște făină de yucca cu zahăr amestecată cu apă, am pornit la drum. Norii s-au decis să reverse o ploaie torențială, așa că am fost uzi leoarcă toată ziua. Îmi dădeam seama că orice tăietură, orice rană, chiar și cea mai mică rosătură se inflamează.
Am acum o rană deschisă la călcîiul stîng, în jurul taliei rosături de la centura rucsacului, iar pe mîini tăieturi provocate de căzături. E imposibil să le mențin pe toate curate sau uscate.

După două ore în care l-am urmat pe Raul prin noroi, am ajuns într-o așezare cu colibe acoperite cu stuf căreia i se spunea Elmer Fawcet. Era la cinci kilometri de locul unde figura pe harta noastră; dar o familie era adunată în una dintre colibe, în jurul unui ceaun care clocotea. Ne-au invitat și pe noi și am pășit pe podeaua subțire din lemn, ca să scăpăm de ploaia torențială.

— Ce e în ceaun? am întrebat eu.

— Mono, mi-a răspuns mama. Maimuță.

Bucuroși că scăpaserăm de ploaie, am acceptat invitația la masă a familiei și am fost mulțumit că nu am primit capul. „Maimuța" era de fapt un kinkaju, un mamifer arboricol nocturn asemănător cu un raton. Fusese fiert fără condimente, avea carnea tare și insipidă. Jorge a supt țeasta și zeama i s-a prelins pe bărbia dublă.

Bărbatul și fiul lui au fost de acord să ne călăuzească pînă la Magdalena, înarmați cu pușca, prin ploaie, și am mers în zigzag pe poduri minuscule și poteci, prin zone inundate și mlaștini. Fără îndrumarea lor am fi rătăcit întreaga zi prin labirint, dar în cele din urmă ne-a luat doar două ore.

La un moment dat, în cele două ore de mers prin mlaștini, fiul bărbatului a arătat spre ceva ce nu mai văzusem. Un trup musculos, cafeniu se unduia prin apa puțin adîncă. *Puta madre, Cho! Una anaconda!*

Am luat rapid camera video și am început să filmez acest șarpe mitologic. Nu era mare pentru o anaconda – avea poate 3 metri lungime și circumferința de 15-20 de centimetri, dar era prima anaconda pe care o vedeam în sălbăticie și voiam s-o filmez.

Tatăl băiatului m-a întrebat dacă terminasem de filmat, iar eu am zîmbit și i-am răspuns că da. „Minunată întîlnire!”, îmi spuneam. El a făcut un pas atent în față și a tăiat anaconda în bucăți cu maceta, să o dea cîinilor de mîncare.

Însemnare din jurnal, 6 decembrie, Requena:

Da, sînt deprimat. Destul de rău. Am scurte momente de bucurie, dar toate sînt trecătoare; în mare, sînt nefericit.

Am ajuns ieri la Requena. Mă simt bine, dar obosit, plictisit de mersul pe jos, de călăuze, de expediție. Totul se amplifică din cauză că am o conexiune bună la internet. Viața cu stat la o bere, femei și prieteni și dragoste e chiar de cealaltă parte a ecranului și niciodată nu m-am simțit atît de singur.

Trebuie să mă gîndesc mai puțin la lumea exterioară și să mă concentrez asupra scopului. Trebuie să am încredere în capacitățile mele de a face față junglei. Trebuie să fiu independent emoțional de ceilalți.

La ce să mă gîndesc ca să mă simt mai fericit? Limba: mai am de stat trei luni în Peru și aș putea citi în limba spaniolă în fiecare seară. Aș putea asculta lecții de portugheză la MP3-player, ca să nu mai am aceeași problemă cînd voi ajunge în Brazilia.

Trebuie să preiau controlul. Cu fiecare zi, trebuie să devin tot mai puternic, nu mai slab. Trebuie să fac flotări și exerciții, pentru a-mi îmbunătăți condiția fizică. La nivel mental, trebuie să mă concentrez asupra lucrurilor pozitive, asupra a ceea ce am realizat pînă acum.

Nu trebuie să mă mai gîndesc la femeile din viața mea. Nu e constructiv și mă deprimă. Trebuie să accept că lipsa unei

relații este sacrificiul pe care l-am făcut pentru această călătorie.
Keith [fotograful] sosește mîine. E important să-i facă o vizită unui explorator optimist, căruia îi place ceea ce face. E ora 23. Stingerea.

9

Refacerea la Iquitos

În jurul orei 7 dimineața, Cho a bătut la ușă.

— Ed, a venit Kid! (Sud-americanii nu pot pronunța „Keith”.)

— Poftim? Mulțumesc, Cho, am mormăit prin ușa întredeschisă și mi-am coborît picioarele goale pe pardoseala rece din gresie a hotelului, apoi am ieșit încet din cameră.

Pe hol am văzut un englez înalt, ras în cap, cu ditamai rucsacul și cu un zîmbet larg, care a intrat pe ușă.

— Salut, Ed. Cum merge? m-a întrebat Keith radios, cu accent londonez. Vrei o țigară?

Nu-l mai întîlnisem pe Keith Ducatel. Era prietenul unui prieten care aflase despre expediția mea și profitase de șansă ca să vină pe Amazon, să facă fotografii. Văzusem cîteva și era într-adevăr foarte talentat, dar avusesem impresia că era mai tînăr, poate pentru că fotografia era pentru el doar o pasiune, nu meseria principală.

Tipul cu țigările care stătea acum în fața mea degaja un entuziasm vesel față de locul în care se afla și de ceea ce urma să facă. Avea peste 35 de ani, era relaxat și nu părea să se resimtă după călătoria complicată pe care o făcuse pentru a ajunge aici. Am început să vorbesc imediat.

Pentru mine era un fel de eliberare. Sosirea unui conațional cam de aceeași vîrstă cu mine era o mare ușurare. Am mers împreună în oraș și am rezolvat cîteva chestiuni administrative; am vorbit întruna. Eram foarte bucuros că pot comunica din nou cu cineva și m-am trezit zîmbind. Puteam folosi subtilități de limbaj, puteam glumi, puteam stabili o legătură cu cineva. Au început să-mi revină optimismul, energia, umorul și însuflețirea.

În dimineața în care a sosit Keith i-am reorganizat rucsacul și am pornit spre Requena. Jorge, Raul, Cho, Keith și cu mine eram cinci, dar, cum nici unul dintre noi nu era din partea locului, nu cunoșteam potecile și trebuia să cerem indicații în fiecare sat. Prin urmare, am ajuns la un afluent mare peste care se construise un pod; podul însă se prăbușise. O bucată mare din mijloc dispăruse, iar apa era adîncă și vijelioasă.

Nu puteam înota, asta era clar, dar, înainte să mă fi gîndit să umflăm bărcile și să traversăm rîul, Raul și Jorge, acum obișnuiți cu atmosfera expediției, au început să taie crengi din copacii din jur. În cîteva clipe aveau zece pari lungi, drepți, și tăiau liane ca să le folosească drept corzi cu care să-i lege. Îi priveam cuprins de respect cum reconstruiau podul, fără să stea prea mult pe gînduri, fără cuie sau ciocan. Keith a profitat de ocazie ca să se obișnuiască cu situația și să-i fotografieze cum munceau foarte relaxați, folosindu-se doar de macete. În zece minute podul putea fi traversat, nu doar de către noi, ci de oricine ar fi vrut să treacă dincolo în lunile următoare. Keith a fost impresionat, iar eu am fost mîndru de echipa capabilă, eficientă care mă însoțea.

Am ajuns într-o comunitate numită Santa Rosa, unde copiii s-au înghesuit în jurul nostru și ne-au privit fascinați cum

studiam hărțile, stabilind traseul și bînd oranjadă ieftină. Comunitățile de aici nu erau alcătuite doar din *nativos*; toți se considerau coloniști și vorbeau numai spaniola. La doar cîteva sute de kilometri de marele oraș Iquitos, toți erau destul de relaxați în preajma occidentalilor și s-au purtat amabil cu noi. Am cumpărat un kilogram și jumătate de carne afumată de tatu și am pornit mai departe.

Eu și Keith am vorbit mult pe drum; echilibrul meu mental se refăcea. Mi-am dat seama că acum puteam face față cu ușurință oricăror probleme și rîdeam ca niște vechi prieteni cînd unul dintre noi cădea. Mă emoționa faptul că reveneam la normalitate. Mă simțeam mai vesel decît îmi aminteam să fi fost vreodată; contrastul cu lunile de deprimare și singurătate era izbitor, iar mersul pe jos a devenit din nou o aventură distractivă.

Keith făcea față cu bine și greutății rucsacului. Se antrenase puțin în Anglia, dar a fost nevoit să se alăture unui grup care mergea împreună de luni de zile și nu s-a plîns niciodată. Nu se obișnuise cu clima și transpira abundent; pe tricouri i se vedea cantitatea incredibilă de sare pe care o pierdea prin transpirație. Avea spatele și brațele acoperite cu pișcături – atît de mari, de iritate și de dese, încît l-ar fi dat gata pe cel mai dur bărbat –, însă el doar zîmbea, se concentra asupra aspectelor pozitive și continua să surprindă instantanee cu aparatul foto, învăluit de un nor de țînțari.

Singurul dezavantaj era faptul că fuma. Nu fuma pur și simplu, ci *iubea* țigările, clar. Ca fost fumător, sesizam plăcerea absolută pe care i-o prilejuia o pauză în care se așeza pe un buștean sau pe un bolovan și inspira profund fumul relaxant. Nu a durat mult și am cedat ispitei, iar în următoarele

săptămîni, cînd plecam dintr-un sat, întregul grup – care îl includea acum și pe Cho – se asigura că aveam întotdeauna țigări. Fumatul a marcat o schimbare majoră de la simplul mers mai departe la capacitatea de a ne relaxa și de a ne bucura de călătorie, fiind prieteni care aveau în comun o plăcere simplă.

Uneori apelam la serviciile unei călăuze din partea locului care cunoștea potecile pînă în satul următor, un drum de doar cîteva ore, astfel încît echipa noastră număra cînd cinci, cînd șase oameni. Strategia aceasta mă costa mult și, deși eram foarte mulțumit că aveam o echipă eficientă, știam că va trebui cît de curînd să-mi iau rămas-bun de la Jorge și Raul. Deocamdată, în parte datorită confortului de a-i avea pe acești bărbați mai în vîrstă în echipă, au rămas, iar eu m-am consolat cu faptul că nu doar mergeam înainte, ci făceam progrese însemnate și totodată ne simțeam bine. Trebuia doar să fac rost de bani.

În această perioadă am devenit tot mai încrezător. E minunat să ieși din starea de completă deprimare și autocompătimire și să-ți reconsolidezi sinele, pur și simplu însuflețit de faptul că îți conștientizezi capacitățile. Acum mă puteam compara cu un englez normal și, în plus, știam să sar peste bușteni alunecoși, să mînuiesc o macetă și să conduc o echipă.

Primele cinci săptămîni de instrucție la Academia Militară Sandhurst au fost o perioadă solicitantă, în care am suferit de insomnie cronică. Mulți renunțau, deoarece nu se mai puteau concentra și nu-și mai dădeau seama din ce motiv se înscriseseră. Vedeam cum rîndurile plutonului se subțiau pe măsură ce plecau cei ce nu mai aveau entuziasmul necesar pentru a continua. Dar și cei care rămîneau aveau momente de

deprimare, tristețe și nefericire. Apoi, într-un mod foarte inteligent, sistemul de instrucție al armatei îi întărea pe acești bărbați pe jumătate învinși. Începeau să exceleze la aptitudini militare precum mărșăluitul, trasul cu arma și orientarea, iar încrederea în sine le sporea. Antrenamentul era conceput astfel încît să creeze bărbați mîndri și plini de încredere în capacitățile lor de soldați, mai degrabă decît încrezători în ceea ce făcuseră anterior, iar după un an diferența era remarcabilă. Studenții tineri, neglijenți deveneau ofițeri ai armatei britanice siguri pe ei și capabili.

Îmi dădeam seama că experiența mea actuală era asemănătoare. Înainte să încep călătoria fusesem arogant, iar încrederea mea provenise de la alte persoane care mă lăudaseră sau îmi apreciaseră abilitățile. Falsa încredere îmi dispăruse acum și îmi reconstruiam sinele doar pe baza capacităților mele reale, fără opiniile altora, fără să înșel sau să mă prefac, fără să mă ascund, fără să trișez. Învățam din nou să mă descurc bazîndu-mă doar pe abilitățile mele naturale, iar sentimentul de revigorare după ce reușisem să ies la liman îmi dădea putere.

M-a ajutat și faptul că trebuia să am grijă de Keith. Nu prea avea experiență în junglă, cu excepția unei excursii de o săptămînă împreună cu un brazilian țicnit și bețiv. L-am învățat să-și îngrijească picioarele, să-și pună leucoplast pe rosăturile de pe coapse, acolo unde rucsacul se freca de piele, înainte ca acestea să se transforme în răni; își instala hamacul și își aranja echipamentul cu abilitate.

Le-am spus lui Raul și lui Jorge că puteam merge împreună pînă la Nauta, unde le voi plăti și le voi da bani pentru a închiria o barcă, să-i ducă acasă. De acolo, Cho, Keith și cu mine

mai aveam cîteva zile de mers prin soare, pe autostrada de la sud de Iquitos. Jorge avea o infecție la plămîni, iar Raul tușea și el. Cho, Keith și cu mine suportam cu bine faptul că eram zilnic uzi pînă la piele, avînd cu toții treizeci și ceva de ani, dar Raul și Jorge aveau în jur de cincizeci și sănătatea începea să le fie afectată. Jorge devenise și oarecum ursuz și nu foarte util. Era extenuat, cred; rezistase săptămîni întregi. Raul primise o ofertă de la un american care voia să cumpere 350 de copaci de pe un teren care îi aparținea, așa că spera să se îmbogățească. Dacă nu ar fi intervenit asta, a spus că i-ar fi plăcut să meargă cu noi mai departe.

Privind harta, mă îngrijora iminentul sezon al inundațiilor. Crezusem mereu că voi trece granița în Brazilia înainte ca nivelul apelor să crească, dar acest lucru părea acum imposibil. În consecință, malul peruan (sudic) al rîului urma să fie complet inundat, deoarece era situat la o altitudine foarte joasă, deci trebuia să iau în calcul posibilitatea de a trece prin Columbia, pe malul celălalt. Numele țării, „Columbia”, mă umplea de neliniște – îmi aminteam că citisem despre expediții cu caiacul ai căror membri fuseseră împușcați dinspre malul columbian. Însă noi nu aveam să trecem repede cu caiacul pe lîngă mal, ci urma să mergem pe jos.

Mai aveam încă în jur de o săptămînă pînă la Nauta, orașul de la începutul autostrăzii, și trebuia să traversăm o zonă mare de junglă. Iată ce notam în tabăra ridicată pe o plajă a rîului, pe 15 decembrie 2008:

> Am înaintat prea mult spre nord-estul rîului, nechibzuit, și ne-au păcălit o serie de false „orizonturi” [rîuri]. Ori de cîte ori credeam că ajungem la rîu, copacii dispăreau și lăsau loc

unei mlaștini, unui vechi braț al rîului sau unui lac mlăștinos. Peste unele puteam trece, dar altele necesitau ocoluri ample. Rîul își schimbase recent cursul și nu eram siguri de locația lui exactă; făceam estimări în funcție de zgomotul bărcilor cu motor, pe care îl auzeam prin vegetație de la kilometri distanță.

Mergeam printre vlăstare și tufărișuri acoperite cu spini mici, subțiri ca firul de păr, care ne intrau prin pantaloni, înfigîndu-se în genunchi și în gambe. La ora 17.40 am ajuns în sfîrșit la rîu; soarele urma să apună peste doar douăzeci de minute. Fără să scoatem un cuvînt, am început cu toții să tăiem bețe pentru a monta pe plajă prelatele și plasele de țînțari și ne-am spălat repede, în întunericul serii, apoi am cinat cu apă și făină de yucca cu zahăr.

Îmi amintesc bine noaptea respectivă, deoarece Keith și cu mine am dormit pe plajă sub aceeași plasă de țînțari, iar el avea un iPod pe care puteam vedea filme. Ne-am uitat la *Vînătorul de cerbi*, fiecare cu cîte-o cască în ureche, pînă cînd ne-a biruit oboseala și n-am mai putut ține ochii deschiși.

M-am trezit după o oră și l-am văzut pe Keith în patru labe pe nisip, lîngă plasa de țînțari, vomitînd continuu. Raul, săritor ca întotdeauna, s-a ridicat și a stat lîngă Keith pînă ce s-a liniștit, apoi Keith a intrat iar sub plasa de țînțari și a adormit.

Dimineață era clar că Keith încă se simțea rău, dar nu aveam de ales, eram obligați să mergem mai departe. Nu mai aveam mîncare și trebuia să ajungem la o comunitate, să ne refacem proviziile. Keith și-a adunat toată energia și am mers pînă la mijlocul după-amiezii, cînd am găsit o așezare unde existau un magazin și bărci.

Keith, care se îmbolnăvise de malarie în excursia sa anterioară de o săptămînă în Brazilia, avea o nouă criză și nu mai era în stare să continue călătoria. Cum nu vorbea deloc spaniola, l-am rugat pe Cho să-l ducă cu barca la Nauta, oraș aflat în fața noastră. Cho și Keith aveau o relație amicală, iar Cho s-a bucurat să fie de ajutor. Eu aveam să merg pe jos împreună cu Jorge și Raul, urmînd să ne întîlnim cu Cho la Nauta. Keith avea să se odihnească cîteva zile într-un hotel din Iquitos.

Schimbarea de ritm a fost din nou amuzantă. Mersul împreună cu cei doi bărbați mai în vîrstă era diferit, mai calm, și parcurgeam distanțe uriașe în fiecare zi. Mă bucuram că la orizont se întrevedea civilizatul oraș Iquitos și că vom ajunge acolo pînă la Crăciun. Crăciunul petrecut într-un oraș, avînd la dispoziție un pat, era lumina de la capătul unui tunel foarte lung și întunecat, iar acest răgaz avea să fie cel mai apreciat din viața mea.

Trimițîndu-l pe Cho împreună cu Keith, mi-am dat seama cît de multă încredere aveam în el. Mă mai irita uneori, dar era sincer și de nădejde; mi-am dat seama cît de bucuros eram că mă însoțea în continuare.

Raul, Jorge și cu mine am ajuns după cîteva zile și l-am găsit pe Cho foarte revigorat, cu hainele spălate și cu blugi noi; ne aștepta într-un mic hotel din Nauta. Cho, asemenea multor peruani, își pieptăna părul pe spate, ca bunicul meu, și arăta foarte elegant, în stil retro, cu cămașa lui călcată.

Jorge, care devenise oarecum iritabil, cerea să fie plătit și s-a supărat foarte tare cînd i-am scăzut banii pe care îi solicitase ca avans pentru bere. S-a îmbufnat ca un copil, iar cînd eu, Raul și Cho am mers pentru ultima oară împreună să bem bere, a

rămas la hotel. Ne-am întors seara tîrziu, iar el plecase fără să-și ia rămas-bun de la nici unul dintre noi. Erau însă vremuri dificile și banii abia îmi ajungeau.

Și Raul a plecat a doua zi dimineață, dar ne-am despărțit ca doi buni prieteni și am păstrat legătura prin e-mail în lunile următoare. Cho și cu mine ne-am îndreptat spre nord, spre Iquitos. Văzînd pe hartă distanța de 101 kilometri, ne-am spus în mod nechibzuit că o vom parcurge dintr-o suflare; aveam să mergem zi și noapte pînă acolo. De fapt, subestimaserăm starea de epuizare în care eram și mersul pe asfaltul fierbinte a durat patru zile întregi.

În ultima zi am văzut venind spre noi pe motocicletă un bărbat înalt, bine făcut, care și-a scos casca și a strigat într-o engleză cu accent american:

— Ed Stafford! Chiar tu ești?

— Ce naiba...? mi-am spus, în timp ce un personaj uriaș, cu păr cărunt, pieptănat pe spate, sărea spre noi de pe motocicletă, cu mîna întinsă și cu un zîmbet larg care-i dezvelea dantura îngrijită.

Numele lui era Rodolfo, pe scurt Rudy, și citise în ziarul local un articol despre expediția noastră. Nu mai fusesem recunoscut pînă atunci, așa că eram amuzat de reacția lui Rudy. Ne-a invitat să cinăm la el acasă cînd soseam în Iquitos și am acceptat recunoscători.

De fapt, Rudy a mers mult mai departe și, cu toate că el și soția lui, Mati, plecau la Lima de Crăciun, ne-a oferit cheile locuinței sale, unde puteam să stăm gratis cît timp rămîneam în oraș. Rudy îmi amintea de gangsterii din filmele vechi; mi-a spus că își putea lăsa motocicleta afară, lîngă casă, deoarece copiii din cartier îl respectau. Îi plăcea să dea sfaturi bărbătești:

„Ori de cîte ori echipa mea de fotbal favorită – Universitario – cîștigă un meci, fac cinste la toată strada. Și știi ceva? Nimeni nu se pune cu mine”. Trăise în Statele Unite și avea idei foarte americane; se întorsese în patria lui, Peru, cu un mare respect pentru bani și statut.

Rudy a continuat: „Azi am fost la bancă. La ghișee nu era nimeni. Erau cinci casieri și l-am întrebat pe primul dacă aș putea scoate niște bani dintr-un cont. «Aveți nevoie de un tichet de ordine, domnule», mi-a spus indianul. «Sînt singurul client din bancă, amărîtule», i-am răspuns eu. «Dau eu cîndva de tine pe stradă, amărîtule!» Casierul a amenințat că va chema paza, așa că i-am mai spus o dată «Dau eu de tine» și am plecat”.

Rudy era gălăgios, primitiv și înjura mereu în engleză. Era însă amuzant și ne-am bucurat de generozitatea sa plină de amabilitate în timp ce ne refăceam forțele și ne relaxam în orașul turistic Iquitos.

În timpul călătoriei pe care o făcuse pentru a ni se alătura, Keith aterizase la Iquitos și cunoscuse o fată frumoasă, vorbitoare de engleză, pe nume Yvonne. Keith avea o iubită în Marea Britanie, deci nu era interesat de Yvonne, dar văzuse în ce stare deplorabilă eram la sosirea lui și a decis că aveam nevoie de odihnă și recuperare. Eu, Cho și Keith am ieșit împreună în oraș ca să-i cunoaștem pe Yvonne și pe prietenii ei într-unul din barurile pentru turiști. Era o altă față a Peru-ului, una care îmi era străină; femei elegante, machiate și parfumate îmi ațîțau simțurile care, pînă atunci, fuseseră adaptate doar la junglă. Yvonne avea o prietenă, Ursula, care nu vorbea engleza, dar cu care mi-a făcut plăcere să discut, așa că am stabilit să ne vedem din nou a doua zi, în piață.

— Știi să mergi pe motocicletă, nu? a zîmbit Ursula, care avea în jur de 35 de ani, făcea sport în fiecare zi și avea un corp incredibil de tonifiat.

— N-am mers niciodată, am recunoscut eu. Voi sta în spate.

Ursula mi-a spus că trebuia să-și ia cîinele de undeva și am fost de acord să o însoțesc. Era mică de statură, nu avea mai mult de 1,50, și abia cînd m-am urcat pe motocicletă, în spatele ei, mi-am dat seama că Peru are o cultură atît de macho, încît un bărbat aflat pe locul din spate e o priveliște amuzantă. Am încercat să nu fac caz, în timp ce Ursula parcurgea cu viteză străzile, oprind la un magazin. M-a rugat să aștept și a ieșit cu un pudel care tocmai fusese tuns. „Ține-l”, mi-a zis ea. M-am supus și am luat în brațe cîinele cu manichiura proaspăt făcută.

Deoarece era perioada carnavalului, conform tradiției locale, mașinile și bicicletele aflate în trecere deveneau ținta baloanelor umplute cu apă; în acel moment, am început să rîd de ghinionul meu. Cu o săptămînă înainte mă bălăcisem prin mlaștini cu maceta în mînă, iar acum mă aflam pe o motocicletă, udat de baloane cu apă, cu un pudel amețit în brațe și cu o frumoasă peruană minionă care mă ducea cu viteză mare pe străzile acestui oraș agitat.

Am rămas pe durata Crăciunului și alte cîteva zile, pentru că luasem o hotărîre. Unul dintre principalele lucruri pentru care trebuie să-i mulțumesc lui Keith este că mi-a deschis ochii cu privire la Cho. Ei doi se înțeleseseră foarte bine de la început, deoarece Keith se străduise foarte mult să-l cunoască pe Cho. Drept urmare, vedeam acum laturi ale lui Cho pe care nu le observasem înainte și calități pe care nu i le sesizasem cîtuși de puțin. Ieșind seara în oraș împreună cu el de cîteva ori, prietenia noastră s-a consolidat foarte mult.

Cho voia să vină mai departe, în Brazilia, deci avea nevoie de pașaport, pentru că nu mai ieșise din țară. Am completat toate formularele, ne-a ajutat și Rudy, și am așteptat să sosească pașaportul lui Cho de la Lima.

Rudy ne-a făcut cunoștință cu cîțiva oameni foarte utili, cum ar fi doctorul Oto, cel mai renumit medic militar din oraș, care ne-a dat sfaturi foarte importante: ne-a spus să mărim cantitatea de ser antiveninos și ne-a învățat cum să-l administrăm mai eficient.

Trebuie să recunosc, îngrijorarea care mă bîntuia cu privire la Brazilia și la necunoscut se diminuase, știind că Cho mă va însoți pînă la sfîrșit și că acum eram mai bine pregătiți și aveam mai multă experiență ca oricînd.

Vizele noastre pentru Brazilia întîrziau însă. Mai erau cîteva luni pînă speram să intrăm în Brazilia. Iquitos era ultimul oraș din Peru în care ne puteau fi acordate. Eram nervos că expediția mea putea fi pusă în pericol de un individ gras și leneș din Manaus căruia îi dădusem deja bani ca să ne ajute cu vizele. Cînd mi-am exprimat îngrijorarea cu privire la lipsa vizelor și a permiselor emise de FUNAI (Fundação Nacional do Índio – Fundația Națională a Indienilor din Brazilia), răspunsul primit de la Manaus a fost pe lîngă subiect și de nici un folos.

Întîrzierea provocată de solicitarea unui pașaport pentru Cho însemna că Keith nu mai avea timp și trebuia să se întoarcă în Anglia, fără să ne mai însoțească. I s-au făcut injecții foarte eficiente și și-a revenit din criza de malarie, așa că era destul de mulțumit de călătoria lui. Îi rămîn recunoscător pentru că a venit, a suportat el toate cheltuielile și a fost prietenul de care aveam nevoie ca să-mi recapăt controlul asupra expediției; m-a ajutat să descopăr calitățile lui Cho și, mai presus de toate, a

făcut niște fotografii superbe pe care le putem folosi acum la un nou site web, precum și în presă. În cîteva nopți, la Iquitos, am băut whisky pînă la răsăritul soarelui, vorbind despre te miri ce sau avînd dispute pe tema gusturilor noastre diferite în materie de muzică. Știam că atît Keith, cît și Cho mi-au devenit prieteni foarte buni și îmi părea rău să-l văd plecînd.

De la Iquitos pînă la San Francisco de Orellana am mers pe drumuri noroioase, care s-au transformat în poteci noroioase ce traversau ogoare și păduri regenerate. Umflam bărcile ori de cîte ori ajungeam la rîuri, deoarece apele erau acum destul de mari și mereu traversam cîte-un curs de apă. Multe sate erau bine întreținute și era o plăcere să treci prin ele; aveau colibe frumoase din lemn, împrejmuite cu garduri îngrijite, iar iarba era uniformă, păscută de vaci și de oi. Era o porțiune de început ușoară, după excesele unui Crăciun fantastic petrecut la Iquitos.

După Orellana, totul s-a schimbat. Am vîslit de-a lungul marelui rîu Napo care curgea dinspre nord și am ajuns la cea mai joasă pădure pe care o văzuserăm pînă atunci. Privind retrospectiv, văd acum pe Google Earth că traversam delta unui rîu și că urma să fie inundată, dar în acel moment nu mi-am dat seama că făceam o mare prostie, obișnuit cum eram să merg de-a lungul apei. Pe parcursul următorilor 25 de kilometri aveam să învăț o lecție. A durat zece zile ca să-i străbat.

În prima zi ne-am confruntat imediat cu o vegetație deasă și cu apa adîncă. Imaginați-vă cele mai dese tufișuri de mărăcini, întrețesute cu liane foarte tăioase și cu palmieri țepoși. Apoi închipuiți-vă că sînt scufundate într-o piscină plină cu apă noroioasă și că trebuie să vă croiți drum prin acea piscină folosind doar o macetă de 40 de centimetri. În zonele cu vegetația cea mai densă, cinci metri ne luau cîte cinci minute,

iar în prima zi, după zece ore de mers parcurseserăm 2,4 kilometri. Apa ne ajungea uneori pînă la piept și nu vedeam nimic în față, sub apă, așa că trebuia să pipăim ca să evităm spinii. Seara nu aveam unde să ridicăm tabăra. Erau doar copaci și apă, iar singura opțiune era să ieșim dintre copaci, să umflăm bărcile și să coborîm pe rîu, căutînd un petic de pămînt sau o așezare în care să înnoptăm. Marcam cu GPS-ul poziția de unde plecaserăm, ca să ne întoarcem dimineața exact în același loc și să pornim din nou pe jos. După jumătate de oră de vîslit am găsit un grup de case pe singura bucată de teren mai ridicat și i-am întrebat pe săteni dacă puteam rămîne. Au fost de acord și ne-au dat orez și ton, ca să ne pregătim masa; ne-am instalat hamacurile în coliba lor, alături de copii.

Pe 25 ianuarie 2009 i-am plătit unui localnic 10 soli (2 lire) ca să ne ducă în susul rîului, unde rămăseserăm cu o zi înainte. Ne-a lăsat acolo, dar nu înțelegea bine ce facem. „Vreți să *mergeți pe jos* înapoi?”, a întrebat el stupefiat.

Ceea ce am și făcut. Dar ce zi!

Am pornit pe jos la 9.30; duceam cu noi rucsacul mai mic al lui Cho, două macete, o busolă, un GPS, o cameră video, două pachete de țigări (influența lui Keith nu dispăruse încă), o brichetă, o lanternă frontală, o rachetă de semnalizare în caz de urgență, un kilogram de făină de yucca și 500 de grame de zahăr.

Chiar cînd am pornit la drum, pămîntul a început să fie tot mai moale. Inițial eram afundați pînă la brîu, apoi și mai mult, pînă la piept.

Am observat lucruri la care nu m-aș fi așteptat niciodată: cît de ușoară e o macetă dacă o ții sub apă toată ziua, cît de încet trebuie să mergi dacă nu vrei să ți se înfigă în genunchi și în

gambe spini de 5 centimetri. Spinii erau cumpliți; purtam cizme de cauciuc și treceau prin ele, nu era de glumă. Îți intrau sub unghiile degetelor de la picioare, în rotule. După ce îi scoteam, zona din jur rămînea amorțită de durere și aproape întotdeauna se infecta ușor.

Mergeam pe rînd în față și tot pe rînd ne pierdeam încrederea. Mi-am dat seama că totul depindea de dispoziția mea și că optimismul făcea mersul pe jos entuziasmant, o provocare. În momentele de pesimism, cînd eram înțepat, pișcat, mușcat sau toate trei la un loc, era cît pe ce să fac atacuri de panică, întrebîndu-mă cum voi reuși să ies din acest iad plin de țepi. În astfel de clipe trebuia să mă calmez singur.

Și Cho avea astfel de momente. Îmi dădeam seama cînd eram mai puternic și mai curajos decît el. De fiecare dată însă își revenea.

Ne aflam în ținutul anacondelor, erau și mulți piranha și nu conteneam să mă mir că încă nu ne mușcase vreunul. Pe atunci eram destul de siguri că nu existau caimani atît de aproape de cursul principal al apei, deși am aflat ulterior că probabil erau destui în jurul nostru. În realitate, desigur, nici unul dintre aceste animale nu voia să ne atace. Eram prea mari ca să ne mănînce altceva decît cel mai mare caiman negru (și de jaguari, în afara zonelor inundate), iar pe măsură ce înaintam ne simțeam tot mai puțin amenințați de faună. Cînd scrii despre Amazon, există tendința de a amplifica mitul și de a descrie un loc în care pericolele mișună pe sub fiecare buștean. Adevărul este că, deși există potențiale pericole, probabilitatea de a deveni pradă este mult mai mică decît ne-am imagina. Teama de necunoscut este principala cauză a unor astfel de zvonuri și exagerări; în realitate, cînd Cho și cu mine am mers prin junglă,

ne-am simțit mai în siguranță decît dacă am fi mers prin Londra, atenți la trafic și la hoții de buzunare.

La sfîrșitul după-amiezii, apa din pădurea inundată a devenit prea adîncă pentru a putea continua mersul pe jos. Am încercat să-mi țin rucsacul deasupra capului, dar aveam fața pe jumătate sub apă și nu mă descurcam. În loc să mă panichez, mi-am dat seama că astfel de provocări mă făceau să dau tot ce puteam. Îmi revenisem complet, creierul îmi funcționa la capacitate maximă cînd mă confruntam cu dificultățile reale, concrete ale sălbăticiei. Trebuia doar să ne adaptăm și să găsim o modalitate de a continua. Cho va umfla barca gonflabilă lîngă rîu, va lua rucsacul și va vîsli în josul rîului, iar eu, avînd asupra mea doar maceta, voi înota prin pădure, de la un copac la altul. Barca putea fi găurită în cîteva clipe de mulțimea de spini, deci Cho trebuia să vîslească pe rîu. Cho a fost de acord, împotriva voinței lui, pentru că își dorea mereu să meargă pe jos, dacă se putea, dar singurul care trebuia să meargă pe jos (sau să înoate, în acest caz) eram eu.

Limita dintre pădure și rîu nu mai era clară. Nu existau maluri (apele le acoperiseră), doar o întindere uriașă de apă care se prelungea direct în junglă.

Planul nu era rațional. Înotul nu e unul dintre punctele mele forte; deoarece purtam cizme de cauciuc și o macetă, respiram greu și abia înaintam prin pădure. Îmi dădeam seama că Cho era îngrijorat. Mă țineam de fiecare copac cîteva secunde, inspirînd adînc, apoi mă avîntam din nou în apă, înotînd cu grația unei pisici țepene.

În cele din urmă am ajuns la o zonă foarte înaltă și ne-am urcat pe malul unui rîu, ținîndu-ne de rădăcinile copacilor și umplîndu-ne de noroi. Aveam spasme musculare, înotul mă

epuizase. Am dezumflat barca și am mers mai departe. Cu o seară înainte identificaserăm cu ajutorul GPS-ului locul în care se afla satul următor, Siete de Julio, și știam că mai aveam de străbătut doar 300 de metri.

Acești ultimi 300 de metri i-am parcurs într-o oră și jumătate, traversînd patru sau mai multe obstacole acvatice, după care am ajuns în sat, murdari și plin de spini.

Ne-am spălat, ne-am pus haine uscate și în cîteva clipe ne-am simțit iar oameni. La cină am primit file de pește. Eram sigur că fusese gătit în unt, dar Cho nu era de acord. Avea dreptate: peștele fusese gătit în suc propriu, foarte gustos; l-am mîncat cu orez, yucca și Inca Kola.

Dimineața următoare a fost neînchipuit de liniștită. Pădurea era calmă și tăcută și, cu toate că eram pînă la piept în apă, era destul de rară ca să putem înainta fără să folosim mult macetele. Nici țînțarii nu ne dădeau prea mult de furcă.

Vedeam pe hartă un afluent numit Atuncocha care curgea dinspre nord, în fața noastră, iar dincolo de celălalt mal al său se mai contura un curs de apă. Avînd în vedere unghiul pe care îl făcea Atuncocha venind dinspre nord-vest, reieșea că trebuia să ne îndepărtăm de principalul curs al Amazonului și să mergem spre nord-est, direct spre acest afluent.

La ora 16 am hotărît că, de vreme nu văzuserăm în ultimele două ore vreo bucată de pămînt care să depășească nivelul apei, cînd dădeam de una, trebuia să ne oprim și să instalăm tabăra. Acum eram prea departe de apă ca să coborîm cu bărcile pe rîu – urma să ridicăm tabăra în pădurea inundată, fie ce-o fi. Mai aveam vreo 700 de metri pînă la Atuncocha, iar situația nu prevestea nimic bun. Pădurea se îndesise, era numai mărăcini și spini și nu ne-am fi putut instala hamacurile nici

dacă am fi vrut, deoarece copacii erau prea subțiri ca să ne susțină greutatea.

La ora 17 am găsit o bucată de pământ aflată deasupra apei; era lungă de 1,8 metri și lată de 90 de centimetri și mi s-a părut suficientă. Imediat după asta Cho a găsit însă în pădure o insulă lungă de 4,5 metri și lată de 3 metri și am ridicat tabăra acolo (vedeți mai jos schița din jurnalul meu). Hamacurile erau deasupra apei, dar aceasta ne ajungea doar pînă la glezne. Era important că aveam unde face focul, ca să gătim. Dacă apele rîului ar fi crescut peste noapte, am fi avut însă o mare problemă. Pe întuneric, singura opțiune ar fi fost să umflăm bărcile, ca să rămînem la suprafața apei, pe loc, legîndu-le de un copac. Noaptea era prea întuneric ca să ne deplasăm, pădurea era prea deasă ca să folosim bărcile, așa că ar fi trebuit să rămînem acolo pînă în zori.

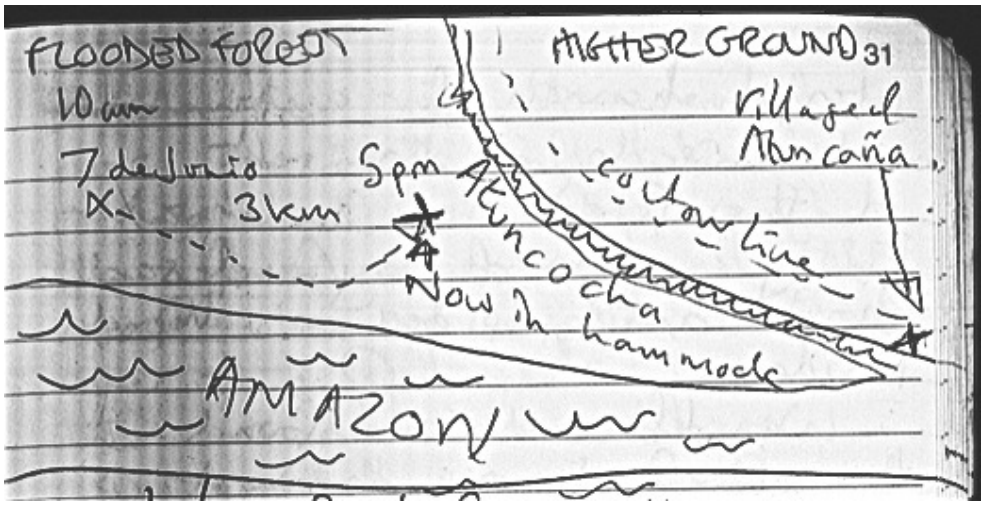

Cînd scriu despre asta, îmi amintesc ce momente minunate aveau să urmeze. În Brazilia, apele urmau să atingă nivelul maxim abia peste șase luni, iar zonele înalte de pământ erau din

ce în ce mai rare. În fiecare zi mă întrebam dacă expediția era posibilă.

Însemnare din jurnal, 26 ianuarie 2009:

> Dacă apa ar fi MAI adîncă, nu am putea merge pe jos în această zonă. Uneori doar capul ne iese din apă; adesea trebuie să ne întoarcem și să alegem alte rute, din cauză că apa este prea adîncă. Acum e amuzant – mă întreb dacă vom gîndi la fel peste un an.

Ne-am trezit pe 27 ianuarie și, deși peste noapte plouase, nivelul apei rămăsese același. Tricoul, pantalonii și șosetele erau toate ude și încă murdare, deoarece seara nu le mai spălaserăm, ca de obicei; m-am certat singur că nu fusesem mai disciplinat.

Insula de pămînt solid era raiul animalelor și fiecare îndoitură din rucsacul meu fusese populată de păianjeni, gîndaci, cărăbuși, miriapode și furnici. Am strîns tabăra, iar apele au devenit apoi și mai mari, iar vegetația mai deasă. Ne-am pregătit să înaintăm ore în șir prin vegetația deasă, cufundați pînă la bărbie în apa maronie, mîloasă, cînd am văzut în față o lumină strălucitoare. Razele soarelui pătrundeau în pădure și am ajuns la o cîmpie cu un lac în formă de potcoavă pe care creșteau toate plantele țepoase imaginabile, așa că am umflat bărcile și l-am traversat cu teamă, trecînd prin vegetația spinoasă. Lacul era adînc, dar în partea cealaltă pătrundea în pădure, deci a trebuit să rămînem în bărci, strecurîndu-ne pe sub crengi și peste nuferi uriași, cu marginile acoperite cu o platoșă de spini.

Navigarea ezitantă semăna cu jocul acela în care trebuie să treci un cerc din sîrmă de-a lungul unui traseu cu obstacole fără să le atingi, pentru că declanșează o alarmă. În orice moment mă așteptam ca bărcile să se spargă și să ajungem în apa maronie, mîloasă și plină de caimani.

În cele din urmă vegetația s-a rărit și am ajuns la rîul vizat, Atuncocha. Merseserăm o zi și jumătate, pornind din Siete de Julio, ca să ajungem la acest canion, iar parcurgerea celor trei kilometri ni s-a părut o adevărată reușită. Ochii noștri s-au bucurat să vadă orizonturile îndepărtate, iar întinderea de apă din jur ne reconforta. Am scos țipete de bucurie ca americanii și am vîslit, traversînd canionul, pentru a ajunge la terenul înalt la care visaserăm de mult, sugerat de linia de pe hartă.

Santa Rosa de Atuncaña se află la gura de vărsare a rîului Atuncocha, pe malul principalului braț al Amazonului. La sosire, am fost întîmpinați călduros și am fost invitați să locuim într-o casă aflată pe cei mai mai înalți piloni pe care îi văzusem pînă atunci – cam la cinci metri deasupra solului. Toată lumea venea și pleca de acasă în canoe scobite din trunchiuri de copaci. Un ins beat s-a oferit să ne călăuzească pînă în satul următor, Roca Eterna, dar dimineață era atît de amețit, încît l-am lăsat acolo și am pornit din nou singuri.

Am plecat din Santa Rosa, îndreptîndu-ne spre Roca Eterna, fără provizii și fără să știm cît aveam de mers pînă la destinație, deoarece nu figura pe harta noastră. Bănuiam că va fi un drum de trei zile, dar la magazinul din sat nu era nimic de vînzare, așa că am plecat doar cu o pungă cu sare umedă.

Dimineața am înaintat încet, pentru că pămîntul neinundat era plin de vegetație foarte încîlcită, drept care am fost nevoiți să ne îndepărtăm de rîu și să intrăm în pădurea inundată, cu

vegetație mai puțină. Ne strecuram prin universul misterios, în care totul se reflecta în apă, aproape fără nici un zgomot, cu rucsacurile din spate plutind pe apă. Căptușeala impermeabilă a rucsacurilor era neprețuită; fără ea nu am fi putut merge astfel. În sacii groși de 100 l, speciali pentru canoe, totul era foarte uscat, deși rucsacurile au stat mai tot timpul scufundate în apă.

La ora 16.30, după ce parcurseserăm peste un kilometru și jumătate, am decis să ne verificăm locația cu GPS-ul, să umflăm bărcile și să vîslim în josul rîului, pînă la Roca Eterna. Lui Cho i se făcuse foarte frig cînd merseserăm prin apă; lui, mai scund, îi era mai greu decît mie, pentru că era mereu în apă.

Plănuiam să ne întoarcem dimineață ca să reluăm mersul pe jos – dar cel puțin urma să ne întoarcem după ce vom fi mîncat, ne vom fi uscat și vom fi cumpărat provizii. Faptul că trebuia să plecăm și să ne întoarcem pentru a relua mersul pe jos mă irita, dar nu găsisem altă modalitate de a proceda. Încetul cu încetul, distanța imensă pe care o aveam în față se micșora, aveam cel puțin un sistem eficient care ne permitea să mergem mai departe.

În timp ce ne îndepărtam de maluri, îndreptîndu-ne spre brațul principal al Amazonului, soarele ardea puternic, așa încît mi-am întors șapca cu cozorocul la spate, să-mi păzesc gîtul. Din față se apropia amenințător o furtună. Vîntul s-a întețit, iar valurile au devenit mai mari; cînd s-a revărsat ploaia întunecată, Cho a început să cînte imnuri religioase cît îl ținea gura. Era o ploaie din aceea care te izbea în față, ca și cum te-ai fi scufundat într-un lac glacial. Picăturile loveau ca grindina, așa că mi-am întors șapca din nou cu cozorocul în față, ca să-mi feresc ochii.

În acest punct Amazonul avea o lățime de 3 kilometri; ne aflam în mijlocul lui, într-o barcă gonflabilă cu latura de 120 de centimetri, cu următorul avertisment de siguranță pe etichetă: „Nu folosiți în caz de risc de înec”, ne izbeau valurile, vîntul urla – situația era cel puțin palpitantă.

Am ieșit din carapacea englezească hiperconștientă de sine și am început și eu să cînt. Nu știam nici un cîntec religios în spaniolă, așa că am cîntat din toți rărunchii, din cine știe ce motive necunoscute, „Don’t Cry for Me, Argentina”. Dramatismul cîntecului părea adecvat și nu părea să conteze că eu și Cho intonam melodii complet diferite. Eram la 3 metri unul de celălalt, dar abia ne auzeam din cauza ploii.

Am zîmbit chinuit unul la altul și am simțit că sîntem niște eroi. Insignifianți și vulnerabili în mijlocul unei furtuni colosale, sfidam Amazonul și ultima săptămînă în care ne tîrîserăm prin ape pline de mîl.

După ce ploaia s-a oprit și vîntul s-a mai potolit, ne-am relaxat și am plutit o vreme. Vedeam Roca Eterna pe un deal singuratic și, vîslind calm spre șirul de canoe scobite din trunchiuri de copaci, am fost întîmpinați de vreo douăzeci de copii cu chipuri curioase. Ne-au ajutat să strîngem bărcile, apoi, uzi pînă la piele, am urcat pe mal, spre sat, ca să ne întîlnim cu șeful satului, Marcus, pe care îl întîlniserăm cu două zile mai devreme la Santa Rosa.

Scăpînd din nou de ploaie și umezeală, am băut „Hierba Luisa” fierbinte, un ceai dulce din plante, pe care l-am apreciat pe deplin.

Media de 2,5 kilometri pe zi era destul de deprimantă, cînd am făcut estimările în seara respectivă. În ritmul ăsta, mersul din acest punct încolo ne putea lua vreo șapte ani! Chiar dacă

scoteam din calcul drumurile și sezoanele secetoase inevitabile, am socotit că ar fi putut dura încă trei ani dacă am fi continuat în acest ritm.

Exista o singură soluție: trebuia să ne schimbăm tactica și să ne îndepărtăm mult de rîu. Trebuia să fim destul de departe de el încît inundațiile să nu ne afecteze.

Am parcurs zona inundată pînă la Roca Eterna în următoarele două zile, apoi am mers încă o zi pe teren ferm, pînă la Oran. Oran era mai degrabă un oraș decît un sat și avea magazine de unelte, localuri unde se servea mîncare și baruri unde se servea bere. Ne-am cazat la singurul hotel, unde ni s-a oferit o cameră sărăcăcioasă, cu un pat vai de capul lui, dar seara aveam curent electric între orele 6 și 9. Ca să ne spălăm, trebuia să mergem tot la rîu, dar aveam propriul meu spațiu pentru prima oară după cîteva săptămîni, ceea ce era un lux.

Am luat o pauză de o zi – 1 februarie – ca să-l așteptăm pe jurnalistul Matt Power, care venea să ne însoțească pentru scurt timp, cu scopul de a scrie un articol pentru *Men's Journal*. Cho și cu mine ne-am plimbat prin Oran, am încărcat bateriile, am curățat echipamentele și ne-am uitat la un meci de fotbal feminin în piață.

Cealaltă persoană care urma să vină era Ursula (proprietara unui pudel și a unei motociclete) din Iquitos. Îi promisesem că ne va putea însoți timp de trei zile și sosea de la Iquitos a doua zi dimineață, la ora 8, cu o ambarcațiune rapidă. Matt avea să sosească cu șase ore mai devreme, cu o ambarcațiune mai lentă, la ora 2. Cho și cu mine am decis să-l așteptăm.

Pînă la sosirea lui băuserăm cîteva pahare. Matt stătea la proră, iar cînd barca a tras la țărm a sărit pe malul acoperit de

iarbă, zîmbind larg. Mi-a întins mîna și, cu accent newyorkez, a întrebat:

— Sînteți domnul Stafford, nu-i așa?

— Salut, Matt. Hai să mergem la o bere, am răspuns eu.

Matt era entuziasmat și am stat de vorbă cîteva ore, apoi am hotărît că ar trebui să ne odihnim puțin înainte de a porni la drum a doua zi. Apoi, parcă doar după cîteva secunde, a sunat alarma și mi-am dat seama că Ursula ajungea în foarte scurt timp. M-am extras cu greu din pat.

Îmi părea rău că o invitasem pe Ursula. Sosirea lui Matt însemna altceva – era benefică expediției și ne aducea în atenția publicului, lucru de care aveam mare nevoie –, dar vizita Ursulei era mai puțin logică. A venit îmbrăcată cu blugi mulați, machiată la marea artă, cu un tricou foarte strîmt și era să cadă cînd a coborît din ambarcațiune. Avea să fie interesant.

Am găsit un bărbat în vîrstă pe nume Mario care a fost de acord să ne fie călăuză. Mario avea o privire caldă, care inspira încredere, și își ducea lucrurile într-un sac de făină susținut pe frunte de o bentiță. Putea merge prin pădure de două ori mai repede decît oricare dintre noi, deși avea șaizeci și doi de ani. Cunoștea dealurile de dincolo de oraș, iar noi voiam să ajungem la o zonă situată la o altitudine mai mare, ca să înaintăm mai repede. Mario ne-a dus pe cîmpii cu iarba păscută de bivoli. Nu stabiliserăm reguli esențiale, iar Ursula voia să ne ținem de mînă. Simțeam în ceafă privirea lui Matt, în timp ce străbăteam cîmpiile neumblate pe care pășteau animale dintr-o altă țară, ținîndu-mă de mînă cu Shakira mea peruană în miniatură. Probabil că se întrebase despre ce avea să scrie după ce venise din Statele Unite cu avionul, dar se mulțumea să zîmbească

înțelegător și ne urma, în echipament complet GORE-TEX Pro și ghete asortate.

Am trecut peste rădăcini de mărimea unei limuzine care se întindeau deasupra potecii și peste pîraie subțiri cu apă cristalină. În ciuda prezenței invitaților, în fiecare zi am parcurs aproape 15 kilometri. Ursula a ținut bine pasul, avînd în vedere hainele pe care le purta și faptul că nu era deloc obișnuită cu așa ceva. A mers cu noi trei zile, în cea mai mare parte de-a lungul unor poteci prin junglă, traversînd mici pîraie pe poduri din bușteni, pînă cînd am ajuns la o comunitate numită Sanalillo. Ne-a luat trei zile să ajungem aici. De obicei, lui Mario îi lua o singură zi.

În ziua a treia am dat de un cîmp deschis, despădurit de curînd – cioturile copacilor doborîți încă mai fumegau. Satul Yawa organizase o *minga*, un fel de clacă, în cadrul căreia toți muncesc împreună, iar locuitorii lucrau pămîntul și beau groaznicul *masato*. Amerindienii roșii la față ne-au primit cu ospitalitate, fără ezitare, iar după trei zile de mers pe dealuri lichidul fermentat avea un gust minunat. După ce am petrecut o noapte la școala din sat, am tocmit o ambarcațiune care urma să o ducă pe Ursula acasă.

Lui Matt i s-a alăturat un fotograf hocheist uriaș, Pete McBride, care a venit pentru a ilustra articolul. Amîndurora le făcea plăcere să meargă cu noi, iar Matt s-a relaxat mult în compania lui Pete. Batoanele energizante și ideile occidentale mi se păreau acum aproape complet străine, oarecum sfidătoare și prea pretențioase.

Deși acum stabiliserăm mai atent ruta, trebuia totuși să mai traversăm zone inundate întinse, în drum spre Pebas, un mic oraș din junglă. Ne-am afundat în apă pînă la brîu, apoi pînă

mai sus de piept, după care am fost nevoiți să punem toate rucsacurile într-o barcă și să înotăm prin apa neagră, strălucitoare.

„La naiba!”, a exclamat Peter cu apa ajungîndu-i la brîu. Văzuse ceva mare în apropiere, în apă. M-am întors să mă uit și am văzut ceva ce părea a fi un somn uriaș, cu o gură mare, largă și un corp ca de șarpe, lung de aproape doi metri, în adîncul apei, între Pete și mine. Era incredibil că peștele acela bizar nu se temea deloc de noi. L-am strigat pe Bernabet, tînărul ghid, să văd dacă știa ce era. „*Aguila*”, a zîmbit el, un țipar electric. L-am întrebat dacă era periculos. „Nu, dacă nu îl deranjezi”, a răspuns el.

Cînd am ajuns la Pebas, am aflat că țiparii electrici amazonieni pot fi într-adevăr foarte periculoși. Pot produce o descărcare electrică de 500 de wați, potențial letală pentru un om, deși se pare că majoritatea deceselor survin prin înec, după ce victima leșină din cauza șocului. Sînt prădători de prim rang, aflați în vîrful lanțului trofic, prin urmare nu se tem de nimic, deoarece nimeni nu-i vînează. M-am gîndit că ne așteptau patru luni de mers prin zone inundate și situația ridicolă m-a făcut să zîmbesc.

La Pebas ne-am luat rămas-bun de la americani, care își atinseseră scopul pentru care veniseră și ne-au lăsat o groază de echipamente de firmă pe care le-am împărțit cu Cho – lanterne frontale, pantaloni, chiar și șosete. Cho și cu mine am fost mai mult decît recunoscători pentru ceea ce abandonaseră yankeii; apoi ne-am îndreptat atenția spre est, spre Columbia.

10

Ruta traficanților de droguri către Columbia

Pebas este un oraș peruan bizar. Nu e accesibil pe șosea, e complet dependent de fluviu și aici trăiește un număr mare de homosexuali. Cumva, grupurile de homosexuali din comunitățile peruane sînt mult mai ostentative și mai extravagante decît în alte țări. Poate că într-o cultură atît de macho trebuie să apelezi la extreme ca să ieși în evidență. În Pebas, rezultatul erau echipe de voleibaliști foarte efeminați, care vorbeau afectat pe terenul din piața orașului, ce are vedere directă spre Amazon. Te frapa că se mișcau ca niște femei cînd mergeau și cînd interacționau, dar cînd începeau să joace erau niște bărbați bine antrenați, care catapultau mingea de la o extremă la alta a terenului cu o forță impresionantă. La sfîrșitul unui meci extenuant reveneau la atitudinea efeminată și se felicitau reciproc, sărutîndu-se teatral și chicotind ca niște fetișcane.

Autoproclamatul Senior de Pebas era un pictor celebru pe nume Francisco Grippa. Prietenii îi spuneau Pancho. Francisco locuia într-o casă absurd de luxoasă, cu vedere asupra întregului oraș, și le permitea absolut tuturor călătorilor care treceau prin Pebas să locuiască gratis în ea, spre marea

nemulțumire a proprietarilor singurului hotel din oraș. Francisco a spus că făcea asta pentru că, deși era peruan, era mîndru de călătoriile lui și îi făcea plăcere să-i cunoască pe cei care vizitau orașul. Dacă oaspeții săi doreau, puteau cumpăra unul sau mai multe dintre tablourile uriașe, în culori vesele, reprezentînd Amazonul, din vasta sa galerie.

În tinerețe Francisco fusese un aventurier, iar soția lui actuală era tînără și frumoasă. Poveștile despre petrecerile pe care obișnuia să le dea la reședința sa asemănătoare cu un castel încă circulau în oraș.

Îl găzduise pe Martin Strel, înotătorul sloven pe distanțe lungi, cînd înotase aici anul trecut, și s-a bucurat să aibă un mic rol și în expediția noastră nebunească. A fost amabil cu noi. Am stat la el cîteva zile și am vorbit cu cît mai mulți oameni despre cum am putea ajunge în Brazilia pe jos. Aproape ne resemnaserăm că urma să mergem prin Columbia și mulți ne-au avertizat cu privire la pericolul reprezentat de FARC (Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia – Forțele Armate Revoluționare Columbiene), rău famata grupare de gherilă marxist-leninistă, și de traficanții de droguri.

Majordomul credincios al lui Francisco, Warren, ne-a găsit o călăuză cu o înfățișare foarte profesionistă, pe nume Juan Rodríguez da Silva. Juan era un tăietor de lemne care lucrase o vreme în cadrul armatei și era cel mai puternic peruan pe care l-am cunoscut cît am stat în țara aceea. Avea brațele și picioarele unui culturist și n-aș fi crezut că nu a fost niciodată la sală dacă n-aș fi știut că nu exista nici o sală de sport pe o rază de 800 de kilometri. Devenise atît de puternic cărînd, în junglă, scînduri imense de lemn pe distanțe mari. Juan era curios, interesat de excursia noastră, și vorbea în cunoștință de cauză

despre zonele dintre locul în care ne aflam și granița cu Columbia.

În mare existau poteci, spunea el, multe dintre ele folosite de tăietorii de lemne și de traficanții de droguri. Juan mi-a fost simpatic imediat: avea o atitudine profesionistă, era inteligent și, asemenea multor foști militari care ne mai însoțiseră, călătorise în afara orașului natal, căpătînd astfel o experiență și o înțelepciune pe care cei care nu se depărtaseră niciodată de casă nu le aveau.

Am pornit la drum cu provizii pentru douăzeci și una de zile, cea mai mare cantitate pe care o căraserăm vreodată. Rucsacurile erau foarte grele, iar Juan căra un sac mare de făină susținut de o bandă prinsă în jurul frunții. Ploaia era acum ceva obișnuit; nu-mi mai aminteam cînd fusese ultima zi senină.

Nu sînt sigur dacă exista vreun motiv anume, dar lui Cho și mie mersul ni s-a părut de la bun început foarte dificil. Aveam rucsacuri mai grele, pline cu provizii pentru douăzeci și una de zile; nu eram obișnuiți cu dealurile, după ce merseserăm atît de mult pe teren neted, iar Juan ne-o lua cu mult înainte, cu ușurință. Cho se resimțea mai mult decît mine și începeam să-mi fac griji pentru sănătatea lui. Îl durea stomacul și noaptea, iar uneori vomita sînge. Oricum, și Cho, și eu făceam eforturi mari și era clar că Juan era ușor frustrat și surprins că nu puteam merge mai repede. Trebuia să-i solicităm cîteva pauze pe zi, ceea ce nici unul dintre noi nu mai făcuse pînă atunci, și propria noastră slăbiciune ne nedumerea.

Am trecut pe lîngă un sătuc de pescari, unde unul dintre prietenii lui Juan, Boruga, muncea pe marginea drumului. Juan s-a întors spre mine și m-a întrebat dacă mi-ar fi de ajutor să

împart cu cineva greutatea pe care o căram – am acceptat imediat. Fiind rugat să ne însoțească, Boruga, pe numele lui adevărat Moises Soria Huane, a fost imediat de acord. Ne-a spus că are nevoie de un răgaz de cinci minute ca să-și ia rămas-bun de la soție și de la copii pentru trei săptămîni. Boruga și Juan mai lucraseră împreună ca muncitori forestieri și amîndoi erau obișnuiți să care greutăți și să fie departe de casă, în junglă. Amîndoi erau incredibil de eficienți la cărat și, cum Cho și cu mine căram echipamentul de grup (echipamentele de comunicare, ustensilele de gătit și trusa medicală), ei au împărțit între ei cea mai mare parte a proviziilor. Privind retrospectiv, au fost cele mai bune călăuze pe care le-am avut de-a lungul întregii călătorii; amîndoi fusesră militari și muncitori forestieri. Se simțeau absolut în largul lor în junglă, erau mai pricepuți chiar și decît frații Dongo și foarte puternici. Deși cărau poveri mari în spate, mergeau repede cît era ziua de lungă, fără cea mai mică problemă. Raportat la greutate, eu eram cel mai slab dintre toți; ei aveau între 1,68 și 1,75, în timp ce eu am 1,85, dar ei erau într-o formă fizică mult mai bună și aveau o constituție mai adecvată pentru cărat greutăți prin jungla deasă.

După doar cîteva zile cu ploaie neîntreruptă, starea lui Cho s-a agravat.

Aerul părea mai rece, iar umezeala constantă îi făcea rău lui Cho. Într-o dimineață ne-am trezit într-unul din ultimele sate din junglă, înainte să începem marea traversare a pădurii tropicale nelocuite. M-am trezit devreme și m-am dus cu Juan să cercetăm poteca pe care trebuia s-o urmăm. Clar, apa era prea adîncă; nu puteam pleca în ziua aceea, toate potecile fiind inundate pînă la nivelul pieptului sau mai mult. Juan și Boruga

nu aveau saci impermeabili din cauciuc, cum aveam noi, așa că nu puteau înota prin apă cu sacii în spate fără să ude tot ce cărau. Am hotărît să așteptăm o zi și m-am dus să-i comunic planul lui Cho.

Am făcut două greșeli elementare în planificarea acestei etape a călătoriei. În primul rînd, am luat de bune estimările lui Juan. Cînd mi-a spus că etapa va dura douăzeci de zile, am vrut să-l cred, pentru că era o veste extraordinară. Evident, ar fi trebuit să estimez durata în conformitate cu hărțile, dar nu am fost dispus să o fac.

În al doilea rînd, i-am lăsat pe Cho și pe Juan să estimeze cantitatea de provizii necesare pentru această etapă și să le cumpere. După șapte zile de mers mai aveam hrană doar pentru trei zile. În acest moment am estimat că mai aveam între 15 și 20 de zile de mers pînă în Columbia.

Ne-am îndepărtat de rîu mult mai mult decît anticipasem; în consecință, ieșiserăm de pe teritoriul reprezentat pe hărțile la scara de 1:100.000, pe care figurau doar zonele din jurul rîurilor. Aveam și o hartă la scara de 1:1.000.000 a acestei zone din Peru, dar fluviul nu fusese reprezentat foarte precis, deoarece era o hartă pentru navigația aeriană. Să încerci să te orientezi cît de cît precis după o hartă la scara de 1:1.000.000 e cel puțin dificil. Google Earth ar fi fost soluția evidentă, dar peste toată regiunea plutea un nor afurisit, mare și alb, care acoperea toată jungla de dedesubt.

Am micșorat rațiile și am început să căutăm ceva comestibil prin pădure. După două zile de rații foarte mici, Cho s-a întors spre mine cînd ajungeam la un posibil loc de tabără și mi-a spus: „Dumnezeu are grijă de noi!”. „Cum să nu”, mi-am spus eu, crezînd că era începutul unei noi predici despre Dumnezeu,

dar apoi mi-am dat seama la ce se referea. În frunzele căzute își făcuse cuib o broască-țestoasă mare cu picioare roșii. Această specie de țestoase (*Chelonoidis carbonaria*) e catalogată de CITES (Convenția privind Comerțul Internațional cu Specii Periclitate de Faună și Floră Sălbatică, o convenție internațională a guvernelor care protejează speciile pe cale de dispariție) drept „specie care nu constituie o problemă” și nu e amenințată; cum nu mai aveam multe provizii, nu am pierdut timpul cu considerente etice.

Boruga a tăiat țestoasa în bucăți, în timp ce Juan făcea focul. Eu îi priveam atent, ca să-mi însușesc abilitățile lor. Tehnica de făcut focul a lui Juan era diferită de cele mai multe, deoarece nu folosea deloc bețe mici. Găsise lemn uscat gros de cîțiva centimetri și construise o bază, ca să nu facă focul direct pe pămîntul ud; tăiase bușteniі în două și îi așezase cu partea interioară, mai uscată, în sus. Apoi a cioplit un buștean ca să obțină așchii uscate pe care le-a îngrămădit pe platforma de bușteni. A aranjat bușteniі mai mari în jurul așchiilor, ca spițele unei roți, și a aprins focul folosind o bucată de rășină pe care o desprinsese cu maceta de pe un copac. Rezultatul a fost că în zece minute focul ardea cu vîlvătaie, deși plouase cu nemiluita zile în șir. Ficatul țestoasei, prăjit de Boruga cu usturoi și cu ulei, a fost absolut delicios.

Incredibil, dar în ziua următoare am mai găsit o broască-țestoasă, roșii sălbatice, diverse tipuri de alune și banane sălbatice. Boruga a continuat să ne impresioneze, dovedindu-se a fi și un pescar iscusit. A dispărut cînd am ridicat tabăra și s-a întors zîmbitor, cu somni, păstrăvi și crabi. L-a învățat pe Cho cît mai multe, astfel că și lui a început să-i placă să pescuiască și a devenit ulterior eficient din acest punct de vedere. Ne mergea

foarte bine și aveam moralul ridicat, deși urmau încă două săptămîni și aveam provizii pentru trei zile. În total, dispuneam de:

4 kilograme de orez
2 kilograme de sare
13 pungi de tăieței Ramen instant
1 pungă mică de glutamat monosodic.

Nu aveam zahăr, conserve de ton, făină, cafea sau lapte praf. Singura noastră speranță era că vreuna dintre taberele forestiere abandonate prin care aveam să trecem era locuită și că vom putea cumpăra ceva provizii de la muncitori. Principalul lucru pe care ne străduiam să-l obținem din junglă erau carbohidrații, motiv pentru care muncitorii forestieri cărau întotdeauna un sac mare de făină de yucca și cam atît.

Nu aveam suficientă experiență ca să deosebesc șerpii coral veninoși de cei falși, neveninoși, dar am văzut pe lîngă rîuri cîțiva șerpi cu dungi roșii, negre și galbene, destul de mari. Vechiul proverb „Roșiatic, negricios – șarpe prietenos. Roșu cu gălbui – fugi că bine nu-i” făcea referire la dungile colorate, dar se folosea în America Centrală, aici nemaifiind valabil. Toți acești șerpi erau potențial letali, iar veninul lor era neurotoxic, adică ataca sistemul nervos central și plămînii pînă cînd victima murea sufocată.

De obicei șerpii coral nu erau un pericol pentru noi, pentru că au gura mică și colți scurți, care nu pătrund prin cizme. Totuși într-o seară, cînd mă spălam în rîu, mi-am aruncat neglijent cutia cu săpun într-o gaură aflată în apropiere, pe malul rîului, și am văzut un șarpe coral trezindu-se brusc și

alunecînd din gaură în viteză maximă, la cîțiva centimetri de degetele mele.

În cele șase zile de cînd porniserăm la drum nu întîlniserăm pe nimeni, dar cînd am văzut urme proaspete ne-am dat seama că nu sîntem singuri în junglă.

Bateria laptopului se descărcase și continuam să încerc să o alimentez folosind rulourile solare. Cu ploaia permanentă și rarele momente cu soare, era imposibil. În următoarele două zile am ales calea indicată de urmele descoperite, dar nu i-am zărit pe cei care merseseră pe acolo înaintea noastră. În adîncul minții mă bîntuia teama de traficanții de droguri, dar simțeam că pot avea încredere în tovarășii mei. Trebuia însă să facem rost de mîncare.

Pe 2 martie 2009 am instalat tabăra mult mai sus de nivelul apei, pe o ridicătură, dar vedeam rămășițele de frunze putrezite aduse de inundațiile recente și știam că apa se înălțase recent cu aproximativ trei metri, ajungînd aproape de locul de tabără. Boruga a dispărut o vreme și s-a întors nonșalant, fumînd o țigară. Rămăseserăm fără țigări cu cinci zile mai devreme. Ne-a spus că mai în față era o tabără de muncitori forestieri care aveau mîncare. Era o veste nemaipomenită, dar ne instalaserăm deja, așa că am decis să rămînem pe loc și să trecem prin tabără a doua zi, dis-de-dimineață.

Cînd am ajuns acolo, o mulțime de muncitori peruani foarte duri luau micul dejun și glumeau în gura mare. Ne-au oferit imediat farfurii cu spaghete și șuncă și cești de cafea dulce. Cum avuseserăm provizii pe sponci, mîncarea ne-a făcut mai multă plăcere decît aș fi crezut că se poate obține de la o masă. Am mîncat repede, bucurîndu-ne de fiecare înghițitură. Muncitorii forestieri aveau un stil admirabil de a avea grijă unii

de alții și am fost tratați foarte bine. Acești oameni nu erau deloc îngrijorați de prezența mea; ceea ce încercam să fac doar îi amuza.

Trebuie să spun că duceau o viață foarte confortabilă, pe socoteala pădurii. Aveau bărci cu motor cu echipament frigorific și puști, vînau tot ce mișca, astfel încît puteau mînca bine în timp ce lucrau și totodată puteau duce vînat în alte locuri, pentru a-l vinde. În ziua aceea împușcaseră o maimuță lînoasă și m-am uitat cum i-au tăiat în bucăți corpul foarte asemănător cu al unui om și l-au pus la fiert într-o oală. Scena era cu atît mai dramatică cu cît puiul maimuței o privea, țipînd neîncetat. Am mîncat o bucată de coadă, doar din curiozitate. Spre deosebire de multe comunități care trăiesc în pădure, era clar că prezența acestor oameni nu era de durată.

Muncitorii forestieri ne-au spus că ajunseserăm la capătul potecii, dar următoarea porțiune nu părea inițial dificilă din perspectiva orientării. Eram la rîul Apicuarii și trebuia doar să-l urmăm pînă se vărsa în Amazon. Teoretic pare ușor, pînă vezi cît de întortocheat este cursul lui. Pe Google Earth, o zonă era acoperită de un nor; am estimat că cei 100 de kilometri ar fi devenit 200 dacă am fi mers strict de-a lungul rîului.

Firește, voiam să mergem în linie dreaptă, dar, în cazul în care ne îndepărtam de rîu, nu puteam ști dacă și cînd vom ajunge din nou la el. Mă simțeam ca un orb și îmi doream să mă pot ridica deasupra coronamentului, să văd forma rîului, ca să pot elabora un plan. Cum puteam obține o hartă fidelă?

În timp ce reflectam la această problemă enervantă, am avut brusc o revelație: puteam închiria o barcă de la muncitorii forestieri, care să ne ducă în josul rîului. Aveam să înregistrez parcursul cu ajutorul GPS-ului, ca să pot schița o hartă detaliată

a rîului. Urma să cumpărăm mîncare la comunitatea yawa din Platanal, apoi să ne întoarcem la tabăra forestieră cu aceeași barcă. Rezolvam două probleme, proviziile și harta, în schimb trebuia să petrecem cîteva zile lungi înghesuiți într-o barcă, un preț nu foarte mare.

Am stat în canoe trei zile și două nopți, parcurgînd drumul dus-întors, dar planul a fost eficient. Am cumpărat provizii pentru încă trei zile din Platanal și am estimat că ne vom întoarce acolo peste opt zile, mergînd pe jos. Acum puteam planifica drumul, pentru a evita desișul încîlcit de pe maluri în cea mai mare parte a zilei, întorcîndu-ne la mal noaptea, ca să ridicăm tabăra, să ne spălăm și să gătim cina.

Timpul consacrat recunoașterii fusese folosit eficient. A durat destul de mult, dar acum îmi recăpătasem controlul și eram mulțumit că depășiserăm dificultățile și continuam să înaintăm. Am ajuns la Platanal peste doar șase zile de mers și am vorbit cu indienii yawa despre călătoria noastră, în timp ce încărcam bateriile laptopului și ale rachetei de semnalizare cu ajutorul rulourilor solare. Am reușit să mă conectez la internet timp de 17 minute – suficient pentru a posta pe blog și a răspunde la e-mailurile importante –, dar mesajul către mama s-a pierdut, deoarece ecranul s-a înnegrit chiar înainte să apăs butonul Send. Mica fereastră spre lumea occidentală se închisese din nou.

După ce ne-am întors la Platanal, un bătrîn yawa pe nume Vicente ne-a întrebat: „De ce nu urmați drumul prin Columbia?”. L-am privit neîncrezător, uimit de contradicția clară. I-am explicat că muncitorii forestieri ne spuseseră că nu exista nici un drum. El ne-a informat că exista unul, care se îndepărta însă de rîu și o lua spre est, către Columbia, spre un

post de graniță numit Tierra Amarilla, situat pe rîul Loreto Yacu.

L-am angajat pe Vicente drept ghid și am luat cu noi provizii pentru șase zile; eram acum cinci și ne îndreptam direct spre est, spre Columbia. Știam că vom depinde mult de cunoștințele lui Vicente cu privire la poteci, deoarece erau vechi și pe unele porțiuni nu se mai cunoșteau deloc. Spre deosebire de muncitorii forestieri, era un om supus și vorbea blînd, dar cunoștea drumul și am făcut 13,3 kilometri în prima zi – cea mai mare distanță parcursă într-o zi în ultimele săptămîni.

Am ajuns la un alt rîu și am început să mergem ocolit, descriind curbe ample, ceea ce însemna că nu înaintam foarte repede, dar rîul era extrem de sinuos. Am decis să încercăm să mergem în linie dreaptă de la un vîrf al unei meandre la altul, dar era mai ușor în teorie decît în practică, deoarece vizibilitatea era limitată la 15-20 de metri și nu aveam o hartă a rîului. Ne-am îndepărtat de maluri, încercînd să urmăm o rută mai directă, și în scurt timp am ajuns din nou lîngă rîu, care era ușor de identificat, fiind singurul de această mărime din zonă.

Juan mergea în frunte, fiind în elementul său. Ploaia nu-l făcea nici să clipească; lovea în dreapta și-n stînga cu maceta, înaintînd încet, dar hotărît. După aproximativ o oră am văzut urme proaspete și o potecă în pădure, croită de macete, primul indiciu al prezenței oamenilor de cînd plecaserăm de la Platanal. M-am gîndit imediat la traficanții de droguri și, deși eram ud pînă la piele și plin de praf și transpirație, simțurile mi s-au ascuțit clar.

Apoi Boruga a început să rîdă:

— Priviți! și a arătat cu mîna. Acolo am luat prînzul!

Am oftat cu toții cînd ne-am dat seama: urmele de tălpi și de macete erau ale noastre. Nu verificasem poziția cu busola de mai bine de o oră și îl urmasem orbește pe Juan. Ne învîrtiserăm în cerc. Cumva, după ce am trecut de vîrful unei meandre, am mers pe malul rîului în sus; crezînd că înaintam, făcuserăm un ocol și ne croiserăm drum înapoi la punctul de plecare. Juan, care ne făcuse loc cu maceta ca un robot timp de o oră, a fost cel mai afectat de greșeala absurdă. Am ridicat tabăra, iar Vicente ne-a spus că se va întoarce acasă a doua zi dimineață.

În jurul orei 6 seara am auzit un zgomot puternic. „Ce naiba…?” – am sărit din hamac și am privit în jur, spre pădurea mohorîtă, întunecată. Zgomotul s-a repetat, iar Cho s-a repezit printre copaci. Vicente era singurul care avea pușcă și nu se afla în tabără. „Probabil s-a dus să vîneze”, mi-am spus eu. Deși eram curios, abia mă spălasem și nu eram defel dornic să alerg prin pădure, prin întuneric, cu haine curate și uscate și în saboți Crocs.

Cînd s-au întors, veștile erau rele, din perspectiva mea. Vicente nu împușcase orice animal, ci un afurisit de tapir. Toate speciile de tapir sînt fie pe cale de dispariție, fie vulnerabile, iar acest ierbivor e un uriaș atît de blînd, încît m-am întristat fără să vreau.

Vicente era un vînător yawa, pentru el tapirul însemna hrană; îi înțelegeam punctul de vedere. Problema mea era că acesta era mult prea mare ca să-l cărăm, așa că puteam folosi doar o parte din el, restul urmînd a fi lăsat în pădure, ca hrană pentru alte animale. Era o femelă gestantă de mărimea unei vaci mici; mă irita gîndul că jucasem un rol în moartea ei. Acum, că murise, eram absolut sigur că trebuia să-i valorificăm

cît mai bine carnea și să luăm cu noi cît mai multă. Juan, Boruga, Cho și cu mine am început să tăiem bucăți din animal, sărînd și afumînd cît mai multă carne deasupra focului. Vicente avea să ducă în comunitatea lui cît putea căra, urmînd să luăm și noi cît puteam.

Incidentul mi-a întărit convingerea că procedam bine neavînd asupra noastră arme de foc. Nu voiam ca expediția să se transforme într-o farsă vînătorească victoriană.

Nu ne aflam prea departe de granița cu Columbia, dar nu se întrezărea nici o potecă. Eram înconjurați de un zid de pădure deasă, întunecoasă, care se întindea pe kilometri întregi, și nu urmam nici direcția unui rîu. Am introdus în GPS coordonatele locului în care rîul traversa granița columbiană și am stabilit direcția într-acolo cu ajutorul busolei. Apoi am pornit prin junglă în linie dreaptă, croindu-ne drum pe măsură ce înaintam. Terenul era vălurit, dar nu aveam o imagine de perspectivă din cauza copacilor. Era ca și cum am fi mers cu mașina pe o ploaie torențială, cu ștergătoarele de parbriz defecte, fără să vedem nimic în față. Ne bazam pe busolă și trebuia să avem încredere că mergeam în direcția bună și că peste cîteva zile vom ajunge la postul de graniță. Habar n-aveam peste ce urma să dăm acolo – militari înarmați, traficanți de droguri, sîrmă ghimpată, grăniceri care controlează pașapoartele, un magazin de cadouri, un centru de informații.

Apoi, chiar cînd ne aflam într-o poziție în care ne bazam mai mult pe GPS, și-a găsit să-și dea duhul. Se umezise înăuntru și nici unul dintre butoane nu mai funcționa. Ne-am orientat cu ajutorul busolei și am mers spre punctul în care credeam că se află comunitatea și granița cu Columbia. Puteam aprecia

realitatea doar bazîndu-ne pe intuiția că parcurseserăm șapte kilometri în acea zi, poate opt.

Uneori ai nevoie de puțin noroc, dar ne-am orientat cu o precizie extraordinară. La ora 16, în a patra zi de cînd plecaserăm de la Platanal, am auzit muzică și în scurt timp am ajuns la Tierra Amarilla, unde se dădea o petrecere. Satul era într-o zonă defrișată, pe malul rîului Loreto Yacu. În colibe sărăcăcioase, acoperite cu stuf, locuiau băștinași prietenoși, amețiți de băutură, care ne-au oferit *masato*. Ajunseserăm în Columbia.

Etapa peruană a expediției se încheiase. Durase 11 luni și 2 zile, cu patru săptămîni mai puțin decît estimasem inițial pentru întreaga călătorie. Cho și cu mine eram epuizați și aveam nevoie de odihnă și de un răgaz pentru a ne trata rănile și infecțiile cu paraziți. Merseserăm pe jos două luni, fără o perioadă de odihnă adecvată, prin ploaie necontenită, și eram lipsit de entuziasm, energie și însuflețire. Aveam răni deschise pe coapse, cauzate de rucsac, picioarele mă dureau, iar mușchii îmi erau vlăguiți, incapabili de orice efort. Visam o cameră de hotel cu un pat adevărat, cu așternuturi curate, albe și cu aer condiționat. Nu voiam să văd deloc oameni – dacă aș fi fost singur, aș fi plîns din cauza epuizării. Nu-mi doream decît să dorm.

Însemnare din jurnal, 4 martie 2009: Tierra Amarilla:

> Fruntea sus, Staffs – te văicărești jalnic. Două zile în Leticia și vei fi iar în formă. Hai, poate cinci zile.

Ca întotdeauna cînd ieșeam din junglă, mă copleșeau gîndurile legate de situația noastră financiară disperată.

Cheltuiam mult mai mult decît îmi permiteam și acumulam datorii pe care nu puteam să le achit. Sentimentul că pierdusem controlul financiar îmi provoca insomnii și nu mai eram în stare să mă bucur de nimic.

Acolo unde ajunseserăm, la graniță, nu se făcea controlul pașapoartelor, așa că a trebuit să mergem cu o barcă în josul rîului Loreto Yacu și apoi cu o altă barcă în orașul columbian Leticia. Acolo aveam să ieșim oficial din Peru; ni se vor viza pașapoartele, vom încerca să găsim hărți ale Columbiei, apoi ne vom întoarce la frontieră să parcurgem pe jos porțiunea scurtă (trei săptămîni) din Columbia spre Brazilia.

Aceste drumuri, care nu făceau parte propriu-zis din expediție, mă costau timp și bani prețioși. Sub aspect financiar, nu-mi permiteam să-i păstrez alături de mine pe cei patru oameni, și cum Boruga avea cetățenie dublă, columbiană și peruană, am fost nevoit să-l trimit acasă pe Juan. Uriașul s-a întristat că urma să plece; mi-am dat seama că se simțea jignit că Boruga fusese ales în locul lui și că echipa va merge mai departe fără el. Trebuia însă să iau o decizie logică, nu sentimentală, iar Juan nu avea pașaport cu care să călătorească în afara Peru-ului. Prin urmare, a plecat acasă.

Am rămas șase zile la Leticia; conform jurnalului, cam 80% din timpul cît am fost treaz l-am petrecut în fața computerului, făcînd contabilitatea, pe care o neglijasem, și ocupîndu-mă de organizarea expediției. Nu ne puteam permite hoteluri bune sau aer condiționat, așa că ne-am cazat la un hotel ieftin unde mă trezeam cu fața transpirată, lipită de salteaua uzată. Un vechi prieten, fost coleg de școală, Sam Dyson, îmi spusese că va veni să ni se alăture o vreme și i-am organizat sosirea. În cea mai mare parte a timpului am încercat să găsesc persoane din

Brazilia care să ne ajute să obținem permise de intrare în rezervația indigenă de dincolo de granița braziliană.

Fuseserăm puși în legătură cu doi brazilieni, Kavos și Dwight, care se pare că erau cei mai buni la rezolvarea problemelor de logistică pentru echipele de filmare din străinătate. Deși nu aveam o echipă de filmare, îi întîlnisem pe cei doi în Brazilia cînd plecam de acolo, în 2008, și fuseseră de acord să mă ajute să obțin vizele și permisele pentru Brazilia, contra unei sume nu foarte mici. Fără aceste documente nu aș fi reușit să merg mai departe, iar în aprilie 2009 eram foarte iritat de atitudinea lor și de faptul că băteau pasul pe loc. Eram destul de stresat în acel moment, ceea ce însemna că nu mă puteam relaxa alături de Cho și de Boruga, pentru că, dacă nu făceam eforturi ca lucrurile să progreseze, expediția nu putea continua fără să ne întoarcem sau să facem un ocol de cîteva săptămîni spre nord, prin Columbia. Permisele care urmau să fie obținute de Kavos erau esențiale pentru evitarea acestui ocol imens.

Toată lumea ne-a spus că în extremitatea sudică a Columbiei aveam să dăm de o rută foarte importantă și foarte periculoasă a traficanților de droguri. Concluzia era că nu aveam altă opțiune, dacă voiam să finalizăm expediția. Ne-am întors încă o dată la graniță cu un ghid columbian din comunitatea Ticuna, din Nariño, și am intrat din nou în Columbia pe jos, neobservați.

Populația ticuna este o populație băștinașă din sudul Columbiei și vestul Braziliei. Senou, călăuza noastră, era tăcut și în mod evident nu cunoștea deloc jungla. În cele din urmă l-am rugat pe Boruga să meargă în față, cu Senou pășind fără folos în urma lui. Neputînd utiliza GPS-ul pentru a elabora o hartă a rîului, mergeam încă oarecum la întîmplare, fără să reușim să

ne apropiem prea mult de rîu din cauza inundațiilor, însă curînd am ajuns la o serie de așezări ticuna legate între ele prin mici poteci.

Satele ticuna aveau o trăsătură remarcabilă: oamenii erau foarte primitori și prietenoși. Am fost întîmpinați mereu cu zîmbete largi și salutări în timp ce le străbăteam, o schimbare foarte reconfortantă, după privirile pline de neîncredere opacă a căror țintă fuseserăm în cea mai mare parte din Peru. Potecile dintre comunități erau afectate de inundații masive, iar cînd nivelul apei ne depășea înălțimea trebuia să umflăm bărcile și să vîslim prin *varzea.*

Reușiserăm să convingem un localnic din ultimul sat columbian prin care trecuserăm să ne arate încotro se îndrepta „poteca”, dar toți ceilalți spuseseră că *singura* cale de a înainta era pe rîu, cu barca. Le explicasem, așa cum făceam întotdeauna, că nu puteam înainta pe rîu, deoarece scopul expediției era să mergem pe jos. Urma reacția obișnuită: rîdeau și ne spuneau că sîntem nebuni.

După patru ore, îi înțelegeam. În unele locuri, „poteca” se afla cam la 10 metri sub apele revărsate, negre ca smoala. Mă concentram la maximum, încercînd să-mi ghidez barca gonflabilă prin spațiile care păreau prea mici pentru a trece prin ele, pline de țepi ascuțiți ca niște ace. Barca era din cauciuc subțire, ca să ocupe un volum mic cînd era împachetată și să poată fi cărată într-un rucsac. Fiecare părticică din creierul meu era concentrată pe schimbarea direcției și pe opriri; în caz că barca se spărgea, problema nu era doar că trebuia să înot – ci că trebuia să înot încercînd să salvez rucsacul de 35 de kilograme pe care stăteam.

Boruga vîslea în cealaltă barcă și vîslele noastre se tot încurcau în lianele din jur, scuturîndu-ne pe ceafă furnici care ne pișcau. Umiditatea era aproape de 100%, iar țînțarii ne bîzîiau permanent în urechi. Situația era cît se poate de neplăcută, însă mă simțeam foarte bine – acel tip ciudat de satisfacție care este greu de explicat. Presupun că sarcina era captivantă pentru că se axa complet pe prezent; nu lăsa loc pentru reflecții sau griji cu privire la viitor, deoarece fiecare acțiune avea un efect imediat. M-am lăsat acaparat de suspansul provocării.

Din fericire, nu ne înșelaserăm; puteam urma poteca prin pădurea inundată, ceea ce am și făcut, ajungînd după-amiază la o așezare ticuna.

Înaintam bine, dar aveam o dispoziție cel puțin schimbătoare, iar jurnalul meu din acea perioadă constă într-un șir de imprecații la adresa ghizilor pe care îi angajasem și care nu cunoșteau drumul. Încă nu învățasem să nu mă supăr din cauza unor chestiuni care nu puteau fi remediate. Problema era că localnicii nu erau pregătiți să meargă mai departe de satul următor, care putea fi la doar două ore distanță, iar eu trebuia să le dau tot atîția bani cît îi dădeam lui Cho pentru o zi întreagă. În mod jenant, în acel moment am început să nu-i mai întreb pe unii cum îi cheamă. Era ca și cum toți erau unul și același individ enervant, reîncarnat într-un corp oarecum diferit, dar avînd aceleași trăsături esențiale: nehotărîrea și incapacitatea de a se orienta. Nu mai gîndeam rațional, știu, dar iritarea mea avea un oarecare motiv logic.

Pe 2 aprilie, Cho, Boruga, Jaime (un băiat ticuna de șaptesprezece ani) și cu mine am ajuns într-un mic sat, numit Santa Sofia. Era prima aniversare a expediției, așa că le-am

cumpărat bere și ne-am simțit bine, stînd în cerc pe niște scaune din plastic și discutînd tot felul de prostii. Cho și Boruga s-au amețit destul de tare și îmi tot repetau ce conducător bun eram. Era plăcut să aud asta, dar și surprinzător, deoarece atunci mă simțeam departe de a fi un bun conducător.

După alte două zile am ajuns la un drum asfaltat care ducea la Leticia. Leticia se află în Columbia, lîngă graniță, învecinîndu-se cu orașul brazilian Tabatinga.

Îmi luase ceva mai mult de un an să ajung în Brazilia și, deși eram extenuați, toți ne-am entuziasmat că lăsaserăm în urmă Columbia și Peru. În ultimele douăsprezece luni traversasem întreg lanțul muntos al Anzilor, găsisem cel mai îndepărtat izvor al Amazonului și coborîsem în cel mai adînc canion din lume. Trecusem prin Zona Roșie, prin ținuturile a nenumărate triburi indigene defensive, fusesem amenințat cu săgeți și acuzat de crimă. Îl întîlnisem pe Cho, mersesem săptămîni întregi prin păduri inundate și traversasem rău-famata extremitate sudică a Columbiei – deși în ultima lună nu văzusem nici urmă de traficanți de droguri.

Știam că va trebui să așteptăm cîteva săptămîni sosirea prietenului meu Sam din Marea Britanie. Nici eu, nici Cho nu aveam nimic împotrivă; simțeam că în acest moment esențial meritam odihna. Trebuia neapărat să ne încărcăm bateriile, atît sub aspect fizic, cît și mental, înainte să pornim din nou la drum. Boruga s-a întors în Peru, după ce și-a cheltuit toți banii cîștigați distrîndu-se seară de seară în Leticia. Mi-a părut rău pentru soția și copiii lui, care probabil îl așteptau să se întoarcă acasă cu buzunarele pline.

Deși parcurseserăm deja un traseu epic, Cho și cu mine știam că de-acum urma partea cea mai grea a expediției: triburi

de temut, o nouă limbă, hărți mai puțin precise, inundații mai mari și distanțe imense între așezări, prin păduri tropicale pe care nimeni nu le mai traversase pe jos. Amîndoi eram mai mult decît intimidați de cei 3.000 de kilometri pe care îi mai aveam de parcurs pe jos prin Brazilia.

CAYENNE
GUYANA FRANCEZĂ
SURINAM
GUYANA
OCEANUL ATLANTIC
Punct final
09.30, 9 august
2010
DELTA AMAZONULUI
Marudá
RORAIMA
COLUMBIA
RIO NEGRO
Belém
do Solimões
Oriximina
(diagnosticat
cu leishmanioză)
Marajó
Tierra
Amarilla
FLUVIUL SOLIMÕES
AMAZONAS
Itapiranga
„orașul"
Jurua
Téfe
FLUVIUL AMAZON
Almeirim
(arestați,
amenințați cu arma)
Belém
(ni s-a alăturat
Keith)
PERU
raționalizarea
proviziilor
Coari
Manaus
(confluența rîurilor)
Amatura
(Sam ne-a părăsit)
Leticia, Tabatinga,
Santa Rosa
(ni s-a alăturat Sam)
BRAZILIA
PARÁ
RONDÔNIA
N
V
E
S
N-V
N-E
S-V
S-E
SCARA
0
50
100
km
TRASEU
FLUVIU

Partea a patra

Brazilia

11

Intrarea în Brazilia

Vizele și permisele de liberă trecere sînt plictisitoare, știu. Problema e că erau și esențiale – de ele depindea dacă expediția avea să fie un succes sau să se termine prematur în mod penibil și rușinos. Kavos avusese la dispoziție mai bine de un an pentru a rezolva trei lucruri: o viză valabilă care să-mi permită să intru în Brazilia și să rămîn acolo pe întreaga durată a expediției; permise de intrare în rezervațiile pentru indigeni; și hărți topografice ale junglei braziliene. Acum eu ajunsesem la granița cu Brazilia și se părea că nu se apucase de nici una dintre aceste sarcini. Îmi fusese recomandat cu căldură, dar pentru mine a fost chinuitor să am de-a face cu el. În ciuda faptului că m-am înfuriat cînd am aflat că aceste lucruri nu erau gata (sperasem că vor fi pregătite cu un an în urmă, chiar înainte să fi părăsit Anglia), mă aflam într-o situație foarte dificilă din cauza lui: îi plătisem 1.500 de dolari și, fiindcă optasem să recurg la el pentru a rezolva treaba cu vizele, am sfîrșit prin a sfida consulatul Braziliei din Londra, care nu-mi mai răspundea la e-mailuri. Fără hărți, vize sau permise, călătoria noastră avea să ia sfîrșit.

Împreună cu Cho, m-am cazat la un hotel și am așteptat. Cele două orașe, Tabatinga (din Brazilia) și Leticia (din Columbia), erau unite în unul singur, iar granița era deschisă pentru ca oamenii să poată veni și pleca. De cealaltă parte a fluviului era orașul Santa Rosa (din Peru), iar zona, în ansamblu, era cunoscută sub numele de „tripla frontieră". Motocicliști din Columbia, țara cu legi mai stricte, treceau granița și-și scoteau căștile cu o mînă în Brazilia, considerabil mai relaxată. Orașele primeau turiști, mai ales călători cu rucsacul în spate, dar de fapt nouă nu aveau să ne ofere decît foarte puțin. Am refuzat cîteva oportunități din partea unor agenți stradali care ne îmbiau să mergem în excursii de o zi să vedem jungla.

Pe 9 aprilie, spre lauda lui, Kavos a făcut ce trebuia să facă. Mi-a scris, spunîndu-mi că pe 11 aprilie șefii de trib ticuna aveau să se adune într-un oraș din apropiere, Benjamin Constant, iar el aranjase ca solicitarea mea de a traversa rezervațiile ticuna să fie ascultată. Mi-a spus că întrebaseră dacă aveam să filmez evenimentul, pentru ca opiniile lor privind politicile publice legate de populația indigenă să poată fi difuzate.

Era un mare pas înainte – ar fi fost extraordinar dacă șefii de trib spuneau că pot trece pe acolo. Întîlnirea avea să le permită de asemenea să mă vadă înainte să ajung pe jos în comunitățile lor. Eram bucuros să-i filmez, dar în acea perioadă nu aveam legături cu posturi de radio sau televiziune care ar fi putut face publică situația nefericită în care se aflau.

Era exact genul de lucru pentru rezolvarea căruia îl plătisem pe Kavos și îi eram recunoscător pentru asta. Mă neliniștea gîndul că voi merge la întîlnire și mi s-a spus că avea să dureze toată ziua. Portugheza mea era foarte rudimentară la acea

vreme, întrucît nu vorbisem decît spaniolă în ultimul an, așa că am angajat un ghid turistic din Tabatinga pe post de translator. Kavos însuși și Dwight, tovarășul lui, mă avertizaseră că aceste triburi erau violente, „cele mai violente din întregul bazin al Amazonului”, îmi spusese Dwight. Eram foarte neliniștit.

Credeam cu adevărat că FUNAI, organizația care supraveghează populația indigenă din Brazilia, ne permisese accesul în acest stadiu, dar s-a dovedit că totuși Kavos nu trecuse prin nici o procedură oficială cu FUNAI, pretinzînd că era mult prea dificil.

Translatorul, Cho, Ursula (care venise să mă vititeze din Peru) și cu mine am mers să ne întîlnim cu șefii de trib. Am luat barca rapidă de la Tabatinga spre Benjamin Constant și, în naivitatea mea, mi-am imaginat o comunitate ticuna tradițională, în care toată lumea purta îmbrăcămintea tradițională a indigenilor.

Am ajuns în orașul modern și am fost îndrumați spre o clădire din beton a primăriei, în care aproximativ o sută de căpetenii și membri ai tribului Ticuna din diverse alte comunități se adunaseră și ședeau pe găleți din plastic roșu.

— După cum știm cu toții, a spus căpetenia supremă a tribului Ticuna, oamenii albi au intenții diferite față de noi, dar nu mai vin aici ca să ne ucidă.

„Un început oarecum pozitiv”, m-am gîndit eu, în timp ce i-am scrutat atent pe cei din mulțime. Căpeteniile, deși purtau îmbrăcăminte occidentală, aveau încă la gît șiraguri din dinți de jaguar și de caiman. Un șef de trib își completase podoaba cu un stick de memorie USB. În spatele meu, un scrib ticuna scria procesul-verbal la un laptop ticuna.

Întîlnirea nu era doar în beneficiul meu. Căpeteniile din rezervațiile învecinate veniseră să vorbească despre diverse chestiuni și probleme. Membrii tribului Ticuna erau foarte conștienți de atrocitățile din trecut, așa că păreau să fie foarte sensibili la modul în care mă prezentam.

Căpetenia supremă a continuat istorisind povești și reamintindu-le oamenilor trecutul lor. Am înțeles cîte ceva din ce a spus și am depus eforturi să nu par amenințător, ci politicos și interesat. M-am uitat în dreapta mea și am văzut că Cho, care ieșise în oraș și băuse în noaptea precedentă, avea capul căzut într-o parte. Dormea bușteан.

La ora două după-amiază, lucrurile au ajuns într-un punct critic și mi s-a spus că, dacă puteam să ajut comunitățile, atunci și acestea aveau să mă ajute pe mine. Eram în continuare îngrijorat că ideile lor cu privire la ceea ce aș fi putut să le ofer aveau să-mi depășească posibilitățile relativ modeste. M-am adresat grupului într-o portugheză stricată, întrucît nu părea să le placă faptul că vorbeam prin intermediul unui translator. Întrucît cea mai mare parte a discuțiilor se desfășurau oricum în dialectul ticuna, translatorul nu avea habar despre ce era vorba.

— Te vom lăsa să treci, a spus în cele din urmă căpetenia supremă, după ce a purtat discuții lungi cu șefii comunităților, dacă poți plăti costul prînzului de azi pentru toată lumea.

Era vorba de 25 de dolari americani, iar sentimentul de exaltare pură care mi-a cuprins întregul trup mi-a umplut ochii de lacrimi, în timp ce mă îndreptam cu pași mari spre el să-i strîng mîna, radiind și zîmbind cu gura pînă la urechi.

Pînă în acel moment nu-mi dădusem seama cît de agitat fusesem din cauza acestor permise. Deodată, totul părea din

nou posibil, iar întîlnirea mi-a insuflat o nouă încredere.

Kavos mi-a trimis un e-mail trei zile mai tîrziu, spunîndu-mi că nu aveam permisiunea oficială de la organizația FUNAI, dar că, dacă șefii ticuna erau mulțumiți, atunci totul era în regulă. Știam că nu era tocmai în regulă din punctul de vedere al formalităților oficiale, că în aceste rezervații aveai nevoie de permise de intrare și că toți vizitatorii trebuiau să fie monitorizați medical înainte de a pătrunde acolo, dar în acel moment nu puteam face mai mult și căpeteniile aveau să-mi permită accesul fizic, așa că aveam un plan funcțional.

Acum obiectivul era foarte simplu: să înaintez prin Brazilia cît mai repede. Finanțele și timpul erau principalele motive de stres și trebuia să elimin lucrurile care-mi distrăgeau atenția și să las în urmă cît mai mulți kilometri.

Pe 6 mai 2009, directorul general al principalei companii care mă sponsoriza mi-a trimis acest e-mail:

> Ed,
>
> Sper că mesajul meu te găsește bine sănătos.
> De cînd am vorbit ultima oară, JBS Associates a fost afectată de criza de pe piețele mondiale. Ne-am confruntat cu o serie de clienți care nu ne-au plătit sau nu au putut să ne plătească pentru munca prestată.
> În consecință, nu sîntem în măsură să-ți efectuăm plata luna aceasta.
> Sper să pot rezolva situația în săptămînile următoare și te voi ține la curent dacă apare vreo schimbare din partea noastră.
> Îmi pare rău că trebuie să-ți dau această veste proastă. Ne păstrăm angajamentul luat și sîntem de părere că aceasta

este o investiție pe termen lung pentru compania noastră. Cînd vom vorbi data viitoare, sper să am vești mai bune.
Dacă ai vreo întrebare sau vrei să stăm de vorbă, sună-mă pe telefonul mobil.
Ai grijă de tine.

Numai bine,
Jonathan Stokes

Pe atunci, aceasta era singura noastră sursă de venit lunar, iar vestea era catastrofală. Suma pe care ne-o plătiseră nu acoperise toate cheltuielile, așa că eram la limita contului de 10.000 de lire sterline asociat cărții mele de credit și depindeam complet de suma lunară de 1.000 de lire primită de la ei. Așteptarea în oraș ne costa o mică avere și trebuia să plecăm neapărat și să ajungem în junglă, unde viața era mai ieftină. Speram să ne poată plăti luna următoare.

Trecuse ceva mai mult de un an de la începutul expediției și eu încă simțeam că ar fi mai plăcut dacă mi s-ar alătura un prieten. Keith fusese minunat și mă ajutase să ies dintr-o depresie cumplită care durase două luni, așa că atunci cînd Sam Dyson, vechiul meu prieten din anii de școală, s-a oferit să mi se alăture, i-am acceptat propunerea.

Cînd a ajuns Sam, vizele nu erau pregătite, dar curînd după aceea ni s-au acordat vize turistice pe o perioadă de trei luni pe care le-am fi putut obține singuri. Asta însemna că după trei luni în Brazilia trebuia să ne întoarcem cu vaporul în Columbia pentru a ne reînnoi vizele. Nu era nici pe departe situația ideală.

În cei 14 ani care trecuseră de la terminarea școlii, îl văzusem pe Sam de trei ori – de două ori în lunile dinaintea

plecării. După absolvire, își petrecuse mare parte din timp antrenîndu-se în domeniul artelor marțiale și era practic un călugăr-„războinic” Shaolin în toată regula. Dorința de a mi se alătura, vechea noastră prietenie și pasiunea pentru artele marțiale erau tot argumente în favoarea venirii lui. Nu mai fusese în junglă pînă atunci, dar eu consideram că avea abilitățile necesare care puteau fi adaptate, contribuind la succesul experienței. Mi-a povestit că, în timpul antrenamentelor, fusese pus să alerge pe treptele din piatră ce duceau la un templu Shaolin de pe un munte din China pînă cînd leșinase. Acest gen de forță mentală (și fizică) era tocmai ceea ce doream să aibă noul meu partener.

Sam are exact aceeași înălțime ca mine, 1,85. Cînd a venit, avea o tunsoare militărească la modă în anii 1980 și o postură dreaptă de războinic, care-l făceau să pară mult mai înalt decît exploratorul obosit și gîrbovit în care mă transformasem eu. Cînd a sosit, am discutat la nesfîrșit despre vremurile trecute și despre ce ne aștepta în junglă. Mă bucuram să am din nou lîngă mine un prieten.

Prima călătorie în care am pornit eu, Sam și Cho a fost o traversare de opt zile din Tabatinga pînă în orașul Belém do Solimões. La intrarea în Brazilia, numele Amazonului se schimbase în Solimões și nu aveam să ne mai aflăm din nou în apropierea fluviului Amazon decît cînd ajungeam la Manaus – aflat la aproximativ 2.000 de kilometri în aval. Fiindcă Sam predase un curs de autoapărare Serviciului de Poliție Indian, am primit doi ghizi de la Serviciul de Poliție Ticuna care, în ciuda faptului că nu cunoșteau jungla, au fost bucuroși să vină cu noi. Înainte să plecăm, căpetenia, care participase la întîlnirea de la Benjamin Constant și fusese de acord să mă lase

să trec, a spus că puteam să o facem doar dacă îi cumpăram un aragaz pentru casa lui. Nu aveam de ales, desigur, iar căpetenia știa și el lucrul ăsta, așa că i-am dat bani să-și cumpere un aragaz nou-nouț.

Eram în luna mai, iar inundațiile nu aveau să fie mai mari de atît, așa că trebuia să ne îndreptăm spre interiorul țării. Spre deosebire de Peru, aici nu erau munți și abia am reușit să găsim trasee situate deasupra liniei de unde începea terenul inundat. Antonio și Sanderley, cele două călăuze indiene, erau tineri și politicoși și bucuroși să vină cu noi în drumeție. În ciuda faptului că nu cunoșteau nici un traseu (așadar, ne orientam în funcție de busolă și de noul dispozitiv GPS adus de Sam), m-am gîndit că era mai prudent să-i luăm cu noi ca ghizi. După cum ni se spusese, era o rezervație deosebit de periculoasă, iar indienii ticuna ar fi putut să vorbească și să ne scoată din bucluc.

Într-o dimineață de sîmbătă, m-am trezit ușor amețit după o noapte în care, ca de obicei, dormisem prost în hamac. M-am dus pînă la locul în care cei doi ghizi curățau pește. Am zîmbit larg cînd am văzut cît de mult prinseseră. Aveam cîte doi pești de persoană, iar ei pregăteau la foc o fiertură de pește. Aduseseră înapoi năvodul și-l strînseseră cu grijă. În tabără totul mergea cum trebuie, fără să fie nevoie să le cer ceva; asta m-a făcut să zîmbesc. În aer plutea un miros de usturoi și ceapă și toți voiam să mîncăm.

Nu știu de ce, dar nici unuia dintre localnici nu i-a plăcut vreodată să le servească mîncarea celorlalți, așa că am ridicat cratița cu coada cea nouă din metal strălucitor pe care o luasem din Tabatinga. Apoi am urmărit cu încetinitorul cum cratița s-a răsturnat la marginea focului, după ce a alunecat, desprinzîndu-se de mîner. Am văzut fețele călăuzelor – nu și-au

putut ascunde dezamăgirea; am reușit să adunăm peștele, dar fiertura gustoasă s-a pierdut. Mîncarea devine mult mai importantă în aceste circumstanțe și m-am înfuriat că fusesem atît de neîndemînatic.

Mai tîrziu în ziua aceea, în adîncul junglei, la o distanță considerabilă de albia principală a fluviului, ne-am apropiat de o comunitate. Antonio și Sanderley au sugerat ca eu și Sam să așteptăm în exterior în timp ce ei au intrat și i-au cerut șefului de trib permisiunea să intrăm și noi. Cei din așezările mai îndepărtate erau defensivi și ni se spusese că ar ucide pe loc un alb dacă ar fi luați prin surprindere. Ne-am hotărît să nu-i luăm prin surprindere și ne-am așezat, neliniștiți, pe un buștean în mijlocul unui cîmp de yucca, întrebîndu-ne cît de agresivi erau acești membri ai tribului Ticuna. Oare purtau îmbrăcăminte occidentală? Aveau să ne lase să trecem?

Băieții s-au întors cu vestea bună că Nossa Senhora Parisida, comunitatea respectivă, ne acceptase și avea să ne permită să intrăm. L-am zărit pentru prima dată pe bătrînul lor șef cum a înaintat clătinîndu-se spre noi, venind dinspre niște colibe acoperite cu stuf, pe un moped Honda nou-nouț pe care, în mod clar, nu știa să-l conducă. Satul nu avea drumuri și era lung de aproximativ 200 de metri, dar era evident că mopedul reprezenta simbolul statutului său de căpetenie. Era prietenos și amabil și ne-a permis să ne legăm hamacurile în casa lui din lemn.

Cho, Antonio și Sanderley au jucat fotbal cu localnicii, iar eu și Sam, fiind obosiți, am ațipit în hamacurile noastre, ușurați că totul decursese bine. Am început să mă întreb cît de periculoasă era totuși această rezervație. Era oare posibil ca Kavos și Dwight să fi exagerat cînd ne-au prezentat pericolele, pentru a

ne descuraja? Poate că și ei reproduceau, la rîndul lor, niște legende neîntemeiate. Acești oameni erau prietenoși și primitori.

Cea mai mare parte a celor 80 de kilometri parcurși a trebuit să ne croim singuri drum prin junglă, orientîndu-ne după busolă și folosind GPS-ul. Pentru organismul lui Sam, încercarea era destul de solicitantă. Nu-și imaginase că va fi atît de extenuantă din punct de vedere fizic și, fiind înalt, a obosit repede. În fiecare zi ne petreceam majoritatea timpului cufundați pînă la piept în mlaștini, urmîndu-l pe cel din fruntea grupului, care-și croia drum retezînd ramurile, evitînd șerpii și mușuroaiele mari de furnici. De fapt, mlaștinile erau răcoroase și mersul prin ele te înviora, fiind o schimbare plăcută față de zilele în care înaintaserăm asudînd mereu pe teren solid. În ciuda faptului că în medie parcurgeam mai puțin de un kilometru pe oră pe terenurile inundate, am ajuns la un sat numit Piranha în opt zile, la mijlocul lunii mai, și am închiriat o barcă să ne ducă la Belém do Solimões.

Sam și cu mine am discutat despre modul în care luase contact cu jungla, iar el a identificat cîteva lucruri pe care eu le trecusem cu vederea. Era bine că metodele noastre erau examinate de alți ochi, iar unul dintre lucrurile pe care le-am schimbat a fost să mărim dozele de antivenin ca să ne ajungă timp de 48 de ore, încît să putem rămîne într-un loc să ne administrăm singuri doza. Acest lucru se datora faptului că știam că aveau să urmeze multe zile în care nu vom putea primi ajutor medical și, astfel, dacă unul dintre noi era mușcat și nu aveam destul ser antivenin pentru a-l trata înainte ca efectul toxinelor să dispară, nici nu avea rost să mai cărăm serul.

Pentru mine era important să filmez, ca să am o înregistrare a întregii călătorii, dar ambele noastre camere de filmat s-au hotărît să-și dea duhul. N-am avut de ales și a trebuit să ne întoarcem la graniță pentru a primi aparate noi. Umiditatea din junglă era atît de ridicată, încît durata de viață a unei camere de filmat HD folosite în fiecare zi era de aproximativ trei luni. Am folosit zece camere pe durata expediției. Ignorînd adevărul incomod că taxele vamale aveau să fie un adevărat coșmar, am cerut să ne fie trimise încă două prin DHL. Am ales ca aparatele să ne fie trimise în Columbia, întrucît granița era deschisă, iar în Brazilia nu aveam un loc sigur în care să primim camerele. În loc să semnăm pur și simplu la primirea camerelor, cum s-ar fi întîmplat în orice țară normală, a trebuit să angajez un jurist columbian care să redacteze o procură, un notar public să autentifice copiile pașapoartelor și un traducător care să scrie niște scrisori de solicitare către oficiul vamal, explicînd cu ce ne ocupam. Procedura era exasperantă, extrem de plictisitoare și a durat mai bine de o săptămînă. Am folosit această săptămînă pentru a încerca să găsim cîteva idei noi și, mulțumită în special sfaturilor date de Sam, m-am hotărît să-mi fac un cont pe un site nou de socializare despre care nu mai auzisem pînă atunci – Twitter. Avea să fie foarte greu să scot telefonul prin satelit zi de zi, să găsesc un copac căzut la pămînt (și o deschizătură în coronament, pentru a avea semnal), dar se potrivea perfect cu spiritul difuzării expediției în timp real, întrucît acum puteam trimite din junglă mesaje pe Twitter în timp real, zi de zi.

Sam a mai sugerat să scriu săptămînal articole pe blog și să aleg o anumită zi și un anumit moment ca să le postez, încît cei care mă urmăreau să știe cînd să se aștepte la un text nou.

Fiecare articol de blog avea să fie însoțit de o înregistrare video al cărei montaj aveam să-l fac eu însumi, astfel încît să fie actuală și relevantă pentru articolul din săptămîna respectivă. Nu mă îndoiesc că asta a făcut să crească foarte mult numărul celor care ne urmăreau pe internet, ceea ce avea să aibă consecințe importante în lunile următoare, cînd am ajuns să apelăm la acești oameni.

Cînd ne-am întors la Belém do Solimões cu noile aparate de filmat, era începutul lunii iunie. Orașul dărăpănat nu semăna prea mult cu o așezare de băștinași, avînd case din cherestea, cu acoperișuri de tablă, dar locuitorii erau membri ai tribului Ticuna.

Căpetenia lor se numea Vilmar Luis Geraldo și în mod evident nu era mulțumit de concetățenii lui.

Belém avea 5.320 de locuitori care trăiau în 772 de case cu acoperișuri din stuf sau tablă. În cele două școli din localitate învățau 545, respectiv 1.320 de elevi și amîndouă erau supraaglomerate. Efectivele claselor erau arareori mai mici de 40 de elevi. Ca multe alte comunități ticuna, și Belém se confruntase cu multe probleme legate de violență. În ultimii ani avuseseră loc 72 de decese asociate cu violența domestică, alcoolul și drogurile. Abuzul de substanțe chimice devenise atît de grav, încît Vilmar mi-a spus că unii copii ajunseseră chiar să inhaleze benzină.

Alcoolul este interzis în rezervațiile indiene din motive întemeiate. S-a consemnat de multe ori și este bine înțeles faptul că indigenii au o toleranță slabă față de băutură. Dar problema este că ei nu se îmbată pur și simplu și apoi vomită sau adorm; ca să-l citez pe Vilmar, „o iau razna”. Cînd oamenii din aceste comunități sînt lăsați să bea necontrolat, pot deveni

agresivi, iar agresivitatea poate escalada foarte rapid, încît ajung să înjunghie sau să împuște pe cineva.

Cînd ne povestea aceste lucruri, Vilmar avea o expresie severă și tristă. Era un om credincios și își dorea în mod evident să iasă din acest cerc vicios al decăderii sociale. El era de părere că problema avea două laturi. În primul rînd, nu erau suficienți bani pentru educație. Nu toată lumea putea primi educație de bună calitate și practic nimeni nu putea merge la universitate. Vilmar voia ca guvernul să construiască o universitate în Belém; mi-a explicat că nimeni nu avea bani să meargă pînă la Tabatinga și să plătească acolo cazarea pentru a-și continua educația în orașul respectiv.

În al doilea rînd, nu existau locuri de muncă. Și asta din cauză că această comunitate se afla în mijlocul unei rezervații de indieni și, după cîte știam, companiile neindigene nu se puteau stabili în rezervație. Era o lege adoptată în ideea ca localnicii să fie autonomi și să se folosească de propriile terenuri, dar acum asta însemna că, chiar dacă aveau studiile necesare, în Belém nu era disponibil nici un loc de muncă plătit pe care l-ar fi putut ocupa.

Oamenii cîștigau puținii bani de care puteau face rost din vînzarea recoltelor – yucca, orez și banane mai ales –, dar Vilmar mi-a explicat că un an de muncă grea le aducea aproximativ 560 de reali (mai puțin de 200 de lire sterline) pe cap de locuitor. Pentru a agrava și mai mult această problemă, inundațiile extreme distruseseră o mare parte din recoltele acelui an. Așa că, pentru mulți dintre ei, sumele mici de bani pe care le primeau dispăruseră cu totul.

Toată apa din sat provenea direct din Amazon. Ne aflam la doar 120 de kilometri în aval față de două mari orașe care

pompau reziduurile menajere direct în fluviu. Apa era mizerabilă.

În Belém nu exista doctor sau spital, iar singurul dispensar în care se găseau asistente medicale era afectat de o lamentabilă lipsă de medicamente.

Situația nu era bună. Nu era greu să înțelegi de ce atît de mulți etnici ticuna își vedeau viitorul în nuanțe sumbre și recurgeau la droguri sau alcool pentru a se simți mai bine. Cît am stat acolo, reprezentantul organizației FUNAI din oraș a trebuit să meargă să se întîlnească cu patru bărbați care practicau ceea ce a fost descris ca fiind magie neagră. Într-o comunitate creștină, acest lucru era considerat dovada unui comportament disperat, care trebuia oprit. Era înfiorător să auzi povestea sacrificării recente a unui copil în cadrul unui asemenea ritual.

Serviciul Indian de Poliție se descurca bine, ținînd sub control violența, dar toți polițiștii erau voluntari și cu siguranță nu puteau să cultive pămîntul în timp ce lucrau la poliție.

După spusele lui Vilmar, Belém do Solimões era într-un declin vertiginos, inevitabil. Educației de slabă calitate, lipsei locurilor de muncă și sărăciei extreme li se adăuga regulamentul specific rezervației. Oamenii cu care am interacționat au dat dovadă de o mare căldură și generozitate, iar copiii erau fericiți și zîmbitori. Acești oameni supraviețuiau, dar era evident că se simțeau neglijați.

Nu știam nimic despre cîte subvenții a primit de fapt populația indigenă din partea guvernului brazilian și dacă aceste afirmații erau sau nu exagerate. Dar singurul adevăr limpede și imposibil de negat părea să fie că exista o incompabilitate între ideea de rezervație, menită să protejeze o

subzistență și un mod de viață indigene, și acești oameni care trăiau într-un oraș de dimensiuni medii unde pentru a supraviețui aveai nevoie de bani. Dacă oamenii se împrăștiau și se întorceau la modul lor de viață din trecut, nu ar fi avut nevoie de bani, întrucît ar fi trăit din strictul necesar, așa cum am văzut de multe ori în Peru. Dar aici, în Brazilia, etnicii ticuna voiau electricitate, televizoare, alimente procesate industrial și camere digitale de 10 megapixeli, așa că au fost nevoiți să facă afaceri cu restul Braziliei pentru a cîștiga bani. Statisticile lui Vilmar privind infracționalitatea aduceau dovezi incomode că lucrurile nu mergeau bine în sistemul actual.

Sărăcia și disperarea mi-au amintit de Peru. Aveam să aflu că era o situație atipică pentru Brazilia, o țară care investise recent sume imense în educație de-a lungul Amazonului. Sub conducerea președintelui Lula, părinților li se dădeau acum ajutoare bănești dacă copiii lor frecventau școala și, în consecință, populația tînără a Braziliei era educată și cu vederi largi – chiar și în cele mai îndepărtate așezări. Dar mai rămăseseră încă probleme serioase pe care Lula nu voia sau nu părea capabil să le înfrunte în ceea ce privește pădurea tropicală.

După ce în acea perioadă citisem un articol pe site-ul Mongabay.com știam că începuseră să apară schimbări în modul în care companiile și Banca Mondială se raportau la industria zootehnică din Brazilia. 79,9% dintre despăduriri erau puse pe seama fermelor de vite, iar Banca Mondială a retras un împrumut de 90 de milioane de dolari acordat giganticei companii Bertin, care se ocupă cu creșterea vitelor. Eram uluit că acest împrumut fusese aprobat din capul locului, dar

renunțarea era un pas promițător în direcția stopării susținerii internaționale acordate acestei industrii devastatoare.

În același timp, primele trei lanțuri de supermarketuri din Brazilia – Carrefour, Wal-Mart și Pão de Açúcar – au declarat că vor suspenda comercializarea produselor provenite din industria creșterii vitelor de la fermele implicate în defrișări într-o zonă importantă din bazinul Amazonului.

Președintele Lula promulga în continuare legi care privatizau zone imense din bazinul amazonian – guvernul brazilian nu părea să simtă nevoia de a-și ascunde relația strînsă cu industria agriculturii. Barack Obama avea să-l descrie drept „cel mai popular politician din lume", dar, în ce privește mediul înconjurător, eram de părere că Lula nu excela deloc. Adoptase discursul de rigoare referitor la schimbările climaterice și se simțea ofensat cînd statele străine își băgau nasul în afacerile Braziliei, și totuși în iunie 2009 a aprobat o legislație ce era inițial menită să legalizeze dreptul micilor proprietari de a deține terenuri, dar a fost schimbată pentru a include prevederi în beneficiul marilor acaparatori de pămînturi și care favorizau diverse interese de afaceri. Legea avea să garanteze posesiunea a nu mai puțin de 67 de milioane de hectare din pădurea tropicală amazoniană, terenuri care fuseseră ocupate în mod ilegal. Această zonă era mai mare decît Norvegia și Germania luate laolaltă, iar legislația era exact opusul discursului referitor la protecția mediului adoptat de Lula.

Ne-am luat rămas-bun de la Vilmar și ne-am îndreptat din nou spre Piranha, unde ne opriserăm din mers. Cînd barca îngustă cu motor a lăsat în urmă marele fluviu Solimões, cotind spre Calderón, un afluent al său mai mic, pătrunderea bruscă în

jungla verde și luxuriantă m-a făcut să simt aceeași neliniște și aceeași emoție pe care le-aș fi avut dacă zăream o fată de care-mi plăcea și pe care n-o mai văzusem de mult. Pădurea deasă de pe cele două maluri ale apei atîrna ca o cortină grea formată din liane și bromeliacee. Un zîmbet îmi stăruia pe buze și, schimbînd priviri cu Cho, am simțit că ne întorseserăm acolo unde ne era locul. Eram din nou îndrăgostit de junglă.

După ce am plecat din satul Piranha ne-am apucat din nou de mers. Primele cîteva ore după o pauză mai lungă erau mereu neplăcute și ne-au solicitat foarte mult. Trupurile și mințile noastre se moleșiseră și se plîngeau că le supunem la un asemenea efort.

Acum înaintam prin pădurea inundată cam 40% din timpul unei zile de mers. Mai încercam să ne îndepărtăm de rîu și să sărim de pe un petic de pămînt mai înalt pe altul, dar nu mai aveam hărți care să indice curbele de nivel, așa că trebuia să ne bazăm pe sfaturile localnicilor și pe propriile presupuneri. Înaintarea era lentă – în această etapă parcurgeam în medie cinci kilometri pe zi –, dar eu și Cho trecuserăm prin greutăți și mai mari, așa că ne simțeam destul de bine.

Sam, ca și Luke înaintea lui, își cumpărase bocanci care îi erau prea mici, ceea ce i-a afectat degetele de la picioare: unghiile i s-au infectat din cauza umezelii constante. Asta a făcut ca experiența să fie pentru el mult mai dureroasă, într-un mediu neplăcut și epuizant.

Pentru că degetele lui Sam erau în stare gravă, am propus să întrerupem expediția și să ne întoarcem la Tabatinga, sugestie pe care el a acceptat-o cît se poate de bucuros. Nu avea să-i strice deloc dacă se odihnea cîteva zile, în timp ce lua niște antibiotice puternice – corpul îi era acoperit de sute de

înțepături, tăieturi și contuzii, iar gleznele îi erau umflate ca ale unei femei în vîrstă.

Mi s-a părut interesant că nici eu, nici Cho nu aveam acum nici o zgîrietură. În mod clar, era un semn că ne adaptam modul de deplasare încît să nu cădem și să nu ne julim și că încetaserăm de mult să mai reacționăm la înțepături de insecte. M-am simțit mai apropiat de Cho decît fusesem vreodată pînă atunci și am continuat să ne vedem de drum cu sentimentul unei eficiențe calme și imperturbabile.

Cînd am plecat de la Tabatinga ne îngrășaserăm cu toții. Mîncaserăm prea mult, așa cum se întîmplă după o perioadă cu mîncare puțină. Dar acum ne confruntam cu un serios deficit caloric. Una dintre jucăriile aduse de Sam era un aparat de monitorizare a pulsului, iar acesta îi arăta că într-o zi de mers consuma 6.000 de calorii. Întrucît nu erau incluse serile, nopțile și diminețile, se putea estima cu moderație că el și cu mine consumam 7.000 de calorii pe zi, fiindcă aveam cam aceeași greutate. Cho consuma ceva mai puține calorii, deoarece era mai slab, dar dieta de 3.000 de calorii pe zi avea cu siguranță ca efect un deficit imens pentru noi toți.

Cho și cu mine am plecat din Vendeval, de unde Sam luase vaporul, cu Enrique și Paulo, cei doi ghizi noi. Aveau o strălucire inteligentă în ochi care m-a liniștit de la bun început și s-au dovedit a fi tovarăși de drum minunați. La fel ca mulți alții care au trecut prin echipa noastră, și ei cunoșteau jungla pentru că erau vînători și obișnuiau să înainteze pînă departe în pădure cu armele lor automate, în căutare de tapiri, rozătoare mari cum ar fi aguti brazilieni sau kinkaju, un animal asemănător cu ratonul.

Sam ni s-a alăturat din nou pe 16 iunie, într-un oraș colonial numit Santa Rita. Nu ne dăduserăm seama, dar ieșiserăm de cealaltă parte a primei rezervații a indigenilor. M-am înfuriat cînd am înțeles cît de mult mă temusem să intru în acea rezervație numai din pricina poveștilor de groază care mi-au fost spuse. Asta a făcut ca, din acel moment, eu și Cho să ne temem tot mai puțin de aceste rezervații. Irosiserăm atît de multă energie făcîndu-ne tot felul de griji, încît am încetat să ne mai batem capul și să-i ascultăm pe cei care ne spuneau ce primejdii ne așteaptă.

Ar fi un eufemism să spun că drumul pe care urma să-l parcurgem părea amenințător. În această regiune a Braziliei se află cea mai vastă suprafață de pădure inundată (*varzea*) din lume. Eram în luna iunie, iar apele ajunseseră la cotele maxime în această parte a fluviului; lunile în care cotele apelor ating nivelurile cele mai ridicate se schimbă semnificativ cînd fluviul ajunge în Brazilia. În viitor ne așteptam la zone inundate și la misiunea aproape imposibilă de a urma cursul fluviului și de a înainta cît de cît. Zonele inundate prezentau două probleme principale: nu aveam unde să campăm, unde să ne legăm hamacurile sau să aprindem un foc, iar ritmul în care înaintam era încetinit dramatic. Lipsa vitezei însemna că fiecare porțiune de drum pe care ne propuneam s-o parcurgem necesita mai mult timp și, prin urmare, aveam nevoie de mai multă mîncare, așa că rucsacurile noastre erau mai grele.

Partea bună era că știam unde se află majoritatea zonelor inundate. Imaginile furnizate de NASA și Google Earth arătau de asemenea că, dacă voiam să rămînem cît de cît în apropierea Amazonului, trebuia să traversăm fluviul pentru a ajunge pe malul sudic în acel moment. Introduceți aceste coordonate în

Google Earth [–3,564115°, –69,366513°] și încercați să stabiliți un itinerar pe malul nordic. Scobiturile pe care le vedeți sînt săpate de apă și arată clar extinderea pădurii inundate (*varzea*). Malul nordic aproape că era exclus din discuție și ar fi trebuit să străbatem cel puțin 20 de kilometri prin pădure și să urmărim cursul rîului de la acea distanță, ocolind zona din jurul unei meandre.

Am fost de acord cu toții că trebuia să traversăm albia principală a fluviului și, întrucît eu și Cho nu mai făcuserăm asta de luni întregi, eram speriați de distanța pe care trebuia s-o parcurgem vîslind. Pe atunci aveam trei bărci gonflabile de o persoană, dar exista riscul să fim despărțiți și să ajungem pe celălalt mal în puncte prea îndepărtate ca să ne mai vedem unul pe altul și să ne putem aduna. Valurile erau uriașe, la fel de mari precum cele marine, fluviul colcăia de caimani, iar bărcile noastre aveau un singur compartiment și erau făcute dintr-un PVC foarte ușor. Perspectiva de a traversa fluviul și de a avea probleme la mijlocul lui era descurajantă. Soluția a fost să închiriem o barcă din lemn de la Santa Rita, la care am vîslit ca și cînd ar fi fost o canoe canadiană, stînd toți în aceeași barcă, pînă cînd am ajuns pe celălalt mal. Totul a fost perfect și ne-au trebuit doar 15 minute pentru a parcurge distanța de un kilometru și jumătate.

Membrii comunității ticuna de pe malul îndepărtat al fluviului au fost foarte surprinși să ne vadă, dar nu erau deloc agresivi. Unele femei erau în mod vădit timide; satul era izolat dincolo de zonele inundate, pe un teren mai înalt, așadar aveau contacte mai rare cu traficul de pe albia principală a fluviului.

Principala arteră de transport a comunității era un rîu mic și drept, lat de 10 metri, care se îndrepta spre orașul São Paulo de

Olivença, situat la 40 de kilometri spre nord-est. Planul nostru era simplu: aveam să rămînem pe terenul mai înalt aflat la est de acest rîu pe toată durata drumului pînă la São Paulo, unde ajungeam la albia principală a lui Solimões. De acolo, cît vedeam cu ochii, malul sudic al lui Solimões părea că poate fi străbătut pe jos – deși aveam de traversat cîțiva afluenți imenși pe drum, în vecinătatea fiecăruia aflîndu-se cîte o pădure inundată. În ce privește orientarea, problema era că, deși brazilienii aveau hărți topografice excelente, la scara de 1:100.000, nu voiau să ni le dea și nouă. Am încercat să apelăm la armată, la companii private din Statele Unite, dar tot ce am putut obține au fost niște hărți de navigare pe fluviu. Acestea erau într-adevăr la scara de 1:100.000, așa că ne puteam orienta, dar nu aveau repere de nivelment. Tot ce ne doream era să rămînem pe teren înalt, pentru a evita zonele inundate, dar singurul lucru pe care nu-l aveam pe nici una dintre hărțile și imaginile noastre erau curbele de nivel. Capacitatea noastră de a detecta terenul înalt pe hărți era, prin urmare, oarecum limitată.

Din satul ticuna am ajuns la São Paulo în opt zile. În ziua a opta am auzit muzică, iar Cho, expert, ne-a informat că se auzea de la șase kilometri. După un kilometru, am ajuns lîngă un bar izolat unde se servea bere și unde pe un grătar imens făcut dintr-o cisternă se frigeau o mulțime de pulpe de pui condimentate pentru clienți. Am băut bere și am mîncat porții uriașe de grătar de pui, apoi eu și Sam am plecat să înotăm cu niște copii din localitate în iazul natural din spatele barului.

Din oraș, cei 100 de kilometri pînă la Amatura, aflat la est, păreau relativ ușor de parcurs. În cea mai mare parte terenul era ridicat și ne-am ales cu grijă drumul, urmînd adeseori

cărările străbătute de vite sau de vînători, trecînd pe lîngă mici gospodării sau ferme de animale.

Metoda mea de a mă orienta împreună cu Cho era simplă. Făceam cu rîndul la fiecare jumătate de oră și, indiferent ce decizie lua unul dintre noi, celălalt o urma întocmai. Existau întotdeauna mai multe variante și adevărul e că nu conta pe care o alegeam. Așa că adoptaserăm regula nescrisă potrivit căreia, ca să nu irosim energie, decizia celui care conducea era finală.

Nu cred că Sam se putea abține, dar pur și simplu nu mai contenea să tot pună la îndoială deciziile noastre cu privire la orientare. „De ce am luat-o pe-aici?”, mă întreba el. Îmi justificam decizia și, dacă nu era de acord, mi-o spunea. Problema era că, în acest moment, eu și Cho eram pe pilot automat și nu ne exteriorizam niciodată verbal hotărîrile, așa că a fi pus la îndoială echivala cu a fi insultat. Mai grav, cînd Cho era la conducere (și niciodată nu ne-am rătăcit din cauza lui), Sam insista să-i traduc îndoielile sale cu privire la modul lui de orientare. Asta era de două ori mai rău; pentru că eu eram intermediarul și mă deranja că trebuia să traduc lucruri enervante și inutile și pentru că îl irita și pe Cho, fiindcă deciziile sale erau puse la îndoială în repetate rînduri.

Două lucruri mă preocupau acum: unul erau (ca de obicei) banii (sau lipsa lor), iar celălalt – durata expediției. Vizele noastre care ne permiteau să stăm în Brazilia trei luni aveau să expire în scurt timp și, neavînd de ales, trebuia să batem din nou tot drumul înapoi pînă la Leticia, în Columbia, pentru a le reînnoi. Eram enervat că așa pierdeam timp și bani și că lăsasem aceste măsuri logistice în seama cuiva (Kavos) căruia nu părea să-i pese.

Latura pozitivă a acestei pauze forțate era că în acest moment eram cu toții terminați. Nervii erau întinși la maximum și chiar și legendara răbdare a lui Cho începea să cedeze. Într-o zi a mers la 150 de metri în spatele meu și al lui Sam, refuzînd să vorbească. Ajunsese la capătul răbdării și nu-i plăcea deloc dinamica echipei.

Ne-am întors la Tabatinga, pe partea braziliană, iar cînd am intrat din nou în Brazilia cu noile noastre vize pe trei luni, Poliția Federală ne-a spus că singurul mod în care puteam obține o a treia viză cu valabilitatea de trei luni era să ne întoarcem în Marea Britanie. Nu mai puteam obține încă una din Columbia. I-am transmis informația lui Kavos, care mi-a spus că va încerca să rezolve ceva la Manaus data viitoare cînd vom avea nevoie de reînnoirea vizei. Asta nu era în măsură să ne liniștească prea mult și însemna că peste trei luni ar fi trebuit să întrerupem încă o dată expediția, deplasîndu-ne de astă dată înainte pînă la Manaus.

Apoi am primit un e-mail de la Kavos care a dus la o dușmănie ce nu s-a mai stins. Mi-a scris, sugerîndu-mi un program de filmări pentru perioada în care mă voi afla în Manaus. Era vorba de filmări în clădirea operei și de alte lucruri irelevante pentru mine, iar eu, fiind stresat de chestiunea banilor și a vizelor la acea vreme, i-am răspuns arțăgos:

OK, Kavos,

Cred că nu înțelegi scopul expediției. Nu am un program sau o echipă de filmare. Sînt un om-ochestră care înregistrează în primul rînd greutățile prin care trece într-o drumeție de doi ani, pentru un documentar de aventuri. Nu am nevoie să

filmez la Manaus. Nu sînt Bruce Parry! Încă nu primesc nici un comision de la vreun post de televiziune și, prin urmare, nu am bani.
Sînt preocupat de vize și acesta este SINGURUL lucru cu care am nevoie să mă ajuți…
Termenul scurt de trei luni nu mă ajută, fiindcă vom fi în mijlocul junglei cînd o să fie nevoie să le reînnoim. De asemenea, cînd am intrat în Brazilia mi s-a spus că după ce le-am reînnoit o dată nu voi mai putea s-o fac din nou, fiindcă nu pot rămîne în Brazilia decît șase luni pe an! Am mare nevoie ca viza să fie pe o perioadă maximă pentru a rămîne în țară pe durata expediției. Anticipez că voi ajunge la Manaus în preajma Crăciunului și la Belém do Para în iulie 2010. Nu-mi pot permite ca expediția să eșueze pentru că nu s-a rezolvat problema vizelor. Ți-am plătit 1.500 de dolari pentru asta – și am nevoie să rezolvi problema o dată pentru totdeauna.
Trecerea prin zonele ocrotite de FUNAI s-a făcut într-un mod destul de clandestin și nu am avut niciodată o autorizație adevărată din partea acestei organizații. Dar am reușit să trecem mituindu-i pe oameni și cumpărînd mașini de gătit pentru șefii de trib! Asta nu-i deloc bine, Kavos. Am sperat că, dacă apelăm la un profesionist ca tine, vom fi în perfectă legalitate.
Ce am nevoie să faci pentru mine este să rezolvi chestiunea vizelor o dată pentru totdeuna. Nu va mai trebui să trec prin zone protejate de FUNAI, așa că acestea nu mai reprezintă o problemă. Rămîn doar vizele pentru Gadiel [Cho] și pentru mine.

Mulțumesc,

Ed

În 4 iulie am primit acest răspuns de la Kavos:

Ed,

E-mailul nu era pentru tine. Lucrez la altă producție și persoana se numește tot Ed.
Te rog, încetează să mă tratezi ca pe un cîine sau ca și cum aș avea ceva cu tine. Îmi trimit avocatul împotriva ta.

Kavos

Amenințarea că mă va da în judecată m-a făcut să nu mai sper nimic de la Kavos. Expediția începuse să stagneze foarte mult din cauza acestui du-te-vino impus de reînnoirea vizelor, iar el nu ne ajuta deloc așa cum sperasem că o va face. Întinderile mari de junglă care se întrevedeau în fața noastră înainte de a ajunge la Manaus erau descurajante, iar eu nu mai voiam să am de-a face cu această atitudine negativă.

Cînd s-a întors la graniță și a avut acces la aeroporturi, Sam a aflat că școlile sale de arte marțiale sufereau din pricina oamenilor pe mîinile cărora le lăsase. Îi luase cîțiva ani ca să le înființeze, așa încît s-a simțit obligat să se întoarcă în Anglia pentru a rezolva problemele. De asemenea, am recunoscut amîndoi că o echipă de trei avea un om în plus și că, din momentul acela, eu și Cho aveam să mergem mai bine. Spaniola mea se îmbunătățise suficient ca să pot discuta liber cu Cho despre orice subiect, ceea ce însemna că nevoia mea de a avea un prieten venit din afară se diminuase. Deși eu și Sam am discutat despre posibilitatea ca el să se întoarcă la un moment dat în viitor, cred că știam că asta nu se va întîmpla.

Totuși, nu pot să spun nimic rău despre Sam – venise cu idei și cu o energie proaspătă într-un moment în care eu încă mă străduiam să stăpînesc situația. Își făcuse datoria, iar expediția evoluase în consecință.

Într-un fel, eu și Cho aveam un echilibru care funcționa, dar era unul delicat, ușor de perturbat de un membru nou. Din acel moment, nu am mai căutat pe nimeni în afară de Cho pentru a mă însoți în junglă – el mi-a înțeles misiunea întru totul. Nu am sărbătorit nicicum plecarea lui Sam, dar, fără să spunem vreun cuvînt, eram mulțumiți de dinamica mult mai simplă pe care ne-o cream doar noi doi.

12

Foamea

În Peru, localnicii amazonieni care nu prea aveau acces la educație sau la lumea exterioară credeau că eram un *pela cara* și că făceam trafic de organe umane. Cînd apăream noi, obișnuiau să arate asta trecîndu-și degetul arătător peste fețele speriate. În Brazilia se pare că exista un alt mit asociat cu *gringos* – se temeau că eram un *corta cabeza* (literal, „tăietor de capete"), iar indigenii ticuna începuseră să facă semnul ce sugera tăierea beregatei trecîndu-și degetul arătător peste gît.

Poveștile variau, dar în multe apăreau oameni care vorbeau despre lumini strălucitoare pe cer și despre morți inexplicabile survenite în urma tăierii capetelor. Existau o teamă și o neîncredere adînc înrădăcinate față de oamenii albi, care făceau ca drumeția noastră să fie și mai tulburătoare.

Pentru prima oară de la începutul expediției, mi-am pierdut cumpătul din cauza unei femei indigene care a început să țipe la noi, spunînd că nu aveam ce căuta acolo și că eram un *corta cabeza*. Cred că ceea ce aproape că m-a făcut să izbucnesc a fost înțelegerea cumplită a faptului că trebuia să trecem printr-o altă perioadă în care oamenii aveau să se teamă de noi pînă cînd le dovedeam că nu era cazul – dublată de lipsa de răbdare

față de o asemenea ignoranță, fiindcă avusesem de-a face cu asta de atîtea ori în Peru. Lunile în care suportasem paranoia oamenilor din Peru erau o amintire întunecată pe care voiam să mi-o scot din minte.

Asta ne-a tulburat, timp de o zi sau două, nou-dobîndita noastră atitudine pozitivă. E greu să explic cît de bucuroși fuseserăm cînd ne-am îndepărtat de acea teamă plină de ignoranță din Peru. A fost pur și simplu minunat pentru noi cînd am fost întîmpinați cu zîmbete prietenoase în Columbia. A fost o lovitură să vedem că problemele apăreau din nou. Le puteam face față – fără îndoială, într-o anumită măsură erau legate de modul în care populația indigenă fusese tratată în trecut de către coloniști –, dar era trist că asemenea temeri persistau încă în viețile acestor oameni.

La începutul lui august 2009, eu și Cho am ajuns pe jos la Amatura și am remarcat cît de mult scăzuse apa. Orașul se ridica deasupra unor fîșii mari de sol aluvionar și multe bărci erau acum eșuate deasupra nivelului apei. Eu și Cho am zîmbit larg observînd dovada faptului că lăsaserăm în urmă primul sezon al inundațiilor de pe Amazon – și ce sezon excepțional fusese, unul dintre cele mai grele din ultimii ani. Acum pămîntul avea să fie mai dur, rîurile mai puțin adînci, iar noi trebuia să profităm cît mai mult de aceste condiții. Trebuia doar să mergem cît mai mult înainte ca apele să înceapă din nou să crească, în noiembrie și decembrie.

Ne-am dus să bem o bere în tihnă, ne-am întins harta pe masă și ne-am gîndit calm la traseul pe care urma să-l facem. Înaintea noastră fluviul Solimões avea o meandră imensă și lată care se arcuia la nord de Amatura pînă la Fonte Boa, ca un montagne russe gigantic, și apoi din nou la sud pînă în

apropiere de orașul Tefé. Problema era că această rută trecea prin multe zone populate, iar acum nu mai aveam nici un ban. Nu ne puteam permite alimente, cazare sau călăuze din partea locului. Fiindcă eram din nou singuri și fiecare își redobîndise încrederea în abilitățile celuilalt, am luat hotărîrea îndrăzneață care îmi tot revenea în minte de ceva vreme. Ideea mea era să traversăm direct meandra de la Amatura pînă la Tefé. Am fi parcurs 350 de kilometri în linie dreaptă, și asta cam în două luni, după estimările mele. Aveau să treacă două luni pînă să vedem din nou albia principală a fluviului. Decizia implica următoarele lucruri: evitam orașele și satele care flancau fluviul la nord și aveam să fim mai mult sau mai puțin singuri în junglă în următoarele două luni, ceea ce era – și acesta a fost un aspect important – foarte ieftin.

De fapt, însemna mult mai mult decît atît: aveam să intrăm într-o etapă cu totul diferită a expediției noastre. În loc să trecem pur și simplu de la o așezare omenească la alta, avînd siguranța că albia principală a fluviului se afla la o aruncătură de băț de noi și că o puteam folosi ca rută de evacuare, aveam să fim complet izolați în mijlocul pădurii amazoniene și trebuia să ne descurcăm de capul nostru. Aici nu aveam posibilitatea să fim salvați cu barca sau cu elicopterul și nu existau echipe medicale. În junglă nu ai un număr de telefon la care să suni în caz de urgență. E adevărat că, în pachetul de asigurări, beneficiam de patru paramedici de la Ex-Med care în termen de 16 ore se puteau deplasa în orice loc din care am fi trimis un mesaj cerîndu-le ajutor, dar asigurarea era pe cale să expire (din cauză că avuseserăm nevoie de mai mult timp decît am estimat) și nu aveam bani s-o reînnoim.

Dacă aveam probleme, trebuia să le facem față singuri. Nu aveam altă soluție. Planul era simplu: o evacuare ar fi însemnat să cărăm victima pînă la cel mai apropiat rîu mare navigabil în bărcuțele noastre gonflabile și să vîslim în aval, tractînd barca victimei, dacă era necesar, pînă cînd ajungeam la o comunitate unde exista o barcă cu motor. Apoi aveam să plătim cît era necesar pentru a ajunge la cel mai apropiat spital, trecînd probabil la o barcă mai rapidă. Odată ajunși la un spital, brazilienii aveau să ne trateze gratuit. Avuseserăm experiența asta. Așa că, atît timp cît puteam ajunge acolo, era în regulă.

Totuși, pericolul îl reprezenta depărtarea. Uneori aveam să fim la cinci zile distanță de ultimul curs navigabil și tot la cinci zile de următorul. Dacă unul dintre noi era grav bolnav sau rănit, acele cinci zile ar fi însemnat de fapt mult mai mult. Dacă unul dintre noi nu putea merge, putea fi imposibil. Am discutat problema asta. Dacă aveam nevoie de tratament medical de urgență cînd ne aflam într-o zonă îndepărtată, puteam să murim. Eram pregătiți să ne asumăm acel risc aparent imposibil de acceptat? „Desigur”, a spus Cho fără ezitare. „Și eu”, am zîmbit.

Ideea era să nu cărăm cantități imense de alimente, ci să le raționalizăm strict. Dacă ne limitam la o anumită cantitate de făină de yucca pe zi, puteam să parcurgem distanțe tot mai mari. N-am mai fi cărat conserve de ton, de carne sau sardine și am fi scăpat de și mai multă greutate. Pur și simplu trebuia să prindem pește dacă voiam proteină animală.

Auzeam în continuare povești despre triburile agresive aflate mai departe de fluviu și nu știam la ce să ne așteptăm dacă întîlneam comunități de oameni. Aveau să fie civilizate, ca triburile din apropierea fluviului? Aveau să ne lase să trecem?

În acest moment, eu și Cho aveam însă multă încredere în cei care intraseră mai puțin în contact cu restul lumii. Auziserăm atît de multe povești exagerate, încît eram siguri că le vom face față – trebuia să le facem față.

Intram pe un teritoriu unde întîlnirile cu animalele mari care trăiesc în bazinul amazonian deveneau mult mai probabile: lachesis – cea mai mare viperidă din lume; caimanul negru – cea mai mare reptilă carnivoră din America de Sud; turme de sute de porci sălbatici agresivi, care se apără cu colții lor periculoși; pume ascunse și, desigur, jaguarii maiestuoși.

Un val de adrenalină mi s-a revărsat în sînge cînd mi-am imaginat ce ne aștepta. Trebuia să ne bazăm pe întreaga noastră cunoaștere și experiență de pînă atunci și aveam să înțelegem curînd dacă eram atît de experți în junglă pe cît credeam.

De la o filială locală a organizației FUNAI am obținut permise de intrare în rezervația Ticuna. Apoi am închiriat o pirogă și am înaintat prin rezervație pînă în satul Bon Pastur, în căutarea unei călăuze. Darul pe care i l-am dat șefului de trib a fost vechea noastră baterie de motocicletă. Ar putea părea un cadou ciudat, dar știam că avea să fie de folos pentru a aprinde lumina electrică atunci cînd generatorul era închis și nici un dar pe care l-am oferit vreodată nu a părut condescendent. L-am văzut adeseori e Cho dîndu-le șefilor de trib din Peru o jumătate de sticlă de Inca Kola caldă. Wilson și Valdir, doi bărbați ticuna din acea comunitate, au fost de acord să ne însoțească pînă la Tefé. Wilson era mai plinuț și mai occidentalizat, avea un zîmbet amabil și era mai vorbăreț. Din toate punctele de vedere, Valdir arăta întocmai ca un băștinaș amazonian din sălbăticie. Era sever, slab și cu pielea mult mai

smeadă, cu un corp puternic, numai fibră. Valdir vorbea rar cu noi, dar eu eram mulțumit că ne însoțea un tip cu o înfățișare atît de dură. Cei doi au fost de acord să ne întîlnim în ziua următoare la Amatura, iar eu și Cho ne-am întors în oraș să ne pregătim.

Bateria dăruită era cea pe care o utilizam pentru încărcarea laptopului. Sistemul era ineficient și prea greoi, așa că am dat bateria și am pus rulourile solare și invertorul în bagajul cu lucruri de rezervă pe care l-am lăsat în urmă la Tabatinga. Asta însemna că de acum înainte ne bazam pe generatoarele din comunități pentru a ne încărca aparatura, iar între timp trebuia să facem în așa fel încît bateriile să ne țină cît mai mult, folosind cu prudență tot echipamentul electronic.

Într-o expediție în junglă, cînd ești pe drum zi de zi, nu aș recomanda să încărcați aparatele folosind elergia solară. Aveam patru rulouri solare de 1,8 metri – niște folii argintii pe care le întindeam în luminișurile peste care dădeam atît de rar. Dar puținele petice de lumină solară directă ne făceau să le urmărim prin toată pădurea pe măsură ce trecea ziua și umbra înainta. În consecință, aparatele se încărcau cu o viteză dureros de lentă – abia dacă le puteam face să pornească. Știind ce știu acum, aș fi ales un computer care să consume mai puțin și să fie mai ușor decît Macbookul meu de două kilograme. Datorită progreselor tehnologice înregistrate de cînd am pornit eu la drum, acum aș putea posta articole de blog în timpul expediției, inclusiv montaje video, cu dispozitive portabile de mici dimensiuni care merg la 12 volți – dar cînd am planificat călătoria nu exista iPad-ul.

Cho și cu mine am discutat despre tariful celor doi ghizi ticuna. Dacă veneau cu noi pînă la Tefé, trebuia să le plătim

drumul cu barca înapoi spre casă. Nu ne puteam permite asta, așa că i-am întrebat dacă ne puteau însoți doar în primele zece zile, pînă în satul Porto Seguro. Nu era situația ideală, dar, în orice caz, încercarea de a ajunge în cea mai îndepărtată zonă din expediția noastră fără călăuze locale ne atrăgea într-o oarecare măsură. Începeam să descoperim o relație de colaborare bazată pe o complementaritate foarte bună și oricine intervenea între noi o putea perturba.

Cho a cumpărat provizii pentru noi, dar de data asta după ce am întocmit o listă pe care am analizat-o amîndoi cu meticulozitate. Am calculat totul astfel încît să reducem greutatea și să putem merge cît mai mult. Nu ne puteam permite nici un aliment de lux (ciocolată, fulgi de ovăz, arahide etc.) și nici să luăm o barcă și să pornim înainte în recunoaștere – chiar dacă dădeam peste afluenți.

Dar nu ne plîngeam de milă; situația noastră financiară însemna doar că aveam să trecem printr-o aventură grozavă. Evident, trebuia să-mi fac griji că o să-mi fie luată casa dacă nu-mi plăteam ratele creditului ipotecar, dar cu expediția aveam să ne descurcăm. În viitorul apropiat urma să dormim în permanență numai în hamacuri și să ne bazăm mai mult pe pescuit și hrana găsită în natură pentru a ne păstra sănătatea. Dacă în următoarele două luni ajungeam în localități suficient de mari încît să aibă moteluri care oferă servicii de bază, urma să ne continuăm drumul; nu ne puteam permite să stăm în ele.

Înainte de a porni la drum, trebuia să fac ceva ca să rectific situația financiară. Chiar dacă aveam destui bani pentru următoarele două luni, trebuia să recunosc că exista posibilitatea ca JBS Associates să nu ne mai poată finanța – și, în ciuda efectelor pe care le-a avut recesiunea asupra lor, fuseseră

deja mai mult decît generoși, acordîndu-ne în total 35.000 de lire sterline. Trebuia să găsesc alți sponsori sau donatori care să ajute expediția, altfel, odată ajunși la Tefé, probabil că ar fi trebuit să ne recunoaștem înfrîngerea și să ne întoarcem acasă din cauza lipsei de fonduri.

Am lansat un apel online, cerîndu-le oamenilor să întrebe companiile la care lucrau dacă ne-ar putea sponsoriza. Am pus un buton pe pagina noastră web prin care se puteau efectua donații PayPal și i-am rugat pe cititori să doneze, dacă pot, pentru ca expediția să continue. George, vechiul meu prieten din anii de școală, și Ba, mama mea, au muncit enorm de mult din culise, stînd de vorbă cu oamenii și scriind scrisori, în încercarea de a obține fondurile de care aveam atît de mare nevoie. I-au rugat pe toți prietenii de familie și au depus cereri pentru toate subsidiile și sponsorizările la care s-au putut gîndi.

Am plecat din Amatura împreună cu Cho și cei doi ticuna pe 7 august, gîndindu-mă că am făcut tot ce puteam pentru a rezolva dificultățile financiare cu care ne confruntam. Trebuia doar să sper că lucrurile vor merge bine și am recunoscut că era nevoie să mă concentrez asupra celor 350 de kilometri pe care urma să-i străbatem prin junglă pînă cînd aveam să ajungem din nou la albia principală a fluviului.

Wilson și Valdir, cei doi ticuna din Bon Pastur, și-au găsit ritmul de mers și am înaintat bine, deși îmi dădeam seama că nu le făcea prea mare plăcere.

Primul nostru obiectiv, Porto Seguro, era la aproximativ 80 de kilometri de Amatura, dar nu era marcat pe harta noastră pentru navigație aeriană la scara de 1:1.000.000. L-am găsit pe harta altcuiva din biroul organizației FUNAI din Amatura, așa că l-am notat cu creionul pe harta noastră albă, fără detalii.

Apoi l-am găsit în altă parte, pe o hartă dintr-o școală, așa că l-am adăugat din nou pe harta noastră. Cele două punte desenate cu creionul care desemnau Porto Seguro pe harta noastră se aflau, în mod amuzant, la 30 de kilometri unul de celălalt (echivalentul a trei sau patru zile de mers prin junglă) și speram ca unul dintre ele să fie corect.

Mergeam prin jungla amazoniană fără să avem habar unde va fi următorul rîu, ducînd (intenționat) apă în genții pentru camerele de luat vederi ca să avem o rezervă, căutînd o comunitate care s-ar fi putut afla oriunde într-o regiune mare cît centrul Londrei.

Mult mai mult m-a îngrijorat un e-mail primit de la sergentul-major Mark Hale, un fost superior de-al meu, care între timp fusese înaintat în grad și care mi-a spus că vechiul meu regiment (acum Batalionul 2 Pușcași) petrecuse doar jumătate din perioada de încartiruire în Afghanistan și pierduse 13 oameni, iar 90 fuseseră răniți. Mai aveau de rezistat încă trei luni și jumătate. O asemenea pierdere ar fi fost foarte greu de acoperit pentru orice unitate care trebuia să continue lupta și m-a făcut să înțeleg că expediția mea era o joacă de copii în comparație cu asta.

Pe 20 august, după ce am mers aproape nouă kilometri pe zi, am ajuns pe un vechi cîmp cultivat. Am căscat ochii de uimire că puteam să privim la distanță, iar pupilele ni s-au contractat din cauza strălucirii soarelui. De șapte zile nu mai văzuserăm vreun semn de viață omenească – nici o cărare, nici un frunziș tăiat, absolut nimic –, așa că atunci cînd am văzut un lan imens de trestie-de-zahăr ne-am așezat pe pămîntul ars, iar eu, grăbindu-mă să mestec tulpinile dulci, mi-am rupt dintele fals.

M-am gîndit cît de departe eram de un dentist, în timp ce saliva amestecată cu zahăr mi se scurgea pe bărbia țepoasă.

În timp ce ne refăceam rezervele de glicogen din mușchi cu trestia-de-zahăr, am auzit vibrația unei mici bărci cu motor și am știut că nu eram departe de oameni. Ne-am șters la gură, am căutat ieșirea de pe acel lot de pămînt fără copaci și în curînd am găsit o cărare largă ce ducea spre est. Poteca se lărgea pe măsură ce înaintam, cu cei doi ticuna în față, ca să fie primii care dădeau ochii cu cei pe care i-am fi întîlnit. Am trecut peste un mic pod făcut din bușteni și în depărtare am zărit o casă cu acoperiș de stuf. Am ajuns în mijlocul unei comunități, zîmbind și spunîndu-le *Boa tarde!* sătenilor luați prin surprindere. Mirarea lor nu a durat mult, iar primirea pe care ne-au făcut-o a fost în unanimitate amabilă și călduroasă. Nu erau etnici ticuna; erau *caboclos* – brazilieni cu sînge amestecat – care duceau o viață foarte simplă departe de Solimões, într-un sat de pescari din adîncul pădurii, în apropierea unui mic rîu. Ne-au spus că ajunseserăm în Porto Seguro.

Mi-am notat pe hartă poziția noastră și am chicotit gîndindu-mă că avuseserăm un noroc chior. Ne îndreptaserăm spre est, folosind uneori busola și alteori doar soarele, iar după opt zile nimeriserăm chiar în așezarea în care voiam să ajungem. Partea amuzantă era că cele două puncte făcute cu creionul pe harta mea se aflau la 20 și, respectiv, 26 de kilometri depărtare, în direcții opuse. Șansa să nimerim cu o asemenea precizie dacă am fi știut încotro ne îndreptăm era minimă – dar să mergem pur și simplu tot înainte pe cărarea principală fără să avem habar că localitatea se afla acolo era de-a dreptul uluitor. După cum se mai întîmplase în multe alte ocazii, am simțit că cineva avea grijă de noi și, chiar dacă nu sînt o persoană religioasă, nu

m-am putut opri să meditez la norocul nostru incredibil și permanent.

Cu toate acestea, Valdir și Wilson nu fuseseră încîntați de drumeție. Erau epuizați, li se părea că greutatea pe care o cărau era prea mare și voiau să se întoarcă acasă. Nouă ne-a convenit, fiindcă nu ne puteam permite să-i mai ținem, așa că am aranjat și am plătit o barcă din sat care să-i ducă înapoi. Nu mai știu sigur de ce eu și Cho am întrebat apoi prin sat dacă nu voia cineva să ne fie ghid – poate ne obișnuiserăm cu asta –, dar nimeni nu a fost dispus să ne însoțească. Localnicii erau pescari și nici măcar nu intrau în junglă. Asta m-a mirat, fiindcă se aflau într-o regiune mai îndepărtată decît locurile pe care eu și Cho le vizitaserăm pînă atunci, și totuși nu mergeau niciodată în pădure. Oricum, nouă ne convenea, și așa am acceptat mai ușor faptul că din acel moment aveam să călătorim singuri.

Cei din Porto Seguro s-au purtat frumos cu noi, ne-au arătat școala, ne-au dat de mîncare și ne-au spus puținele lucruri pe care le știau despre ce ne aștepta pe traseu. După opt zile de mers, eram obosiți și ne-am hotărît să ne odihnim în ziua următoare. Eu am lenevit în hamac și mi-am cusut un tiv la pantalonii scurți, iar Cho a fost invitat să meargă la pescuit.

Sătenii din Porto Seguro și-au luat rămas-bun de la noi tachinîndu-ne prietenos că vom fi mîncați de jaguari. Următorul nostru obiectiv era Riozinho, un afluent mai mic pe care ne așteptam să-l întîlnim după șase zile de mers. Știam că pe rîu erau așezări omenești, dar nu aveam idee unde.

Cînd am plecat din Porto Seguro, solul din pădure era de fapt nămol saturat, care stătuse scufundat sub apă pînă de curînd. Imaginați-vă un loc plin de rădăcini contorsionate și noduroase, de spini groși și ascuțiți ca sîrma ghimpată și de nămol ce te

înghite, îngreunîndu-ți și mai mult fiecare pas pe care-l facu cu greu. Apoi imaginați-vă că nu aveți habar cînd veți scăpa de asta. Peste o oră? Peste patru ore? Peste patru zile?

A doua zi după ce am început să parcurgem această porțiune din traseu am avut ceea ce ar putea fi descris aproape ca un atac de panică. Am avut o senzație intensă de claustrofobie; nu doar că nu puteam să ies dintre pereții întunecați de vegetație verde care ne înconjurau din toate părțile, dar nici măcar nu aveam habar cînd se va schimba terenul. Era cea mai deasă, cea mai dificilă și mai neplăcută pădure pe care o străbătuserăm pînă atunci. Am găsit petice de pămînt mai înalt, adevărate insule, pe care am putut să campăm în timpul nopții, dar pescuitul era imposibil, pentru că nu exista nici un rîu – doar mîl, ghimpi, țînțari și tăuni.

Ne-au trebuit cinci zile ca să ieșim din zona inundată de fluviu în timpul sezonului ploios. Nu au fost cinci zile pînă la următorul rîu și următoarea comunitate; au fost cinci zile în care abia am ieșit din jungla riverană care înconjura satul Porto Seguro.

Eu și Cho ne înțelegeam și mai bine ca înainte. Eu îi dădeam lecții de engleză elementară și sporovăiam în spaniolă mult mai mult și mai amănunțit decît o făcuserăm pînă atunci. După ce timp de 11 luni nu vorbisem cu Cho decît în spaniolă, prima lui lecție oficială m-a făcut să zîmbesc: „Ed, dacă e mai mult de un singur lucru, adaugă un «s»”. Văzuserăm atît de mulți oameni venind și plecînd – ghizi, fotografi, jurnaliști, prieteni –, dar singura prezență constantă și demnă de încredere pentru fiecare dintre noi era celălalt, așa că am început să apreciem asta.

Cho și cu mine ne prefăceam indiferenți, dar amîndoi eram șocați de greutatea pe care o căram în spate acum, cînd rămăseserăm doar noi doi în echipă. În această etapă, rucsacul meu cîntărea vreo 38 de kilograme, iar al lui Cho era doar cu puțin mai ușor, avînd în jur de 35 de kilograme; cînd îți croiești drum cu greu prin jungla deasă cu ajutorul macetei, asemenea greutăți sînt greu de suportat. Cho nu avea decît 60 de kilograme, așadar căra mai bine de 50% din greutatea propriului corp, dar trebuia să ne asigurăm că aveam mîncare suficientă pînă găseam o altă așezare omenească.

În cele din urmă, această greutate s-a dovedit a fi prea mare pentru Cho: și-a scrîntit glezna destul de urît, o problemă supărătoare în majoritatea cazurilor, dar care în situația noastră putea să-i pună viața în primejdie. Am luat o parte din greutatea pe care o căra și el a continuat să meargă cu mult curaj; dar șocul de a descoperi cît de grav ne putea afecta pe amîndoi un accident în acest moment ne-a făcut să fim mult mai atenți cînd mergeam și săream de pe copacii mari doborîți la pămînt. Dacă unul dintre noi nu putea merge, dădeam de un mare bucluc. Nici eu, nici el nu mai fuseserăm în zone atît de îndepărtate.

De următorul rîu, Riozinho, am trecut la 27 august și din nou am avut un noroc incredibil, nimerind direct într-un sat. Deși nu aveau magazin, sătenii uimiți ne-au vîndut opt kilograme de făină, două de sare și trei căpățîni de usturoi. Prețul total a fost de 17 reali (mai puțin de patru lire sterline), iar noi speram ca proviziile să ne ajungă pentru opt zile. Asta era tot ce ne trebuia pentru a merge înainte – carbohidrați și sare. Atît timp cît găseam niște rîuri suficient de mari ca să putem pescui, totul era în regulă. Ne-am oprit doar 20 de minute la rîul Riozinho;

nici unul dintre noi nu voia să stea mai mult. De acum simțeam mai mult ca oricînd că locul nostru era în junglă și ne feream tot mai mult de oameni.

Într-o zi, după ce am trecut de Riozinho, am dat de un braț mort și ne-am hotărît să facem o pauză. Puteam să pescuim, Cho își putea odihni glezna și amîndoi am fi avut de cîștigat dacă nu mergeam o zi.

Brațul era uluitor: un lac complet izolat în formă de bob de fasole, înconjurat din toate părțile de liane și plante agățătoare care atîrnau în apa cafenie. Tabăra noastră era situată confortabil deasupra nivelului apei și, fiindcă apele scădeau, în lac erau foarte mulți pești. Cho a luat una din bărci, o undiță și un cîrlig și, calm, a prins pești unul după altul. Eu am luat cealaltă barcă și am pus setca aproape de mal, printre zonele umbrite, unde apa era puțin adîncă. Aceste plase erau atît de eficiente, încît erau interzise prin lege în Marea Britanie; peștii înoată drept în ochiurile lor și nu mai pot ieși – e chiar foarte simplu. Încă înainte de a pune plasele, am prins cîțiva piranha; era evident că lacul avea pești din abundență, ceea ce înseamna că aveam să prindem mai mulți decît puteam mînca într-o zi. Am construit un grătar deasupra focului; nimic complicat, doar un suport din patru crăcane, două bețe plasate în diagonală și apoi mai multe bețișoare verzi pe post de grătar. Avea cam un metru înălțime, pentru ca peștii să fie mai degrabă afumați decît fripți. De fapt, nu făceam decît să experimentez, întrucît mai văzusem acest procedeu în diferite locuri, dar nu fusesem niciodată nevoit să mă bazez pe el pentru a obține unica sursă de proteine. Apoi mi-am petrecut după-amiaza scoțînd peștii din plasă, luîndu-i și pe cei prinși de Cho, curățîndu-i de solzi, eviscerîndu-i, sărîndu-i și mai ales afumîndu-i. Mă usturau

mîinile de cît frecasem zgîrieturile cu sare, iar pantalonii scurți îmi erau acoperiți cu o platoșă din solzi și sînge de pește.

Ziua se scurgea încet, iar soarele a apus la extremitatea îndepărtată a lacului, învăluindu-mă într-o strălucire caldă, portocalie, în timp ce preparam peștele îmbrăcat în pantaloni scuți și încălțat cu saboții Crocs. Cho s-a oprit după un timp, fiindcă aveam atît de mulți pești, încît nu eram siguri că îi vom mai putea căra. Odată ce au ajuns pe grătar, am acoperit peștii sărați cu frunze proaspete, pentru a fi învăluiți de căldură și fum pe măsură ce se făceau.

Am gătit la focul de sub grătar și am mîncat o fiertură de pește consistentă cu făină de yucca. A fost o zi importantă pentru noi, fiindcă ne-am odihnit și ne-am refăcut rezervele de proteine, dar probabil mai important era faptul că ne-am demonstrat că, cel puțin deocamdată, supraviețuiam foarte bine și fără călăuzele indigene. Cînd ne-am dus la culcare, ne-am uitat la bucățile de piranha și le-am gustat. Erau nemaipomenit de bune, foarte sărate și uscate, ca pastrama de vită. Aveau să fie niște gustări minunate în zilele următoare.

Dimineața am ridicat cu grijă frunzele de deasupra, care erau acum uscate și sfărîmicioase, dezvăluind 30 dintre cei mai apetisanți pești afumați pe care îi văzusem vreodată și care ne-ar fi îmbunătățit foarte mult starea de spirit dacă n-ar fi intervenit un accident. Barca mea, pe care o lăsasem peste noapte legată, dar umflată pe apă, avea o spărtură de 20 de centimetri. N-am descoperit cine era vinovatul, dar bănuiam că fusese un caiman. Aveam de mers între opt și zece zile pînă la următorul rîu, unde credeam că vom găsi așezări omenești, iar barca mea era complet inutilizabilă. Aceste bărci nu erau bune doar pentru traversarea rîurilor; fiind numai noi doi, puteam

rezolva problema folosind doar una dintre ele. Mai dramatic și la obiect, bărcile erau mijlocul nostru de transport în caz de urgență; iar acum, lipsiți de asigurare medicală și nemaiavînd decît o singură barcă, ne aflam într-o situație critică.

După ce am mers o săptămînă și ne-am descurcat bine mîncînd pește afumat și multă făină, Cho și cu mine am început să ne pierdem norocul. Am ajuns la Minerazinho, rîul care fusese următorul nostru obiectiv, pe 3 septembrie. De astă dată, totuși, nu am dat peste nici o așezare, așa că a trebuit să căutăm una.

Am peticit barca folosind 13 petice pentru bicicletă din trusa pentru repararea bărcii, încît să se suprapună ușor. Peticele țineau destul de bine dacă vîsleam încet, dar trebuia să umflu barca la fiecare zece minute. La un moment dat, pe cînd vîsleam, înaintînd în aval, am auzit ceea ce părea a fi lătratul unui cîine, dar am văzut apoi două vidre de rîu imense, cocoțate pe un buștean. Au plonjat rapid în apă, și am observat că erau mai multe. Am numărat șase în total; noi despărțiserăm grupul – unele rămăseseră mai sus de noi, iar altele în aval, și se strigau furioase una pe alta, ridicîndu-se mult din apă cînd scoteau lătratul acela. Faptul că nu fugeau m-a făcut să mă îndoiesc că erau așezări omenești în zonă. Vidrele nu păreau deloc tulburate de prezența noastră.

După ce am vîslit două zile, am parcurs doar 9,32 kilometri în linie dreaptă, iar barca mea a început din nou să piardă aer. Habar nu aveam dacă mai departe în aval erau alte comunități și ne aflam la 150 de kilometri în linie dreaptă de gura prin care acest rîu se vărsa în Solimões. La viteza noastră, mai aveam de vîslit o lună întreagă.

Nu mai puteam face decît un singur lucru: să dezumflăm bărcile, să mergem înapoi în locul în care ajunseserăm pe jos în urmă cu două zile și să mergem înainte fără a ne reaproviziona. Căutarea bărcii adăugase deja trei zile la durata călătoriei noastre, iar cînd am verificat proviziile de făină, am descoperit că mai aveam doar patru căni – 1.800 de grame. M-am uitat pe hartă și am văzut că era marcată o așezare, Maruá, la 65 de kilometri est de noi. Am estimat că puteam ajunge la Maruá în opt zile, așa încît am împărțit făina în opt porții, ca să nu o terminăm înainte. Asta însemna că aveam cîte 225 de grame pe zi pentru amîndoi, în jur de 450 de calorii de om – nu mai mult decît echivalentul unui covrig în fiecare zi, timp de opt zile.

Ne-am mai luat o zi de repaus și am încercat să prindem cît mai mulți pești, dar, spre deosebire de brațul mort, în rîu nu se putea pescui la fel de ușor. Ne pierduserăm strunele din sîrmă care împiedicau peștii piranha să reteze firul cîrligelor. Nefiind genul de om care să se dea bătut, Cho a improvizat un șirag de ace de cusut unite cu ajutorul patentului meu Leatherman, iar acum puteam pescui din nou piranha cu undița și cîrligele. La prînz am mîncat papură de rîu, iar Cho a fost mușcat destul de rău de un piranha în timpul după-amiezii; peștele i-a retezat o fîșie măricică din pielea degetului arătător. Fusese neatent și, în loc să apuce cu grijă peștele de cap, reușise cumva să-și uite degetul în apropierea gurii acelui piranha. E o greșeală pe care n-o poți face de două ori, iar dinții ascuțiți ca niște lame i-au retezat vîrful degetului. Pe Cho nu l-a deranjat mușcătura; eram deja mult mai îngrijorați din cauza stomacurilor noastre. Chiar înainte de a pleca, eram aproape epuizați și pur și simplu nu mîncam suficient ca să ne refacem rezervele de energie.

Am lăsat în urmă rîul Minerazinho cu aproximativ 12 piranha afumați și restul de făină rațională acum pentru șapte zile. Prin pădure, căutam în permanență fructe și diverse tipuri de nuci. Din cînd în cînd găseam nuci braziliene bogate în substanțe nutritive și stăteam zece minute să le mîncăm, după care le băgam pe cele rămase în buzunar pentru cină și plecam mai departe. În cele mai bune zile în care aveam noroc la cules, aș spune că obțineam pînă la 2.000 de calorii pe zi din fructe de sezon și nuci, dar știam că ardeam zilnic alte 5.000 de calorii. În majoritatea zilelor ne consumam rația de un sfert de cană de făină de yucca și nimic altceva.

Amîndoi slăbeam rapid și nici eu, nici el nu ne puteam gîndi la altceva decît la mîncare. Noaptea nu puteam dormi, zăcînd în hamac și visînd la specialități franțuzești de cofetărie de la Mr Kipling și la clătite pufoase. Dimineața ne trezeam ca niște zombi și rîdeam de trupurile noastre tot mai sfrijite. Cînd venea momentul să ne mîncăm mica rație de făină, o tratam cu venerație; masa devenise aproape o ceremonie și era cea mai importantă parte a zilei. Consistența făinii de yucca e foarte asemănătoare cu cea a proteinei de soia; este o substanță galbenă, grunjoasă și granulată. Fiecare dintre aceste mici granule devenise pentru noi un grăuncior de aur. Savuram fiecare lingură cu puțină sare.

În a cincea zi de cînd trăiam din aceste rații extrem de mici, pe la ora două după-amiaza am dat peste un mic pîrîu frumos și am întrezărit amîndoi oportunitatea de a prinde pești, în ciuda faptului că ziua de mers nu se terminase. Am întins setca de pe un mal pe altul al pîrîului lat de trei metri și în cîteva secunde am prins șase pești destul de mari. Nu puteam trece mai departe de acest pîrîu minunat, așa că ne-am hotărît să nu mai

mergem în ziua aceea și să campăm acolo. Cho a folosit o undiță cu fir, în timp ce eu scoteam peștii cu plasa. Amîndoi am prins mulți pești pe care i-am preparat pe loc. Am mîncat trei cratițe pline cu fiertură de pește, pînă cînd ne-am săturat. Senzația era fenomenală; grăsimea de pește plutea la suprafața fierturii, iar cînd mîncarea ne-a ajuns în stomacuri, acestea au început să facă zgomot, ca și cînd s-ar fi trezit la viață. Grăsimile au fost absorbite imediat, iar creierele noastre au început să funcționeze din nou. Ne cuprindea euforia doar pentru că mîncam. Eram așa de înfometați, încît nici nu ne-am gîndit să afumăm vreun pește; nu voiam decît să ne refacem rezervele epuizate. Acestea fiind spuse, am păstrat totuși niște pești pentru dimineață și am dormit buștean, cu burțile pline.

În a opta și ultima zi de raționalizare am mîncat toată făina rămasă la micul dejun, știind că trebuia să parcurgem în ziua aceea 12 kilometri pentru a ajunge la Maruá. Jungla era din nou mlăștinoasă și plină de trunchiuri răsucite, fiincă ajunseserăm în pădurea inundată de rîul Juruá, pe care urma să-l întîlnim pe drum. Asta însemna că înaintarea ar fi trebuit să fie lentă, dar fiindcă acum nu aveam deloc mîncare în rucsacuri, iar destinația era aproape, ne-am croit drum printre copacii negri și piperniciți cu o viteză fantastică.

La ora 19.00 depășiserăm cu un kilometru coordonatele pe care ni le indica harta. Am lăsat capetele în jos, dezamăgiți, cînd ne-am dat seama că acolo nu era nici o așezare; ne extenuaserăm toată ziua ca să ajungem înainte de înserat. Acum era complet întuneric și nu mai văzuserăm apă de ore în șir, așa că ne-am hotărît să ne legăm hamacurile undeva și să dormim. Fără să mai tăiem măcar subarboretul ca să ne facem loc, am găsit cîte doi copaci și ne-am atîrnat hamacurile de ei.

Nemîncați și nespălați, ne-am dus la culcare. Din cauza stratului soios de transpirație și murdărie de pe piele am avut o noapte neplăcută, care ne-a demoralizat. Am sorbit guri mici din sticlele de apă aproape goale și am încercat să dormim.

Dimineață ne simțeam mai bine după somn și în apropiere de noi am găsit niște *aguaje*, un soi de fructe cu coajă dură și pulpă moale, portocalie, avînd un vag iz de vomă, pe care le-am mîncat împreună cu ultimul piranha afumat. Am sorbit ce mai rămăsese din apa noastră, care era maronie, de parcă ar fi provenit dintr-o băltoacă, și nu din rîu, apoi, neavînd altceva de făcut, am mers mai departe. Tot ce mai aveam ca provizii comestibile era o jumătate de kilogram de sare.

Pentru noi, așa nespălați, epuizați și înfometați cum eram, acea dimineață a reprezentat tot ce-mi doream în adîncul sufletului de la expediția asta. Eram la 150 de kilometri depărtare de albia principală a fluviului Solimões (Amazon), la aproximativ 25 de kilometri de următorul afluent mare, rîul Juruá. În ultimele opt zile avuseserăm un deficit de 3.000 de calorii pe zi și nu aveam de ales, trebuia să trecem cu vederea aceste date și să ne continuăm drumul ca de obicei. Nimic din ce-am fi putut spune n-ar fi schimbat situația, nici dacă dădeam vina pe cineva, nici dacă analizam. Trebuia doar să mergem în continuare și în sufletul nostru speram că vom fi bine.

Nu erau rîuri pe acolo, așa că toată ziua am mîncat doar inimă de palmier. Prima noastră încercare de a ne acoperi tot necesarul de carbohidrați din junglă a mers bine, dar, ca să te saturi, trebuia să mănînci o cantitate mare din această plantă folosită pentru salate. *Palmitos*, inima de palmier, ne-a salvat de fapt. În mod normal nu am fi tăiat copacii, fiindcă, pentru a ajunge la măduva moale și albă din centrul vîrfului tulpinii, nu

poți decît să distrugi întregul copac. Fiind așa slăbiți, pentru noi era un efort destul de mare să doborîm fiecare palmier cu macetele, dar miezul alb era cea mai bună legumă pe care am gustat-o vreodată. Totuși, porțiunile pe care puteam găsi *palmitos* erau în cel mai bun caz rare, așa că eram mereu cu ochii în vîrful copacilor, căutînd din priviri lujerii roșii care îi diferențiau.

Cho arăta ca un boxer la categoria pană și nici eu nu slăbisem vreodată atît de mult. Greutatea mea normală e de aproximativ 92 de kilograme. Slăbisem pînă la 88 de kilograme înainte de a începe să parcurg această porțiune din expediție, iar cînd am ajuns din nou pe malurile fluviului Solimões, cîntăream 81 de kilograme. Cînd mergeam, ne împiedicam des și aveam crize de hipoglicemie, rănindu-ne în vegetația țepoasă din cauza atenției noastre reduse.

În ziua următoare totul s-a rezolvat. Cho a dat peste o țestoasă imensă, care cîntărea în jur de 10 kilograme. Era dimineață, așa că nu puteam pierde timpul oprindu-ne s-o gătim. A trebuit s-o cărăm pur și simplu. Pe rînd, am cărat animalul viu și greu ca plumbul deasupra rucsacurilor.

În cele din urmă am ajuns la un rîu mare, primul pe care îl vedeam cam după o săptămînă, și m-am apucat să tranșez țestoasa. Îi văzusem pe băștinașii boruga și asheninka făcînd asta înainte, așa că știam cum se procedează, dar nu mă așteptam să fie o sarcină așa cumplită. Dacă nu sînteți obișnuiți să ucideți animale, nu e recomandat să începeți cu o broască-țestoasă. Trebuie s-o întoarceți cu burta în sus, să sfîrtecați carapacea exoscheletului între găurile prin care ies picioarele pînă cînd partea de jos se detașează, apoi s-o desprindeți trăgînd de ea ca de capacul unei conserve de fasole. Doar că

partea de dedesubt este, evident, prinsă de țestoasa care e încă înăuntru și trebuie tăiată cu maceta. Partea de jos a carapacei trebuie desprinsă înainte să omori animalul, așa că i-am tăiat capul acum lipsit de apărare, ca s-o omor cît mai repede. Apoi corpul a zvîcnit încontinuu tot timpul cît am tăiat restul de carne și am îndepărtat intestinele. Am spălat totul și am folosit caparacea răsturnată ca pe un castron în care am tăiat țestoasa în fîșii mici, pe care apoi le-am sărat. Cho a făcut un uscător și am pus o mare cantitate de carne sărată la afumat deasupra focului. Moralul ne-a crescut din nou și ne-am entuziasmat la gîndul că aveam ce mînca.

Îmi dau seama că unii ar putea fi șocați și îndurerați citind că am ucis țestoasa, dar cred că ce am făcut trebuie înțeles în contextul locului în care ne aflam și al perioadei lungi în care mîncaserăm atît de puțin. În starea noastră naturală, noi, oamenii, sîntem omnivori și jungla este un loc în care puteam supraviețui dacă profitam de ceea ce ne oferea natura. Deși procedeul fizic al uciderii animalului a fost foarte chinuitor, nu mă voi preface că m-a întristat – era un mod de viață natural, iar țestoasa făcea parte din lanțul nostru trofic. Începusem să privesc animalele din pădure precum localnicii: în loc să văd specii exotice, care trebuiau protejate, vedeam mîncare.

Dimineața am trecut rîul mergînd pur și simplu prin apă. Avea vreo 40 de metri lățime, dar era puțin adînc, iar mica porțiune pe care a trebuit s-o parcurgem a fost ușoară. Am ajuns pe celălalt mal și mi-am dat seama imediat că în acea zonă fuseseră oameni. Potecile mici s-au transformat în ceea ce părea a fi un drum forestier, pe care am pornit în speranța că avea să ne ducă la oameni. Toată dimineața am mîncat numai din carnea afumată de țestoasă; nu mai mîncaserăm deloc

carbohidrați, cu excepția măduvei de palmier înmuiate, de peste trei zile.

Pe la 1, am văzut o cocioabă din lemn cu acoperiș de tablă în vîrful unui deal și ne-am îndreptat spre ea. Pe cînd ne apropiam, o femeie a ieșit la ușă, iar eu i-am explicat ce căutam acolo. Habar n-am cum trebuie să fi arătat după 37 de zile petrecute numai în junglă, de la plecarea din Amatura. Femeia și-a chemat soțul, care măcina niște făină, iar el a venit și a stat de vorbă cu noi. Au fost foarte mirați cînd le-am spus de unde veneam; au spus că, din cîte știau, nimeni nu mai făcuse călătoria aceea pînă atunci. Se pregăteau să ia prînzul și ne-au invitat la masă.

Ne-am aruncat rucsacurile afară, în căldura usturătoare și uscată de pe dealul golaș, și am urcat pe o scară, intrînd în căsuța mai răcoroasă, construită pe piloni. Înăuntru nu era mobilă, doar o cratiță uriașă cu fiertură de pește în mijlocul podelei, un butoi de plastic cu făină de yucca proaspăt măcinată, caldă încă, și un teanc de farfurii din sticlă. Femeia ne-a dat cîte o farfurie de supă, în timp ce stăteam pe jos, alături de copiii familiei. S-au uitat la noi cum am înfulecat prima farfurie, apoi pe a doua, apoi și pe a treia. Știu că mîncaserăm carnea afumată de țestoasă mai devreme în acea dimineață, dar raționalizarea treptată a carbohidraților și deficitul caloric făceau ca trupurile noastre să se simtă în continuare înfometate, așa că mîncam întruna, ghiftuindu-ne cu făină de yucca. Acum, cînd îmi amintesc, mă îndoiesc că acea făină era diferită de cea produsă în alte părți din Brazilia, dar în ziua aceea eu și Cho nu ne mai puteam opri din mîncat. Avea o consistență absolut minunată și era caldă, iar cînd am mîncat-o cu fiertura de pește, a fost cea mai bună masă din viața mea. E

cu siguranță adevărat că cel mai bun mod de a aprecia mîncarea e să-ți fie foarte foame înainte. Nu voi uita cît voi trăi masa aceea.

Pe la 3 după-amiază, membrii familiei ne-au făcut cu mîna, luîndu-și rămas-bun, și ne-au arătat în ce direcție s-o luăm pentru a ajunge la Juruá. Aveam de străbătut 30 de kilometri și ne așteptam să dureze patru zile. Am cumpărat de la familia aceea făină de yucca suficientă pentru acest interval; am mai cumpărat și cafea, lapte praf și zahăr, delicatese din care nu mai gustaserăm de săptămîni întregi.

În zilele următoare am avut parte de cea mai dificilă junglă din întreaga expediție: o pădure tropicală puțin înaltă, încîlcită, cu o cupolă de cel mult șase metri, cu ramuri negre și contorsionate care ne blocau drumul. La fiecare pas, solul îmbibat ceda și piciorul se scufunda pînă la coapsă; fiecare creangă de care ne agățam era plină fie de țepi, fie de furnici. Era perioada de vîrf a sezonului secetos și mă speriam doar gîndindu-mă cum ar fi arătat acea pădure în orice altă perioadă din an; bănuiesc că ar fi fost imposibil de străbătut. Mi-am confirmat că decizia de a traversa meandra de la Amatura spre Tefé fusese bună.

Înaintam cu o încetineală chinuitoare. Într-o dimineață nu am avansat mai mult de 400 de metri. După ce mi s-a părut că zăresc o casă pe deal, am crezut că am reușit și că aproape ajunseserăm în orașul Juruá. Dar mă înșelam amarnic.

Am parcurs acea distanță de-a lungul a șase dintre cele mai dificile zile pe care mi le pot aminti. Am urît fiecare pas pe care-l făceam. Nu mă mai hrăneam cu entuziasmul aventurii și nu mă mai concentram strict pe supraviețuire. Mă săturasem și mi-

am permis să mă simt îngrozitor și să fiu nervos cît era ziua de lungă.

În cele din urmă, după ce timp de două zile am auzit zgomotul făcut de niște bărci cu motor, am înțeles că ne apropiam de destinație. Rîul Juruá era mare în comparație cu tot ce văzuserăm de cînd ne-am îndepărtat de Solimões și săpase un defileu impresionant prin pădure, smulgînd fără milă din pămînt palmieri și copaci de esență tare pe măsură ce își schimba constant cursul.

Deși nu aveam bani, cînd am ajuns în orașul Juruá am întrebat unde era cel mai bun hotel. Acesta nu era luxos, după standardele occidentale, dar faptul că eu și Cho am primit cîte un pat dublu și o cameră cu aer condiționat a însemnat enorm, de parcă am fi stat într-un palat, după mai bine de 40 de zile de mers prin ceea ce era probabil una dintre pădurile tropicale cel mai greu de străbătut din lume.

Rîul Juruá marca jumătatea drumului pînă la Tefé. Juruá „City” era un orășel umed, înăbușitor din mijlocul junglei, cu magazine făcute din lemn, ce fusese construit pe una dintre puținele coline care se ridicau deasupra întinderii înverzite a bazinului amazonian. Dacă un bărbat cu pălărie de cowboy, purtînd la brîu o pereche de pistoale cu șase gloanțe, ar fi intrat la trap în oraș călare pe un cal numit Silver, s-ar fi potrivit perfect. Cu condiția să vorbească cît de cît portugheza.

Contrastul dintre foamea pe care o înduraserăm în expediție și excesul civilizației era remarcabil. Am zărit o fată care nu era supraponderală, dar restul locuitorilor din oraș păreau personificări ale trîndăviei și lăcomiei. Ne-am dedat ambelor păcate. Simțul meu înnăscut al măsurii, care trebuia să mă fi oprit din mîncat, se dezactivase. Era ca și cînd m-aș fi urcat într-

un montagne russe care mă arunca înainte și înapoi, oscilînd între foame și supraalimentarea vecină cu greața. Trupurile noastre voiau să-și refacă rezervele de grăsime, așa încît ne-am repezit la prăjituri cu cremă și sandviciuri cu ou de parcă tocmai scăpaserăm dintr-un lagăr de concentrare.

13

„Cuando hay – hay. Cuando no hay – no hay”

Am făcut o mică gaură în plasa împotriva țînțarilor din camera mea din Juruá și am strecurat prin ea cablul de rețea. Dincolo de plasă am echilibrat dispozitivul BGAN din plastic pe un perete din apropiere și l-am orientat spre un satelit geostaționar Inmarsat aflat la vest de mine. Odată conectat, am avut cel mai rapid internet din întregul bazin amazonian, într-un oraș în care nu se auzise niciodată de Google. Întrucît eram într-un oraș, mi-am spus că îmi puteam permite să consum cîțiva megabyți prețioși din lățimea de bandă pentru a afla știrile și am accesat site-ul BBC. Am răsfoit știrile din ultima lună.

„Soldați uciși în timp ce-și ajutau colegul”, am citit. Apoi am înlemnit. Imposibil. Sergentul-major Mark Hale, superiorul meu din armată care-mi scrisese despre pierderile suferite de regimentul meu în Afghanistan, fusese ucis. La doar patru zile după e-mailul său, pe 9 august, a fost prins într-o explozie lîngă Sangin, în timp ce încerca să salveze un soldat rănit.

Deși nu le întîlnisem niciodată, știam că avea o soție, Brenda, și două fiice. Am stat pe pat, gîndindu-mă la acea veste tristă. Ca majoritatea bărbaților, nu păstraserăm legătura, dar l-am

sponsorizat odată online în cadrul unui eveniment caritabil în care se implicase recent și de atunci mai schimbaserăm două e-mailuri.

Mă bucurasem cînd am luat din nou legătura cu Mark. Era un om capabil să-i inspire pe alții, pe care mulți îl respectau și care m-a influențat în mare măsură după moartea tatălui meu, pe cînd eram tînăr ofițer. Era un bărbat foarte puternic, într-o excelentă formă fizică, juca rugby și obținuse o diplomă de masterat în psihologie în timp ce lucra în armată, devenind ulterior și căpitan. Cînd mă străduiam uneori să nu-mi pierd cumpătul în junglă, mă gîndeam la Mark și la felul său de a face față situațiilor cu stăpînire de sine, umor și înțelepciune. Nu-mi venea să cred că murise; apoi, cînd am început să accept realitatea, m-am simțit onorat că ținusem cît de cît legătura cu el înainte să moară.

Moartea pare să-ți arate cu o precizie uimitoare lucrurile cu adevărat importante. Dintr-odată, a rămîne fără mîncare și a avea corpul zgîriat în cîteva locuri de tufele cu spini păreau cele mai banale lucruri din lume. Uitîndu-mă la fotografia lui de pe monitor, am inspirat prelung și profund, am ținut aerul în plămîni, apoi am expirat încet. Aveam să găsesc putere în exemplul lui Mark; aveam să mă asigur că influența exemplară pe care a avut-o asupra mea va dăinui chiar și după moartea lui.

Pe 24 septembrie, mie și lui Cho ne-a fost greu și să ne punem rucsacurile în spate cînd am plecat din Juruá tîrșîindu-ne picioarele. Pentru că luaserăm cîte nouă kilograme de alimente – destul cît să ne ajungă două săptămîni –, rucsacul meu atinsese greutatea absurdă de 40 de kilograme, iar al lui Cho era aproape la fel de greu, cîntărind 36 de kilograme. Nu

mai căraserăm atît de mult de cînd eu și Luke plecaserăm din Camaná, în aprilie 2008, dar harta zonelor pe care urma să le străbatem era goală – nu aveam de unde să ne reaprovizionăm.

Jungla din imediata apropiere era un adevărat haos. Rugi țepoși și încîlciți creșteau pe locul unde fuseseră cîmpuri cultivate și, după trei ore, eram zgîriați, ne simțeam frustrați și abia parcurseserăm trei kilometri. Era ora 15.30.

În același timp, am dat de apă și de o cărare lată care ducea înapoi spre Juruá. Teoretic trebuia să fi campat acolo, dar erau mulți țînțari și noi eram supărați din cauza începutului dezamăgitor. Apoi mi-a venit o idee nostimă:

— Cho, ce-ar fi să ne ascundem rucsacurile aici și să dăm o fugă din nou pînă la Juruá, să mai dormim o noapte în pat pentru ultima dată?

Voiam să dorm bine, dar cu siguranță n-aș fi fost încîntat să car greutatea aceea imensă tot drumul pînă în oraș. Am făcut planul și ne-am acoperit rucsacurile sub o grămadă mare de frunze, după care am pornit pe drumul cel lat, ajungînd în oraș în numai 40 de minute. Nu am luat cu noi nimic în afară de sticlele de apă și portofelul meu.

Cîteva ore mai tîrziu, cînd ne-am întors în aceleași camere de hotel, Cho m-a strigat prin ușa închisă:

— Ed, au venit de la poliție și vor să vorbească cu tine.

Am ieșit afară, unde erau doi polițiști într-o mașină nouă, strălucitoare. Am zîmbit și i-am întrebat dacă era vreo problemă.

— Ni s-a adus la cunoștință că tu și prietenul tău ați avut un comportament suspect la marginea orașului și vrem să vă vedem pașapoartele, a spus în portugheză ofițerul de poliție.

— Sigur, fără discuție, am răspuns eu. Singura mică problemă e că ne-am ascuns pașapoartele într-un tufiș la trei kilometri depărtare de oraș.

Deloc surprinzător, considerînd cam suspect comportamentul meu, ne-au arestat, bănuindu-ne de trafic cu droguri.

Șeful poliției nu era un tip de treabă și s-a bucurat mult că ne-a putut băga la închisoare. În singura celulă pentru bărbați în care vreo șase tipi stăteau claie peste grămadă în hamacuri nu mai era spațiu, așa că ni s-a spus să dormim pe podeaua de beton dintre celula pentru bărbați și cea pentru femei.

Nu aveam pat, așternuturi nici atît, iar ușa de fier s-a închis pe dinafară în urma noastră. Prin fanta ușii îi puteam vedea pe polițiști, care stăteau la o masă, jucînd cărți și rîzînd. Parcă eram într-un western ieftin.

A doua zi dimineață am fost însoțiți de patru polițiști înarmați pînă la locul în care ne ascunseserăm rucsacurile, apoi ni s-a ordonat să le cărăm înapoi pînă la secția de poliție din oraș. La secție, mai întîi ne-am prezentat pașapoartele, apoi a trebuit să golim tot conținutul rucsacurilor și să explicăm ce era cu fiecare articol din interior. Era amuzant faptul că acești polițiști erau la fel de suspicioși în privința noastră cum fuseseră cei din tribul Asheninka din Peru cu mai bine de un an în urmă și că acum ni se cerea să facem același lucru. Totuși, cu această ocazie, mi-am dat seama că polițiștii erau jigniți că nu ne prezentaserăm la secție cînd am ajuns în oraș, să le explicăm cu ce ne ocupam. Mi s-a părut că astfel ne făceau o demonstrație de putere.

Pe la mijlocul după-amiezii, formalitățile s-au încheiat și ne-am cazat din nou la hotel. Am ieșit cu Cho să mîncăm ceva,

pentru că muream de foame, și am întîlnit o familie – soțul era american, soția braziliană – care lucra pentru IBAMA, agenția care se ocupa de parcurile naționale din Brazilia. Cînd le-am explicat cu ce ne ocupăm, soția ne-a anunțat că zona pe care ne pregăteam să o străbatem era o rezervație naturală și că nu aveam permisiunea să o traversăm.

Mereu preocupat să nu pierdem timp și, prin urmare, bani, am păstrat un comportament calm și politicos, în timp ce mă gîndeam la birocrația pe care trebuia să o învingem pentru a primi permisele. Ea a fixat o întîlnire la birourile unde lucra și mi-a spus că trebuia să depunem prin intermediul ei o cerere pentru a ni se acorda permisele. De asemenea, trebuia să angajăm un ghid oficial din departamentul ei, pentru a garanta faptul că respectam regulamentul rezervației. Evident, eram de acord cu asta, dar era frustrant să văd că apăruse încă o problemă care ne făcea să întîrziem.

În același timp, partea bună era că primiserăm destule donații prin PayPal, astfel încît aveam bani pentru următoarea porțiune de traseu, după ce treceam de Tefé.

Curînd am pornit din nou la drum, cu permisele în mînă și cu un ghid obligatoriu și foarte scump după noi. Am mers repede de-a lungul rețelei clar definite de poteci, iar după două zile am lăsat în urmă rezervația. Ne-am luat rămas-bun de la ghid – care, în scurtul timp în care a fost alături de noi, ne-a îmbunătățit considerabil abilitățile de pescari – și ne-am îndreptat spre o parte a regiunii în care nu se consemnase că s-ar mai fi aventurat cineva.

Imaginați-vă o pădure concepută pentru antrenarea soldaților în lupta în tranșee. Labirinturi de tunele pe sub bușteni și canale orientate în toate direcțiile. Fiecare șanț are

1,2 metri adîncime, e complet uscat și baricadat de copaci prăbușiți, cu spini ca niște cuie de zece centimetri și rugi care îți zgîrie pielea ca o răzătoare de caşcaval.

Așa era jungla în care am intrat. Nu mai văzusem niciodată ceva asemănător. Șanțurile uscate erau în mod clar niște canale naturale de scurgere a torenților din sezonul ploios, dar acum nu erau altceva decît obstacole în calea noastră. Faptul că mi-au amintit de instrucția militară însemna că întreaga aventură părea a fi o probă elaborată pentru a ne testa curajul. Lucram pe rînd cu maceta – la început, cîte jumătate de oră fiecare –, iar mîinile ne erau tot mai rănite din cauza spinilor. Alunecam în mîl, în șanțurile pline de spini și ne cățăram ca să ieșim din ele cu genunchii plini de noroi. Cînd a descoperit un pod din bușteni pe care puteam traversa un șanț, Cho s-a întors către mine:

— În viață există multe obstacole, Ed; trebuie să înveți să găsești soluții.

„Ce perlă de înțelepciune, Cho!”, mi-am spus eu în gînd, dînd ochii peste cap.

Pe măsură ce zilele treceau, speranțele mele de a fi îmbărbătat de exemplul superb dat de Mark Hale au pălit și mi-a fost greu să nu-mi plîng de milă. Fiecare pas era obositor și lent, iar după ce am căzut într-un șanț de pe un buștean putred și mi-am secționat o bucată din gambă, am observat mila și pe chipul lui Cho. Mai eram și supărat pe mine fiindcă nu reușisem să mă autodepășesc.

În privirea lui Cho am întrezărit cum mă vedeam eu din exterior. Așadar, după ce am campat și am băut o cafea dulce, care ne-a dat noi puteri, și am mîncat ultima porție de carne de vită prăjită și sărată, am căzut pe gînduri. Am ajuns la concluzia

că toată slăbiciunea era doar în mintea mea și că ar trebui să privesc totul ca pe un joc. Am făcut întocmai și, pe moment cel puțin, a părut să aibă efect.

Aveam să-mi încep ziua cu optimism și o atitudine pozitivă, iar pe măsură ce se succedau experiențele negative, aveam să-mi impun să rîd de ele și să nu le permit să mă doboare. De fiecare dată cînd reușeam, aveam să mă felicit și starea de spirit mi s-a îmbunătățit și mai mult la gîndul că reușeam să-mi controlez reacțiile față de influențele din exterior. Fiecare tăietură, căzătură sau înțepătură devenea pentru mine un motiv de a reafirma că dețineam controlul în mare măsură – și iarăși am început să mă bucur din plin de mers și să înaintăm cu ușurință prin junglă. Corvoada a devenit o încîntare – viteza noastră a crescut și mă simțeam ca într-un joc pe computer în care șerpii, cuiburile de viespi și podurile din bușteni deveniseră obstacole peste care trebuia să trecem cu eficiență și nepăsare pe măsură ce înaintam. Mă simțeam precum Keanu Reeves în *Matrix*, în momentul în care devine atît de puternic încît poate lupta cu un singur braț, atingînd o viteză extrem de mare, în timp ce restul corpului său este nemișcat și relaxat.

Totuși, șanțurile pe care nu ne așteptam să le întîlnim ne-au încetinit, așa că la începutul lunii octombrie a trebuit să ne înjumătățim din nou rațiile de făină, ca să nu rămînem în pană. Dacă nu prindeam pești, mîncam echivalentul a 1.000 de calorii pe zi; în curînd ne-am obișnuit cu ceea ce părea un adevărat lux în comparație cu cele 450 de calorii consumate pe zi înainte de a ajunge la Juruá.

Pe 5 octombrie am lăsat în urmă mica baltă lîngă care campaserăm și am pornit mai departe cu cei doi litri de apă tulbure tratată cu hidroxid de sodiu. Pădurea ciudată și plină de

șanțuri părea acum devastată de un uragan, toți copacii mari fiind despicați și doborîți la pămînt. Pe măsură ce lumina soarelui începea să pătrundă, subarboretul se întindea ca și cînd ar fi primit o cură de steroizi. Viteza noastră de înaintare a scăzut pînă la doi kilometri în cele opt ore zilnice de mers. A trebuit să ne dăm jos rucsacurile pentru a ne croi drum prin peretele dens; unul dintre noi tăia, iar cel care se ohihnea venea din urmă cu cele două rucsacuri.

Pentru că străbăteam jungla distrusă la începutul anotimpului secetos, la ora 17 eram foarte deshidratați și încă mai sorbeam din resturile de apă mîloasă luată dintr-o băltoacă în noaptea precedentă. Nivelul pînzei freatice era foarte scăzut aici, așa că nu avea rost să săpăm un puț, și a început să ne preocupe gîndul că nu vom găsi apă. Nu aveam apă pentru băut și gătit; părea să ne aștepte o noapte neplăcută, în care aveam să ne ducem la culcare soioși și nespălați.

Ca la un semn, s-a auzit bubuitul unui tunet, profund, răsunînd îndelung deasupra cupolei junglei. Lumina a scăzut simțitor, iar eu și Cho am schimbat priviri de cunoscători prin semiîntunericul tot mai pronunțat.

Cu viteza fulgerului, ne-am schimbat planul. Cho s-a repezit înainte fără rucsac, căutînd copaci care mai erau încă în picioare, ca să ne putem întinde apărătoarele pentru corturi. Eu am venit din urmă tîrînd cele două rucsacuri și agățîndu-mă în toare ramurile cu spini.

Cînd primii stropi de ploaie s-au strecurat dincolo de crengi, noi făceam ultimul nod la adăpost, cu geanta hidrofugă a camerei de filmat legată de o parte a foii de cort și căptușeala rucsacului de cealaltă. Cînd norul s-a revărsat, apa proaspătă s-a scurs de pe apărătoarele de cort în rezervoarele noastre

improvizate, ca dintr-un furtun de grădină care umple bazinele gonflabile pentru copii.

Aversa tropicală a durat doar șase minute, însă am adunat 35 de litri de apă – apă curată și pură care nu avea nevoie de tratament chimic.

Am făcut baie și am băut foarte multă cafea, Cho i-a adresat lui Dumnezeu o scurtă rugăciune de mulțumire, după care ne-am retras în hamacuri și am dormit ca bușteniii căzuți la pământ din jurul nostru.

Pe la jumătatea lui octombrie eram din nou mai departe decît ajunsesem vreodată în viața mea. E adevărat, nu în ce privește distanța, ci numărul de zile de care am fi avut nevoie ca să ajungem din nou în civilizație. Al doilea GPS al meu s-a stricat, așa că a trebuit să revenim la folosirea hartei și a busolei. Aveam două hărți la mine: harta pentru navigație aeriană la o scară de 1:1.000.000 și o hartă Stanfords la scara de 1:4.000.000 a întregii părți superioare a Americii de Sud. Nici una dintre ele nu avea curbe de nivel, nu erau concepute pentru orientarea la o scară atît de mică. Estimam distanța pe care o parcurseserăm de cînd GPS-ul funcționase ultima oară și încercam să fac în așa fel încît să mergem în linie cît mai dreaptă printre copacii deși. Totuși, în fiecare zi, marja de eroare creștea și nu exista nici un mod de a verifica unde ne aflam de fapt.

Adeseori trebuia să redesenăm rîurile cu creionul pe harta de navigație, deoarece avea multe erori, iar rîurile indicau doar în linii mari unde ar fi putut exista un curs de apă la sol. Am început să utilizăm harta mai corectă, dar mai puțin detaliată, la scara de 1:4.000.000. O adusesem cu mine doar pentru a le arăta localnicilor interesați lungimea totală a călătoriei noastre;

acoperea *nouă* țări. Un milimetru de pe harta Stanfords reprezenta patru kilometri la nivelul solului. Rareori ne schimbam poziția cu mai mult de trei milimetri pe zi și stabilirea locului unde ne aflam cînd distanțele erau atît de mici lăsa loc unor mari inexactități. Era mai mult o glumă decît orientare adevărată: ar fi fost amuzant, dacă viețile nu ne-ar fi fost puse astfel în primejdie.

Aveam un transmițător pentru localizare în situații de urgență, dar, întrucît asigurarea noastră medicală expirase de mult, dacă am fi tras semnalul nu s-ar fi întîmplat nimic. Nu s-ar fi inițiat nici o procedură de evacuare. Eram pe cont propriu.

Că eram departe de civilizație o arăta și fauna din zonă. Pentru prima dată am prins doi pui de caiman în plasa de pescuit. Totuși, nu puii ne îngrijorau, ci adulții, cînd scoteam peștii din plase.

Ne liniștea însă faptul că ne îmbolnăveam rar. Cho se îmbolnăvise o dată, dar în general părea că avem niște organisme puternice și, poate, și mult noroc. Ne mîndream cu asta, așa că, atunci cînd Cho a început să se plîngă de dureri de cap și vedere neclară, am avut un motiv serios de îngrijorare.

Cho avea dureri puternice și se simțea foarte rău. Nu aveam habar ce era cu el și i-am dat niște analgezice. Bateria de la termometrul nostru se terminase și mi-am amintit conversația purtată cu Luke la Hereford, cînd am primit instructajul medical și amîndoi conveniserăm că trebuia să luăm un termometru cu mercur.

Seara, după ce am stabilit că Cho trebuia să se străduiască să meargă toată ziua, măcar pînă cînd găseam apă, am ajuns la o baltă puțin adîncă și am știut că puteam săpa acolo, așa că l-am lăsat pe Cho să se odihnească. Ceea ce a și făcut. Cho, care era

foarte mîndru de puterea minții și a spiritului său, și-a lăsat rucsacul să alunece la pămînt, după care s-a prăbușit și el imediat.

Am zis că o cană de cafea fierbinte și dulce și o masă bună aveau să-i prindă bine, așa că m-am apucat să ridic tabăra, în timp ce el zăcea nemișcat. Am săpat în baltă cît să pot introduce un recipient din plastic Lock & Lock (un sufertaș) cu care urma să scot apă și să o vărs în rezervorul pe care-l făcusem din folia rucsacului meu. Am adunat lemne, am aprins focul și am pus la fiert apa pentru cafea. În timp ce apa se încălzea, am întins hamacul lui Cho și i-am dat indicații clare să folosească rezervorul de apă pentru a se spăla și apoi să se îmbrace cu hainele uscate pentru seară. După aceea el s-a urcat în hamac și a adormit profund, în timp ce eu mi-am întins hamacul și am preparat cafeaua și cina.

În noaptea aceea am înțeles cît de mult depindeam unul de celălalt. A fost o seară agitată, fiindcă a trebuit să fac singur toate treburile pe care de obicei le făceam împreună. L-am trezit pe Cho cînd se întuneca, să-i servesc cina. Deja arăta mai bine, a mîncat ce i-am dat și a reușit să nu vomite. După ce a terminat s-a culcat din nou, în timp ce eu m-am spălat la lumina lanternei.

Există o anumită limpezime a minții pe care nu o descoperi decît atunci cînd uiți de tine și trebuie să-ți dai silința să-l ajuți pe altul. Dacă unul dintre noi s-ar fi îmbolnăvit grav aici ar fi fost fatal. Nu aveam altă modalitate de evacuare decît să-l tîrăsc sau să-l car. Dacă nu putea merge, era mort, iar el știa asta.

Totuși, dimineața se simțea mai bine. Asta se datora în parte puterii sale mentale și îmi dădeam seama că era dezamăgit de

el însuși din cauza zilei precedente. În dimineața aceea s-a trezit cu o stare de spirit care sugera că își va reveni.

În acea zi am postat pe blog o înregistrare video și, ironic, diagnosticarea bolii lui Cho a venit de la unul dintre cititorii blogului nostru. Mai mulți mi-au spus că afecțiunea lui părea să semene cu o migrenă severă, ceea ce era de înțeles.

În timp ce eram conectat la internet, am citit că trustul pentru expediții al lui sir Ranulph Fiennes își revenise și ne acordase din nou bani. De data asta am primit și două e-mailuri, unul chiar de la sir Ranulph, iar celălalt de la Anton, un membru al Transglobe Expedition Trust.

Dragă Ed [scria sir Ranulph]

Felicitări pentru distanța parcursă pînă acum!
Cred că lucrurile vor fi din ce în ce mai dificile pentru tine. În patruzeci de ani am fost implicat probabil în peste treizeci de călătorii de proporții, dintre care cel puțin jumătate au eșuat. Rămîne mereu la latitudinea călătorului să decidă cînd să se întoarcă și cînd să-și vadă de drum.
Uneori să continui drumul e un gest nebunesc și iresponsabil, alteori există posibilitatea ca, dacă insiști să depășești o anumită piedică sau o serie de obstacole, lucrurile să arate mult mai bine, caz în care merită să te lupți cu „gîndurile lașe” care apar cînd ai moralul la pămînt. Numai tu poți fi propriul tău arbitru.
Indiferent ce decizie vei lua în săptămînile/lunile următoare, fii sigur că deja te-ai descurcat extraordinar de bine, iar noi, cei de la Transglobe Expedition Trust, sîntem mîndri de tine.

Cu cele mai bune urări,
Ran

M-am bucurat enorm doar fiindcă am primit acest e-mail, dar am fost surprins de „clauza de renunțare” pe care părea să mi-o ofere. În timpul mersului avusesem prea mult timp să mă gîndesc și am început să-mi pun întrebări legate de pericolele la care se referea. Eram pe punctul să cedez? Asta se vedea din articolele mele de pe blog? *Chiar* mă comportam iresponsabil?

Am stat de vorbă cu Cho despre problema asta. După cum spusese sir Ranulph, „numai tu poți fi propriul tău arbitru”. Oare aveam să ne dăm bătuți?

Pe naiba!

E-mailul lui Anton ne-a ridicat moralul într-un mod mai direct:

Dragă Ed,

Am văzut o copie a e-mailului pe care ți l-a trimis Ran, ceea ce m-a făcut să mă alătur și eu!

Noi, cei de la Transglobe Expedition Trust, primim multe cereri de finanțare. Unul dintre criteriile pe baza cărora oferim ajutor este ca proiectul să fie destul de ambițios pentru a avea un impact semnificativ asupra evoluției realizărilor omenești. Rareori primim cereri care îndeplinesc asemenea cerințe. Obiectivul nostru este să susținem expedițiile care se potrivesc criteriilor noastre și care sînt „nebunești, dar minunate”. Cînd i-am cerut unuia dintre cei mai mari specialiști britanici în regiunea Amazonului să ne spună opinia lui despre expediția propusă de tine, el a fost de părere că este o călătorie imposibilă. Totuși, a subliniat că, deși era o idee „nebunească”, ar fi cu adevărat „minunat” dacă ai reuși. Prin urmare, a fost

expediția ideală pe care am fi putut-o sprijini. După cum spune și Ran, nu toate expedițiile reușesc, iar noi, cei de la Transglobe Expedition Trust, înțelegem perfect cînd continuarea lor devine prea dificilă. Totuși, dacă îți continui drumul și îi uluiești pe savanți ajungînd acolo unde nimeni nu credea că se poate, vei realiza una dintre cele mai remarcabile performanțe omenești.
Ai un public tot mai numeros în Marea Britanie și în restul lumii, care te urmărește peste tot. Nici unul dintre noi nu poate înțelege pe deplin cît de greu îți este. Mult noroc în această perioadă dificilă! Dacă veți izbuti, voi doi veți înfăptui un lucru cu adevărat uimitor și meritoriu, care v-a atras deja o imensă admirație din toate colțurile lumii.

Cu cele mai bune urări,
Anton

Citind acest mesaj, mi-au dat lacrimile. Ce minunat e să primești un asemenea e-mail în junglă! Într-adevăr, beneficiam de o susținere incredibilă și m-am folosit de ea pentru a-mi întări hotărîrea.

Eram la sfîrșitul lunii octombrie și anotimpul secetos absorbea fiecare picătură de umezeală din junglă. Din cauză că albiile rîurilor erau secate, așteptam jalnic sub cele mai plăpînde vrejuri din junglă pentru cîteva picături din lichidul dătător de viață. Am început să săpăm în albiile secate, în încercarea de a ajunge la pînza freatică, adeseori fără succes.

Din fericire, anotimpul secetos nu însemna că nu ploua deloc, ci doar că nivelul apei era mai scăzut – așa că seara am fost salvați de mai multe ori de cîte un potop și ne descurcam de acum tot mai bine cu rezervoarele noastre improvizate.

Dat fiind că peștii trăiesc în rîuri, arșița noastră era sporită de chiorăiturile din stomac. Timp de cîteva săptămîni nu am prins destui pești încît să-i mai și afumăm și să-i luăm cu noi. Trăiam de pe o zi pe alta – prindeam un pește, îl înfulecam în cîteva secunde și nici unul dintre noi nu voia să se gîndească în perspectivă și să păstreze mîncare pentru zilele următoare. Eram mulțumiți că mîncam cît de bine puteam, cînd puteam, apoi ne foloseam toată inteligența pentru a ne asigura că găseam din nou mîncare.

Cho obișnuia să repete mereu o afirmație care mie mi se părea de o evidență copleșitoare: *Cuando hay – hay. Cuando no hay – no hay*. Literal, s-ar traduce prin: „Cînd ai, ai. Cînd nu ai, nu ai”.

Cuvintele astea mă enervau, ca o predică fără rost care punea sare pe rana deschisă. Dar după ce i-am ascultat poveștile și am aflat cum trăise ascunzîndu-se în pădurile montane din Peru în cea mai grea perioadă a acțiunilor teroriste desfășurate de abominabila „Cale Luminoasă”, am început să înțeleg și contextul vorbelor sale.

Era un mod de a spune că nu are rost să te plîngi dacă nu ai de mîncare – nu are rost nici să te gîndești prea mult la asta. Dacă accepți faptul că nu poți controla situația și mergi înainte orice ar fi, vei învăța să te mulțumești cu mai puțin.

Cînd am ajuns la rîul Bauaná, care ducea la Lago Tefé, apoi chiar la rîul Tefé, ne-am terminat ultimele rații. Fiindcă mai aveam cam 40 de kilometri pînă la următorul rîu mare care ducea tot la Lago Tefé, am luat decizia prudentă de a marca locul și de a ne îndrepta în aval, în căutare de așezări omenești. Mai aveam 100 de kilometri pînă la Tefé, dar luaserăm deja hotărîrea de a merge spre sud, prin urmare nici nu aveam să

trecem prin Tefé pe jos. Nu era nevoie să ajungem atît de aproape de albia principală a fluviului Solimões și erau niște lacuri imense pe care le puteam evita dacă păstram o distanță de aproximativ 100 de kilometri față de cursul principal.

Am legat pungi de plastic colorat de creanga unui copac pentru a marca locul și am umflat bărcile ca să pornim în căutarea hranei. În mintea mea, eram obsedat de asemănarea dintre această situație și timpul pierdut în septembrie pe rîul Minerazinho, dar diferența era că de data asta știam că apa aceea se vărsa în Tefé, așa că bănuiam că malurile rîului ar putea fi populate.

La ora 16 am decis să nu mai vîslim și să campăm. Neavînd nimic de mîncare, trebuia să pescuim vreo două ore dacă voiam să mîncăm ceva. Am întins plasele la gura unui mic pîrîu care se vărsa în rîu, iar Cho s-a dus să sape după viermi pe care să-i folosească drept momeală. A trecut o jumătate de oră – în plase, nimic. Nici Cho nu reușise să găsească momeală. A mai trecut o jumătate de oră – tot nimic. Pe cînd verificam plasele, mi s-a părut că aud niște voci din aval.

— *Cho, hay personas!* am strigat eu.

Am ascultat amîndoi cu atenție și am ajuns la concluzia că probabil fuseseră niște maimuțe. M-am uitat cu atenție și mi s-a părut că întrezăresc o prelată albastră care acoperea parțial o barcă.

— *Hay gente pe*, am confirmat eu. „Chiar *sînt* oameni.”

Am uitat rapid de încercările noastre ratate de a pescui și ne-am hotărît să mergem și să ne prezentăm. De obicei, pescarii și vînătorii aveau multă mîncare, iar stomacurile noastre chiorăiau în timp ce vîsleam spre barca aflată la vreo sută de metri. Fiindcă eu filmam cu o mînă, Cho a ajuns acolo mult mai

repede și s-a prezentat celor doi bărbați. Apoi m-a strigat, spunîndu-mi că ne invitaseră să mîncăm cu ei. Făcuseră fiertură de pește și aveau o găleată mare, albă plină cu făină de yucca.

Din nou, aveam un noroc incredibil. Eram la peste 100 de kilometri depărtare de orașul Tefé și de opt ore ne terminaserăm ultimele provizii, cînd i-am găsit pe acești pescari care aveau mîncare din belșug. Ne-am pus o cantitate mare de făină aurie în supă și am început să mîncăm cu sorbituri mari, plini de recunoștință. Era uimitor să vezi cît de adînc înrădăcinată era ospitalitatea în această parte a bazinului amazonian. Adeseori, primul lucru pe care ni-l spuneau oamenii era: „Vreți ceva de mîncare? Probabil vă este foame!”. Abia apoi urmau întrebările legate de locul de unde veneam.

Bărbații terminaseră de pescuit și se îndreptau înapoi în aval. Dacă voiam, îi puteam însoți pînă în cel mai apropiat sat, la cîțiva kilometri depărtare. Am profitat imediat de ocazie, întrucît trebuia să cumpărăm alimente; așa încît ne-am înghesuit cu toții în mica barcă și am mers în aval pînă la un grup de clădiri acoperite cu stuf, aflate pe un petic de pămînt mai înalt. De fapt, satul era format din membrii unei singure familii, care ne-au pus la dispoziție o clădire auxiliară abandonată în care să ne agățăm hamacurile pe întuneric. Apoi ne-au dat din nou de mîncare; am mers la culcare cu burțile pline, în timp ce din intestine se auzeau tot felul de zgomote.

Stăpînul casei, Antonio, nu avea mîncare de prisos pe care să ne-o vîndă, dar a doua zi mergea la un magazin în aval. Dacă nu ne deranja să așteptăm, avea să ne ducă pînă acolo și înapoi. Eu și Cho am profitat de ocazie pentru a ne lua o zi de odihnă. Am lenevit și i-am ajutat pe membrii familiei să macine făină. Tigăi

imense, cu diametrul de vreo trei metri, erau urcate pe niște cuptoare de lut care înconjurau focuri mari de lemne. Făina era rumenită și amestecată în tigăile de mărimea unor căzi cu vîsla de lemn a unei pirogi. Aroma făinii proaspete era minunată, ca mirosul brutăriilor tradiționale pe care-l poartă vîntul dimineața.

În ziua următoare, după ce am cumpărat alimente, Antonio a fost de acord să ne ducă înapoi în locul unde legaserăm pungile de plastic. Ne-am întins hamacurile și ne-am gîndit că avuseserăm cea mai norocoasă și mai eficientă pauză, în care ne-am și reaprovizionat. După 48 de ore în care nu am mers, aveam rezerve complete de alimente: făină, sare, cafea, zahăr, lapte praf și două căpățîni de usturoi și mai eram și odihniți și relaxați, fără să fi cheltuit prea mulți bani.

Apoi, dispozitivul BGAN, legătura noastră prin internet și telefon cu restul lumii, a ales să-și dea duhul. Pur și simplu nu mai pornea. Lăsînd la o parte situațiile de urgență, acesta era esențial ca să ne putem continua misiunea de a difuza înregistrări video și articole de blog din expediție, în timp real. Cînd ajungeam la Tefé și aveam acces la internet, voiam să o rog pe Marlene să ne trimită din Lima dispozitivul de rezervă la Iquitos. Apoi aveam să-l trimit pe Cho înapoi în Peru să-l aducă. Părea o soluție extravagantă, dar cînd încerci să trimiți lucruri dincolo de granițe în America de Sud, înveți curînd că e mult mai sigur să te duci tu însuți și să transporți obiectul în propriul bagaj. Altminteri, etapele birocratice durează săptămîni în șir. Oricum, lui Cho i-a plăcut ideea, pentru că ar fi trebuit să zboare de la Tefé pînă la Tabatinga. Nu mai călătorise cu avionul pînă atunci.

Reacția la cererea mea de ajutor financiar fusese atît de amplă, încît acum aveam suficienți bani pentru a reasigura expediția, așa că am perfectat asta cu THB Clowes, firma la care avuseserăm asigurarea. Echipamentul nostru nu mai era asigurat, dar măcar aveam din nou asigurare medicală. Acum, cînd mă gîndesc, nu sînt sigur că mi-aș mai fi bătut capul să fac o asigurare atît de specializată (și de scumpă), fiindcă acceptaserăm în mare măsură ideea că oricum va trebui să ne evacuăm singuri. Problema era că, întrucît călătoria era deja în desfășurare și nu putuserăm obține o asigurare standard de la British Mountaineering Council (BMC), eram nevoiți să plătim din nou mult peste 1.000 de lire. În același timp, am comandat pe internet un nou GPS și i l-am trimis lui Pete Casey, unul dintre noii noștri sponsori, care, după cum conveniserăm, putea să vină și să ne însoțească timp de trei săptămîni, în schimbul donațiilor sale generoase. Avea să aducă articolele de echipament de care aveam nevoie și astfel vizita lui era cu adevărat importantă pentru noi, într-o vreme în care totul părea să meargă prost.

Privind retrospectiv, perioada în care ne-am orientat exclusiv pe baza unei hărți incorecte și a unei busole ieftine din Marea Britanie, care nu era nici măcar calibrată pentru a fi folosită în America de Sud, a făcut călătoria mult mai palpitantă. Pur și simplu a trebuit să ne descurcăm și să revenim la metode vechi de sute de ani. Înaintam în continuare, doar că trebuia să fim mult mai prezenți și conștienți de viteza de deplasare și de planificarea traseului: *Cuando hay – hay. Cuando no hay – no hay*.

La un moment dat am ajuns la un lac mare, unde am poposit. Nivelul lacului era scăzut și a trebuit să mergem prin

noroiul pînă la glezne pentru a ajunge la marginea apei, dar mai sus de lac era o zonă întinsă împădurită unde puteam campa. Pentru că aveam mare nevoie de proteine, am intrat în lac cu o setcă și doi țăruși lungi pe care i-am fixat în apa care ne ajungea pînă la coapse.

Înainte să fi terminat de prins celelalte capete ale plaselor de țăruși, am început să prindem pești. Erau mulți pești în lac, iar captura a fost mare: scoteam peștii unul după altul și îi pregăteam pentru cratiță. Nici unul dintre ei nu părea a fi piranha, așa că ne-am decis să lăsăm plasele întinse peste noapte, încît dimineața să avem o captură-record. (Piranha ar fi mîncat peștii prinși, distrugînd și plasele.)

Cînd soarele a început să apună, tabăra noastră părea plăcută și frumoasă. Spațiul deschis din jurul lacului ne relaxa după o lungă perioadă petrecută în mijlocul vegetației dese; ne-am împleticit spre apă, să ne spălăm. După lăsarea întunericului, ne-am folosit lanternele frontale și, pe cînd ne dezbrăcam pe malul lacului, ținîndu-ne echilibrul pe niște bucăți de lemn așezate în noroi ca să nu ne murdărim pe picioare, am zărit la suprafața lacului ceva ce semăna cu niște puncte reflectorizante.

— *Concha su madre!* i-am spus lui Cho. Măiculiță! Ia uite cîți caimani sînt în lacul ăsta!

La început Cho nu a crezut că erau caimani, dar cînd s-a uitat mai bine a văzut că aveam dreptate. Lacul era plin de ei, iar numărul ochilor care reflectau lumina lanternelor noastre, chiar deasupra nivelului apei, ne-a confirmat temerile. Caimanul negru, o specie de aligator, poate ajunge la o lungime de cinci metri. Datorită dimensiunii sale, poate ataca și ucide cu ușurință un om adult aflat în apă. Am renunțat la orice idee de

a mai recupera vreo captură din plasele întinse și am chicotit ca niște copii gîndindu-ne cît de vulnerabili am fost, așa cum am stat pe marginea lacului și ne-am spălat asistați de vreo 15 dintre acești prădători uriași.

Pe cînd urcam dealul, a început bătaia și ne-am dat seama că acei caimani se hrăneau cu peștii pe care îi prinseserăm în plasele noastre. Încăierarea a continuat toată noaptea – abia dacă am închis un ochi.

A doua zi dimineață mi-am găsit plasa desprinsă de țăruși și plutind în cealaltă parte a lacului. A lui Cho era încîlcită în niște boscheți, pe partea noastră de mal. Amîndouă erau foarte deteriorate și aveau spărturi mari; acum mai aveam încă ceva de înlocuit, dar mai învățaserăm o lecție.

După ce am pornit, peste 200 de metri am dat peste rîul Tefé. Acesta ducea la orașul Tefé și deja ne hotărîserăm să ne oprim aici și să străbatem cei 90 de kilometri în aval, fiindcă acolo urma să ne întîlnim cu Pete, sponsorul nostru. Lacul era un reper clar la care să ne întoarcem, așa că am vîslit în aval, căutînd o barcă de închiriat care să ne ducă la Tefé.

Curînd am găsit o comunitate care ne-a permis să rămînem, ne-a dat de mîncare și a aranjat să plecăm cu una dintre pirogile care mergeau a doua zi la Tefé. După cum se întîmpla de obicei în Brazilia, am fost hrăniți bine, primiți ireproșabil și seara ne-am uitat la telenovele braziliene la televizoarele lor conectate prin satelit.

Tefé, cunoscut înainte sub numele de Ega, este orașul în care exploratorul și naturalistul Henry Walter Bates, născut în Leicester, s-a stabilit în anii 1800. În timpul perioadei petrecute pe Amazon, Bates a trimis acasă 14.000 de specii (majoritatea insecte), dintre care 8.000 nu erau cunoscute de lumea

științifică. Relatările privitoare la explorările sale alături de băștinașii indieni care l-au călăuzit au fost reunite în cartea *The Naturalist on the River Amazons*, considerată una dintre cele mai reușite cronici de călătorie din domeniul istoriei naturale.

Ca multe orașe din bazinul Amazonului, Tefé nu este străbătut de șosele. Se află la capătul nordic al Lago Tefé, un lac enorm format la gura rîului Tefé. Cînd am ajuns acolo după ce am traversat lacul, Cho mi-a spus că, deși nu văzuse niciodată marea, acum știa cum arată. Valuri mari se spărgeau de prora micii pirogi și de la mijlocul lacului puteai vedea pînă la o depărtare de 30 de kilometri în ambele direcții.

Hotelul la care ne-am cazat era primul după plecarea din Juruá, în urmă cu 43 de zile, și, deși cunoșteam oameni în oraș, eu și Cho ne-am ascuns și am dormit trei zile. Ieșeam din cameră ca să mîncăm și cam atît. Ne doream să socializăm la fel de mult ca un profesor de matematică autist.

Încet, am început să revenim la normalitate și l-am trimis pe Cho la Iquitos. Plecarea lui se potrivea foarte bine, întrucît vizele noastre de ședere în Brazilia mai erau valabile doar cîteva zile. Dacă Cho întîrzia, exista posibilitatea să nu mai fie primit din nou în țară. Dar aveam nevoie să comunicăm cu restul lumii, așa încît Cho a trebuit să se întoarcă.

Oricît de mult ne-am fi dorit să rămînem în legalitate în Brazilia, de acum renunțaserăm la ideea asta. Kavos ne spusese că puteam să zburăm pînă în Venezuela și să încercăm să intrăm din nou pe acolo, dar nu ne garanta că ne vom putea întoarce în Brazilia. Cu siguranță, să rămînem în afara granițelor Braziliei și să nu ni se permită să intrăm din nou era o perspectivă mult mai sumbră decît să rămînem în Brazilia riscînd să ni se ceară să plecăm. Mai aveam de mers încă nouă

luni și jumătate și din acest moment trebuia să evităm cu orice preț Poliția Federală, pentru că de acum eram imigranți ilegali.

Cho s-a întors cu dispozitivul BGAN de rezervă, iar Pete a sosit cu mult echipament de schimb; cel mai important era un dispozitiv GPS, dar mai erau și un rucsac Macpac nou pentru Cho și bocanci Altberg noi pentru amîndoi.

Era începutul lunii noiembrie și am închiriat o altă barcă mică să ne ducă înapoi la lacul invadat de caimani. Am ajuns după un drum care a durat o zi întreagă, și, fiindcă se înnoptase, barca a rămas cu noi și am campat cu toții acolo. Acum, că aveam GPS-ul, am conectat dispozitivul BGAN ca să actualizez harta cu noua noastră poziție. Dar, spre surprinderea mea, am descoperit că dispozitivul BGAN nu funcționa. Puteam să dau telefon, dar internetul nu mergea. Am petrecut două ore bune și am consumat toată bateria discutînd la telefon cu AST Satellite Communications din Marea Britanie, însă nu mi-au putut rezolva problema în lipsa unei conexiuni la internet. Se pare că rețeaua Inmarsat avusese o „modificare esențială la nivelul satelitului” și trebuia să descărcăm un program nou pentru terminalul nostru care fusese nefolosit luni în șir, cît stătuse la Lima, în apartamentul lui Marlene. Oricît de frustrant era, nu aveam de ales și trebuia să ne continuăm călătoria fără acces la internet. În următoarele trei săptămîni, articolele de blog aveau să-i fie transmise telefonic prin satelit lui Chloë, fosta mea prietenă, al cărei număr era singurul pe care îl știam pe de rost, iar ea urma să posteze articolele din Anglia, utilizînd imagini informative luate de pe Google.

Am pornit la drum cărînd o greutate mai mare decît pînă atunci. Estimasem că pe această porțiune de traseu nu vom întîlni nici o așezare timp de 24 de zile, așa că trebuia să avem

suficientă mîncare. Fiindcă Pete venea cu noi, am cheltuit o mulțime de bani pe batoane de cereale pentru prînz, ca să ne putem menține nivelul de energie tot restul zilei. Am cumpărat 432 de batoane de cereale, terminînd tot lotul din vreo cinci magazine din Tefé, iar acum bagajele noastre erau extraordinar de grele. Cho căra vreo 40 de kilograme, eu pînă la 44 de kilograme, iar Pete, care nu mai fusese niciodată în junglă, ducea vreo 35 de kilograme, mai mult decît căraserăm eu și Cho în cea mai mare parte a expediției.

Înaintarea era chinuitoare. În prima zi am dat peste un cîmp plin de iarbă tăioasă, dar nu am avut de ales și a trebuit să mergem mai departe. Tăietura făcută de muchia unei foi de hîrtie nu se compară cu rănile pe care ți le face această iarbă; e ca o hîrtie muiată în lipici și trecută apoi prin sticlă pisată fin. Mîinile ni s-au umplut de sînge, iar hainele ne-au fost sfîșiate. Am reușit să mergem doar patru ore în acea zi, după care am căzut lați, hotărînd să poposim acolo.

Pete locuia în Crawley, în sudul Angliei, și lucra în construcții. Avea o constituție puternică, dar nu știa în ce se băgase.

Cu siguranță, e cel mai greu lucru pe care l-am făcut vreodată; nu mi-am dat seama că va fi așa de dificil. Trebuie să treci prin experiența asta ca să crezi; cuvintele nu o pot descrie cu precizie [a spus Pete după prima zi].

Îl mai așteptau 23 de asemenea zile.

În scurt timp, Pete era plin de înțepături de țînțari și tăuni; îmi era milă de el. Reacționa prost la toate astea și a trebuit să-i dau doze mari de antihistaminice în fiecare noapte, ca să poată dormi cît de cît. Eu eram obișnuit de-acum să mă spăl în gropi săpate în nămol și să mănînc doar făină simplă și nimic altceva

la cină dacă nu dădeam peste un rîu în care să putem pescui, dar dintr-odată am înțeles ce viață primitivă, animalică duseserăm noi. Pete era vizibil șocat de ceea ce-l aștepta din punct de vedere fizic și mental, dar, din fericire, avea o dorință fierbinte de a nu dezamăgi – nici pe sine, nici pe noi –, așa că s-a împăcat cu condițiile îngrozitoare și cu zilele lungi și chinuitoare de mers. Rareori s-a plîns.

Pe 12 noiembrie 2009, în timp ce îmi croiam drum cu maceta în mînă, am călcat fără să-mi dau seama drept peste corpul musculos și încolăcit al unei vipere. Pete a văzut o mișcare la pămînt, cînd vipera se pregătea să muște. Coloritul brun-negru al șarpelui era atît de asemănător cu solul, încît doar printr-un miracol a reușit să-l zărească și a făcut un salt în spate ca să-l evite.

Acesta nu era un incident izolat. Mie și lui Cho ni se întîmpla cu regularitate, dar probabil că îmi amintesc episodul ăsta fiindcă îl vedeam pentru prima oară prin ochii cuiva venit din exterior. Mi-a reamintit cît de singuri eram; aveam la noi ser antivenin pentru 48 de ore, așadar atîta îl puteam menține în viață pe unul dintre noi. Totuși, evacuarea din mijlocul vegetației pe care o străbăteam era o idee absurdă și ar fi durat o săptămînă în cel mai fericit caz, dacă ar fi fost posibil să cărăm o targă prin pădurea aceea încîlcită.

Era demoralizant să te gîndești că, dacă Pete ar fi fost mușcat de șarpele veninos, tot ce puteam face era să campăm, să-i imobilizăm piciorul într-un hamac și să-i administrăm injecții cu ser antivenin în următoarele două zile. Dacă după aceea veninul ar fi rămas în continuare în organismul lui, ar fi murit cu siguranță. Chiar dacă nu murea, ar fi trebuit apoi să plece de acolo pe picioarele lui. Așa fusese tot timpul, dar, privind

situația prin ochii unui novice, m-am gîndit din nou la riscurile pe care ni le asumam pentru a duce la bun sfîrșit această expediție în premieră mondială.

E adevărat că asigurarea noastră era din nou valabilă, dar să fim realiști: cît de repede putea să sosească echipa de patru oameni de la Ex-Med din Hereford? Pînă ar fi ajuns în țară, ar fi făcut rost de hărți, de mijloace de transport și de ghizi locali și ar fi pornit pe jos spre noi de la cel mai apropiat rîu navigabil, ar fi durat cel puțin cîteva zile.

O săptămînă mai tîrziu, eu, Cho și Pete coboram o coastă noroioasă și împădurită. Puteam vedea orizontul, care în mod obișnuit era acoperit de copaci, ceea ce însemna că în fața noastră se afla un rîu. La poalele coastei am dat peste cel mai descurajant zid de tulpini de bambus crescute una lîngă alta și întrețesute cu iarbă tăioasă. Cho mergea foarte gîrbovit și ne-am îngrozit gîndindu-ne la efortul pe care va trebui să-l depunem pentru a ne strecura cu greu printre tulpinile dese de bambus. Știam că vom avansa în pas de melc; articulațiile pumnului aveau să sîngereze și să se transforme în carne vie din cauza efortului de a tăia tulpinile de aproape cu maceta.

Hărțile noastre nu aveau detalii pentru orientarea la scară mică, dar pentru prima oară după luni de zile mi-am amintit că Google Earth ne putea ajuta. Încă nu aveam conexiune la internet, dar imaginile erau arhivate în memorie și, pentru că nu folosiserăm Macbookul, încă mai avea suficientă baterie.

Am scos computerul și am introdus pe Google Earth latitudinea și longitudinea date de noul GPS. Imediat am văzut unde ne aflam și am văzut forma exactă a rîului din fața noastră. De asemenea, am văzut și că vîrful uneia dintre meandrele imense ale rîului se afla nu departe de noi, dacă

mergeam spre dreapta, așa că am luat coordonatele acelui punct de pe Google Earth și le-am introdus în dispozitivul nostru GPS, am obținut un relevment pe care l-am introdus toți trei în busolele noastre și deodată am avut o nouă direcție de mers și cea mai scurtă distanță posibilă pînă la rîu.

Trebuia să o luăm direct spre dreapta, și astfel nu mai eram nevoiți să intrăm în pîlcul de bambus. O combinație de mijloace tehnologice îmi permisese să trasez noul itinerar și eram foarte mulțumit de modul în care funcționase aceasta. După numai un kilometru, am ajuns la rîul lat și ne-am felicitat. Fără a depune aproape nici un efort, am evitat o după-amiază îngrozitoare. Începînd din acel moment, Google Earth a devenit ajutorul nostru principal în orientare, în locul hărților inexacte, la scară mare. Pentru cît mai rămăsese din această porțiune de drum, aveam să-l folosim direct pe Macbook, dar la plecarea din următorul mare oraș urma să listăm capturi de ecran reprezentînd traseul cu tot cu grila suprapusă. Așa ne-am orientat în următoarele nouă luni și de-a lungul celor peste 2.000 de kilometri care ne mai rămăseseră.

Totuși, chiar și Google are limitele lui. Am interpretat greșit o linie albă, despre care susțineam sus și tare că era un drum ce avea să ne ajute să ajungem mai ușor la orașul Coari. Linia era, într-adevăr, trasată de oameni prin mijlocul arboretului, dar nu era un drum, ci o conductă de petrol. Asta a însemnat o dublă dezamăgire: nu doar pierdeam cele cîteva zile de mers lejer pe drum la care mă așteptasem, dar jungla din acea zonă se regenerase recent după ce fusese tăiată pentru instalarea conductei. Înaintarea noastră era chinuitor de înceată sub fierbințeala soarelui ecuatorial și, în lipsa unui coronament

care să-i controleze regenerarea, vegetația crescuse frenetic, pentru a umple golul.

Emoționați, ne-am apropiat de o tabără plină de bărbați îmbrăcați în salopete portocalii; eram destul de siguri că cei de la compania petrolieră nu aveau să fie prea mulțumiți că treceam prin zona lor fără permisiune. Ne-am făcut griji degeaba; cei care munceau la conducta de petrol ne-au îndopat cu carne de porc, cafea și suc rece ca gheața, după care – incredibil – ne-au aplaudat în picioare cînd am plecat din tabăra lor. Era imposibil să nu te impresioneze asemenea manifestări de bunătate după trei săptămîni neîntrerupte petrecute în junglă. Pentru noi a însemnat foarte mult că oamenii au înțeles ce făceam și ne-au dovedit susținerea lor. Ca în multe alte locuri din Brazilia, lucrătorii nu au vrut să accepte nici un ban în schimbul mîncării pe care ne-au dat-o. Nu voiau decît să plecăm fericiți de acolo.

În Coari ne-am luat rămas-bun de la Pete, care slăbise șase kilograme în trei săptămîni, dar care fusese perseverent, spre lauda lui. În ciuda rezistenței sale obstinate, modestia și bunătatea de care a dat dovadă față de Cho m-au făcut să mă bucur de vizita lui.

Stînd atîrnat la ferestrele hotelurilor cu dispozitivul BGAN, am primit în cele din urmă instrucțiuni de la asistenții AST pentru o „resetare capitală de la distanță”, astfel încît aparatul să poată funcționa. E ușor cînd știi cum se face, dar timp 48 de ore am încercat orice, pînă cînd inginerii de la AST au găsit în cele din urmă o soluție simplă.

Eu și Cho am apelat la bucătăria hotelului, iar cei de acolo ne-au preparat „biscuiți pentru căței”, o gustare bogată în calorii făcută din făină, zahăr, ovăz, unt și *dulce de leche*, o

variantă sud-americană a zahărului invertit. Aromați cu scorțișoară și ghimbir, biscuiții erau extrem de gustoși; au costat mult mai puțin decît batoanele din cereale. În cele din urmă ne-am cumpărat două căciuli ieftine de Moș Crăciun de la piață și am pornit-o iar prin pădure.

14

„Dăruire”

Pe 10 decembrie 2009, cînd împlineam 21 de luni de mers, dar mai aveam încă șapte, m-am așezat pe rucsac și i-am spus lui Cho că eram plictisit. Nu epuizat, distrus sau istovit – doar plictisit.

După expresia de pe chipul lui Cho mi-am dat seama că mă înțelegea perfect. În urmă cu numai trei zile începuserăm să parcurgem o porțiune de drum care putea fi străbătută în nouă zile și eram odihniți. De data asta, piedica din calea noastră nu era fizică – era mentală.

Știam că ne mai aștepta încă un Crăciun departe de familiile noastre. Știam că îl vom petrece în junglă, mîncînd făină cu sare. Știam că vom încerca să străbatem peste șapte kilometri în acea zi și că vom căuta un loc în care să ne întindem năvodul, dacă rîul era destul de mare. Totul era de o familiaritate înspăimîntătoare.

Nu că ne-am fi dat bătuți – asta nu ne-a trecut niciodată prin minte. Melodramatic sau nu, amîndoi am fi murit mai curînd decît să ne întoarcem acasă învinși. Ceea ce căutam acum era o modalitate de a revitaliza acest periplu care devenise uneori asemănător cu o condamnare la închisoare autoimpusă.

Articol de blog din 17 decembrie 2009:

Ieri s-au împlinit zece ani de cînd dormeam în camera de oaspeți din casa părinților mei, în sătucul Mowsley din comitatul Leicestershire. Absolvisem recent Academia Militară Regală Sandhurst și, ca tînăr sublocotenent fără un loc al meu, am stat la părinți în timpul permisiilor pînă cînd a trebuit să mă prezint la datorie pentru prima oară la Regimentul din Devonshire și Dorset.

Era încă întuneric, iar eu eram pe jumătate adormit cînd mama a năvălit în cameră și, fără să-și poată ascunde durerea zguduitoare din voce, mi-a spus: „Tatăl tău a murit".

Eu și mama îl duseserăm cu mașina la spital în noaptea precedentă. Era un loc pe care îl ura și nu voia să meargă acolo. Era un loc unde i se administrau medicamente care îl făceau să aibă halucinații și să mă întrebe dacă îl iubeam cîtuși de puțin. Un loc unde îl lăsaserăm singur în acea noapte și apoi merseserăm acasă, după o oprire la bar.

Am stat cu mama pe podea la capătul scărilor, îmbrățișați, cu lacrimile curgîndu-ne pe obraji, iar eu nu mă puteam opri să repet cu glas tare: „Te iubesc, tată, te iubesc, tată, te iubesc, tată". Voiam să știe asta – voiam ca mesajul să ajungă la el cumva.

Ultima dată l-am văzut cîteva ore mai tîrziu, cînd am mers la spital. Corpul lui zăcea lipsit de viață, răvășit, cu gura întredeschisă. Cel mai puternic membru al familiei noastre – a cărui putere ne ținuse laolaltă – nu mai era. Am rugat-o pe una dintre asistente să-i scoată inelul de aur cu sigiliu de pe deget și l-am pus pe mîna mea. L-am purtat mereu din acea zi, pînă cînd a atras prea mult atenția indienilor ashaninka

din Peru și a trebuit să o rog pe Marlene să-l păstreze cu grijă la Lima, unde se află acum.

La 1,90, tata era înalt pentru generația lui; era un om scump la vorbă, cu un umor sec. Se mai luptase cu cancerul de două ori înainte și mare parte din viața lui de adult fusese într-o formă fizică destul de proastă din cauza chimioterapiei și a radioterapiei învechite pe care le urmase de cînd avea douăzeci și ceva de ani. Din punct de vedere mental și moral a fost unul dintre cei mai puternici oameni pe care i-am cunoscut vreodată și iubirea pe care a avut-o pentru mama, pentru sora mea și pentru mine a fost mai presus de orice îndoială.

Indiferent de vreme, venea de fiecare dată și stătea pe marginea terenului, cu apa picurîndu-i pe nas, cu șapca pe cap, cu pardesiu și cizme de cauciuc, să mă vadă jucînd rugby. Chiar și cînd era foarte bolnav, iar trombocitopenia lui era atît de gravă încît dacă ar fi fost lovit de minge ar fi murit – ar fi avut o hemoragie incontrolabilă care i-ar fi provocat moartea –, tot venea să mă vadă jucînd. Un fiu nu uită asemenea dovezi de susținere.

Am scris acest text în timp ce lacrimile îmi curgeau pe obraji. Era un mod de a mă elibera de foarte multă tensiune, griji și singurătate. Nu însemna că nu acceptasem moartea tatălui meu, ci doar că aveam nevoie să iau din nou contact cu emoțiile mele după luni întregi în care mi-am reprimat teama și anxietatea. N-aș fi putut continua dacă nu mi-aș fi permis această scurtă perioadă de slăbiciune; ea m-a ajutat să merg mai departe și să fiu mai puternic, să am o viziune mai calmă, mai echilibrată.

Amazonul nu este un fluviu normal, cum e Tamisa, de pildă – este zona în care se adună o cantitate de apă imensă ce țîșnește prin pădure cînd apele cresc. Acest potop acvatic poate avea o întindere de peste 100 de kilometri în anumite locuri; gura de vărsare este egală cu distanța de la Londra la Paris – aici se năpustește cu 200.000 de metri cubi pe secundă în Oceanul Atlantic. Nu era locul în care ar fi vrut să fie prinși de ape doi hoinari mici, lipsiți de importanță și neajutorați. Se spunea că viiturile măturau peste noapte tabere întregi, ucigînd pe toată lumea și nelăsînd nici o urmă.

Începuseră ploile. Nu mai aprinseserăm un foc cu lemne uscate de zile întregi, dar, din fericire, știam cum să aprindem focul cu lemne ude – acum aveam destulă experiență în privința asta. După ce ne-am spălat, am mîncat dezbrăcați – nu avea nici un rost să ne punem haine uscate (s-ar fi udat din nou) și oricum depășiserăm de mult etapa în care ne era rușine unul de altul.

În ajunul Crăciunului eram prea aproape de albia principală a fluviului Solimões pentru a fi feriți de inundațiile din păduri. Acum ne aflam în pădurile inundate an de an, iar solul noroios devenea tot mai îmbibat de apă și, pe zi ce trecea, era tot mai greu de mers.

Trebuia să scăpăm de pădurea *varzea* și să căutăm terenuri mai înalte înainte ca inundațiile să ne surprindă cu adevărat. Un teren mai înalt era cel mai frumos cadou de Crăciun pe care ni-l puteam dori.

În ziua de Crăciun, abia dacă s-a oprit ploaia. Am avut parte de umezeală în timpul mersului, apoi am înregistrat niște mesaje video copilărești pentru site și am pozat amîndoi purtînd căciulile de Moș Crăciun și stînd în hamac pentru o

fotografie trăsnită pe care să o punem pe site. În timp ce ridicam tabăra, ploua în continuare abundent. Am făcut focul cu lemne îmbibate de apă, iar Cho s-a dus să vadă dacă putea prinde niște pește. Eram sigur că nu va avea noroc.

Cho a lipsit mult, iar eu am stat în ploaie, gîndindu-mă cît de singur și izolat eram de Crăciun; dar la lăsarea întunericului Cho s-a întors cu opt pești pe care îi străpunsese cu un băț pe sub operculi, ca să-i care mai ușor.

— Frumoasă captură, Cho! i-am spus eu radiind de bucurie, după care l-am ajutat să-i curețe de solzi și intestine într-un pîrîu din apropiere.

Am prăjit niște usturoi în ulei și am adăugat apă și bucățile de pește. Era o captură de pomină și un cadou minunat de Crăciun. Am rîs și am glumit, iar Cho a exersat urarea „Crăciun fericit” în engleză.

— Cho, la anul pe vremea asta vom fi acasă, cu familiile noastre, am spus eu.

Am stat și ne-am uitat la flăcările portocalii, visînd la lumea de departe.

În fiecare zi, mergeam cu hainele lipite de trup din cauza transpirației. La fiecare oră ne luaserăm obiceiul să facem o pauză de zece minute și să ne stoarcem tricourile – mai uscate de atît nu aveau să fie toată ziua. Apoi erau folosite drept cîrpe cu care ștergeam slinul și mizeria adunate. În cele zece minute prețioase, stăteam pe ruscacuri și schimbam priviri extenuate.

Picăturile de ploaie erau înviorătoare în mijlocul acelei umezeli puternice, dar faptul că precipitațiile cădeau regulat însemna și că rîurile erau acum umflate și se revărsau. Apa care se scurgea din ele se infiltra încet în pădurea *varzea*, aflată

mai jos ca nivel – dar deocamdată doar cît să ne ude bocancii. Încă înaintam bine.

Pe 31 decembrie tocmai străbătuserăm un pîlc des de bambus țepos ca să ajungem la malul unui rîu și, scufundați în apă pînă la piept, smulgeam trestiile, făcîndu-ne loc pentru a umfla bărcile de cauciuc. Trebuia doar să traversăm rîul, dar era ajunul Anului Nou, eram obosiți și oricum ne umflam bărcile…

— Cho, am îndrăznit eu să spun, am putea să mergem cu bărcile în aval pînă la satul de pescari Paricatuba în loc să ne petrecem noaptea singuri în junglă…

A zîmbit, a recunoscut că și el se gîndea exact la același lucru, și iată că aveam un nou plan pentru a întîmpina Anul Nou.

Am marcat locul în dispozitivul GPS ca să ne întoarcem a doua zi (sau peste două zile, în funcție de cît de bună avea să ne fie noaptea). Patru ore mai tîrziu stăteam pe podeaua de lemn a unei case plutitoare, în fața acelui sat frumos, cu cîte o bere în mînă. Dinspre rîul din spatele nostru se întindea o zonă fără copaci, iar în vîrful dealului era o biserică din beton mare și roz. Soarele fierbinte al înserării îmi ardea gîtul de *gringo* cînd am ciocnit în cinstea noii noastre situații.

Ne-am petrecut cea mai mare parte a serii așezați în cerc și uitîndu-ne la un ecran de televizor cu diagonala de treisprezece centimetri la care era muzică pop braziliană în limba portugheză. Credeam că învățasem tot mai bine portugheza – cu acele cuvinte nazalizate rostite de-a valma –, dar era greu să înțeleg portugheza neclară vorbită de oameni beți. Nu-mi amintesc foarte precis cum s-a încheiat noaptea, dar niște

bătrîni foarte sinceri ne-au îmbrățișat și ne-au spus că eram prietenii lor.

Cînd ne-am trezit, Cho își dorea să se mai odihnească încă o zi, așa că mi-am verificat e-mailul și mi-am făcut contabilitatea. Cheltuiserăm amîndoi în jur de 12 lire în ajunul Anului Nou, așa că nu m-am simțit vinovat că mi-am permis acest răsfăț. Berea fusese rece și ne astîmpărase setea, făcîndu-ne să zîmbim pur și simplu de plăcere. Meritase.

Pe 2 ianuarie a trebuit să ne întoarcem de unde plecaserăm, așa că am închiriat o barcă de lemn și Amaral, un bărbat scund și durduliu cu un zîmbet larg, ne-a dus înapoi în amonte, cu motorul pîrîind în spatele noastru. Trebuia să ne întoarcem exact în locul din care plecaserăm, iar cînd ne-am apropiat de coordonatele GPS am început să umflu barca de cauciuc pe care o folosiserăm pentru a călători în aval pînă la Paricatuba. Stăteam în picioare la prora bărcii înguste, suflînd ultimele guri de aer în barca gonflabilă, cînd o rafală de vînt m-a răsturnat peste bord cu tot cu barca de cauciuc. Trezindu-mă în apă pe nepregătite, m-am întors netulburat, zîmbind prostește și așteptîndu-mă la ironii din partea lui Cho, cînd am văzut că răsturnasem întreaga pirogă, iar cei doi pasageri ai săi înșfăcau, ușor panicați, articole de echipament, pe cînd barca și motorul ei greu dispăreau sub apele întunecate.

Cho a apucat geanta impermeabilă în care erau portofelul meu și GPS-ul, în timp ce Amaral încerca să elibereze motorul dintre trestiile de pe fundul rîului, la trei metri adîncime. Am tras barca de lemn care se scufundase pînă într-un loc cu apă mică și am reușit să vărs rapid apa din interior, ca să mă pot întoarce la Amaral, care, cuprins în continuare de panică și depășit de situație, dădea dovadă de o putere demnă de Hulk,

încercînd să tragă motorul pe mal și să-l urce în barcă. Ne-am regrupat și ne-am dat seama, spre marea noastră ușurare, că singurul lucru pierdut era maceta pe care o aduseserăm cu noi în ziua aceea. Ar fi putut fi mult mai rău.

Eu și Cho ne-am cerut iertare pentru stîngăcia mea – și pentru faptul că acum Amaral trebuia să vîslească tot drumul înapoi, fiindcă motorul era plin de apă. Am trecut rîul și am avut o zi foarte plăcută, înaintînd printr-o *varzea* surprinzător de uscată și de aerisită, fără să avem deloc nevoie de maceta aflată acum sub ape. Am intrat în Paricatuba la ora 2 după-amiaza și am aflat că barca nu se întorsese încă, așa că a trebuit să închiriez o altă pirogă care să pornească într-o misiune de căutare și salvare, pentru a-l recupera pe bietul Amaral.

Cu un nou cîrmaci, Alvaro, care semăna amuzant de mult cu actorul care-l joacă pe Chris Finch în *The Office* (versiunea britanică), am parcurs toată întinderea de apă, căutînd peste tot. Timpul trecea. Nici urmă de Amaral sau de barcă. În tăcere, schimbam priviri cu Finchy. Eram amîndoi pe punctul să declarăm că Amaral se înecase probabil în valurile periculoase și agitate, cînd ne-am uitat la singura locuință plutitoare pe lîngă care nu trecuserăm pe drum, și acolo l-am găsit pe Amaral bîndu-și cafeaua și zîmbind în timp ce aștepta ca motorul să i se usuce la soare.

Partea cea mai bună a faptului că ajunseserăm pe jos în Paricatuba era că în vîrful dealului de pe marginea rîului, în spatele bisericii roz, terenul era înalt pînă la șoseaua care ducea la Manaus. Scăpaserăm de inundații deocamdată și estimam că aveam să ajungem la șosea în numai zece zile.

Totul este relativ și, cînd ai mers pe jos 639 de zile, să mai mergi zece zile printr-o porțiune de junglă necunoscută, pe

unde nimeni din sat nu-și putea aminti să fi trecut cineva, părea floare la ureche. Am pornit în căutarea autostrăzii BR-319 cu provizii proaspete și o stare de spirit bună. Știam că la Manaus vom avea o pauză adevărată și, după primirea călduroasă pe care ne-o făcuseră sătenii din Paricatuba, părea că vacanța începuse deja.

Dar după patru zile în acea junglă îngrozitoare, Cho mi-a spus de la obraz:

— Puțini oameni te-ar urma în călătoria asta.

Avea dreptate. Acele zece zile nu au avut nimic plăcut. Nici un rîu frumos, fauna lipsea aproape cu desăvîrșire, doar kilometri de arbuști încîlciți pe care trebuia să-i tăiem tot timpul cu maceta ca să înaintăm cît de cît. Poate pentru că Manaus era foarte aproape, număram minutele din fiecare oră, iar creierele noastre alunecau adeseori într-o disperare vecină cu nebunia. Lăsaserăm garda jos înainte de sfîrșitul bătăliei, iar inconvenientele acestei porțiuni de călătorie dificile și lente ne copleșiseră.

A trebuit să schimbăm abordarea și să încercăm să preluăm din nou controlul asupra minților noastre. Soluțiile mele variau de la o zi la alta, dar îmi amintesc că fredonam „Dedication” („Dăruire”), tema muzicală a vechii emisiuni pentru copii *Record Breakers*, realizată de BBC, interpretată de regretatul Roy Castle, cu acompaniament de trompetă. Nu o mai auzisem de ani buni – datorită comportamentului lui Cho nu-mi mai ieșea din minte.

Într-o dimineață a căzut de pe un bușteam alunecos și, simțind că maceta îi scapă din mînă, a apucat-o instinctiv cînd a aterizat, trecîndu-și degetele de-a lungul lamei. L-am urmărit cu încetinitorul în timp ce expresia îngrozită de pe chipul lui

spunea totul și m-am rugat să nu-și fi pierdut vreun deget. Apucîndu-și mîna, s-a repezit spre mine, iar eu am smuls trusa medicală din rucsac în cîteva secunde. Lama îi tăiase adînc patru degete de la mîna stîngă; tăietura de la degetul mic era foarte profundă. După ce i-am spălat-o și am aplicat iod, i-am legat strîns mîna cu bandă adezivă, pentru a opri sîngerarea. Curajos ca întotdeauna, Cho a vrut să meargă în continuare, dar i-am spus că vom ridica tabăra acolo unde ne aflam. Uneori chiar nu era cîtuși de puțin necesar să forțăm și cu siguranță nu era spre binele nimănui. În orice caz, rîul ne oferea un loc minunat de campare.

Cînd am început să pescuim, la 2.30 în după-amiaza aceea, Cho încă avea dureri. Nu voia ca rana să fie un impediment, așa că, atunci cînd am făcut focul, a găsit un mic iaz printre meandrele rîului, unde și-a încercat norocul la pescuit.

Am pregătit cina, mica noastră rație de orez și fasole alături de cafeaua neagră, și l-am strigat, dar m-a rugat să-i pun mîncarea în cutia Lock & Lock, fiindcă voia să mănînce mai tîrziu. M-am dus la culcare cînd s-a întunecat, în jur de 6.20, după ce am mîncat singur. Am citit în hamac, un culcuș uscat și primitor. Pe la 8 seara, tocmai terminasem cartea cînd am văzut lanterna frontală a lui Cho înaintînd legănat printre copaci, către tăciunii aprinși ai focului care se stingea încet.

— Avem ce mînca la cină! a declarat el și a trîntit la pămînt un somn mare, cu un zîmbet pe care nu-l puteam vedea pe întuneric, dar pe care îl simțeam.

I-au trebuit cinci ore și jumătate ca să captureze trofeul. M-am dat jos din hamac și am eviscerat și am curățat peștele, iar între timp Cho a făcut o baie.

În timp ce mîncam, l-am lăudat pe Cho pentru răbdarea lui remarcabilă. Aceasta ne adusese amîndurora o cantitate importantă de proteine de care aveam nevoie de cîteva zile. A ignorat complimentele, ca de obicei. Pentru el, pescuitul era o încercare de a-și distrage atenția de la monotonia mersului, dar de data asta bănuiam că perseverența lui era un mod de a redobîndi controlul asupra junglei, după accidentul cu maceta.

Mi-am amintit dezacordurile mele cu Luke și m-am gîndit cît de diferită era relația cu Cho. Dacă existau respect reciproc și abilități complementare, o echipă formată din doi oameni putea funcționa într-adevăr foarte bine. Mă simțeam foarte norocos să-l am pe Cho alături de mine. Așadar, tocmai dăruirea lui mi-a trezit amintirea melodiei care îmi stăruia în minte. Cho a învățat cuvintele și, în timp ce mergea, cînta și el în engleză, cît îl ținea gura, „Dedication is what you need!”.

Autostrada BR-319 străbate suprafața bazinului amazonian ca o tăietură deschisă, perfect dreaptă. Eram la jumătatea lunii ianuarie cînd am năvălit pe șoseaua deteriorată care marca sfîrșitul vastei întinderi de junglă pe care o străbătuserăm de la plecarea din Tabatinga. După ce a fost asfaltată, spintecă pădurea amazoniană de la Manaus pînă la Porto Velho, aflat la sud-vest. Tot traficul de pe această șosea era reprezentat de vreo două mașini 4×4 pe zi.

Am folosit șoseaua pentru a înainta spre nord-vest, spre marele oraș Manaus. În primele cîteva zile am mers direct în bătaia soarelui arzător, așa încît mi-am pus sub șapcă husa din mătase a sacului de dormit ca să-mi protejez gîtul și fața. Din cauza distanțelor mai lungi pe care trebuia să le străbatem pe șosea, trupurile noastre aveau de suferit, iar noi am ajuns ca niște cadavre ambulante și pîrjolite. Lui Cho îi era mai greu –

nu se simțea bine, iar la sfîrșitul unei zile lungi ne-am oprit într-o tabără pustie, unde stătuseră mai demult muncitorii care lucraseră la construirea șoselei. Cho s-a dus direct la culcare. A doua zi la amiază, abia dacă putea merge. A trebuit să ne oprim la o casă și să cerem apă pentru el. Probabil se gîndise că, avînd pielea închisă la culoare, nu putea face insolație, dar mie mi se părea că exact asta avea. Nu se protejase deloc și lua doxiciclină pentru a preveni malaria, așa că oricum era hipersensibil la lumină.

Pentru prima dată după luni de zile, m-am hotărît să-l las pe Cho și să continui singur. Nu eram îngrijorat din pricina lui. Cho putea să se odihnească și apoi să mă ajungă din urmă cu motocicleta familiei cînd se făcea bine. M-am simțit foarte liber mergînd singur pentru prima dată și am cîntat. A plouat tare timp de două zile și totuși m-am simțit puternic și liber. Am petrecut o noapte într-o *palapa* abandonată de pe marginea drumului, foarte conștient că, pentru prima oară după luni de zile, eram cu adevărat de capul meu.

A doua zi, Cho se simțea mai bine și ne-am întîlnit puțin mai departe spre nord, apoi am continuat să mergem împreună. Oamenii cu care am vorbit ne-au spus că zona din apropierea șoselei era de fapt o rezervație forestieră și că aveai nevoie de aprobare chiar și pentru a tăia copaci ca să-ți construiești casa. M-am bucurat să aud asta, dar aceiași oameni mi-au spus că autostrada BR-319 avea să fie complet reasfaltată pînă în 2014; fără voia mea, m-am îngrijorat la gîndul că traficul sporit nu putea fi în beneficiul conservării acelei zone în ansamblul ei.

Apoi mi-a venit ideea să mergem noaptea. Puteam să străbatem kilometri buni pe răcoare, feriți de căldura înăbușitoare a zilei. Am pornit la ora 5 după-amiază și după

două ore – chiar după ce s-a întunecat – a început să plouă. Ploaia în junglă te înviorează și te răcorește. Ploaia pe un drum deschis cufundat în beznă totală, cu un vînt tăios care-ți sfîșie tricoul îmbibat de apă este cu totul altceva. Nu aveam haine călduroase și uscate și pînă la ora 10 noaptea eram extenuați, scoteam sunete nearticulate și riscam serios să ajungem la hipotermie.

Acum eram nevoiți să ne căutăm un adăpost, dar nu puteam găsi doi copaci destul de apropiați ca să ne întindem prelatele. Pădurea din apropiere fusese tăiată, luna nu se vedea și, colac peste pupăză, erau zone inundate de ambele părți ale șoselei. Stîlpii de telegraf care susțineau un cablu cu fibră optică de-a lungul sălbăticiei ne făceau în ciudă, fiind singurele coloane verticale pe care le puteam vedea, dar erau prea depărtați unul de altul ca să ne fie de folos.

Am încercat să batem la ușile caselor pentru a cere ajutor, pe cînd ploaia ne plesnea în față. Nu era nevoie să știi pe de rost dicționarul englez-portughez ca să înțelegi cînd cineva îți spunea s-o ștergi de acolo. Tare și răspicat, am auzit același mesaj venind din căldura și adăpostul caselor.

La ora 11.45, Cho era un zombi ambulant – era predispus să reacționeze prost la frig, după cum știam din timpul inundațiilor din Peru, dar acum îi era mai frig ca oricînd.

În lipsa unui plan de rezervă, am continuat să dîrdîim. Apoi ne-a atras atenția o lumină aflată la cîteva sute de metri în fața noastră, așa că ne-am dus într-acolo. De la distanță se distingea silueta unui bărbat în pragul unei case și cumva am știut imediat că va fi diferit de ceilalți. Am luat-o înaintea lui Cho (care deja își pierduse voința de a trăi) și m-am forțat să

zîmbesc cînd l-am întrebat dacă puteam folosi copacii din jurul casei lui ca să ne legăm prelatele.

— Desigur, mi-a zîmbit bărbatul cu căldură și fără ezitare. Și vă rog să mîncați niște pește prăjit cu orez.

Povestea noastră parcă desprinsă din Biblie s-a terminat cînd, îmbrăcați în haine uscate și cu gurile pline de pește gustos, l-am întrebat pe bărbat cum se numește.

— Mesia, mi-a răspuns el.

Am zîmbit și am clătinat din cap.

95% din ultimele șapte sau opt luni petrecute în Brazilia, eu și Cho nu văzuserăm șosele. Nu văzuserăm nici măcar cărări. În rutina noastră eram înconjurați de o junglă deasă, incapabili să vedem la mai mult de cîțiva metri în orice direcție, tăind deschizături printre copaci cu maceta, cînd eu, cînd el, timp de jumătate de oră, în punctele de minimă rezistență.

Majoritatea localnicilor călătoresc cu barca în zonele îndepărtate ale bazinului amazonian – vasta rețea de rîuri face ca aceasta să fie o opțiune evidentă. Din păcate, asta nu ne ajuta pe noi, care ne luaserăm angajamentul puțin cam absurd de a străbate pe jos întreaga lungime a fluviului. Prin urmare, la fel ca vînătorii din sate, dar cărînd în spate o greutate de 20 de ori mai mare, ne afundaserăm în pădurea tropicală deasă. Din mai 2009, de la granița cu Columbia, străbătuserăm astfel, în medie, cîte șapte kilometri pe zi.

Însă Amazonul se schimba pe măsură ce ne apropiam de gura de vărsare. În ultimele două săptămîni, calea cea mai ușoară pentru mine și Cho fuseseră șoselele care duceau spre Manaus. Era ciudat să mergem în saboți Crocs pe asfaltul neted în timp ce încă mai puteam auzi grupuri de maimuțe-urlătoare țipînd din jungla sălbatică de pe marginea drumului.

În unele zile făceam 40-45 de kilometri. Avantajul acestei fîșii ireale de civilizație era că ne permitea să înaintăm repede spre Atlantic – și spre casă.

Pe 16 februarie 2010 am ajuns la malul sudic al fluviului Solimões; trebuia să trecem pe malul nordic, la Manaus, ca să ne continuăm drumul. Din acest punct știam că mai avem de mers cam 1.800 de kilometri pînă la Oceanul Atlantic. Ne îngrijora faptul că în locul din care plecau bacurile era un punct de control al Poliției Federale. Acum eram în ilegalitate și, dacă agenții federali ne verificau pașapoartele, probabil aveam să fim reținuți, arestați și chiar deportați. Agenții federali aveau autoritatea de a opri pe oricine intra în Manaus; inima îmi bătea cu putere cînd am trecut pe lîngă bărbații în uniformă cu chipuri severe. Însă aceștia nici măcar n-au clipit.

În fața noastră se afla confluența vastă a fluviului Solimões, al cărui curs îl urmaserăm în linii mari din Columbia, cu Río Negro, un rîu imens cu ape întunecate care venea dinspre nord, din munții Guyanei. Apele repezi ale fluviului Solimões antrenează sedimente, de aceea sînt tulburi și maronii, în timp ce Río Negro este un rîu cu ape negre, ceea ce înseamnă că este mai lent și, din cauza taninurilor eliberate de vegetație la această viteză mai mică, este atît acid, cît și întunecat la culoare precum ceaiul. De asemenea, apele lui Río Negro sînt sensibil mai calde. În locul în care se întîlnesc fluviul și rîul, apele lor rămîn separate pe o distanță de cîțiva kilometri înainte de a se amesteca, iar cele două culori foarte diferite creează un efect vizual frapant. Împreună, cele două cursuri de apă formează din nou Amazonul.

Eu și Cho am vîslit fără vreun incident de-a latul fluviului, pînă pe malul nordic, unde se află orașul Manaus. Am pornit pe

jos de la uzina Kawasaki, de pe malul fluviului, pe aglomeratele străzi lăturalnice din Manaus. Pe cînd ne feream de autobuze zgomotoase și ne riscam viața pe trecerile de pietoni, o lume de mult uitată a ieșit la lumină din străfundurile minții mele.

O altă parte a lumii mele pe care o redescopeream era cea a iubirii. La Manaus a venit să mă vadă Chloë, fosta mea iubită din Anglia. Păstraserăm legătura prin Skype și e-mail și, în ciuda riscurilor evidente, am hotărît că ar fi frumos să vină și să petrecem un timp împreună. Așa a și fost.

Și totuși, cînd vizita ei se apropia de sfîrșit, am știut instinctiv că nu mă puteam dedica ei așa cum simțeam că ar fi vrut să o fac. Mă mai așteptau încă șase luni de mers prin junglă și nu voiam să fiu distras de faptul că undeva, departe, cineva aștepta să-i dau un telefon sau își făcea griji pentru mine. Dacă voiam să duc călătoria la bun sfîrșit, trebuia să fiu egoist – invariabil, asta implica un anumit sacrificiu –, așa că, atunci cînd s-a întors acasă, amîndoi am rămas fără partener.

Și totuși, Chloë a a fost cea care m-a susținut cel mai mult pe întreaga durată a călătoriei, poate cu excepția mereu prezentului Cho sau a mamei mele iubitoare. Chloë m-a înțeles întru totul și merită să-i menționez numele, pentru că la ea am putut să apelez în cele mai grele momente. De asemenea, a muncit mult: a găsit și a postat pe pagina mea articole despre protecția mediului și s-a ocupat de acest aspect al misiunii noastre cînd eu eram terminat și incapabil să o fac. Sîntem în continuare prieteni foarte apropiați și sper că vom rămîne mereu așa.

După plecarea lui Chloë, eu și Cho am vrut să cumpărăm provizii pentru drum, așa că ne-am dus la unul dintre uriașele centre comerciale din Manaus. Am urcat cu o scară rulantă, iar

Cho s-a străduit să-și păstreze echilibrul. Pe cînd se uita uimit la scările care urcau singure, mi-am dat seama că nu mai văzuse niciodată așa ceva.

La sfîrșitul lui februarie 2010 am lăsat orașul în urmă și am continuat drumul spre Itapiranga pe autostrada AM-010, iar la kilometrul 134 am poposit peste noapte într-un sat murdar de pe marginea drumului. Dacă am fi fost flămînzi și obosiți, acest loc ar fi fost o binecuvîntare: am găsit electricitate ca să ne încărcăm laptopul, apă curentă și o doamnă care ne-a pregătit o masă sățioasă. Dar nu ne era chiar așa de foame, nici nu eram din cale-afară de obosiți; tocmai ne bucuraserăm de luxul unei pauze la Manaus, așa că vedeam lucrurile exact cum erau în realitate.

Satul afectat de intemperii și plin de gunoaie arăta ca și cum nici unul dintre locuitorii săi n-ar fi fost preocupat în mod special de fericirea personală. Ne-am petrecut noaptea într-un șopron care mirosea ca o latrină, chiar lîngă școală, unde băieții obișnuiau să fumeze și să urineze. Cînd am deschis robinetul, pentru prima dată în viață, m-am dat înapoi, scîrbit de duhoarea apei cu care urma să mă spăl. Pagini rupte dintr-o revistă pornografică erau bătătorite și amestecate cu zgura de sub hamacul meu și, chiar și după ce m-am „spălat”, m-am simțit groaznic de soios. Eu primisem camera de lux – în cea a lui Cho, într-un colț se găsea un morman de fecale umane.

Aveam parte de patru pereți și de un acoperiș deasupra capului, așa că nu trebuia să bombănim nici măcar în gînd. Dar am făcut-o. Să fi avut parte de condiții naturale cumplite în junglă, și tot ne-am fi descurcat, iar în mod normal am fi ajuns să ne simțim foarte bine. Dar acel loc sordid, al cărui nume,

trebuie să recunosc, n-am mai reușit să-l aflu niciodată, avea ceva care-ți secătuia sufletul.

Singura consolare a fost că, imediat după ce ne-am dus la culcare, am auzit o bufnitură cînd hamacul lui Cho s-a dezlegat, iar el s-a lovit tare de pămînt. Deși respira greu și avea dureri, nu m-am putut abține și am rîs minute în șir cu lacrimile curgîndu-mi pe obraji în timp ce din camera lui răsunau înjurături, gîfîituri și gemete.

15

„Acest *gringo* nu-i prea vorbăreț”

La începutul lunii martie, atenția mi-a fost fost distrasă de o mică inflamație asemănătoare cu o ulcerație de pe bicepsul stîng, care nu se mai vindeca. M-am ales cu ea în urma unei înțepături de tăun în ajunul Anului Nou; era o mică leziune deschisă care supura deja de nouă săptămîni. „Craterul” nu era mai mare decît un bob de mazăre, iar întregul „vulcan” ar fi încăput pe o monedă de zece penny. Nu era dureroasă, dar avea o margine circulară bine conturată și inflamată și pur și simplu nu se mai vindeca.

Am crezut că este o ulcerație tropicală, așa că am tratat-o cu un antiseptic sub formă de pudră și mi-am administrat antibiotice, luînd pe rînd ampicilină și metronidazol, pentru că n-am găsit flucloxacilină. Nu au avut absolut nici un efect și o părticică din mine era sîcîită că nu reușisem să scap de asta, în ciuda faptului că petrecusem o lună întreagă departe de umezeala junglei, pe șosele uscate și curate.

Răspunsurile primite pe blog, mai ales cele venite de la doi medici, John James și Carolinei Baugh, spuneau că, cel mai probabil, aveam leishmanioză. În forma asta, nu aveam de ce să-mi fac griji, dar exista un risc de 6% să sufere o mutație,

transformîndu-se în leishmanioză mucocutanată, care putea să mă desfigureze, distrugîndu-mi vălul palatin (gura și nasul) și lăsîndu-mi o gaură permanentă în mijlocul feței. M-am resemnat să mai trăiesc cu asta cîteva luni, fiindcă voiam să înaintăm în continuare, pentru a duce expediția la bun sfîrșit.

La capătul rețelei de șosele ce pornea din Manaus se afla orașul Itapiranga, unde am făcut o pauză de o zi înainte de a ne îndrepta din nou spre junglă. De acolo am traversat o regiune joasă și mlăștinoasă care, din fericire, fusese străbătută cîndva de o șosea, iar rambleul care se mai păstra încă ne-a ajutat să evităm majoritatea zonelor inundate.

Cho mergea înainte, cînd l-am văzut ridicîndu-și maceta la umăr, ca pe o carabină, și prefăcîndu-se că împușcă ceva ce văzuse în depărtare. M-am uitat cu atenție în jurul lui și mi s-a părut că văd o anaconda lungă de peste doi metri.

Cu iuțeala fulgerului, mi-am dat jos rucsacul, am scos camera și am alergat să-l filmez. În loc să fugă, șarpele cel curajos părea interesat de mine, și-a lățit gîtul aproape ca o cobră și s-a îndreptat în direcția mea. M-am oprit și am făcut un pas înapoi. Șarpele s-a oprit și el.

Ceea ce mă deruta era faptul că nu știam sigur dacă era sau nu periculos. Deși inițial crezusem că era o anaconda mică (inofensivă pentru oameni), acum eram nelămurit din cauza formei capului și a lipsei petelor.

I-am trimis cîteva fotografii prietenului meu Ash Holland din Guyana; s-a dovedit că șarpele era o cobră-falsă-de-apă (*Hydrodynastes gigas*) de dimensiuni mari. Nici unul dintre noi nu mai văzuse pînă atunci un „hydro”. În cele două Americi nu există cobre adevărate, așa că numele lor se datorează asemănării cu cobrele din Asia și demonstațiilor lor de bravadă

defensivă, printre care se numără și mărirea în volum a gîtului și laringelui – exact ce văzusem și eu.

După cîteva secunde șarpele a dispărut în tufișuri și n-am mai văzut altul de atunci. Această nouă întîlnire m-a făcut să mă gîndesc cu uimire la toate lucrurile incredibile din jurul meu despre care încă nu știam nimic. Pentru că eram epuizați, ne era mai greu decît s-ar crede să ne păstrăm interesul față de ceea ce vedeam zi de zi. Mi-am dat seama că un efort conștient, ca să aflu mai multe lucruri, ar fi o modalitate de a-mi păstra sănătatea mentală.

Chiar dacă nu puteam identifica orice vedeam, puteam să fac efortul de a mă documenta și să mă gîndesc din nou cu adevărat la pădurea amazoniană. Trecuse mult timp de cînd îmi pierdusem interesul, raportîndu-mă la junglă ca la o cursă cu obstacole pe care trebuia s-o termin. Rareori mai apreciam frumusețea razelor de lumină care străpungeau coronamentul înalt și întunecos al junglei. Rareori mă opream să contemplu înălțimea copacilor sau frumusețea rădăcinilor aeriene acoperite cu mușchi. Am ignorat păsările și nu mi-am bătut capul să fotografiez grupurile de maimuțe care țipau și zgîlțîiau ramurile deasupra capului meu. În jurul meu, minunățiile naturii ar fi putut fi la fel de bine niște pereți văruiți în alb, iar eu am înțeles că dădeam dovadă atît de ignoranță, cît și de stupiditate. Cu acest gen de stimulare, mintea mea n-ar mai fi ajuns plictisită și distructivă.

Tot ce trebuia să fac era să-i asigur creierului meu un stimul pozitiv, iar expediția avea să fie ușoară. Acum, toate problemele erau generate de izolarea, plictiseala și stagnarea creierului meu. Un creier leneș și plictisit se agață de negativitate și de probleme, pe care le exagerează pînă cînd devin

disproporționat de mari și te consumă cu totul. Asta mi se întîmpla adesea dacă nu făceam un efort conștient de a-mi păstra atitudinea pozitivă.

Pentru a intra în São Sebastião trebuia să traversăm un afluent mare; de pe apă, orașul părea frumos, cu o biserică cu clopotniță și clădiri în nuanțe pastelate. Vreo 30 de bărbați și femei ne-au urmărit din port în timp ce vîsleam spre ei, apoi am coborît din bărci, le-am dezumflat și le-am legat de rucsacuri, după care am intrat în oraș, îndreptîndu-ne spre cel mai apropiat hotel. Mă simțeam ca Sean Connery în rolul lui James Bond din filmul *Goldfinger*, cînd își dă jos costumul de scafandru și rămîne îmbrăcat într-un smoching, cu o garoafă roșie la butonieră. Apoi am mers 14 kilometri pînă la Urucará, dînd mereu peste zone cu sol suficient de solid pentru a păși pe el. Din cînd în cînd mai făceam cîte-o baie sau înotam, dar am avut norocul să putem traversa șesul într-un ritm susținut. Din Urucará ne-am îndreptat spre nord, spre munții din spatele orașului. De acolo știam că mai aveam 100 de kilometri pînă la rîul Nhamundá, unde urma să găsim așezări și oameni.

În cele din urmă bocancii mei au cedat, așa încît mi-am cumpărat din Urucará o pereche de cizme de cauciuc mai mici cu un număr. Se pare că în bazinul amazonian nu erau prea multe persoane care să poarte încălțări numărul 46. A fost o achiziție interesantă cu care a trebuit să mă împac în următoarele săptămîni. Am cumpărat alimente pentru 15 zile și am pornit la drum cu rucsacuri care cîntăreau în jur de 45 de kilograme. Eram conștient că străbătuserăm ultimii 800 de kilometri pe șosea și că întoarcerea în pădure cu o asemenea greutate în spate avea să fie un șoc pentru corpurile noastre. Dar, pentru că eram într-o zonă deluroasă, nu ne așteptam să

putem pescui și a trebuit să cărăm cît mai mult. Chiar și așa, nu am putut lua cu noi mai mult decît echivalentul a 2.000 de calorii de om pe zi.

În această etapă a expediției, și eu eram surprins de cît de muntoasă putea fi jungla; ne confruntam cu porțiuni unde trebuia să urcăm povîrnișuri, înaintînd prin rugi spinoși și încîlciți care urcau tot mai sus. Fără curbele de nivel de pe imaginile Google Earth listate de mine și incapabili să vedem la mai mult de 15-20 de metri în jur, era ca și cînd ne-am fi orientat pe viscol, în mijlocul unui peisaj polar care făcea imposibile stabilirea direcției și planificarea rezonabilă a traseului.

În vîrful povîrnișului, cu gambele gata să explodeze și plămînii înfierbîntați, cînd tot ce voiam să vedem era o coamă plată pe care să putem merge tot înainte, rămînînd la aceeași altitudine, dedesubtul nostru se întrezărea o prăpastie ca o crevasă în care trebuia să coborîm. Și tot așa, iar și iar.

Copacii erau destul de depărtați unul de altul, prin urmare înaintarea ar fi fost rapidă dacă zona n-ar fi fost deluroasă. Abia dacă ne-am folosit de macete în timp ce urcam și coboram pantele. În prima zi am făcut trei kilometri și ne-am oprit după cinci ore. În ziua aceea abia am mai avut energia să adunăm lemne pentru foc. Dar pe măsură ce zilele treceau, rucsacurile noastre deveneau tot mai ușoare, iar gambele – tot mai tari.

Aveam bășici mari pe ambele degete mici de la picioare, precum și deasupra călcîielor. Oricîtă fașă aș fi folosit, nu puteam compensa faptul că cizmele acelea ieftine erau prea mici, cu tălpi dure și nedublate. Puteam să merg cu ele, dar fiecare pas mă făcea să tresar de durere și trebuia să-mi chircesc degetele, ca să nu mai atingă vîrful cizmelor.

Pe 14 martie, după cinci ore și jumătate de mers, m-am oprit la un pîrîu să-mi umplu sticla cu apă. Ne-am aruncat rucsacurile și eu am umplut sticla, am adăugat clor și mi-am pus din nou ruscacul în spate. Cho își scosese și rucsacul, și tricoul și stătea cu picioarele de o parte și de alta a pîrîului, turnîndu-și apă pe cap cu sticla.

— Nu vrei să faci o baie? m-a întrebat.

— Nu, omule. Vreau să poposim undeva – o să mă spăl mai tîrziu, i-am răspuns.

— Nu mi-am dat seama că ne grăbim.

— Nu ne grăbim, Cho, sînt doar obosit și vreau să ajung acolo.

Cho s-a supărat că l-am zorit și, fiind rîndul lui să meargă în față, s-a hotărît să-mi dea o lecție.

A țîșnit ca o rachetă în susul coastei abrupte și împădurite. Avea să-mi arate el cît de repede putea să meargă, dacă tot ne grăbeam. În loc să-i spun să încetinească și să nu se comporte prostește, m-am hotărît să intru și eu în acel joc pueril și să-l depășesc.

Am urcat tot mai sus printre copaci. Cinci minute, zece minute, cincisprezece minute. De fiecare dată cînd Cho se întorcea, eram chiar lîngă umărul lui, încercînd să par cît mai nepăsător și mai netulburat. Sudoarea curgea pe noi, dar nici eu, nici el nu voiam să încetinim sau să ne dăm bătuți. Urcam tot mai repede și mai repede, pînă cînd, după 25 de minute, cînd am ajuns în vîrf, a venit momentul pauzei pe care o luam o dată pe oră. Ne-am scos rucsacurile, iar Cho era evident nervos că nu mă lăsase lat. Cînd am început să mergem împreună, în Peru, ar fi putut s-o facă foarte ușor. Acum abia mai respiram, dar aș fi putut ține pasul cu el fără prea multe probleme.

Fierbeam de furie amîndoi, dar deocamdată nici unul nu zicea nimic.

— Cîți ani ani, Cho?

— Treizeci.

— Aș zice mai degrabă că ai treisprezece, l-am înțepat eu.

— Credeam că te grăbești, a ripostat el.

Ne-am uitat urît unul la celălalt. Mai mult de atît nu ne mai certaserăm niciodată și ne susțineam reciproc privirile furioase.

— Te simți bine, Ed?

— Bine. Dar tu, Cho?

Și atunci totul s-a terminat. Nu pot să-mi explic de ce, dar am înțeles amîndoi în același timp cît de prostește ne comportam și am început să rîdem de noi înșine. Tensiunea s-a risipit instantaneu și ne-am simțit aproape îmbătați de efortul depus în cele mai grele 25 de minute de mers din întreaga expediție. Cu venele încă pulsînd, cu mușchii picioarelor sleiți, ne-am dat mîna și asta a fost tot.

Incidentul a fost neobișnuit pentru că, deși amîndoi mai eram cînd și cînd prost dispuși, în mod normal pur și simplu ne ignoram reciproc, nu spuneam nimic și așteptam să treacă. Aceasta fusese prima dată cînd intraserăm într-un conflict direct și, din fericire, acesta s-a manifestat prin urcarea unui deal, și nu printr-o bătaie cu pumnii – totuși, a fost o luptă. Nimeni nu pierduse, așa că nici unul dintre noi nu avea vreo problemă în privința asta. Doar învățam și mai multe unul despre celălalt și despre cum puteam să ne vedem împreună de drum.

La sfîrșitul zilei, Cho a găsit patru ouă de rață sălbatică la rădăcina unui palmier și am sărbătorit mîncînd ochiuri și bînd

cafea la cină.

În fiecare seară trasam drumul străbătut pe foile A4 cu capturile de imagine de pe Google Earth, introducînd coordonatele din GPS. Încet-încet, ne îndreptam spre est.

Pe 18 martie, la 10 dimineața, ne odihneam în vîrful unui deal imens unde ajunseserăm cu Cho în față. După cele zece minute regulamentare, cum era rîndul meu s-o iau înainte, în loc să cobor panta abruptă în direcția stabilită, m-am hotărît să-mi încerc norocul și am luat-o la dreapta, continuînd să urc spre coama dealului. Cînd era vorba de orientare, problema pe care o puneau asemenea decizii riscante era că nu vedeam mai departe de 15 metri din cauza copacilor și nu știam dacă direcția în care mă hazardasem ne va ajuta sau nu. Bănuisem că valea avea forma unui amfiteatru și că dealul avea să cotească din nou în direcția noastră de mers. Pe cînd înaintam spre culme, lumina se strecura tot mai mult printre copaci și am ajuns să mergem pe pămînt aproape plat, avînd o prăpastie în stînga. Bineînțeles, după un timp panta din stînga a început să se modifice, iar noi coteam din nou în direcția noastră. Frunzele pe care călcam semănau cu cele dintr-o pădure de toamnă din Anglia; în locul unei coborîri îngrozitoare, urmată de un alt urcuș, ocoliserăm zona și rămăseserăm la aceeași altitudine, plimbîndu-ne prin cea mai frumoasă pădure.

Am început să zîmbesc și, mai jos de noi, am văzut valea imensă pe care o evitaserăm, dar în tot acest timp eram sigur că norocul avea să ni se schimbe și culmea dealului avea să coboare. O oră întreagă am rămas la această înălțime de-a lungul unei culmi grațioase, care se înălța dincolo de cupola pădurii tropicale. O adiere răcoroasă sufla dinspre latura deschisă a dealului, răcorindu-ne obrazul stîng.

Grupuri de maimuțe-veveriță săreau printre copacii de deasupra noastră și ne-am dat seama că foarte puțini oameni se aventuraseră pe acolo. Eram la o distanță de cinci zile de mers în orice direcție față de rîurile navigabile, iar vînătorii nu obișnuiau să ajungă așa departe. Faptul că bănuiala mea avusese consecințe fericite și frumusețea pădurii au făcut ca aceasta să fie cea mai plăcută porțiune pe care am străbătut-o pe jos. Aș fi vrut biscuiți cu lapte.

De acum, rutina de instalare a taberei era atît de bine pusă la punct, încît serile erau o adevărată încîntare. Chloë ne adusese prelate Hex Flies noi (apărătoare de ploaie ușoare, de formă hexagonală) pentru hamacuri (plătite de ea, Dumnezeu să-i dea sănătate!), așa că foloseam vechea prelată a lui Cho ca apărătoare pentru foc. Să ai vreo nouă metri pătrați de loc uscat în care să gătești, să mănînci, să depozitezi lemne de foc și să-ți usuci hainele era un lux pentru care merita să care o prelată în plus. Am legat și o coardă dedesubt, de la un capăt la altul al prelatei, pe care ne atîrnam la uscat hainele purtate peste zi, proaspăt spălate în rîu. În fiecare dimineață aveam haine uscate și curate. Asta era bine din punctul de vedere al igienei, dar era un lucru extraordinar și pentru starea noastră de spirit. În plus, hainele erau calde, ca și cînd ar fi fost proaspăt scoase din uscătorul de rufe.

Tăiam niște crăcane pe care ridicam prelata, ferind-o de foc în timp ce găteam și mîncam, pentru ca fumul să nu ne intre în ochi. Chiar dacă ploua cînd ne instalam tabăra și continua să plouă peste noapte, dimineața aveam mereu haine uscate și lemn uscat cu care să aprindem focul.

Cureaua ieftină de la ceasul meu Casio s-a rupt și am înlocuit-o cu o curea de la rucsac folosită pentru fixarea

pioletului. Nu arăta prea bine, dar a rezistat pînă la capăt.

Apoi jungla s-a îndesit și ne-a încetinit mersul. M-am lăsat demoralizat pentru că mă dureau picioarele. Am dat peste patru cuiburi de viespi într-o singură zi, iar la ultimele două am urlat în gura mare, de furie și disperare. A fost o zi urîtă, mi-am pierdut controlul mental. Voiam să merg acasă.

Cînd mai aveam două zile de mers pînă la rîul Nhamundá, alarma telefonului m-a trezit la 5.45 și la 5.55, dar am ignorat-o de ambele dăți. Cînd m-am trezit din nou în mod natural, la 6.40, pe cînd eram încă în hamac, am observat cu plăcere că Cho aprinsese deja focul și pregătise micul dejun. Am pornit la timp și am mers bine șase ore, după care am început iar să mă clatin, iar Cho, văzînd că eram cît pe ce să cedez, a sugerat să ne oprim și să ridicăm tabăra.

M-am bucurat să aud asta. De obicei eu luam majoritatea hotărîrilor, însă acum ne înțelegeam atît de bine, încît ne dădeam seama cît de mult puteam întinde coarda unul cu altul și cînd aveam nevoie de odihnă.

La cină am avut o jumătate de kilogram de orez și două cutii Lock & Lock pline cu lapte fierbinte și dulce, preparat din lapte praf. Mi se părea că beau un nectar divin și simțeam zahărul ajungîndu-mi în mușchi și în creier, încărcîndu-mi bateriile consumate. Pentru ultimele două zile ne rămîsese mîncare cît pentru trei, așa că rațiile erau abundente, iar noi eram foarte mulțumiți.

Însemnare din jurnal, 22 martie 2010:

> Îmi va lipsi stilul ăsta de viață. Știu că am și zile mai proaste și că nu-i ușor tot timpul, dar îmi vor lipsi nopțile în care

sîntem doar eu și Cho în pădure, gătim mîncare simplă și ne simțim relaxați și stăpîni pe situație.
În seara asta am scos din bagaje harta Stanfords; se pare că vom termina călătoria pe la mijlocul lunii august. Va trebui să traversăm „gîtul” Deltei Amazonului la mijlocul lui iunie (în perioada de apogeu a anotimpului inundațiilor), dar avem nevoie de entuziasm ca să mergem înainte.
Acest pix pentru astronauți este extraordinar – poți să scrii cu el ținîndu-l cu susul în jos. E foarte bun pentru scrisul în jurnal cînd stai în hamac – și bănuiesc că și pentru astronauți.

Ceea ce ne presa să străbatem mai repede această zonă împădurită era faptul că trebuia să ne întîlnim cu un reporter din Statele Unite, de la ABC News. GPS-ul nu mai pornea și nu-mi puteam da seama cît de departe eram față de fluviu. Din fericire, am contramandat totul și presiunea a dispărut – oricum nu am fi reușit să ne întîlnim cu el. Să mergem pe culmea dealurilor pentru a menține o altitudine constantă însemna că ne era mai greu să ne asigurăm că ne-am orientat bine și nu puteam stabili decît cu aproximație cît de mult merseserăm.

24 martie a fost ultima zi și am făcut nouă kilometri și jumătate, ajungînd în cele din urmă la Rio Nhamundá. Niciodată nu mai fusesem atît de slab cum eram în acest moment al expediției și, pe cînd mergeam alături de Cho de-a lungul plajei nisipoase de pe malul rîului, a trebuit să-mi țin tot timpul cu o mînă pantalonii scurți.

Trebuia să găsim oameni pentru a ne reaproviziona, așa că am vîslit în amonte, ceea ce s-a dovedit a fi surprinzător de

ușor, fiindcă apa întunecată a rîului curgea foarte lent. Am ajuns la o casă, iar familia care locuia acolo ne-a invitat la masă. Soțul se numea Ciro și cultiva pepeni pe cîmpul din spatele casei. Am mîncat unul după altul, în timp ce sucul proaspăt și dulce ni se prelingea pe chipurile zîmbitoare. În ziua următoare familia mergea în aval, în orașul Nhamundá, ceea ce pentru noi era o ocazie excelentă (a) să ne cumpărăm un GPS nou, (b) să ne încărcăm tot echipamentul electric, (c) să cumpărăm alimente, (d) să-mi cumpăr bocanci noi ca să scap de bășici și (e) să ne odihnim.

Eram la sfîrșitul lunii martie și avuseserăm nevoie de 11 luni pentru a ajunge pe jos de la granița columbiană pînă în punctul unde ne aflam acum. Străbătuserăm peste 2.000 de kilometri de pădure tropicală pe care nici un om nu o mai parcursese pe jos pînă atunci. Rîul avea o lățime de doi kilometri, aproape cît un lac, iar barca înainta pe suprafața netedă ca o navă de linie care traversează oceanul. Acest rîu reprezenta granița dintre statele braziliene Amazonas și Pará, iar eu eram de părere că puteam străbate întregul teritoriu al statului Pará, pentru a încheia expediția, în mai puțin de cinci luni.

Cele două lucruri de care nu am putut face rost au fost bocancii mai mari și un GPS. Ni s-a spus că pentru GPS trebuie să mergem la Manaus și nu eram pregătit să fac asta. După ce petrecusem atît timp încercînd să repar dispozitivul BGAN în Coari, cunoșteam foarte bine acest aparat și știam că avea în interior un GPS foarte simplu. Dădea doar grade și minute întregi, ceea ce însemna că nu puteam stabili cu exactitate unde ne aflam, dar puteam ști că eram pe raza unui cerc cu diametrul de doi kilometri. Precizia era destul de mare pentru

ce-mi trebuia mie – aveam să ne continuăm drumul cu dispozitivul BGAN ca principal instrument auxiliar de orientare, iar eu aveam să merg cu picioarele chircite în aceleași cizme mici de cauciuc.

Ne-am îndreptat din nou în aval și am coborît pe malul vestic, unde ne opriserăm din mers ultima oară. Ne-am umflat bărcile gonflabile și am vîslit încet de-a lungul marii oglinzi întunecate. Fără să ne dăm seama, am ajuns drept în mijlocul unui sătuc pe care nu-l putuserăm vedea de pe apă din cauza unei insule și la început mi-am făcut griji că nu aveam să fim primiți prea bine.

Nu era cazul să mă îngrijorez. În mai puțin de o oră, stăteam în fața bisericii, tot satul era cu noi și jucam bingo în portugheză. Am cîștigat o grămadă de *pifayos* (portocale picante), pe care un cuplu de tineri le-a gătit pentru mine și Cho la cină.

Din sat identificasem niște mine la 50 de kilometri depărtare la un relevment de 62° magnetice prin junglă. Erau scobituri imense, ușor vizibile pe Google Earth, iar din dreptul lor pornea o șosea care ne putea ajuta. Potrivit spuselor celor din sat, cei 50 de kilometri erau imposibil de străbătut pe jos, dar noi am pornit la drum cu provizii suficiente pentru opt zile, destul de mulțumiți de nebunia noastră.

Pe 29 martie, după prima zi de mers, am trasat pe hartă primul nostru cerc cu diametrul de doi kilometri folosind datele furnizate de BGAN și am stabilit că merseserăm între 8 și 12 kilometri. Era extraordinar, avînd în vedere că toată ziua înaintaserăm anevoios prin mlaștini, zone inundate și arbuști țepoși.

Merseserăm toată ziua, fără nici un elan. La un moment dat aproape că am leșinat din cauza deshidratării. Am făcut un efort conștient să nu-mi mai curăț cu limba rana produsă de leishmanioză, gîndindu-mă că așa putea să apară vreo mutație sau să mi se infecteze gura.

Fiindcă foloseam dispozitivul BGAN pentru orientare, mi-am verificat și e-mailurile. Incredibil, un tip de care nu auzisem niciodată, pe nume Barry McCarthy, donase 6.000 de lire pentru expediția noastră. Eu și Cho am dansat de bucurie cînd am aflat vestea – era o dovadă incredibilă de generozitate să primești o asemenea sumă.

Noul ingredient pe care eu și Cho ne-am decis să-l luăm cu noi de data asta a fost făina. Aveam mereu cîteva mirodenii și căram întotdeauna sare și ulei pentru gătit, așa că ne-am gîndit că dacă mai luam și puțină făină ne-am fi îmbunătățit mesele. Acum, cînd scriu asta, îmi dau seama că s-ar putea să nu ne intereseze decît pe mine și pe Cho, dar ajunge să spun că sardinele *en croute* ale lui Cho au fost preparate cu atîta atenție la detalii și cu atîta grijă la frămîntatul aluatului, încît pot să jur că nicăieri n-am mai mîncat produse de patiserie atît de bune. Serile erau mult mai frumoase datorită acestui nou element care ne-a făcut bine amîndurora.

Terenul era mai puțin deluros decît pe malul rîului Nhamundá din statul Amazonas, dar erau mulți copaci căzuți la pămînt care ne încetineau ritmul de mers. În a patra zi am ajuns la un drum neasfaltat care fusese construit recent și am hotărît să mergem pe el, deși nu ducea în direcția dorită de noi. În cele din urmă ne-a dus la o casă ai cărei locatari ne-au primit peste noapte și ne-au oferit farfurii aburinde pline cu tocană de ficat de vită.

Gazdele noastre, un cuplu între două vîrste, ne-au sfătuit să ne prezentăm pașapoartele Poliției Federale din Trombetas cînd ajungeam acolo. Am fost surprins să aflu că la Trombetas exista un avanpost; eu și Cho ne-am uitat unul la altul fără să spunem nimic – știam amîndoi că nu aveam să ne apropiem de locul acela.

Familia ne-a povestit despre șoseaua cea nouă și ne-a informat că ducea direct la mină. Nu ne-a spus că era un drum privat, dar nici noi nu am întrebat. Era doar o șosea neasfaltată.

Așadar ne-am schimbat planul. Aveam să mergem de-a lungul drumului, să trecem de zona minieră, dar înainte de Trombetas aveam să părăsim drumul (evitîndu-i pe polițiștii federali) și să ne afundăm în junglă. Era foarte bine că nu ne mai întîlneam cu reporterul de la postul ABC, fiindcă locul întîlnirii fusese Trombetas. Ar fi fost de-a dreptul ridicol dacă ne-am fi dus acolo să ne întîlnim cu el și am fi fost arestați imediat.

Pe 2 aprilie am pornit devreme și am înaintat foarte mult pe șosea. Pe la jumătatea dimineții am trecut pe lîngă un avanpost IBAMA, dar, fiindcă nu aveam acte în regulă, am făcut din mînă de departe, i-am strigat „Frumoasă maimuță!” pe un ton glumeț celui care administra parcul – avea o maimuță – și ne-am continuat drumul pe partea îndepărtată a șoselei, fără să ne oprim. El nu ne-a oprit. Am reușit să intrăm în pădurea rezervație națională protejată de la sud de zona minieră.

Cînd s-a întunecat, pentru că actele noastre nu erau în regulă și urma să campăm într-o pădure protejată de lege fără să avem aprobare, trebuia să păstrăm o distanță suficient de mare față de șosea pentru a fi în siguranță. Am mers vreo sută de metri printre copaci de-a lungul unui pîrîu și am ridicat

tabăra făcînd cît mai puțin zgomot, tăind cît mai puțini arbuști și asigurîndu-ne că fumul purtat de vînt nu ajungea pînă la șosea.

A doua zi dimineață ne-am apropiat de zona minieră venind dispre sud. Era o priveliște extraordinară: o carieră din care se extrăgea bauxită, un minereu de aluminiu, în cantități imense, prin defrișarea unei întinderi uriașe de pădure tropicală. Erau benzi transportoare imense, iar compania minieră avea propria cale ferată cu ajutorul căreia expedia vagoane de pămînt neprocesat. Nu mai văzusem o transformare atît de dramatică a pădurii ecuatoriale, cu excepția orașului Manaus. Scobiturile sînt foarte ușor vizibile pe Google Earth; căutați orașul Trombetas și uitați-vă în sud.

Între timp am aflat că mina a elaborat un plan de reîmpădurire 100% a zonelor defrișate, avînd în vedere replantarea a 100 de specii indigene diferite. Va fi o pădure complet diferită, dar măcar zona nu va rămîne despădurită, făcînd loc fermelor de vite.

Aproape ajunseserăm de cealaltă parte a minei, cînd ne-a strigat un bărbat dintr-o gheretă. Ne-am dus la el și ne-a spus pe un ton ferm să așteptăm acolo pînă îl chema pe șeful lui. Știam că ne aflam pe o proprietate privată? Se pare că bărbatul cu maimuța de la avanpostul IBAMA îi sunase și aștepta seră două zile ca să ne rețină, după ce înaintaserăm de-a lungul șoselei.

Compania minieră se numea Mineracão Rio do Norte (MRN) și ne-a refuzat categoric permisiunea de a trece pe teritoriul ei. Managerul acelei zone a venit într-o camionetă neagră și strălucitoare cu geamuri fumurii și ne-a spus imediat că nu ne puteam continua traseul pe drumul acela fiindcă era privat și că el personal avea să ne ducă cu mașina la Poliția Federală din

Trombetas. Era unul dintre acele momente cînd simți că ai dat de o mare belea și nu ai scăpare. Așa că m-am hotărît să spun o minciună cît mine de mare ca să ieșim din încurcătură. I-am explicat de ce făceam călătoria și l-am mințit, spunîndu-i că nu numai că trebuia să mergem tot drumul pe jos pas cu pas (lucru adevărat), ci și că nu ne urcaserăm deloc într-un vehicul motorizat de-a lungul întregii expediții (complet neadevărat) și că, dacă ne forța să urcăm în mașina lui, însemna că merseserăm degeaba pe jos timp de doi ani.

Oricît de pătruns era de propria importanță, managerul nu era un om fără inimă, iar eu i-am promis că ne vom întoarce tot drumul pe șoseaua pe care veniserăm și că aveam să traversăm Amazonul, continuîndu-ne drumul pe celălalt mal. Avea să dureze cu cîteva săptămîni mai mult, dar trebuia să facem totul corect – nu ne puteam urca în mașină.

Bărbatul a acceptat propunerea mea, subalternul lui ne-a făcut o fotografie și apoi ne-au lăsat să plecăm. Ne-au avertizat să avem grijă la jaguari, la care am rîs. „Vorbesc foarte serios”, a strigat el în urma noastră. „Sînt o grămadă pe aici și adesea ies din pădure și merg pe șosea.” Chiar credeam că locul era plin de jaguari. În acea zi văzuserăm deja doi aguti brazilieni și un pecar, iar maimuțele-urlătoare păreau să țipe tot timpul pretutindeni în jurul nostru. În ciuda activităților miniere, fauna era variată și numeroasă.

Imediat ce am ieșit din raza lor vizuală, ne-am afundat direct în pădure, tot pe proprietatea lor, și ne-am îndreptat spre est, după cum plănuiserăm inițial. Fără să ne mai pierdem vremea, fără să ne întoarcem din drum – oricum nu aveau să ne mai găsească prin junglă. Dacă nu ne mai întîlneam cu ei, aveau să uite de noi – și iată că, încă o dată, scăpaserăm la

mustață de o întîlnire cu Poliția Federală. După aceea am primit pe internet două avertizări din partea unor brazilieni care spuneau că oamenii din Pará erau mai periculoși decît oricare dintre băștinașii pe care-i întîlnisem pînă atunci. Agroindustria și exploatările forestiere și miniere se extinseseră aici foarte mult, iar cei care le stăteau în cale nu rezistau mult. Eram hotărît să nu-mi fac griji din cauza unor astfel de amenințări.

Pînă la rîul Trombetas, aflat la est, erau 46 de kilometri, iar noi mai aveam mîncare pentru cinci zile. Problema era că ne aflam mult mai spre sud decît am fi vrut, deci mai aproape de albia principală a Amazonului.

Inevitabilul s-a produs chiar în dimineața următoare. Am dat peste niște zone inundate unde apa ne ajungea pînă la genunchi, apoi pînă la brîu, apoi pînă la piept și treceam de pe o bucată de pămînt uscat pe alta. Așa cum se întîmpla întotdeauna prin pădurile inundate, în scurt timp am ajuns să înaintăm cu doar 200 de metri pe oră și știam că, în ritmul ăsta, mîncarea nu avea să ne ajungă pînă la rîul Trombetas.

Dar am avut o idee. Tocmai începuse să plouă și ne aflam pe o insulă de pămînt lată de vreo trei metri și lungă de patru, dar trebuia să folosesc computerul, așa că am întins prelata. Trebuia să aflu dacă vor mai fi inundații, așa că am scos laptopul și am căutat vechile imagini cu pădurea inundată făcute de NASA, care-mi fuseseră trimise înainte de începutul expediției. Era o imagine mare, de opt megabyți, în format jpeg, fără nici un fel de grilă. Apoi, cu dispozitivul BGAN, am obținut un cerc cu diametrul de doi kilometri al zonei în care ne aflam și l-am notat pe paginile listate din Google Earth, care aveau o grilă a latitudinii și longitudinii, și am privit cele două hărți una lîngă alta. Puteam folosi forma rîului pentru a transpune în linii

mari cercul care desemna poziția noastră aproximativă pe imaginea jpeg reprezentînd zonele inundate de pe monitorul computerului. Imediat am văzut că exact prin acea zonă trecea o fîșie îngustă a cărei culoare indica inundațiile. Asta însemna că în general zona era uscată și că, dacă mergeam tot înainte, în mai puțin de două ore trebuia să ieșim din fîșia îngustă de pămînt inundat.

Am strîns aparatura electronică și prelatele și am mers mai departe prin pădurea inundată. În mai puțin de o oră, nivelul apei a început să scadă, ajungîndu-ne din nou pînă la brîu, apoi pînă la genunchi, după care am pășit iar pe teren solid. Era încă un exemplu de tehnici de orientare ridicole care funcționau bine și care ne-au scutit să facem cale întoarsă zile în șir, ca să cumpărăm alte alimente sau să alegem un alt traseu. Singura hartă sau diagramă din lume care ne-ar fi putut da informațiile de care aveam nevoie era imaginea jpeg primită de la NASA.

M-am așezat, mi-am scos cizmele de cauciuc și am scurs din ele apa, scoțînd crenguțele și frunzele adunate de pe terenul inundat, apoi mi-am stors ciorapii. Pînă la rîul Trombetas aveam doar pămînt uscat. Eram sigur de asta și puteam părăsi această zonă minieră neprimitoare fără a fi observați.

În seara aceea Cho a pus niște zahăr în aluat, iar nivelul exaltării noastre a crescut din nou. N-aș fi schimbat aluatul acela nici pentru niște vită kobe sau rață Peking – era extraordinar.

Pe 8 aprilie am dat de o cărare pe care o foloseau vînătorii și care ducea pînă la rîul Trombetas. Am tras la o familie multietnică *caboclo* care ne-a spus că exista o cărare a organizației IBAMA ce ducea pînă la orașul Oriximiná și că,

dacă traversam rîul Trombetas, ajungeam direct în oraș. Totuși, nu a fost chiar așa.

Cărarea s-a înfundat în scurt timp și trebuie să recunosc că ajunsesem într-un stadiu de oboseală în care eram foarte irascibil față de Cho. Amîndoi eram epuizați și aveam nevoie de odihnă, dar voiam cu disperare să ajungem la Oriximiná pe jos, ca să nu fie nevoie să ne întoarcem pentru a termina traseul. Eram absurd – dar, spre lauda lui, Cho m-a suportat așa cum eram de-a lungul acestei porțiuni de traseu. Și el era obosit, dar nu avea motivele mele de îngrijorare – legate de bani, de presiunea timpului, de diferendele cu membrii companiei de producție de acasă care schimbau mereu regulile și de responsabilitatea de a proceda astfel încît această expediție tot mai complexă să nu dea greș. Cho nu trebuia decît să meargă, iar eu îl invidiam pentru luxul acesta. Mă simțeam ca și cînd aș fi administrat o afacere, și asta cu ajutorul unui terminal conectat la internet din mijlocul mlaștinii. Neavînd bani să plătesc un director de producție în Marea Britanie, am răspuns singur la toate e-mailurile și trebuia să coordonez majoritatea aspectelor legate de călătorie. Totul într-un anumit număr de ore, cît țineau bateriile, și cu o lungime de bandă limitată în fiecare lună. Era greu să te simți stăpîn pe situație, dar am recunoscut că de multe ori nu era vina lui Cho, așa încît trebuia să nu-mi mai defulez frustrările în capul lui.

Mergînd pe marginea rîului, trebuia să trecem pe lîngă multe cîmpuri cultivate și case izolate în care încă locuiau agricultorii. Poposeam la familii și seara mă chinuiam să vorbesc în portugheză; după ce mîncam, parcă mă cuprindea o fobie socială, deoarece nu-mi doream decît să mă tîrăsc pînă la hamac și să adorm. Cho a fost extraordinar, pentru că a învățat

portugheza mai repede decît mine și era cu adevărat interesat de oameni. De regulă, aborda unul dintre următoarele trei subiecte de dicuție: religie, silvicultură sau agricultură – și vorbea ore în șir. Rîdea tot timpul; era o plăcere să-l auzi și îi făcea pe membrii familiilor de țărani să se relaxeze în compania lui. Trebuie să spun că nu mi se părea tot timpul că lucrurile de care rîdea el erau cîtuși de puțin amuzante, dar rîdea și sînt sigur că a jucat un rol foarte important, făcîndu-i pe oamenii pe care i-am cunoscut să fie foarte ospitalieri cu noi.

Uneori mă simțeam rușinat cînd îi auzeam pe oameni spunînd: „Acest *gringo* nu-i prea vorbăreț” – și mă gîndeam cît de greu ar fi să le explic ce chinuitoare a fost călătoria pentru mine, că uneori m-am străduit să țin situația sub control, că seara îmi era cel mai greu, pentru că nu vedeam gurile oamenilor pe întuneric, iar creierul meu era prea obosit ca să mai traducă din portugheza lor.

Dimineața făceam mereu un efort deosebit să stau de vorbă cu membrii familiilor, avînd mai multă energie după ce dormisem o noapte întreagă. Dar n-aș sfătui pe nimeni să călătorească așa cum am făcut eu, dacă vrea să cunoască oameni și să afle lucruri noi despre diferite culturi. Aproape întotdeauna eram prea obosit ca să-mi mai pese de asta.

Mi-am rezervat zborul spre casă pe 13 aprilie 2010. Era important să fac rezervarea, astfel încît costul să fie cît mai mic, dar a fost exasperant să iau o hotărîre clară cînd mai aveam de mers patru luni și jumătate. Atît de multe se mai puteau întîmpla, dar faptul că acum trebuia să încheiem expediția într-un interval de timp limitat ne-a ridicat moralul. Am anticipat că voi ateriza pe aeroportul Heathrow în 29 august.

Pe 22 aprilie, un fulger alb a explodat în fața ochilor noștri și o pocnitură puternică s-a auzit în aerul cald și umed. Un stîlp de telegraf aflat la trei metri de locul în care ne aflam, sub ploaia tropicală, fusese lovit de fulger. Nu ne puteam abține să zîmbim și să rîdem, supraîncărcați cum eram cu adrenalina pe care trupurile noastre o pompaseră pentru a face față la ceea ce au interpretat ca fiind o situație de criză. Aproape că pluteam pe stradă, prin ploaie, zîmbind și strigînd: „Nu se poate, omule!”, ca personajele din comedia *Bill & Ted*.

Cînd ne confruntam cu un incident serios și oarecum periculos, ca majoritatea oamenilor, reacționam într-un mod extrem, pentru a face față problemei. Simțurile noastre se ascuțeau, iar percepția timpului încetinea. Avem cu toții instinctul de supraviețuire, iar corpurile noastre sînt concepute să ne ajute cît mai mai bine pentru a ne descurca în situații de urgență. Deveneam incredibil de concentrați și în stare de orice de fiecare dată cînd eram într-o situație de criză.

Oamenii ne-au întrebat de multe ori cum făceam față pericolelor: mergînd prin ape pline de caimani negri uriași, aproape călcînd de vipere a căror mușcătură poate ucide sau întîlnindu-ne cu triburi agresive. Răspunsul sincer era că aceste perioade au fost palpitante și interesante – timpul a trecut pe nesimțite. Asta ne-a distras atenția de la două fenomene mult mai periculoase – monotonia și plictiseala.

Eu și Cho ne recuperam acum tot mai greu cînd ne odihneam. După o pauză de două zile, mergeam din nou ca niște zombi, fără să dăm semne că ne-am fi revenit.

Expediția devenise ca o condamnare la închisoare, unde trebuie să repeți mereu aceeași activitate. Indiferent ce spuneau oamenii, era *imposibil* să-ți păstrezi atitudinea pozitivă

tot timpul. Mințile noastre urlau, dornice să primească și alți stimuli, și se revoltau împotriva conversațiilor placide și politicoase pe care le aveam zi de zi cu localnicii despre cît ne nebuni eram. Au fost zile în care nici nu-mi mai păsa de soarta Amazonului – tot ce voiam era să mă întîlnesc cu prietenii mei, să mă uit la o emisiune sportivă, să merg la *pub*. Puteau să taie toată pădurea amazoniană – nu voiam decît să fiu și eu prezent la nașterea primului meu nepot. Oboseala cronică poate secătui pasiunea pentru orice și uneori am trecut pe lîngă copaci maiestuoși plini de orhidee, pe lîngă perdele de liane și plante agățătoare întrețesute și pe lîngă pîraie cu albia nisipoasă și apa cea mai cristalină și mai curată și nu le-am acordat nici o atenție. Ar fi ajutat ca ziua de mers să treacă mai repede? Nu? Atunci la naiba cu ele!

În străfundul sufletului, pasiunea, motivația, credința erau încă vii. Eu și Cho rîdeam de cei care ne întrebau dacă nu ne-am gîndit să ne dăm bătuți, fiindcă după tot acest timp ideea era pur și simplu absurdă. Sigur că n-am fi făcut-o – doar nu merseserăm doi ani ca să ne dăm bătuți acum –, amîndoi aveam o hotărîre neclintită de a reuși care venea din adîncul ființei noastre.

Tocmai creierul nostru capricios care obosea ușor ne făcea probleme, iar obiectivul meu era să încerc să-l stăpînesc. Cu pericolele ne era ușor – greu era să combatem tocmai lucrurile banale.

Testul de leishmanioză cutanată pe care l-am făcut la Oriximiná a ieșit pozitiv și l-am convins pe doctor să-mi dea tot tratamentul de injecții intravenoase, fiindcă mai aveam mult de mers. A acceptat cu greu și în următoarele 20 de zile a trebuit să-mi găsesc venele în care să înfig acul. Mai făcusem asta în

timpul instructajului, dar niciodată de-adevăratelea (și niciodată pe mine însumi), iar a-mi introduce un ac în vene era o încercare destul de grea. În unele zile era ușor, în altele îmi umpleam brațele de sînge și ajungeam să mă simt rău.

Din Oriximiná, eu și Cho am ajuns într-un bazin al Amazonului cu totul diferit. Aici predomina cultura *gaucho*, iar fermele de vite se întindeau cît vedeai cu ochii. Șosele lungi și prăfuite legau toate orașele mici de-a lungul acestei fîșii de coastă de la nord de Amazon, iar pădurea tropicală fusese defrișată de mult.

Fiecare oraș amintea mai mult de Texas decît de Amazon și aproape că nu existau oameni care să arate a băștinași. Acesta era tărîmul noilor coloniști și, după cît se părea, cu cît erai mai alb, cu atît puteai dobîndi mai multe terenuri și mai mulți bani. Am recunoscut și aici elemente din Argentina: stilul vestimentar *gaucho* era asemănător și se bea *mate* – o băutură obținută turnînd apă fierbinte peste frunze uscate de *yerba mate*, pe care mai mulți oameni o beau cu un pai metalic dintr-un același bostan scobit. Mi-a fost greu să stabilesc vreo legătură între minunata și relaxata cultură argentiniană și această economie agricolă. Economia bazată pe creșterea vitelor avea sens în Argentina: erau mii de hectare de pampas sau pășuri naturale care produceau carne de vită de cea mai bună calitate. Aici, fiecare bucățică de carne provenea dintr-o zonă în care odinioară fusese o pădure tropicală luxuriantă de o mare diversitate și, oricît de mult m-am obișnuit cu generozitatea fermierilor și cu stilul lor de cowboy hispanici, știam că nu eram de acord cu acest tip de industrie.

Din punct de vedere logistic, pentru noi era un vis devenit realitate: peste tot erau locuri de unde puteam cumpăra

alimente și aveam o ditamai șoseaua lată și prăfuită pe care să mergem încălțați cu saboți Crocs. Ne-am fi putut folosi de ea ca să luăm o pauză de la mersul prin junglă, dar nici unul dintre noi nu voia să zăbovească prea mult pe acolo, așa că ne-am stabilit distanțe lungi de parcurs în fiecare zi pentru a străbate rapid regiunea agricolă defrișată și a ne întoarce în junglă, apropiindu-ne de sfîrșitul călătoriei.

În această perioadă, Vikki, agentul meu de presă, a aranjat ca ABC News să vină să ne filmeze timp de două zile. Cameramanul/Producătorul era un neozeelandez pe nume Bart Price care a trebuit să închirieze o șalupă rapidă pentru a veni să se întîlnească cu noi. M-am oferit să-i aranjez eu asta, iar în același timp el a încercat să facă rost de șalupă printr-un intermediar din Manaus. Habar n-am dacă a avut noroc cu acel intermediar, dar, fiindcă tot mergeam pe șoselele prăfuite și nu aveam nevoie de Cho în acea perioadă, l-am trimis în orașul Santarém să le facă rost americanilor de cea mai bună barcă de mare viteză pe care o putea găsi. Lui Cho i-au plăcut mult misiunea și faptul că trebuia să stea de vorbă cu cît mai mulți oameni pentru a găsi cea mai bună șalupă. A avut nevoie de trei zile, dar în cele din urmă a găsit ambarcațiunea perfectă, care avea să se potrivească întru totul nevoilor echipei de reporteri.

I-am transmis lui Bart că i-am găsit o șalupă, iar el ne-a spus să o închiriem. M-am bucurat că Cho se ridicase la înălțimea așteptărilor, iar Bart era mulțumit.

Cînd a sosit acesta, la primele ore ale dimineții, am ieșit imediat cu el la o bere și de la bun început ne-a plăcut umorul lui soldățesc și viziunea cinică. Era un bărbat solid, mai înalt decît mine, avea cîteva kilograme în plus și petrecuse mult timp transmițînd reportaje din diverse zone din întreaga lume în

care se purtau războaie. Avea multe de povestit, dar în cele din urmă conversația a revenit la șalupă; mi-a spus că intermediarul cu care vorbise în Manaus era un „idiot bun de nimic”, care-i spusese că era „imposibil” să găsești o șalupă rapidă în Santarém. Am zîmbit larg. Mi-am dat seama imediat cu cine vorbise. „Nu cumva îl chema Kavos?”, am întrebat eu, mîndru de faptul că Cho reușise să-i facă rost de cea mai bună șalupă, pe cînd Kavos nici măcar nu se ostenise să încerce.

Filmările cu echipa lor au mers bine și două zile mai tîrziu lui Bart i s-a alăturat prezentatorul de la ABC News, Bill Weir, după care am petrecut o perioadă împreună în junglă, filmînd. Ne abăteam de la programul nostru, dar m-am gîndit că expediția ar fi valorat mult mai puțin dacă nimeni nu afla despre ea, iar materialele filmate aveau să fie transformate în reportaje pentru mai multe programe din rețeaua lor. Nouă schimbarea ne-a prins bine, iar cei doi au plecat mulțumiți.

Archie, primul meu nepot, s-a născut curînd după aceea, iar evenimentul mi-a amintit din nou de viața pe care aș fi putut-o avea acasă. Dar ne-am continuat drumul.

Însemnare din jurnal, 14 mai 2010:

> Ori de cîte ori scriu data, mă simt de parcă aș trăi în viitor. Chiar sîntem în 2010? Dumnezeule!

Am terminat porțiunea de drum parcursă pe șosea pe la mijlocul lunii mai și eram gata să ne îndreptăm din nou spre junglă. Dar, cînd șoseaua de pe harta noastră s-a sfîrșit, drumurile reale au continuat. În ultimii trei ani, fuseseră construite drumuri forestiere noi spre est și ni s-a spus că acestea duceau pînă la Almeirim, locul în care voiam să

traversăm Amazonul pentru ultima oară. Mereu atenți să nu ne îngreunăm viața mai mult decît era cazul, ne-am decis să ne lăsăm pe aici echipamentul greu – bocanci, bărci, vîsle și unelte de pescuit, tot ce nu ne trebuia dacă mergeam pe șosea – și am pornit pe dealuri cu bagaje ușoare, pe șoseaua nouă-nouță. Aveam să ne întoarcem să luăm echipamentul greu cu barca atunci cînd ajungeam la Almeirim; astfel, rucsacurile noastre au ajuns să cîntărească în jur de 10 kilograme, în loc de 40 fiecare. Era perfect.

Apoi, desigur, inevitabilul s-a produs. Șoseaua cea nouă s-a terminat în dreptul rîului Paru și a trebuit să mergem prin junglă cu echipament redus. Era plăcut să ne aflăm din nou sub cupola junglei, după atîtea zile pline de praf și balegă de vacă, dar eram complet nepregătiți.

Cho era încălțat cu niște sandale romane, iar eu cu saboți Crocs cînd ne-am afundat în pădure, simțindu-ne aproape goi și vulnerabili. N-aș sfătui niciodată pe nimeni să intre în junglă cu o asemenea încălțăminte – am căzut de multe ori și ne-am ales cu spini mari înfipți în picioare. Acum trebuia să înotăm de fiecare dată cînd voiam să trecem un rîu, folosindu-ne de rucsacuri ca de niște plute dacă nu găseam pe nimeni care să ne împrumute o pirogă. A trebuit să ne împărțim rațiile noastre pentru două zile astfel încît să ne ajungă cinci zile, deoarece înaintam mai lent și nu aveam cu ce să prindem pește.

Rațiile înjumătățite de la cină constau într-un pachet de supă instant cu tăiței și o cutie de sardine pe care le împărțeam pe din două. Ne scăzuseră energia și entuziasmul și ne simțeam oarecum ca și cînd am fi fost luați prin surprindere.

În zonele agricole am avut parte de altă bucurie – căpușele. Eram plini de căpușe așa de mici, încît, dacă nu te uitat foarte

atent, te puteai înșela, crezînd că doar te mănîncă pielea. Tot în perioada asta am avut amîndoi infecții în gît, iar în timp ce Cho îmi desprindea căpușele de pe spate, eu am reușit să-mi scot un spin gros și negru din genunchi. O adevărată plăcere!

Ghemuiți sub apărătoarea de ploaie pe un mic petic de sol curățat, eram împresurați din toate părțile de zidurile junglei. Ca o dronă la înălțime, roiul de insecte pulsa ca o inimă a pădurii tropicale. Săgeți subțiri din lumina înserării străpungeau coronamentul înalt, scoțînd în evidență frunzele de un verde-aprins pe fundalul întunecat.

Faptul că mergeam de atîta vreme și că mai aveam două luni de mers ne-a cam deprimat. Eram departe de persoanele dragi și făceam o activitate repetitivă, care nu ne mai plăcea.

Am ieșit din junglă și am luat-o pe o cărare care ducea spre sud, către orașul Almeirim, și pe malurile fluviului Amazon. Cînd am ajuns în vîrful ultimului deal și am putut vedea în zare pînă la capătul orașului și întinderea imensă a fluviului dinaintea noastră, o motocicletă a poliției în care erau doi bărbați urca panta în direcția noastră. Apoi s-a oprit, iar bărbatul din spate a coborît, și-a scos pistolul și ne-a strigat: „Mîinile sus!”.

„Pînă aici ne-a fost”, m-am gîndit eu. Poliția Federală ne ajunsese din urmă. Ne-au luat urmele și aveam să fim duși la închisoare și puși sub acuzare, pentru că ne aflam ilegal pe teritoriul Braziliei. Ni s-a ordonat să intrăm într-o mașină de poliție și, cînd m-am dus să-mi iau rucsacul, polițistul cu pistolul mi-a strigat să nu mă apropii pe el.

Eram sub efectul adrenalinei, iar mintea mea trecea în revistă opțiunile pe care le aveam. Vom răspunde doar la întrebări, vom fi politicoși și vom încerca să minimizăm cît mai

mult faptul că nu aveam actele în regulă. Polițiștii erau agenți locali, nu federali – poate că nu știau.

La secție am fost percheziționați – din nou. Ni s-a cerut să scoatem tot ce aveam în rucsacuri – din nou. Apoi, după ce ne-au examinat pașapoartele cu atenție, ni le-au dat înapoi și ne-au spus că puteam părăsi secția. Derutat, i-am întrebat pentru ce ne arestaseră. Se pare că primiseră o sesizare că ne apropiam de oraș dinspre nord, fiind înarmați. Odată ce s-au lămurit că nu aveam arme, ne-au lăsat să plecăm și ne-au recomandat un hotel bun. Cred că persoana care ne reclamase văzuse de fapt brațul microfonului de la aparatul de filmat. În orice caz, polițiștii din oraș au trecut complet cu vederea vizele expirate din pașapoartele noastre și, încă o dată, am răsuflat ușurați.

Pe balconul unui hotel din Almeirim am decis că trebuia să-mi schimb atitudinea, ca să fac față expediției din punct de vedere mental ca un adevărat profesionist. Toți cei care făcuseră expediții mi-au spus că, într-o asemenea călătorie, cel mai dificil avea să fie aspectul mental; dar, în mod surprinzător, tocmai din această perspectivă nu m-am sinchisit să mă documentez sau să mă antrenez. Am mai improvizat cîte ceva care m-a ajutat un timp, dar am alunecat mereu în stări negative, nedorite. Voiam să aflu mai multe despre creierul omenesc și m-am documentat pe internet cu privire la nevoile umane de bază, ca să-mi pot înțelege starea mentală în context și în raport cu stresul la care eram expus.

De asemenea, mi-a dat cineva numărul de telefon al unui celebru specialist în programare neurolingvistică, Phil Parker, ca să văd dacă mă putea ajuta să-mi controlez mai bine starea de spirit. Am vorbit cu Phil de trei ori, cam jumătate de oră de fiecare dată, iar el m-a învățat cîteva metode remarcabil de

simple care să mă ajute să-mi redobîndesc o perspectivă corectă asupra problemelor mele și care să mă elibereze de intensitatea claustrofobică pe care o creasem, concentrîndu-mă atît de mult asupra unui singur obectiv.

Nu exista o soluție magică, dar mi-a prins bine să vorbesc cu cineva care înțelegea cum funcționează creierul uman. Cred că principalul lucru pe care l-am reținut din acele conversații era că eram liber să-mi aleg cum să reacționez la fiecare eveniment. Am reușit să devin mult mai puțin reactiv și să aleg starea de spirit ce se potrivea cel mai bine cu lucrul pe care trebuia să-l fac la un moment dat.

De la Almeirim aveam să traversăm cursul principal al Amazonului pentru ultima oară. Erau 28 de kilometri pînă pe celălalt mal, o lățime aproape dublă față de aceea pe care o avea la Manaus, iar eu și Cho eram foarte încrezători că o să trecem fluviul cu micile noastre bărci gonflabile.

16

Sprintul final

Cînd am avut Amazonul în față, regula noastră autoimpusă care spunea că, dacă vîsleam de-a latul vreunui rîu, trebuia să ne întoarcem pe malul celălalt pînă în dreptul locului din care plecaserăm atingea acum proporții cu totul noi. Am anticipat că puteam ajunge și la 50 de kilometri în aval pînă coboram pe celălalt mal, așa că trebuia să mergem pe jos acești 50 de kilometri ca să compensăm distanța străbătută pe apă. Malul sudic (mergînd înapoi) nu era o soluție, deoarece era foarte jos, așa încît i-am spus lui Cho că, înainte de a porni, trebuia să mai parcurgem 50 de kilometri în aval pe malul nordic.

Google Maps ne spunea că exista o șosea, ceea ce ar fi însemnat două zile de plimbare lejeră. În ciuda faptului că Google Earth sugera că acolo nu era nici o șosea, exista un drum neasfaltat acoperit de crengile unor copaci înalți care îl ascunseseră de sateliții companiei Google. Drumul se îndepărta de fluviu și trecea pe lîngă o plantație imensă de orez numită San Raimundo, unde se oprea. San Raimundo a fost o așezare colonială întemeiată cînd venise aici un american care s-a hotărît să cultive orez în pădurea inundată. El a adus muncitori indigeni din împrejurimi, plătindu-le un salariu aproape decent

și cazîndu-i într-un sat din apropiere numit Pesquisa. Experimentul eșuase, dar în timpul operațiunilor s-a defrișat o zonă foarte mare din pădurea tropicală, vizibilă și astăzi pe Google Earth.

San Raimundo se află pe o coastă care se înalță deasupra plantațiilor de orez și domină întreaga deltă a Amazonului. E ultima înălțime notabilă înainte de a ajunge la mare și ne-am îngrijorat cînd am vorbit cu bătrînul care părea să aibă grijă de clădirile părăsite și care ne-a spus că traseul ales de noi era imposibil. Pur și simplu nu exista destul teren solid pe care să putem merge între acel loc și mare, ne-a zis el. Puteam merge doar cu barca. El trăia și muncea în zona aceea de 20 de ani și nu s-a sfiit să rîdă de naivitatea noastră. Sper că într-o zi va citi această carte.

Nedorind să rămînem cu profetul pierzaniei în San Raimundo, am coborît coasta spre Pesquisa, un sătuc unde mai locuiau ultimii dintre muncitorii de pe plantația de orez, care rămăseseră acolo și încercau să supraviețuiască pescuind și cultivînd manioc.

Ne-au făcut o primire foarte călduroasă, nu în ultimul rînd pentru că toți locuitorii satului păreau să fie beți și veseli. Ne-am tîrît picioarele de-a lungul unei străzi murdare, plină de gunoaie și de brazilieni veseli, pe jumătate dezbrăcați. În mai puțin de zece minute, primarul ne-a spus să ne simțim „ca acasă”, iar o doamnă pe nume Nazareth, cu un zîmbet foarte sugestiv, ne prăjea niște pui.

De aici înainte, planul avea să fie foarte simplu din punct de vedere logistic, dar toți ne-au spus că terenul va fi inundat. Trebuia doar să urmăm cursul unui mic rîu care mărginea vechea plantație, iar acesta avea să ne ducă direct la albia

principală a Amazonului; astfel aveam să corectăm abaterea de 50 de kilometri.

A doua zi dimineață am pornit de-a lungul unui rambleu care fusese probabil un vechi drum ce trecea deasupra plantațiilor de orez inundate și am înaintat bine preț de cinci kilometri, avînd de o parte și de alta plantația inundată. Curînd am fost siliți să coborîm și să o luăm prin apă din cauza rugilor deși și a ierbii tăioase, iar cînd am intrat prin păpuriș, am fost înconjurați de un nor de țînțari însetați de sînge. Ne-am croit drum printre trestii și ierburile care crescuseră în locul orezului, sperînd că, fiind prea dese, nu erau caimani.

La stînga vedeam o fîșie de pădure care se învecina cu plantația de orez străbătută de rîul Raiolis. Nu mai puteam merge pe rambleu, așa că nu mai avea rost să rămînem pe teritoriul plantației și am luat-o la stînga, spre marginea pădurii, făcînd zgomot pentru a speria caimanii pe măsură ce înaintam.

Lumina strălucitoare și albă de pe plantația năpădită de stufăriș a dispărut în pădurea bătrînă și întunecată care ne-a înconjurat din nou cu răcoarea și prospețimea ei. Eram pînă la brîu în apa maronie, iar curînd distanța dintre copaci a ajuns să fie destul de mare că să putem merge fără să ne croim drum cu maceta. Albia strălucitoare a rîului era vizibilă mereu la stînga noastră în timp ce înaintam prin pădurea întunecată.

Am găsit un petic de pămînt mai sus de nivelul apei pe care să ne petrecem noaptea și, cu toate că nu era prea mare, măcar stăteam cu picioarele pe uscat. Ne-am întins hamacurile între copaci și ne-am dat seama că eram periculos de aproape de linia apei, dar nu aveam de ales – trebuia să campăm acolo. Am sperat să nu plouă peste noapte în amonte, fiindcă eram la doar

60 de centimetri deasupra nivelului apei. Cînd ne-am strecurat în sacii de dormit, Cho mi-a strigat că apa crescuse deja; era semn rău. Sentimentul inevitabilului ne-a cuprins pe măsură ce, încet-încet, tot peticul de pămînt pe care campaserăm a fost acoperit de apă, adîncă de cîțiva centimetri. Nici vorbă să dormim; am convenit că, dacă apa mai creștea cu încă 30 de centimetri, va trebui să umflăm bărcile, să ne dezlegăm hamacurile, să mergem pînă la rîu și să căutăm o localitate pe întuneric. Dar apa nu a mai crescut și pe la 2 dimineața am adormit amîndoi în lumea noastră semiacvatică.

Prima comunitate pe care am întîlnit-o pe rîul Raiolis a fost Espirito do Santo. Am fost întîmpinați de Arlindo, un bărbat durduliu cu părul lung și o barbă neîngrijită. Arlindo era la pescuit cu fiul lui, dar nu prinsese nimic. Ceea ce mi s-a părut ciudat imediat ce l-am văzut pe Arlindo a fost că, pentru a nu se lăsa dus de rîu, el vîslea în aval. Asta însemna fie că era un alt rîu de-a lungul căruia merseserăm din greșeală, fie că acesta curgea la deal, ceea ce era aproape sigur imposibil.

Arlindo ne-a dus acasă la el și ne-a găzduit în coliba lui cu o singură cameră, ridicată pe stîlpi deasupra terenului inundat. Era un ponton lung care se întindea de la casa lui deasupra rîului, iar noi am stat la soare și ne-am spălat pe ponton, în timp ce liota lui copii se jucau și se stropeau în jurul nostru.

Apoi mi-a picat fisa.

— Arlindo, rîul curge la deal de două ori pe zi?

— Da, mi-a răspuns el ca și cînd ar fi fost ceva firesc.

Am zîmbit, mulțumit că mi-am dat seama; dar, ca absolvent al unei facultăți de geografie, m-am simțit de fapt destul de rușinat că nu m-am prins mai devreme. Cu două luni înainte de sfîrșitul expediției noastre, rîurile erau deja afectate de maree

și își schimbau direcția de fiecare dată cînd apele din ocean înaintau odată cu fluxul.

Avansaserăm binișor, dar eram îngrijorat din pricina pădurii de pe malul sudic al Amazonului. Tot trebuia să traversăm „gîtul” întregii delte, ceea ce putea să însemne o mare întindere de pămînt inundat, care avea să ne încetinească. Eram cu 11 zile în urmă față de program și aveam rezervate locuri la avion pentru sfîrșitul lunii august.

Ultimele trei zile de mers prin pădurea inundată au fost plăcute și aveam de cărat mai puțin, așa că ne-am bucurat de frumusețea și intimitatea domeniului nostru secret. Așa cum speologii savurează solitudinea și exclusivitatea universului lor subteran întunecat și puțin cunoscut, și noi ne găsiserăm propriul mediu neagreat și totuși minunat la care ne adaptaserăm și pe care ajunseserăm să-l iubim. În cele din urmă am ajuns la gura rîului Raiolis și am făcut rost de o barcă de la o casă din apropiere, care ne-a dus 50 de kilometri înapoi în amonte, pînă la Almeirim, în cîteva ore. Străbătuserăm de acum pe jos distanța estimată de-a lungul căreia credeam că ne va duce rîul la vale și eram gata să vîslim pentru ultima oară pe cursul principal al Amazonul.

În zilele de 11 și 12 iunie am vîslit de-a latul Amazonului, plecînd din Almeirim. Distanța totală pe care am vîslit a fost de 49 de kilometri, dar nu o să povestesc prea multe despre asta, pentru că a fost ușor și nu ne-a dat deloc bătăi de cap. Bărcile gonflabile erau mult mai stabile decît orice canoe și se ridicau cu ușurință deasupra oricăror valuri mai mari. Ne-am oprit la o locuință lacustră de pe o insulă după ce străbătuserăm cam două treimi din lățimea fluviului, pentru că se întuneca, și am

continuat a doua zi, ajungînd la Vilazinho, un mic sat de pe malul sudic.

Apoi am pornit-o prin delta acoperită de junglă a Amazonului spre orașul Belém, pînă la care mai aveam doar 400 de kilometri. În Vilazinho, doi pescari veseli ne-au însoțit o oră, pînă cînd am găsit un drum forestier despre care spuneau că ne va fi de folos. Chiar ne-a ajutat foarte mult și în următoarele cinci zile am urcat pînă la 71 de metri deasupra nivelului mării. Dacă ne gîndim că Tabatinga (locul în care am intrat în Brazilia în aprilie 2009, aflat la vreo 3.000 de kilometri vest de noi) era situat la numai 85 de metri deasupra nivelului mării, acest teren era neașteptat de înalt.

Tehnicile de programare neurolingvistică pe care mi le aplicam dădeau rezultate foarte bune. Simplul fapt de a ști că aveam puterea de a decide starea de spirit în care mă aflam a fost o adevărată revelație. Îmi eram propriul instructor și hotăram ce stare s-ar potrivi cel mai bine pentru a face față situației în care mă aflam. Furia avea să mă ajute cu ceva? Sigur că nu; în consecință, m-am simțit mult mai bine. De fiecare dată cînd simțeam că începea o perioadă în care voi avea sentimente negative, că voi fi deprimat sau furios, mă ajutam singur să-mi revin și mi-am îmbunătățit extrem de mult starea de spirit, știind că acum îmi puteam controla dispoziția. Această stare se perpetua de la sine și am avut nevoie tot mai rar să recurg la tehnicile de autoinstruire. Nu mai dădeam vina pe Cho pentru toate lucrurile care mergeau prost. Îmi asumam întreaga responsabilitate și mă concentram pe rezolvarea oricărei probleme în mod pozitiv.

Am început din nou să visez la expediții viitoare. La acea vreme, voiam să vîslesc pe toată distanța de-a lungul fluviului

Congo, o expediție extrem de periculoasă și de palpitantă, pe care știam cu siguranță că nu o mai făcuse nimeni. Mă înșelam; un englez pe nume Phil Harwood vîslise de-a lungul fluviului în 2008 (ajutat puțin și de o velă), cînd eu tocmai începeam expediția, dar acest vis m-a ajutat să mă concentrez săptămîni întregi asupra unui lucru pozitiv.

Pădurea aerisită și uscată ne-a permis să întindem pasul, așa încît nu numai că am recuperat zilele pierdute, ci am și depășit distanța programată.

La sfîrșitul lunii iunie am revenit la un ritm mai realist cînd am dat peste kilometri întregi de junglă frumoasă și inundată. Mergeam printr-o apă de culoarea ceaiului negru, cu un gust acid, ca de lămîie.

Atlanticul era în continuare la mare depărtare, dar noi schimbam idei de o exuberanță copilărească cu privire la viitor, ca și cînd a doua zi am fi ajuns acasă. Mie nu-mi stătea mintea decît la expedițiile viitoare, iar Cho se și vedea jucînd rugby după ce ajungea în Leicestershire.

Era minunat să parcurgem această ultimă porțiune de traseu prin junglă adevărată. Ne-am reluat rutina, orezul și fasolea erau alimentele noastre de bază și pierdeam iar în greutate. Ne simțeam în formă și sănătoși și scăpaserăm de monotonia lenește a șoselelor din zona fermelor de vite.

Eram încă plini de căpușe, rucsacul meu era tot rupt, bocancii lui Cho erau legați cu sfoară ca să nu se desfacă, iar dispozitivul BGAN fusese reparat cu bandă izolatoare și cabluri – dar nimic din toate acestea nu părea să mai conteze. Acum amîndoi aveam tot mai mult un sentiment calm de împlinire și asta nu avea să dispară decît foarte greu. Încă mai aveam peste o lună de mers; oare puteam continua cu același elan pozitiv?

Am traversat lacuri și rîuri din cel mai bun unghi înaintînd de-a lungul deltei în direcția sud-est. Pe malul lacurilor, plasele noastre de protecție împotriva țînțarilor se umflau în briza care ne răcorea spinările prin materialul subțire al hamacurilor.

Sub pielea capului meu trăia larva unei musculițe. Mai avusesem așa ceva și nu mă deranja prea mult. Femela adultă își depune ouăle pe partea ventrală a țînțarilor, iar acestea se desprind cînd țînțarul te pișcă, stimulate de căldura corpului tău. Apoi parazitul crește în carnea ta, transformîndu-se în larvă, care se hrănește cu ea. Senzația seamănă cu o înțepătură de ac și putea fi enervantă, mai ales cînd voiam să dorm.

Ca să scoți larva de sub piele, trebuie s-o omori, fiindcă din cauza perișorilor ascuțiți este aproape imposibil s-o scoți vie prin apăsare. Cea mai simplă metodă de a o omorî era sufocarea. Aveam un tub mic de lipici puternic pe care-l foloseam ca să mai repar unele lucruri, iar Cho a aplicat o picătură deasupra orificiului prin care respira musculița, astfel încît aceasta a murit în cîteva ore. A doua zi, după ce mi-a străpuns cu un spin pielea care se regenerase deja, Cho a apăsat pur și simplu, trăgînd apoi ușor de larvă, pînă a ieșit cu totul. A fost o mare satisfacție.

După ce am ajuns la lacul Caxiuanã, ne-am oprit să ne odihnim în orășelul Portel, dar nu mai aveam stare. Nu eram obosiți și nu simțeam nevoia să stăm – pur și simplu voiam să mergem înainte.

Pînă la 24 iunie înaintaserăm atît de rapid, încît am devansat biletele de avion cu trei săptămîni, pe data de 10 august. Nemaiavînd decît 47 de zile de mers, am stăbătut jungla în forță, cu însuflețire și motivație.

De multe ori, cînd ajungeam la un rîu, nu mai erau magazine, așa că nu puteam cumpăra decît ceea ce ne ofereau familiile pe care le întîlneam. În mod normal, doar făină și orez; însă de acum amîndoi eram animați de cel mai autentic entuziasm și ne mulțumeam cu orice. Am băut suc de açaí cu găleata ori de cîte ori aveam ocazia. Această băutură densă, de culoare violet, este obținută prin zdrobirea fructelor proaspete de açaí care se recoltează prin partea locului. Acestea se găseau din abundență, fiind alimentul de bază în sezonul lor, și se pare că sînt bogate în substanțe nutritive.

Așa cum ni se întîmpla de obicei, după ce am schimbat datele biletelor, pădurea a devenit din nou mai greu de parcurs și am mers multe zile pe teren semimlăștinos, încercînd să acoperim cît mai mulți kilometri, în timp ce picioarele ni se afundau tot mai mult în noroi.

Mai mult ca oricînd, păream capabili să străbatem porțiuni dificile de junglă, păstrîndu-ne în același timp simțul umorului. În această extremitate estică a Braziliei, nici o parte a pădurii amazoniene pe care am parcurs-o nu era neatinsă de om. Majoritatea fusese ciopîrțită agresiv – toți copacii mari fuseseră tăiați, iar lăstarii răsăriți după tăiere creșteau năvalnic. Poteci haotice ne ispiteau să o luăm în diferite direcții, dar noi mergeam mai repede urmînd relevmentul busolei în linie dreaptă și încercîndu-ne norocul cu macetele.

Am traversat rîul Camairapi și am început să străbatem o întindere imensă de pămînt ce părea să fie o pășune naturală, îndreptîndu-ne spre est, către rîul Jacundá. În ziua de 10 iunie am parcurs 23 de kilometri, dar ne coceam din nou de căldură și, cînd mai făceam cîte o pauză, ne ascundeam și sub cel mai mic tufiș.

Pentru a înainta mai repede, am mers la un moment dat pe sub o linie de înaltă tensiune, dar curînd aceasta și-a schimbat direcția, așa că am fost siliți să intrăm din nou în junglă. A doua zi a fost una dintre cele mai grele din toată acea perioadă de doi ani și jumătate.

Voiam să ajungem la rîul Jacundá – aflat la numai 11 kilometri depărtare de linia de înaltă tensiune. Am pornit-o pe un drum forestier care ducea cam în direcția dorită de noi, dar curînd, așa cum se întîmpla adeseori, cărarea a început să devieze față de traseul nostru, așa că am stabilit poziția rîului și ne-am afundat printre arbuști.

La început am înaintat încet prin vegetația încîlcită, ca și cînd ne-am fi croit drum prin mijlocul unei bariere imense de sîrmă ghimpată. Apoi nivelul a scăzut și am ajuns să mergem prin mlaștină.

În momentul acela ne-a pierit simțul umorului – probabil fiindcă zilele precedente fuseseră ușoare, pragul toleranței noastre scăzuse. Lui Cho nu-i plăcea deloc să se întoarcă din drum, așa că, atunci cînd am sugerat să ne întoarcem pe unde veniserăm și să căutăm un alt traseu care ocolea mlaștina, a refuzat. Înciudat, am acceptat să mergem înainte.

Dar a fost o prostie din partea mea. După ce am mai mers o oră prin mlaștină, tot mai aveam de străbătut peste patru kilometri și nu mai puteam da înapoi.

Am început să ne răstim unul la altul, fiecare încercînd să dea vina pe celălalt. Un asemenea comportament nu te ajută deloc în expediție, dar, cum nu mai puteam privi lucrurile în perspectivă, am ajuns imediat să fiu prea nervos ca să aplic tehnicile de autoinstruire pentru a mă calma. „Bună decizie ai luat, Cho, mulțumesc!”, l-am provocat eu copilărește, în timp ce

el încerca să-și scoată piciorul din mîlul care îl absorbea. Amîndoi spumegam de furie și ne pierduserăm capacitatea de a ne calma și de a vedea aspectele pozitive. Iar el îmi răspundea cu priviri dușmănoase.

Supărarea noastră a îngreunat avansarea – oră după oră, ne chinuiam să înaintăm într-un ritm dureros de lent. Cînd mai aveam cam un kilometru pînă la rîul la care voiam să ajungem, mlaștina s-a adîncit, iar noi înotam printre pîlcuri de copaci contorsionați.

Jungla devenise atît de deasă, încît a trebuit să ne scoatem rucsacurile, să le atîrnăm în copaci și să ne croim cu macetele o cărare pe care să înaintăm. Pe la ora 18, lumina care deja începea să scadă a fost înlocuită de negura unui nor de furtună – fulgerele și tunetele anunțau o puternică furtună tropicală. Cînd a început ploaia, ne-a lovit cu putere și a trebuit să ne scoatem lanternele frontale pentru a merge mai departe.

Toată supărarea noastră s-a risipit. Deși ne lăsaserăm copleșiți de acea stare negativă, știam că lucrurile se agravaseră și trebuia să lucrăm în echipă. În cazul meu, frustrarea a fost înlocuită de o teamă profundă și paralizantă că ne vom petrece noaptea tremurînd prin stufăriș, cu trupurile biciuite de ploaie prin hainele subțiri și murdare. Nu intraserăm în panică, dar voiam cu disperare să scăpăm de acolo.

Nu puteam campa nicăieri. Nu erau copaci suficient de mari de care să ne putem lega hamacurile și nu exista teren solid. În timp ce eram mușcați necontenit de furnici mici de foc, iar tăunii ne sporeau și ei „bucuria”, încercam să ne ferim lanternele frontale de ploaie sub cozorocul șepcilor și ne continuam înaintarea.

Cînd s-a întunecat foarte tare, jungla a făcut loc trestiilor și am știut că nu mai aveam mult de mers. Era ora 19 cînd ne-am umflat bărcile de cauciuc și, cu o imensă ușurare, am alunecat pe rîul umflat de ploaie. Trebuia să strigăm unul la altul în întuneric ca să ne facem auziți prin zgomotul făcut de ploaie și vînt.

Neavînd habar dacă prin apropiere locuiau oameni, am marcat locul ca să ne întoarcem acolo dimineață. O lumină care pîlpîia palid cam la un kilometru depărtare în aval ne-a insuflat o nouă energie și am vîslit cu disperare spre ea.

La început, oamenii din locuința lacustră s-au speriat de noi, iar un bărbat mi-a spus să plecăm de acolo. E o idee proastă să-ți faci apariția după lăsarea întunericului, pentru că de obicei comunitățile se izolează și oamenii nu au o părere bună despre cei care călătoresc noaptea. Am insistat (pe un ton ușor implorator), iar el a cedat și ne-a lăsat să ne urcăm în casa lui uscată și caldă. Tremurînd, i-am mulțumit de nenumărate ori, iar el ne-a spus că Spania tocmai cîștigase Cupa Mondială. Normalitatea s-a reinstalat – ne-am spălat, ne-am îmbrăcat cu haine uscate și am băut o cafea.

Tocmai în asemenea momente mă îndoiam că voi reuși vreodată să explic cît de fericit eram să pot să îmbrac o pereche de pantaloni scurți uscați și să țin în mîini o cană de cafea dulce. Eu și Cho nu trebuia să ne cerem scuze vreodată unul față de celălalt – deveniserăm aproape ca doi frați și înțelegeam că asemenea clipe grele ne făceau să ne comportăm aiurea; dacă aduceam cumva vorba despre asta, rîdeam singuri de noi că ne lăsaserăm copleșiți de situație.

Pe deplin mulțumiți, așa cum probabil că nu poți fi decît după ce ai fost realmente disperat, ne-am atîrnat hamacurile

într-o cămăruță și am adormit legănați de susurul apei care curgea pe sub noi.

De la rîul Jacundá a trebuit să o luăm de-a dreptul pînă la o autostradă care ducea la Cametá. Era ultima porțiune acoperită cu junglă din întreaga expediție, iar noi eram deja presați de timp. A trebuit să luăm cu noi un jurnalist de la ziarul londonez *Metro* care ne însoțea cîteva zile, iar apoi să ajungem cît mai repede la șosea.

De acum foloseam aproape exclusiv Google Earth pentru orientare și am găsit o cărare vizibilă care fusese făcută recent și care avea să ne facă legătura cu autostrada ce ducea la Cametá. Am ajuns la cărare, gata să ne scoatem bocancii de mers prin junglă și să ne punem încălțămintea pentru șosea, cînd mi-am dat seama de greșeală. Linia subțire și albă care mergea de la nord spre sud era o linie de telegraf abandonată și năpădită de vegetație. Avansarea a fost de două ori mai lentă decît dacă am fi mers de-a dreptul prin jungla care se regenera după tăierea copacilor. La un moment dat existase un proiect de construire a unei șosele, dar planurile fuseseră abandonate după ce indienii au ars un pod în semn de protest față de infrastructura care le invada teritoriile. Linia de electricitate alimentase odinioară orașul Oeiras, dar mulți stîlpi se prăbușiseră, iar cablurile zăceau acum la pămînt, încîlcite și întrețesute cu liane. În anii în care linia fusese abandonată, lumina inundase acest spațiu liniar, formînd un culoar lat de nouă metri, înalt de nouă metri și lung de 80 de kilometri, acoperit de rugi și iarbă tăioasă.

Nemaiavînd decît 13 zile pînă la sfîrșitul călătoriei, eu și Cho ne-am ambiționat să parcurgem în viteză acest haos vegetal. Există pădure tropicală OK și pădure tropicală îngrozitoare. Noi

ne aflam în cea din urmă. Acum, ceea ce ne făcea să înaintăm era un simț al umorului negru. Pauzele erau punctate de priviri pline de înțeles și de un sentiment de autocompătimire amuzată la gîndul că soarta ne mai dăruise puțin timp în junglă, tocmai cînd credeam că terminaserăm cu ea. Rezultatul a fost că a trebuit să creștem numărul de kilometri parcurși zilnic cînd am ajus la rețeaua de șosele din Belém și mai departe.

Cuvîntul „suprarealist” nu reușește să descrie ciudățenia faptului că, după ce ne-am croit drum prin arboret, într-un efort concertat de a parcurge cît mai mult din traseu, am intrat în direct cu postul CNN din Atlanta printr-un apel video împreună cu Cho. Acesata a fost prima intervenție, după care au urmat multe altele. Minunatul agent de publicitate al expediției, Vikki Rimmer, aranjase ca ei să mă intervieveze zilnic începînd din acel moment, de pe marginea drumului sau a șoselei, pînă cînd ajungeam la Oceanul Atlantic. Pînă reușeam să ieșim din junglă, în jumătatea de oră de dinaintea acestor interviuri intram în panică, încercînd să găsim în coronament o spărtură suficient de mare încît să se poată transmite semnalul.

De fapt, pe de o parte, eram destul de mulțumiți că șoseaua nu exista, astfel încît a trebuit să ne petrecem mai multe zile în junglă. Faptul că eram din nou presați de timp și necesitatea de a ne concentra total asupra sarcinii noastre ne insuflaseră un nou elan. „Nu avem de ales”, spunea zîmbitor Cho. „Trebuie să ajungem acolo.”

Ziua de 31 iulie a început în tăcere la ora 5 dimineața, cînd am aținat tăciunii pentru a aprinde din nou focul și am fiert orezul pe întuneric. În timp ce se lumina de ziuă, am strîns tabăra și am încercat să înaintăm cît de cît de-a lungul liniei de

electricitate abandonate. Pădurea de lîngă noi era plină ba de iarbă tăioasă, ba de tulpini dese de bambus. Ne-am croit drum, căutînd cea mai rapidă cale de a ieși de acolo.

În cea mai mare parte a zilei, am simțit prezența fluviului la stînga noastră și ne-am întîlnit de mai multe ori cu localnici. La 9.30 am trecut pe lîngă o casă și am aflat vestea îmbucurătoare că mai aveam doar o oră de mers pînă la podul la care voiam să ajungem (și care marca începutul civilizației). Cu naivitate, ne-am înveselit, uitînd de scepticism.

Deziluzionați după două ore de mers, am întîlnit un bărbat amabil ce repara o pirogă scobită dintr-un trunchi de copac și care ne-a spus că mai avem jumătate de oră de mers. O oră mai tîrziu, o domană scundă și plinuță ne-a spus exact același lucru.

Chiar înainte de ora 14 am zărit podul de lemn deteriorat și ne-am urcat pe capătul fără rampă al contrafortului pentru a trece dincolo, pe tărîmul telefoanelor iPhone 4 și a scrolling-ului cu două degete.

În față se zărea Belém, o metropolă întinsă și o inevitabilă destinație urbană după călătoria noastră prin regiuni neatinse de civilizație. Totuși, nu ne plîngeam – deocamdată eram sătui de atîta pădure tropicală –, iar tentațiile civilizației erau mai mult decît bine-venite.

Din Cametá a trebuit să traversăm rîul Tocantins, iar vîslitul ne-a luat toată ziua. Am ajuns pe malul unde se afla orașul Belém pe întuneric, la ora 19. Am găsit un hotel ieftin și ne-am uitat pe hartă, să analizăm distanțele. Trebuia să facem 55 de kilometri pe zi (doar 11 sau 12 ore de mers zilnic) pentru a ajunge la ocean în săptămîna care ne mai rămăsese.

Elanul nostru era umbrit de faptul că eram pur și simplu epuizați. Am stat treaz pînă pe la 2 noaptea ca să pregătesc

materialul video și ne-am trezit din nou la ora 5.30 ca să lăsăm în urmă cît mai mulți kilometri.

Ajunseserăm să ne simțim ca și cînd am fi stat cu ochii pe ceas zile în șir. Mersul pe șosea era punctat de indicatoare ce ne arătau cîți kilometri mai aveam de parcurs. La un moment dat mai aveam 86 de kilometri pînă la Belém. În 12 minute și jumătate – gata – au mai rămas 85.

Sub soarele ecuatorial care ne pîrjolea, buzele ne crăpau, iar tricourile se decolorau. Deja ne lipseau aerul răcoros și umbra pădurii amazoniene.

În această stare, de obicei am fi luat o pauză ca să ne revenim, dar presiunea timpului făcea ca numărul de kilometri pe care trebuia să-i parcurgem zilnic să nu ne permită asta.

Keith Ducatel, fotograful care venise să mă întîlnească în Peru, a sosit pentru a imortaliza sfîrșitul călătoriei. Eu și Cho ne-am bucurat să-l revedem și, chiar dacă se operase de hernie de disc și stătuse o lună în spital, era hotărît să facă niște fotografii excelente. Devotamentul său deplin față de arta fotografică aproape că-l costase viața. Stătea întins pe șosea, făcînd fotografii de la nivelul asfaltului, cînd a auzit că se apropia un camion și s-a deplasat spre marginea drumului. Camionul venea dinspre nord spre sud, iar Keith a vrut să facă în continuare fotografii după ce acesta trecuse. Imediat ce camionul a trecut prin dreptul lui, a pășit din nou pe șosea, fără să se uite spre sud, iar o motocicletă a trebuit să vireze brusc, trecînd pe lîngă el la mai puțin de trei centimetri. A fost șocat de faptul că fusese la un pas de moarte, a rîs și a a spus că și-a învățat lecția.

Pe 4 august, la ora 11.32, cînd mai aveam doar cinci zile și 260 de kilometri de parcurs, mi-am făcut însemnarea zilnică pe

blog și am fixat ceasul deșteptător la ora 2 dimineața, cînd trebuia să pornim din nou la drum. Acest marș final devenea chinuitor, fiindcă ne extenuam pe timpul zilei, iar apoi nu dormeam suficient pentru a ne reveni în timpul nopții. În noaptea precedentă nici măcar nu apucasem să mă bag în pat, cu atît mai puțin să dorm, fiindcă-l luasem pe Keith de la aeroport la ora 2 dimineața.

Problema era că, spre deosebire de junglă, șoseaua era proprietate privată și era în întregime urbanizată, iar noi nu puteam campa pur și simplu în grădinile oamenilor. Am luat decizia ca, pentru a rezolva această problemă, să ne instalăm tabăra în afara orașului Belém și să închiriem o mașină cu care să ne deplasăm cînd aveam nevoie. Totuși, nu mă gîndisem la lungimea călătoriilor cu mașina, astfel încît ziua de mers de 12 pînă la 14 ore, drumurile dus-întors de patru ore și interviurile, articolele de pe blog și pregătirea materialelor video făceau ca, în mod invariabil, somnul să devină un lux. Dacă aș face asta din nou, cred că aș închiria o autorulotă cu tot cu șofer pentru o săptămînă și m-aș prăbuși în spatele mașinii la sfîrșitul fiecărei zile.

În ziua următoare a fost la fel: ne-am trezit la 4, am pornit la 7, am ajuns la Porto de Arapari la 10, iar după răspunsurile la e-mailuri și alte treburi administrative m-am băgat în sfîrșit în pat la 1.27.

Din Porto de Arapari trebuia să traversăm o apă pentru a ajunge în Belém, înainte de a merge mai departe pînă la Oceanul Atlantic. Șoseaua ocolea prea mult ca să fie o alternativă practică, așa că ne-am folosit de bărcile gonflabile pentru ultima dată.

„Mareea e periculoasă în apropiere de Belém”, fuseserăm avertizați. „Nivelul apei fluctuează mult, iar curenții pot fi foarte puternici.”

Eu și Cho am luat notă de acest sfat și l-am ignorat în secunda următoare. În ultimii doi ani petrecuți împreună fuseserăm asaltați de atîta negativism melodramatic, încît reacția noastră era plictiseala și uneori nepăsarea.

Celălalt motiv pentru care am ignorat sfatul era că nu aveam de ales, dacă voiam să respectăm termenul-limită de 9 august, așa că a doua zi în zori ne-am îmbarcat pentru ultima traversare a unui rîu din această expediție.

Eram în data de 6 august, iar soarele care răsărea era pe jumătate ascuns de linia orizontului, proiectîndu-și căldura blîndă deasupra apei. „Vezi, e ușor”, mi-a zîmbit Cho pe cînd ne îndepărtam încet de malul sudic. Dar, cînd ne-am oprit din vîslit pentru două minute ca să ne dăm cu o cremă de protecție solară, GPS-ul ne-a tulburat liniștea, informîndu-ne că mergeam îndărăt – și încă repede.

Am vîslit puternic pentru a depăși zona de acțiune a curentului amonte. După ce am vîslit aprig vreo trei kilometri înainte ca avansarea să devină din nou mai ușoară, am prins viteză și ne-am relaxat pe parcursul celor 10 kilometri care ne mai rămăseseră pînă la celălalt mal.

Dar, cînd mai aveam de parcurs ultima porțiune, dispozitivul de navigare prin satelit a început să afișeze o oră tot mai tîrzie la care se estima că vom ajunge la destinație. 13…, 14…, 15… – curentul părea să-și fi schimbat din nou direcția. Ne îndreptam spre largul mării cu repeziciune.

Fără a sta pe gînduri, am schimbat cursul și m-am îndreptat spre cel mai apropiat punct de pe malul celălalt, și nu spre

portul în care voiam să ajungem. Cho m-a urmat și am avut parte de o demonstație impresionantă a forței naturii, în contrast cu fragilitatea omului. Belém era cînd la dreapta, cînd la stînga în fața noastră, în timp de noi eram împinși spre mare ca două dopuri de plută într-o rigolă inundată.

Cu un efort herculean, am reușit cu greu să ne apropiem mai mult de mal. Orașul dispărea la dreapta noastră, iar din partea stîngă plajele și stîncile se apropiau de noi cu repeziciune. Cu piepturile și brațele înfierbîntate, am reușit să ajungem într-o zonă în care apa era oarecum mai liniștită și să acostăm pe o limbă de pămînt nămolos acoperită cu gunoaie. Gîfiam tare și ne uitam unul la altul ușurați, dar fără a spune nimic.

— Ți-am spus. E ușor, a zîmbit Cho.

Ultimul obstacol destul de important era acum în spatele noastru, dar trebuia să continuăm să mergem în acea zi și să străbatem cît mai mulți kilometri în afara orașului. Ne-am strîns bărcile gonflabile pentru ultima oară și ne-am îndreptat spre nord pe străzile animate ale orașului, unde încă se vedeau decorațiunile aurii și verzi rămase de la Cupa Mondială.

În ziua de sîmbătă, 7 august, planul era să mergem toată noaptea, ca să ne putem odihni puțin la Maruda în noaptea de duminică – chiar înainte de a ajunge la destinație pe malul oceanului, luni dimineața.

Duminică la ora 3 dimineața mai aveam de parcurs 85 de kilometri. Era cît pe ce să ațipesc în timp ce mergeam – seamănă cu senzația terifiantă pe care o ai uneori cînd conduci mașina și simți că ești pur și simplu terminat de oboseală. M-am gîndit că, dacă ne opream și ne întindeam pe marginea drumului 20 de minute, aveam să mă simt mai bine.

Cum stăteam întins, am început să simt niște mîncărimi îngrozitoare. Am început să mă scarpin cu frenezie, dar mîncărimea devenea înnebunitoare. Îmi apăruse o iritație pe tot corpul și nu puteam nici să merg, nici să stau întins fără să mă mișc.

A fost o experiență ireală, desprinsă parcă dintr-un vis, și timp de o oră am zăcut la marginea drumului, așteptînd să primesc ajutor. Eram prea obosit ca să mă gîndesc la kilometrii pe care-i mai aveam de parcurs, iar la un moment dat am leșinat, într-o stare de epuizare absolută, cu capul pe șosea.

Cînd am leșinat, Cho l-a chemat pe Keith să ne ia cu mașina. După numai cîteva minute de somn simptomele dispăruseră, eu eram epuizat, însă mintea îmi era din nou limpede.

S-a stabilit că aveam nevoie de trei ore de somn ca lumea, așa că ne-am îndreptat spre hotelul din Maruda, unde, după odihna impusă, m-am trezit ca nou. Am scris articolul zilnic pe blog, apoi ne-am întors cu mașina închiriată în punctul unde mă prăbușisem.

Eu și Cho am pornit din nou la amiază; nu mai aveam de ales, trebuia să mergem toată după-amiaza și toată noaptea pentru a străbate cei 85 de kilometri rămași – ajungînd pe plajă, speram noi, pentru a prinde răsăritul soarelui. Nu mai merseserăm niciodată atît de mult într-o singură zi, ca să nu mai vorbim de presiunea timpului sau de starea fizică în care ne aflam. Eram urmați de niște jurnaliști brazilieni cu o mașină.

M-am simțit ușor rușinat de faptul că organismul meu se hotărîse să cedeze cînd nu mai aveam decît puțin pînă la finiș. Acea zi – ultima – avea să fie cea mai lungă din întreaga expediție.

Într-adevăr, noaptea a fost lungă și, cu toate că am început foarte bine, mergînd cu cinci kilometri pe oră, am încetinit în primele ore după miezul nopții. Înainte de răsărit m-a sunat Clive, prietenul nostru irlandez din Manaus, care venise să vadă sfîrșitul expediției și care mi-a spus că ținea legătura cu niște echipe de reporteri ce puteau veni să mă filmeze, dar el nu-i lăsa, fiindcă nu voia să ne încetinească.

Veniseră și Associated Press și Reuters, două dintre cele mai mari agenții de presă din lume, precum și cîteva canale de televiziune braziliene.

Cînd soarele a început să răsară, eu și Cho eram amorțiți, iar picioarele ne erau atît de încordate, încît simțeam că mușchii gambei mi se puteau rupe în orice moment. Apoi Clive le-a dat undă verde echipelor de reporteri.

În lumina palidă a dimineții, aceștia roiau ca trupele de comando. Reflectoarele cu halogen ne orbeau în timp ce mergeam, iar blițul fotografiilor făcute de paparazzi ne dezorientau și mai mult. Nimeni nu spunea nici un cuvînt. Echipele fuseseră instruite să nu ne ia interviuri pînă cînd nu coteam spre plaja din Maruda, ceea ce avea să se întîmple în jurul orei 8 dimineața.

Prezența presei și faptul că oamenii ne priveau acum ne-au dat putere și aproape că pluteam pe șosea. Cînd s-a luminat de-a binelea, pe rînd, echipele au venit alături de noi, luîndu-ne interviuri. Era o experiență incredibilă și ne simțeam ca și cînd nu se întîmpla în realitate, dar faptul că toți acești oameni năvăliseră aici și erau așa interesați de ceea ce reușiserăm eu și Cho ne-a făcut să ne simțim foarte mîndri.

Pe o distanță de vreo patru kilometri ni s-au alăturat cîțiva prieteni care erau la fel de emoționați ca și noi și am continuat

să mergem într-un grup de vreo 10 persoane, pînă cînd ne mai rămăseseră cam 500 de metri de parcurs, iar ei ne-au lăsat pe mine și pe Cho să încheiem singuri această ultimă parte a călătoriei.

Ne dădeam seama că nu mai aveam mult de mers, fiindcă simțeam mirosul sărat al aerului și apoi am auzit valurile izbindu-se de țărm în depărtare, iar după aceea am cotit și ne-am văzut prietenii și echipele de jurnaliști care ne așteptau cu toții la capătul plajei, iar în spatele lor, printre umbrelele de soare ale turiștilor, se zărea Oceanul Atlantic.

Cînd am ajuns la umbrele, proprietarul hotelului unde eram cazați a încercat să mă prezinte cuiva, dar a trebuit să-i cer scuze. Cînd mai aveam de străbătut doar 50 de metri de plajă, eu și Cho ne-am aruncat rucsacurile în nisip și am luat-o la fugă. Zîmbind cu gurile pînă la urechi, am gonit pe plajă și, oarecum bizar, am intrat în ocean ținîndu-ne de mîini și alergînd, pînă cînd ne-am izbit de valuri și am plonjat în apa sărată.

Ne-am îmbrățișat, nefiind prea siguri ce trebuia să facem în continuare. Eu eram foarte fericit, iar expresia de pe chipul lui Cho oglindea aceeași fericire pură. Născut în centrul statului Peru, nu mai văzuse marea pînă atunci. Ce mod minunat de a o vedea pentru prima dată!

Keith ne-a dus mai departe în larg ca să facem niște fotografii în timp ce ne aruncam în valuri. Fiind atît de emoționat și de uluit, eram încîntat că cineva îmi spunea ce să fac.

Mi-am scos camera video din proprie inițiativă, ca să înregistrez departe de toată lumea ultimul material din jurnalul video al acestei expediții, deschizîndu-mi pentru ultima oară

sufletul față de prietenul meu digital. Eram aproape gîtuit de emoție.

Eu și Cho am făcut o serie de fotografii pe plajă cu un steag uriaș pe care erau trecuți toți sponsorii expediției, după care Clive ne-a dat cîte o sticlă de șampanie. Apoi, după ce i-am arătat repede lui Cho cum să o deschidă, ne-am agitat sticlele ca piloții de Formula 1 și ne-am stropit cu șampanie, în timp ce ni se făceau fotografii din toate părțile.

Călătoria se terminase. Aproximativ nouă milioane de pași, peste 200.000 de pișcături de țînțari și furnici de fiecare; peste 8.000 de kilometri străbătuți pe jos în 860 de zile, dintre care 733 împreună cu Cho, în jur de 600 de înțepături de viespi; vreo duzină de înțepături de scorpioni; 10 camere video HD; șase perechi de bocanci; trei GPS-uri și un record mondial Guinness. Mă simțeam mîndru și plin de satisfacție. A fost o zi pe care n-o voi uita toată viața. Nimeni nu ne poate lua asta.

Epilog

Pînă pe 9 august, s-au scris peste 900 de articole în întreaga lume despre realizarea noastră. Cînd m-am întors la Londra, am fost primit ca un erou, iar în primele două săptămîni am apărut la diferite posturi de radio și televiziune. Am fost invitat să vorbesc la Royal Geographical Society și am fost numit membru al societății, precum și al Transglobe Expedition Trust, patronată de sir Ranulph Fiennes.

Dacă stau să mă gîndesc, sînt mîndru de ce am realizat. Suma totală care s-a strîns în scopuri caritabile a fost de numai 27.000 de lire sterline, dar faptul că am stabilit legătura cu școli din întreaga lume a dat rezultate mai bune decît mi-aș fi putut imagina și asta în mare măsură datorită site-ului Prince's Rainforest Project, pentru care am scris cîte un articol de blog o dată la două săptămîni. Legătura cu școlile este un aspect pe care sper să-l dezvolt în viitoarele expediții. În ianuarie 2011 am făcut un tur al școlilor din Marie Britanie și am văzut încîntarea de pe chipurile copiilor cînd le-am vorbit despre Amazon și cît de dornici erau să-mi povestească tot ce știau acum despre această junglă îndepărtată și misterioasă.

Această carte a fost finalizată în februarie 2011, la șase luni după încheierea expediției. În momentul în care scriu, cererea

lui Cho de a primi viză a fost aprobată, iar el trebuie să sosească în Anglia peste șase zile. Își dorește să locuiască în Leicestershire, la mama mea, să învețe engleza și să joace rugby pentru echipa mea din localitate, Stoneygate. Noua lui aventură e pe cale să înceapă.

Eu locuiesc în Londra și acum, după ce am terminat de scris prima carte, pun la cale noi aventuri. În prezent îmi cîștig existența susținînd discursuri motivaționale în toată lumea.

Toată această experiență m-a schimbat într-un mod pe care nu-l credeam posibil. Am fost în armată, am lucrat pentru ONU în Afghanistan și am condus expediții în diverse părți ale lumii. În mod sigur, o singură expediție nu avea cum să-mi influențeze prea mult caracterul în acest context, nu? În realitate, deși întreaga mea experiență anterioară m-a ajutat să-mi îndeplinesc visul nebunesc, ea pălea, devenind insignifiantă în comparație cu experiențele și evenimentele descrise în această carte. Acum descopăr cu plăcere că sînt mai calm și mai mulțumit de lumea în care trăiesc. Încrederea în mine decurge acum mai mult din interior și mai puțin din opiniile altora. Acum știu cine sînt și de ce sînt capabil. De nenumărate ori m-am confruntat cu numeroasele și diversele mele slăbiciuni și, în mare parte, am învățat să le țin sub control, astfel încît să nu mă doboare.

Pădurea amazoniană continuă să fie tăiată, iar autoritățile încă nu impun restricții asupra exploatării forestiere așa cum ar trebui. În doi ani și patru luni nu am văzut nici măcar un demnitar care să ia măsuri active în sensul impunerii unor restricții asupra exploatării forestiere în bazinul Amazonului. Nici măcar unul.

Totuși, sînt optimist și cred că lucrurile se schimbă. Am auzit sintagma „plămînii planetei” de la copiii de pretutindeni din Peru, Columbia și Brazilia, iar oamenii educați din rîndul populației acestor țări sînt mîndri de pădurea lor și dedicați protejării ei. Acum, cînd vocea populației se face auzită și ajunge pînă la cei care dețin puterea, sper că aceste valori pozitive vor triumfa. La scară mondială, cred că oamenii încep să fie suficient de preocupați încît să putem fi siguri că se va întîmpla asta.

Echipamentul folosit în expediție

Acesta este echipamentul pe care eu și Cho am ajuns să-l purtăm cu noi după ce ne-am perfecționat metodele în decursul a 28 de luni:

Cameră de filmat Sony HVR-AIE (×2) cu baterii de rezervă (×12), suporturi de stocare (×30), trusă de curățare (×1) și încărcător (×1)

Rucsacuri Macpac Cascade, cu capacitatea de 90 de litri (×2)

Dublură impermeabilă de 100 de litri pentru rucsac Ortleib XL (×2)

Săculeți impermeabili Ortleib (de diverse dimensiuni) pentru a feri de apă fiecare dispozitiv electric în parte (mai multe bucăți)

Punguțe cu granule de siliciu de pus în săculeții impermeabili pentru echipamentul electronic, ca să extragă umezeala din aerul rămas înăuntru (mai multe bucăți)

BGAN Thrane and Thrane Explorer 500 cu cabru LAN pentru internet, un receptor telefonic standard din Marea Britanie pentru uz casnic, cablu de încărcare și baterii de rezervă (×2)

Laptop Macbook alb simplu (×1) cu baterii de rezervă (×2) și cablu de alimentare (×1)

Telefon celular și încărcător pentru zonele cu semnal (×2)

Adaptor cu patru intrări (×1) (pentru a încărca mai multe aparate de la același generator)

Macetă de 46 de centimetri (×2), orice firmă de calitate, în mod ideal cu mîner de lemn. Pilă pentru ascuțit (×2)

Conținutul buzunarului superior al rucsacului (×2) (obiectele prezentate sînt din rucsacul lui Ed; rucsacul lui Cho avea un conținut similar): Garmin GPSmap 60CSx, prima lanternă frontală (Petzl Zipka Plus), hartă, patent multifuncțional Leatherman Wave, tub mic de cremă de protecție solară, Deet 50% (împotriva insectelor), carnețel și creion, bandă izolatoare, hîrtie igienică, brichetă, rășină de copac pentru aprinderea focului, vaselină, cremă hidratantă, coardă rezistentă (paracord), sulă de cusut Speedy Stitcher, picături de clor pentru purificarea apei

Echipamentul de pescuit (×1): setcă ×2, cîrlige rezistente de diferite mărimi, două mosoare de fir de pescuit, sîrmă pentru strune care să împiedice peștii piranha să reteze firul de pescuit

Barcă gonflabilă Alpacka „Yukon” (×2) și pompă (×2)

Vîsle din fibră de carbon AquaBound 4-piece (×2)

Trusă pentru repararea bărcilor (×1) procurată de Jason Warren: pentru reparații rapide executate din mers: role de bandă Tear-Aid tip A (×3) și adeziv Stormseal; pentru reparații durabile: un pătrat mare de nailon dublat cu poliuretan de 200 de grame care poate fi tăiat și lipit deasupra celei mai mari spărturi, cu două părți de adeziv rezistent la apă. Rezistă și la explozia unei bombe

Trusă medicală (×1): antibiotice (două cure complete de Metronidazol, Flucloxacilină, Ciprofloxacin și Amoxicilină),

Tramadol, Ibuprofen, Paracetamol, pansamente și tinctură de iod

Trusă de noapte (×2) (obiectele prezentate sînt din trusa lui Ed; trusa lui Cho avea un conținut similar): a doua lanternă frontală (Petzl Tikka Plus), carte, jurnal rezistent la apă Rite in the Rain, creion, pix, lanternă mică cu leduri, talc antiseptic în pungă specială (în care poți introduce tot piciorul pentru a evita irosirea/vărsarea talcului), dopuri pentru urechi, set de cusut „pentru gospodine”, Superglue, baterii AAA pentru lanterna frontală (×3), iPod Nano, rezervă PowerMonkey pentru alimentarea și reîncărcarea iPod-ului, fotografia laminată a lui Chloë, tub cu vitamine conținînd: antihistaminice, multivitamine și minerale, medicamente personale și Doxiciclină (pentru profilaxia malariei)

Trusă de cosmetice (×2) (obiectele prezentate sînt din trusa lui Ed; trusa lui Cho avea un conținut similar): tub de deodorant mic Nivea pentru bărbați, periuță de dinți Colgate 360, pastă de dinți Sensodyne și săpun antibacterial Protex într-o cutie mică etanșă

Sistem de dormit (×2): hamac dublu din material de parașută mare, plasă de țînțari făcută special cu „mîneci de vrăjitor” tip Guyana prin care intră hamacul, prelată Hennesey Hex, sac de dormit ultraușor Macpac, dublură din mătase artificială pentru sacul de dormit

Haine de zi (ale lui Ed): șapcă de baseball cu cozoroc, tricou larg cu fibre elastice în compoziție, ca să fie ușor de îmbrăcat și de dezbrăcat cînd e foarte umed, pantaloni largi și ușori pentru drumeții, șosete Bridgedale pentru drumeții cu greutate medie, fără lenjerie intimă. Busola în jurul gîtului. O pereche de șosete de schimb în rucsac (Cho prefera bluzele cu mînecă lungă)

Haine de purtat seara (×2): pantaloni scurți, doar la sfîrșit

Haine de oraș (×2): tricou de schimb curat și uscat și pantaloni scurți pentru sosirea în oraș, unde toate hainele erau duse la spălătorie

Încălțăminte (×2): bocanci Altberg pentru junglă (făcuți la comandă cu ochiuri deschise în locul „valvelor” standard). Saboți Crocs pe care îi purtam cînd ne spălam, seara în tabără și pe șosea. Cizme de cauciuc cumpărate la fața locului cînd bocancii de piele s-au stricat

Geantă cu echipament de rezervă (×2): 6 × baterii AAA (pentru lanterna frontală), 4 × baterii AA (pentru GPS), 2 × flacoane Deet 100%, jurnal, creion și pix, fir pentru sula de cusut, sul de hîrtie igienică, brichetă și rășină de copac

Cel mai ieftin ceas de mînă Casio (×2) cu lumină și sonerie

Sticlă de apă Nalgene de 1 litru (×4)

Cană de metal (×2)

Set de gătit REI din patru piese (două cratițe mici cu capace care intră una în alta)

Carte pentru învățarea limbii engleze (×1) (a lui Cho)

Biblie (×1) (a lui Cho)

Pungi mari pentru alimente (×2)

Cutii etanșe de plastic pentru alimente (×2) din care poți mînca direct, cu care poți să transporți mîncarea gătită dimineața pentru prînz sau să-ți dai cu apă pe corp ca să te speli. Capacitate de aproximativ 1 litru

Alimente (pentru o persoană pe zi): 125 g fasole uscată, 500 g orez, pungă mare de condimente: usturoi, sare, ulei, cuburi de supă de legume și ierburi aromate. Pentru prepararea băuturilor: cafea, lapte praf, zahăr (și îndulcitor „fără calorii” pentru perioadele în care rămîneam fără zahăr). Cînd aveam de

parcurs o bucată scurtă de drum, făină pentru gustări deosebite. Pește doar cînd prindeam. Din cînd în cînd luam carne afumată sau uscată, dacă șansele să pescuim erau mici.

Mulțumiri

Aș vrea să le mulțumesc celor care au donat bani ca să ne putem continua expediția cînd fondurile sponsorilor noștri s-au terminat. Printre aceștia se numără oameni care au donat între 5 și 6.000 de lire sterline, totalizînd aproape 48.000 de lire. Dacă cineva lipsește de pe listă, îi cer scuze: asta înseamnă fie că Ba Stafford (mama mea) nu a fost anunțată, fie că eu am omis ceva din cauza stării de extenuare de după expediție.

În ordine alfabetică: Lynn Adlington, Ralph Alcocer, Douglas Alexander, Magnus Anderson, Velma Anderson, Sheila Astbury, Richard Atkins, Steve Backshall, Jon Bailey, Mark Barrowcliffe, Caroline Baugh, David Baugh, Raymond Belair, Mike și Sue Berry, Rachael Bibby, Elizabeth Bilton, T.C. Binstead, Dan și Rebecca Birch, Sharon și Simon Bird și rudele și prietenii lor, Andy Blake, Lisa Boggs, Richard Booth, Mike și Joan Bosworth, Jean-Philippe Boudreault, Peter Bowker, Carl și Sally Bradshaw, Mitchell Brass, John și Lesley Bray, Euan Brodie, Giles Brookes, Gill Brown, Crispin Busk, Katie Carter, Pete Casey, Tim Chalmers, Charlie și Lesley Chivers, Robin Cleaver, Sue Clement, Adrian Cole, Richard Comber, Phyllis Constant, Mike Corwin, Alison Cox, Laura Cox, Sven Crongeyer, McDowell Crook, Ralf Darius, Sylvia Davis, Rob și Pauline Dawes, Susannah Day,

Andrew Diamond, Richard Dodwell, Nick Dombrovskis, Shawn Douglas, Mike Doyle, Leigh Driver, Ann și David Eardley-Wilmot, Gina Ebole, Joanne Edward, Jonathan Ellison, Lesley Farmer, C. Farrow-Ryue, Anthony Fernandisse, A.J. Firth, Mark Furber, Roger Forrow, Gabe, Di Gaetano, Kieran Gaffney, Gerard Ginty, Kris Girrell, Dan Glasuer, Ann și John Golding, Charli Golding și Tim Williams, Mandy Green, Liz Greenham, Ted Gurbac, Sylvia Halkerston, Robert Hall, Tina Hamilton-James, Philip Hammond, Roger Harris, Karla Hart, Steve Heald, Timothy Heck, Lisa-Mae Hill, Lakota Hillis, Amanda Hilton, Chris și Vonnie Hilton, Ross Hippeley, Cindy Holdorff, Jon Huston, Megan Irving, Chrissie Jackson, Michael Jackson, David Janke, Tan Jingyi, Kenneth Joyner, Andrew Kelly, Frank Kelly, Jonathan Kemp, Sarah Kemp, Steven și Jos Kemp, Fiona Kennedy, J.S. Kent, Joseph Keogh, J. Kratsky, Martin Kratz, George Lamb, Kellyann Lamb, Sue Lardner, John Leen, Matthew Lehmann, Dan Leinenger, Lena din Palo Alto, Devora Leogrande, Sergio Leunissen, Craig Lundeen, Guy și Vicki Macken, Nadine Manning, Mautner Markhof, dna S.M. Martin, Carrie Mayor, Barry McCarthy, Cameron McFee, Claire McFee, M. McKenzie, Janet Meek, David și Liz Mitchell, Jodie Mitchell, Mary Mitchell, Charles Montier, Jamie Morris, Leah Morris, Edward Morrison, James Moy, Andy și Robert Nasreema, Sue Nash de la GLCS, Huy Nguyen, Mark Noltner și clasa 2-4, Vern Nicholson, Shah Nishit, clasa a IV-a de la Școala Primară din Dryden, Arlington Heights, Kevin O'Brien, Jon Orantes, OrgoneCrystals.com, Javier Ortez, Matt Ostiguy, Robert Ousey, Rita Partlow, John Phillips, Susan Phillips, Michael Pike, Anthony Polley, Clare Procter, Richard și Penny Pursey, dna C. Quinn, Paul Randle, Amy Rawson, Robert Rees, Tim Rees, ReGet

Software, Joan și Faber Richardson, Michael Richman, Stephen Ridgway, Tony Ritchie, Tom Rogers, Roy Rollo, Michael Rowton, Mitchell Rowton, Phillipa Rudge, Richard și Susie Russell, Tim Russell, Michael Salguero din partea lui Karlene și a lui Shawn, Jerome Scanlon, Bryan Schneider, James Scott Hosking, Oliver Seeler, Vijay Shah, S. Shanagher, Lisa Shaw, Marla Silverman și P.A.N.D.O.R.A., John și Paula Simon, Caroline Sims, Cyril Sirk, Sky 2 Sea International, Cynthia Smith, J. Snow, A. Southgate, Spratton School, Școala Primară Catolică St Mark, Dave Stevens, Edmund Stewart, Georgina Steytler, Stoneygate Rugby Club, Emma Summers (îmi pare rău pentru steag, Emma), Szesciorka, Tony Talbot, Denise Thorpe, William Throndset, Andrea Thrussell, Tilton-on-the-Hill Produce Show, Jamie Tinker, Ingrid Toppe, Carolina Torres, Richard Tyler, Dirk Van de Werff, Guy și Sue Wakeham, Mike și Sally Wakeham, Jason Warren, Pat Warren, Harry Wass, Moya Webb, Ron Wedel, Guy Weller-Pooley, Chloë Wells, Fiona și Ian Widdowson, Wild Lodge School, Patricia Williams, S. Willingale, Carol și Meg Willis, Emma Wilson, Gillie Wilson, Wendy Wilson, Winsp și Mack, Sue Wojcik, Kandy Wong, Sean Woodward, Time Wright, E. Zindy.

De asemenea, le mulțumesc următorilor sponsori ai expediției care au donat echipament sau bani, pentru a face posibilă această călătorie:

Jonathan Stokes de la JBS Associates, sponsorii mei principali, care au donat peste 34.000 de lire sterline pentru a mă ajuta să pornesc în această expediție și să o continui timp de mai bine de un an; Scott Cecil de la Save Your World pentru că a sponsorizat harta interactivă; George Meek de la Unicorn Media, care a sponsorizat articolele video de pe blog; Tracey Harris de la AST Satellite Communications pentru că mi-a

împrumutat trei dispozitive BGAN foarte costisitoare; Clare și Simon de la The Energy Brokers pentru că ne-au sponsorizat blogul; Anton Bowring, sir Ranulph Fiennes și toți membrii Transglobe Expedition Trust care mi-au oferit donații și încurajări; fundația Sculpt the Future, care a donat fonduri; Macpac – furnizorii noștri oficiali de rucsacuri, saci de dormit și corturi; Red Flag Recruitment, care ne-au sponsorizat; Altberg – furnizorul nostru oficial de bocanci; Rite in the Rain, care mi-a donat carnețele rezistente la apă în care am făcut însemnările din jurnal; Rory și Andy de la firma Embado, care m-au ajutat să fac site-ul web; Sheri de la Alpacka, care mi-a acordat o ofertă convenabilă cînd am cumpărat bărcile gonflabile; Bruce Chapman de la NASA pentru informațiile privind pădurea inundată; Ged și Dai de la Ex-Med pentru instructaj și sfaturi; Tom și Ann de la firma Hennessy – furnizorul nostru oficial de hamacuri; Ralph Martindale – pentru macete; și Sam Crossley de la Nightstar UK – pentru lanterne.

Le mulțumesc și tuturor celor care ne-au fost ghizi pe perioade scurte și tuturor oamenilor care ne-au găzduit. Fără asemenea gesturi de ospitalitate, bunătate și înțelegere n-am fi putut încheia niciodată această călătorie.

Le datorez mulțumiri speciale lui Julian Alexander de la Law Agency și Clarei Wallis de la Virgin Books pentru ajutorul acordat în publicarea acestei cărți și pentru că m-au ajutat în timp ce o scriam, precum și întregii echipe de la Virgin pentru munca lor. Le mulțumesc lui Ash Holland pentru fotografiile de pe site-ul web original; lui Clive Maguire pentru mesele gratuite și prietenia pe care ne-a arătat-o la Manaus; lui Mandy Pursey pentru că m-a ajutat cu idei privitoare la strîngerea de fonduri; lui Mel Gow pentru că m-a inițiat în rețelele de socializare; lui

Julio Garro pentru că m-a ajutat cînd am avut probleme cu viza de intrare în Peru; lui Sam Dyson pentru că m-a însoțit o perioadă și m-a suportat; lui Luke Collyer, fără de care n-aș fi pornit în această expediție; lui Jason Warren și Clarei Proctor pentru ajutorul, sfaturile și prietenia acordate în diverse locuri din Peru; lui Phil Parker pentru neprețuitul instructaj de programare neurolingvistică prin telefon; lui Carole și lui David de la Project Peru, care, alături de mama mea, care este membră a ME Association, au organizat petrecerea de pe vapor pe Tamisa, înainte de plecarea noastră; lui Janet Meek, care mi-a organizat petrecerea cînd m-am întors acasă; Nadiei Nassif, care a tradus toate articolele de blog și site-ul web în portugheză; lui Will Mather pentru designul și conceperea a două site-uri web în schimbul unei sume infime de bani și pentru actualizările și modificările constante pe care le-a adus; lui Oswaldo Teracaya Rosaldo, primul meu ghid; lui Alfonso și lui Andreas Dongo – frații din tribul Asheninka; lui Raul Inuma Ojanama și lui Jorge Huayambahua Shuña, care au venit cu mine de la Orellana pînă la Nauta; lui Moises Soria Huane, zis „Boruga”, și lui Juan Rodriguez da Silva, care au venit cu noi din Pebas pînă în Columbia; lui Jeremy Boanson-James pentru fotografiile pe care ni le-a făcut în Marea Britanie și pentru că m-a ajutat să fac steagul cu numele sponsorilor; lui Janie Boanson-James pentru că m-a ajutat cu pagina de Facebook și pentru că e o soră grozavă pe care o iubesc foarte mult; Marlenei Lopez B pentru ajutorul logistic, pentru prietenia ei și pentru faptul că a tradus în spaniolă întregul site, precum și *toate* articolele de pe blog; lui Keith Ducatel, pentru că și-a investit timpul și banii ca să vină să ne întîlnim, să ne facă fotografii și să mă ajute cînd eram atît de zăpăcit; lui George

Meek pentru că m-a ajutat cu sponsorizarea și a fost un prieten credincios, cu care am putut vorbi cînd îmi era greu; lui Craig Langman pentru că mi-a făcut legătura cu tot ce înseamnă lumea televiziunii, pentru orele de muncă neplătită în care a prelucrat materialele postate inițial pe blog și pentru că mi-a intermediat colaborarea cu companiile de televiziune; lui Vikki Rimmer de la Press Contact pentru că s-a ocupat de tot ce înseamnă relații publice pe durata întregii expediții (pentru că este atît de drăguță) și a reușit să ne facă extrem de multă publicitate la sfîrșit; și lui Chloë Wells pentru că m-a înțeles mai bine decît oricine pe lumea asta.

Cei doi oameni cărora le datorez cel mai mult sînt mama mea, Ba Stafford, pentru *tot*: iubire, sprijin, ajutor financiar, contabilitate, sfaturi și pentru că a muncit enorm, cu multă dăruire, străduindu-se să strîngă fonduri suplimentare care mi-au permis să-mi continui expediția; și, în cele din urmă, lui Gadiel Sánchez Rivera, zis „Cho”, cel mai altruist și mai răbdător om pe care mi-a fost dat să-l întîlnesc vreodată.